Møteinnkalling
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Møtedato:	16.11.2026 kl. 16:00
Møtested:	Oslo bispegård - St.Halvards plass 3
Arkivsak:	23/03885

Mulige forfall meldes snarest til Anders Uldal, au588@kirken.no.

OSLO, 11.11.2026

Gard Realf Sandaker-Nielsen
Leder

Anders Uldal
Sekretær

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	421	23/03885-200	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	16.11.2026

Godkjenning av innkalling og saksliste Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 16.11.2026

Saksorientering
Det vises til regler for formene for bispedømmerådets virksomhet.

Forslag til vedtak
Innkalling og saksliste godkjennes.

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Møteinnkalling
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

- Unntatt offentlighet

Møtedato: 16.11.2026 kl. 16:00

Møtested: Oslo bispegård - St.Halvards plass 3

Arkivsak: 23/03885

Matservering kl.16. Andakt kl. 16.30 ved Lars Martin Dahl

Eventuelt forfall må meldes snarest på e-post au588@kirken.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE

33/26	23/03885-200	Godkjenning av innkalling og saksliste Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 16.11.2026 **Saksordfører:** Gard Sandaker-Nielsen
34/26	23/03885-201	Godkjenning av protokoll Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 05.10.2026 **Saksordfører:** Gard Sandaker-Nielsen
35/26	22/03781-54	Søknad - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1. ledd nr. 1 **Saksordfører:** Gard Sandaker-Nielsen
36/26	25/02338-5	Statusoppdatering Årsplan 2026 **Saksordfører**: Harald Hegstad
37/26	25/02342-12	Orientering om status for arbeidet med strategi for Unge voksne **Saksordfører:** Anna Riksaasen-Oseko
38/26	26/02097-3	Høring om vigslingsliturgier i Den norske kirke **Saksordfører:** Lars Martin Dahl
39/26	26/02456-3	Høring - Nye regler om ordning for Døvekirken **Saksordfører:** Marius Berge Eide

40/26	26/02582-1	Nye bydeler i Oslo kommune - Vurdering av konsekvenser for Oslo bispedømme **Saksordfører:** Stig Asplin
41/26	26/02585-1	Strategi - Oppfølging av KM-vedtak om prestetjeneste ved institusjoner **Saksordfører:** Inger Johanne Aas
42/26	26/02406-7	Orientering om bevilgninger gitt til strategiske satsinger 2026 **Saksordfører:** Eldrid Brekke
43/26	23/03940-67	Referat- og orienteringssaker 16.november 2026 **Saksordfører:** Grethe Raddum

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	421	23/03885-201	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
34/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	16.11.2026

Godkjenning av protokoll Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 05.10.2026

Vedlegg:
Protokoll Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 05.10.2026
Tillegg til protokoll Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 05.10.2026

Saksorientering
Utkast til protokoll fra møtet i Oslo bispedømmeråd 05.10.2026, med tillegg til protokoll, følger vedlagt.

Forslag til vedtak

Protokoll fra møtet i Oslo bispedømmeråd 05.10.2026 godkjennes uten merknad.

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Møteprotokoll
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Møtedato:	05.10.2026 kl. 14:00
Møtested:	Markus kirke
Arkivsak:	23/03885

Til stede:	Gard Sandaker-Nielsen, leder Marius Berge Eide, nestleder Sunniva Gylver, biskop Inger Johanne Aas Eldrid Brekke Stig Asplin
Møtende varamedlemmer:	Arne Backer Grønningsæter
Forfall:	Harald Hegstad Anna Riksaasen-Oseko Grethe Raddum Lars Martin Dahl Simen Bondevik
Andre:	Eldrid Eide Røyneberg, stiftsdirektør Ingun Yri Øystese, kirkefagsjef
Protokollfører:	Anders Uldal

SAKSLISTE

		Side
28/26	Godkjenning av innkalling og saksliste Oslo bispedømmeråd 05.10.2026	2
29/26	Godkjenning av protokoll Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 10.09.2026	2
30/26	Oppnevning av valgråd for kirkevalget 2027	3
31/26	Årsberetning og årsregnskap 2025 for Stiftelsen Collettsgate 43	4
32/26	Økonomirapport Oslo bispedømmeråd 2. tertial 2026	5

28/26 Godkjenning av innkalling og saksliste Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 05.10.2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	05.10.2026	28/26

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 05.10.2026:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027s vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

[Lagre vedtak]

29/26 Godkjenning av protokoll Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 10.09.2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	05.10.2026	29/26

Forslag til vedtak

Protokoll fra møtet i Oslo bispedømmeråd 10.09.2026 godkjennes uten merknad.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 05.10.2026:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027s vedtak

Protokoll fra møtet i Oslo bispedømmeråd 10.09.2026 godkjennes uten merknad.

[Lagre vedtak]

30/26 Oppnevning av valgråd for kirkevalget 2027

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	05.10.2026	30/26

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd oppnevner XX som representanter i valgrådet, og gir stiftsdirektøren fullmakt til å sørge for at valgrådet blir fulltallig innen fristen.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 05.10.2026:

Møtebehandling

Anders Løland har takket ja til å være vararepresentant, og oppnevnes som 1.vara til valgkomiteen.
Trine Skei Grande ønskes prioritert, hvis hun takker ja til å være representant av valgkomiteen.

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd oppnevner Elisabeth Yrwing Guthus,
Oscar Edon Østern og Lilly Koppen Mjanger som representanter til valgkomiteen.
Anders Løland oppnevnes som 1.vara til valgkomiteen. Administrasjonen avklarer med øvrige forespurte kandidater. Når forslag til fulltallig valgråd foreligger, velges valgrådet skriftlig av bispedømmerådet.

[Lagre vedtak]

31/26 Årsberetning og årsregnskap 2025 for Stiftelsen Collettsgate 43

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	05.10.2026	31/26

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd, som representantskap for stiftelsen Collettsgate 43, har i møte 05.10.2026 gjennomgått årsberetning og årsregnskap 2025 og drøftet stiftelsens virksomhet.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 05.10.2026:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd, som representantskap for stiftelsen Collettsgate 43, har i møte 05.10.2026 gjennomgått årsberetning og årsregnskap 2025 og drøftet stiftelsens virksomhet.

[Lagre vedtak]

32/26 Økonomirapport Oslo bispedømmeråd 2. tertial 2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	05.10.2026	32/26

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar økonomirapporten for 2.tertial 2026 til orientering.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027 05.10.2026:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd tar økonomirapporten for 2.tertial 2026 til orientering.

[Lagre vedtak]

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Mari Solheim	401	26/02302-2	

*30/26 Oppnevning av valgråd for kirkevalget 2027 – Endelig valg

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	05.10.2026	30/26

Forslag til vedtak
Valgrådet 2027 blir oppnevnt med de representantene som fremgår av saksorienteringen.

Møtebehandling

Votering
Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd – Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027s vedtak

Valgrådet 2027 blir oppnevnt med de representantene som fremgår av saksorienteringen.

.

Filen er ikke offentlig tilgjengelig.

Tittel: -
Tilgangskode: Unntatt offentlighet
Paragraf: Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1. ledd nr. 1

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Ingun Yri Øystese	100	25/02338-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
36/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	16.11.2026

Statusoppdatering Årsplan 2026

Vedlegg:
Årsplan Oslo bispedømme 2026
Årsplan 2026 - Endelig

Saksorientering
Status for arbeid med årsplan 2026-2027

Det ble i bispedømmerådsmøte 13. april i år, sak 7/26, vedtatt en felles årsplan for 2026. Dokumentet er et planmessig samvirke mellom fellesrådene i Oslo, Asker og Bærum og Oslo bispedømmeråd knyttet til sentrale oppgaver for kirkelige fellesråd og Oslo bispedømmeråd. Dokumentet tar utgangspunkt i kirkens strategi for 2022-2029. Det ble i årsplanen 2026 satt opp følgende prioriteringer:

1. Unge voksne
2. Kirken som organisasjon
3. Konfirmasjon
4. Kirka vår
5. Felles fagutvikling
6. Kirken og kulturarven – 2030
7. Kirken og mediene

Bispedømmerådet, prostene og de tre fellesrådene har hatt jevnlig utsjekk på status for oppfølging av planene i felles ledermøte (FLM) i juni, september og nå sist i oktober 2026. Dette arbeidet med felles årsplan har vært banebrytende, og gitt verdifull erfaring i hvordan vi best mulig kan arbeide ut fra slike felles planer i det videre.

En arbeidsgruppe bestående av prost, kirkesjef, kirkefagsjef og stiftsdirektør arbeider nå med en oversikt som tydeliggjør det som er meldt inn som gjennomført og det som må fortsette, med forslag til nye konkrete tiltak for 2027. Dette innebærer en sortering mellom hva som er satsinger på overordnet nivå og hva som er konkrete tiltak som er tydelige og avgrensende nok til å kunne gjøre fortløpende utsjekk.

Forslag til Årsplan for 2027 legges fram for felles ledermøte 18 nov, og vil deretter tas inn i OBDR møte 7. desember.

Status arbeidet med årsplan 2026:

1 Unge voksne (se egen sak).

2 Kirken som organisasjon:

a. Det ble søkt midler fra kirkeverger og stiftsdirektør om midler til samledelse. Søknaden ble avslått.
b. Det er utarbeidet modell for oppfølging av tilskuddsmidler med årlige møtepunkt.
c. Det arbeides med årshjul med møtedatoer for lokal og regional samhandling.

3. **Konfirmasjon.**

a. Alle nettsider har lenke til informasjon om tilrettelagt konfirmasjon, til Døvekirkens tilbud og til samisk konfirmasjon. Dette vil følges opp når nye nettsider foreligger.
b. Bispedømmeadministrasjonen og prostene har jobbet videre med anbefalinger fra arbeidsgruppen for tilrettelagt konfirmasjon:
- Tema har vært sak i samlinger blant undervisningsansatte i prostier, og på ledermøter med proster og kirkeverger.
- Flere prostier er i gang med å finne en form for tilbud om fast tilrettelagt konfirmantgruppe. Det jobbes med å utvikle et eget opplegg med konkreter som flere prostier kan bruke.
- Bispedømmet har dette året hatt rådgiver med særlig ansvar for integreringsfeltet.
- Lokalt ansatte ble oppfordret til, og fikk dekket kursavgift for deltakelse på HEL-konferansen.
- Nettsidene om tilrettelagt konfirmasjon er oppdatert og tilgjengelige for lokalmenighetene.
Tematikken følges opp i 2027.
c. Det har vært jobbet godt med kommunikasjonen om å få til en felles påmeldingsdato for konfirmantpåmelding. Alle menigheter er oppfordret til å ha påmeldingen åpen fra 1.mai. Dersom man ikke får til det, må man ha tydelig informasjon om når påmeldingen åpner. Brosjyre, nettsider og synlighet om mulighet til å melde seg til konfirmanttiden må komme i god tid før påmeldingen åpner. Siden mange ikke har oppstart av forberedelser før januar er det viktig at det er mulighet for å melde seg på i god tid etter at påmeldingen åpner.
d. Rammeplaner for konfirmasjon avventes etter kirkemøtevedtak våren 2027. Administrasjonen følger prosessen tett.
e. Rådgiver ved bispedømmekontoret er med i nasjonalt fagteam om konfirmasjon.

4. Kirka vår

a. Alle menigheter har lagt sine aktiviteter inn i Kirka vår
b. "Modell for faglig oppfølging av kirka vår" ble vedtatt i FLM i september
c. Flere menigheter har brukt Kirka Vår som visitasmelding.

5. **Samarbeid om faglig utvikling**
   a. Arbeidsgiverne bidrar til å styrke faglig utvikling, både gjennom arbeid og kompetansehevende tiltak. Dette jobbes det videre med.
   b. Det er utviklet en felles kalender for fagsamlinger, kurs, fagsamlinger i begge linjer. Det jobbes med å oppdatere denne med hensiktsmessig verktøy.
   c. Biskopens tilsynssamlinger og stiftsdager følger fastlagt turnus.

6. **Kirka og kulturarven – mot 1000 års jubileet i 2030**
   a. Arrangementer i Oslo bispedømme er tilgjengelig på nettsiden Norge 2030 - Oslo bispedømme.
   b. Alle 15 kirker langs pilegrimsledene har postkasser med stempel, QR kode mm.
   c. Arbeid påbegynt for åpne kirker ved at det er installert SALTO-låssystem og gitt midler til frivillighetskoordinatorer til åpne torgkirker.
   d. Det er gjennomført beredskapslurs for frivillige kirkeverter og kirketjenere i åpne kirker i Oslo. Dette følges opp i prostivise samlinger og kursene videreføres.

7. **Kirken og mediene:**
   a. Ansatte og frivillige er invitert til menighetsbladsamling 9. november i tråd med funn fra medlemsundersøkelsen
   b. Oversikt over tredjepartsplattformer lanseres i forbindelse med advent
   c. Det pågår et kontinuerlig utviklingsarbeid for å styrke tydelig og kommunikasjon og språk.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar saken om statusoppdatering årsplan 2026 til orientering

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Ingun Yri Øystese	100	25/02338-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
7/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	13.04.2026

Årsplan Oslo bispedømme 2026

Saksorientering

Det vises til sak OBDR 41/25 Årsplan Oslo bispedømme 2025 og 2026, hvor bispedømmerådet drøftet arbeidet med årsplan for 2026. Et utkast ble også drøftet i felles ledermøte (FLM) med proster, kirkeverger og bispedømmekontorets ledergruppe 10. september 2025. Videre ble det også opptatt elementer fra bispedømmerådets satsing på unge voksne, jf sak OBDR 66/25. Deretter ble det av stiftsdirektør fastsatt et endelig dokument, som her er vedlagt.

Årsplanen er grunnlag for planmessig samvirke mellom fellesrådene i Oslo, Asker og Bærum, og Oslo bispedømmeråd knyttet til sentrale oppgaver for kirkelige fellesråd og Oslo bispedømmeråd. Dokumentet tar utgangspunkt i kirkens strategi for 2022 – 2029.

Prioriteringer i 2026 er:

1. Unge voksne
2. Kirken som organisasjon
3. Konfirmasjon
4. Kirka vår
5. Felles fagutvikling
6. Kirken og kulturarven – 2030
7. Kirken og mediene

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar saken til orientering.

04.02.2026

Årsplan 2026 -

Dette dokumentet er grunnlag for planmessig samvirke mellom fellesrådene i Oslo, Asker og Bærum, og Oslo bispedømmeråd knyttet til sentrale oppgaver for kirkelige fellesråd og Oslo bispedømmeråd. Dokumentet tar utgangspunkt i kirkens strategi for 2022 – 2029.

Punktene innlemmes i ansatte og frivillige sitt kontinuerlige arbeid med kirkens kjerneoppgaver, og understøtter Kirkerådets mål om økt kvalitet i gudstjenester og kirkelige handlinger.

Prioriteringer i 2026 er:

1. **Unge voksne**
2. Kirken som organisasjon
3. **Konfirmasjon**
4. Kirka vår
5. Felles fagutvikling
6. **Kirken og kulturarven – 2030**
7. Kirken og mediene

---

1 Unge voksne[1]

- Den overordnede satsingen på unge voksne brukes til å styrke og inspirere lokalmenighetenes unge voksne-arbeid.
- KR, FR og OBDR samhandler om forankring og markedsføring av unge voksne-tiltak på relevante plattformer.
- Bispedømmeadministrasjon, FR og biskop sikrer ressurser til unge voksne satsing.
- Fellesrådene legger til rette for kirker og lokaler tilknyttet unge voksne-satsingen.
- Det utformes/utforskes liturgier for unge voksne og nye kirkegjengere.
- Erfaringer fra unge voksne hentes inn gjennom samlinger med ansatte og vektlegges i relevante saker i FLM, bispedømmerådsmøter og fellesrådsmøter.

2 Kirken som organisasjon

- Kirkeverger og stiftsdirektør søker om midler til utvikling av samledelse i organisasjonen.
- Fellesrådsadministrasjonene og bispedømmerådsadministrasjonen følger opp tilskuddsmidlene i fellesskap.

[1] OBDR SAK 66/25 ligger til grunn for satsingen på unge-voksne, sammen med lokalt forankrede planer i menighets- og fellesråd.

04.02.2026

- Møtedatoer for lokal og regional samhandling er lagt i årshjul.

3 Konfirmasjon

- Alle nettsider om konfirmasjon har lenke til informasjon om tilrettelagt konfirmasjon, lenke til Døvekirkens tilbud og til samisk konfirmasjon.
- Anbefalinger fra arbeidsgruppe for tilrettelagt konfirmasjon, følges opp (mars 2026)
- Menighetene i Oslo bispedømme åpner påmelding til konfirmasjon på samme dag[3]. Det utvikles felles rutiner for kommunikasjon med konfirmanter og foreldre etter påmelding.
- Prosjektbasert og/eller tematisk konfirmasjonsopplæring undersøkes i prostiene som en mulighet for 2028-kullet. Dette sees i lys av høring om rammeplan for konfirmasjon.

4 Kirka vår

- Alle menigheter legger inn aktiviteter i KirkaVår innen 1.februar 2026.
- Menighetene utarbeider prioriteringer og satsinger senest i løpet av 2028.Alle visitasmeldinger tar utgangspunkt i KirkaVår.
- Oslo bispedømme lager en plan for samhandling med fellesrådene for oppfølging av aktivitetsplanene i KirkaVår.
- OBDR og FR-ene bidrar til videreutvikling av KirkaVår gjennom deltakelse i fagteam.

5 Samarbeid om faglig utvikling.

- Begge arbeidsgiverlinjer vil i samråd bidra til å styrke faglig utvikling for alle ansatte i Oslo bispedømme.
- En felles oversikt over kompetansehevende tiltak er lett tilgjengelig.
- Biskopens tilsyn for alle kirkelige ansatte er konkretisert og gjort kjent.

6 Kirka og kulturarven – mot 1000- årsjubileet i 2030

- Rammen for Oslo bispedømmes plan for nasjonaljubileet 2030 er kjent jf bispedømmet nettside.
- Flere åpne kirker langs begge ledene i Oslo bispedømme, og på tidspunkt som er etterspurt.
- Ivareta inventar for å ha mest mulig åpne kirker innen forsvarlige rammer.

[3] Undervisningsansatte gir tilbakemelding om ..

04.02.2026

- Støtte kirkene langs pilegrimsledene med QR-koder og tilgjengelig pilegrimsstempel som gir informasjon om kirkens historie, åpningstider, nærmeste herberge etc.
- Samle og videreutvikle eksisterende opplæring for å utvikle kurs for vertskap i åpen kirke – lokalt og digitalt (HMS-sikkerhet og hvordan møte mennesker)

7 Kirken og mediene

- Menighetsansatte tilbys kurs i en utvalgt digital plattform med hensikt å øke synlighet av arbeidet som skjer i menighetene.
- Gi menighetene informasjon om plattformer utenfor Dnk hvor menigheter kan publisere lavterskelarrangementer.
- Styrke ledere i å kommunisere levende, nært og tilgjengelig gjennom språket vi bruker.

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Vibeke Kolstø Andersen	622	25/02342-12	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
37/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	16.11.2026

Strategi for og med unge voksne

Orientering om status for arbeidet Unge voksne

Bakgrunn for saken.

Kirkerådet vedtok i mai 2025 et forsterket tilbud for unge voksne i Oslo.
Oslo bispedømmeråd vedtok den 01.12.2025 en strategi for Oslo bispedømme sin satsing for og med unge voksne frem mot 2029.

Strategien foreslår en samlet satsing der lokale menigheter styrkes, flere profilerte møteplasser for unge voksne etableres i Oslo og kommunikasjonen moderniseres for å nå flere unge voksne frem mot 2029.

Oppsummert ble det vedtatt tre hovedsatsingsområder:

1. Unge og unge voksne knyttet til lokale menigheter
2. Unge voksne i Oslo by
3. Kommunikasjon

Strategien løftet opp noen viktige risikofaktorer:

- Suksess avhenger av at unge voksne selv får eierskap til satsingen
- Arbeidet må bli bærekraftig gjennom frivillig engasjement
- Reduserte økonomiske rammer kan påvirker satsingen

På bakgrunn av disse veivalgene ble det tatt noen økonomiske og strategiske veivalg.
Satsingen på Unge voksne er forankret i Årsplan for 2026- (sak 25/02338-5) og vil følges opp videre fram mot 2029.

Status november 2026

Teksten er utarbeidet etter innspill fra de ansvarlige for de enkelte tilbudene.

1.Unge og unge voksne knyttet til lokale menigheter.

Det har vært økt oppmerksomhet og nysgjerrighet i noen lokalmenigheter på satsingen knyttet til unge og unge voksne. Noen utvalgte menigheter melder om noe økt deltakelse fra unge voksne i gudstjenester og andre arrangementer. Andre har fått engasjement for å finne ut hvordan det skal jobbes videre med tema unge voksne i sine lokale menigheter i tiden fremover. Utvikling av rammeplan for unge voksne har aktualisert dette.

En konkret handlingsplan for 2027 er under utarbeidelse. Blant annet vil det etableres en arbeidsgruppe som skal kartlegge behov og ønsker fra de lokale menighetene. Informasjon om tilbudene til unge voksne i Oslo by skal gjøres kjent for lokalmenighetene, og samtidig synliggjøre utvalgte lokale menigheter som ressurssentre.

2.Utvidet satsing på Unge voksne i Oslo by

Markus kirke for unge voksne

Tre måneder inn i prosjektet ser Markus kirke konturene av et levende fellesskap. Det er mye som fortsatt skal på plass, samtidig er det oppmuntrende å se at unge voksne allerede tar initiativ, finner veien til kirken og bidrar til å forme det som nå vokser frem.

Siden august har kirken vært åpen omtrent 25 timer i uken. Nå har Prest/Daglig leder kontor i kirkerommet, men det arbeides med å rekruttere frivillige som kan bidra til å holde kirken åpen. Frem til nå har arbeidet i stor grad handlet om å forberede prosjektet, både åndelig, praktisk og organisatorisk. Det har vært et betydelig arbeid knyttet til kirkebygget. Samtidig har de hatt en «soft opening». Allerede den første uken ble det etablerte morgen- og kveldsbønn i kirken, som blir en grunnleggende puls i gudstjenestelivet i Markus. En av de største overraskelsene har vært behovet for sjelesorg og samtale. De ønsker å videreutvikle dette tilbudet i tiden fremover.

Første gudstjeneste er første søndag i advent etterfulgt av gudstjenester søndagene fremover. November tok Markus kirke plass i sosiale medier, med blant annet åtte–ni julekonserter. Konsertene og gudstjenestene vil gjøre Markus langt mer synlig, og fra nyåret tar de sikte på å etablere en fast rytme med ukentlige gudstjenester. Initiativer kommer fra målgruppen selv. Et eksempel er ønsket om et kirkekor, som nå er etablert. Koret skal i stor grad understøtte gudstjenestelivet. Det er også tatt initiativ til en bibelgruppe som nå møtes annenhver onsdag. På søndag ettermiddag er det en medarbeidersamling «Lapskaus og Bibel», der de spiser sammen, samtaler om tema og avslutter med kveldsbønn.

En gruppe arbeider med planene for en påskefestival, fra onsdag til søndag i påskeuken. I forbindelse med at Markus kirke fyller 100 år, 1. april, har de innledet et samarbeid med St. Hanshaugen historielag om markeringen.

MER Ila kirke

MER Ila kirke arbeider ut fra unge voksne sine egne ønsker og behov setter agendaen. De har et styre som består av tre medlemmer. De feirer gudstjeneste

hver søndag kl. 19, nå med to dyktige unge voksne musikere. Det oppleves også en økning i behovet for sjelesørgeriske samtaler.
Kirkekaffen er et viktig samlingspunkt, med kake og quiz. De unge tar nå også initiativ til middag før gudstjenesten. Uken fylles med ulike aktiviteter som er i kontinuerlig utvikling i tråd med Unge voksne sine egne ønsker; middag før gudstjenesten, oppstart av hverdagsmesse og høytlesning fra Bibelen annenhver uke. Åpen lesesal med lunsj starter opp igjen, i tillegg har det vært høstaften med måltid, konsert og allsang og 17.Mai som ble feiret med heldagsopplegg.

Huset har også andre aktiviteter: KRIKmesse en tirsdag i måneden, Oslo TenSing, som hadde sin første øvelse i september og Kor Major. Da serveres det også hverdagsmiddag.

Nordre Aker prosti videreutvikler ungdomsarbeidet fra konfirmantalder og oppover, og tester ut å bruke Ila kirke som base for dette.

Oslo bispedømme utfordret MER til å være administrativt ansvarlig for å arrangere tur til Taizé. I 2026 ble dette en viktig tur for relasjonsbygging, troserfaringer og opplevelsen av å være en del av et større fellesskap. Den gjorde MER trygge på fortsettelse av dette arbeidet. De gleder seg til å arrangere en større tur i 2027 for hele bispedømmet. Arbeidet med Taizé skjer i godt samarbeid med Gamle Aker.

Trefoldighet – freds og forsoningskirken

Trefoldighetskirken fred- og forsoningskirken i Oslo er fortsatt under utbygging og åpner først for fullt i slutten av 2027. Implementeringen av unge voksne-satsingen i Oslo-kirken vil i Trefoldighet preges av kirkens mandat som freds- og forsoningskirke. Trefoldighet skal bygge troverdighet som relevant møteplass for unge med et særskilt engasjement for skjæringspunktet mellom kristen tro og samfunnsengasjement.

Denne høsten begynner prosessen med å vinkle det diakonale arbeid i retning av yngre målgrupper, med ambisjoner om både samtalegrupper, temakvelder og særskilte gudstjenester i 2027. Det arbeides målrettet med å opprette praksisorientert dialog med både studiesteder og studentgrupper, som arbeider med relevante fagområder.

Målet er at unge voksne i Oslo skal bidra til å realisere den strategiske ambisjonen om å utruste og utfordre kirke og samfunn, ved at de som drømmer om å bli morgendagens diplomater, debattanter, fredsstiftere og endringsskapere i Trefoldighetskirken skal finne plass for sitt engasjement.

Unge voksne i Gamle Aker kirke

Målet med arbeidet rettet mot unge voksne i Gamle Aker, er å gi rom for, og styrke troen på Jesus Kristus ved deltakelse i Taizébønn. Dette gir unge voksne mulighet til å finne identitet i møte med kirkens røtter. Et sted med stillhet, rom for ettertanke, sang og kontemplasjon. Det legges opp til et åpent og gjestfritt fellesskap og kirkemusikalsk arbeid med høy kvalitet for å skape Taizébønn med flerstemt sang, og et godt fellesskap til kirkekaffen.
En organist har knyttet til seg en frivillighetsgruppe med rundt 20 unge voksne, hvor halvparten tar ansvar fra gang til gang. Unge mellom 15-35 år planlegger og gjennomfører selve bønnen. Relasjonen til, og samarbeid med de unge frivillige prioriteres høyt.

12 ungdommer og unge voksne reiste til Taizé (midler fra OBDR og MR) i 2026. Det jobbes nå videre med PR, plakater på studiesteder, informasjon og

markedsføring på SoMe for å gi flere unge voksne i Oslo bispedømme mulighet for å være med på neste tur i august 2027.

3.Kommunikasjon

Det er etablert en landingsside for kommunikasjon av unge voksne-tilbudet i Oslo bispedømme (kirken.no/ungevoksneoslo). Her er både sentrumssatsingene, samtaletilbudene og Ung pilegrim. Integrering av landingssiden er sikret ved overgang til nye kirken.no.

Det er utarbeidet en brosjyre med informasjon om sentrumssatsingene og samtaletilbudene pluss Storsalen. I den er det et kart over sentrumssatsingene. Brosjyren ble distribuert på ulike stands i forbindelse med studiestart, og deles ut ved relevante arrangement. Den vil også være tilgjengelig i de aktuelle menighetene. Brosjyren er laget for å kunne ha lang levetid.

Det er satt i gang samtaler med sentrumssatsingene om hvordan de kan fremheve sine unike tilbud, og hvordan man best kommuniserer disse.

Momenter til den videre satsingen

- Tydeligere definisjon av målgruppen: “Unge voksne kjennetegnes av å være i en mellomfase i livet fra hjemmesituasjon og ut i verden for studier eller jobb, uten å ha etablert seg fast med jobb og hjem. Det kan variere i alder”
- Utvikle en bærekraftig finansieringsmodell for satsingen både regionalt og lokalt
- Den overordnede satsinger på Unge voksne må fortsette å styrke og inspirere lokalmenighetens unge voksne-arbeid
- Avklare Studentprester og Ventil sin plass i unge voksne-satsingen

Økonomiske prioriteringer pr. oktober 2026

MER Ila kirke

- Et årlig tilskudd til driften av MER på 125 000 kr er videreført fra tidligere år jf. eieravtalen som ble inngått ved opprettelse av MER-Ila med bidrag fra KFUK-KFUM, KfiO og OBDR i 2019. Etter at denne avtalen ble inngått, trakk KFUK-KFUM ut sitt økonomiske bidrag i 2023 (ut over tilskudd til mindre prosjektstillinger på spesifikke prosjekt). KfiO og OBDR har videreført sine årlige tilskudd også i 2026.
- En 50% prestestilling finansiert utenpå Nordre Aker sitt prestebudsjett er disponert til MER-prest og supplert med 50% prestestilling fra prostiet i 2026. Det er meldt ønske om å finansiere 100% MER-prest utenpå prostibudsjettet for 2027, slik det var før det var behov for å ta ned stillinger i OBDR i 2023.
- 50% musiker-ressurs videreført og finansiert fra KfiO, nå fordelt på to 25% stillinger.
- Daglig leder i Sagene og Iladalen menighet følger opp med administrative oppgaver i samarbeid med den til enhver tid administrativt ansvarlige i MER.

Markus kirke

- Omdisponering av en 100% ledig prestestilling i domprostiet er så langt brukt til fast prest i Markus
- OBDR har finansiert 50% musiker i 2026 og det videreføres for 2027 med midler fra KR

- OBDR finansierer 20% administrativ ressurs (ung voksen) som er engasjert fram til sommeren 2027 med midler fra KR
- OBDR finansierer oppussing, istandsetting og nødvendige investeringer for å gjøre Markus kirke i stand til å åpne for fullt 1. søndag i advent 2026 med midler fra KR

Trefoldighet – freds og forsoningskirken

- OBDR har engasjert 20% stilling for å styrke samtalegrupper for unge voksne ut 2026. Denne stillingen videreføres til sommeren 2027 med midler fra KR.
- Stillinger som også inngår i satsingen, men uten å være særskilt knyttet til arbeid for og med unge voksne:
  - I tillegg til ledende Trefoldighetsprest, har Domprosten allokert en ekstra prest til arbeidet i midlertidig stilling
  - Det avventes diakon-ressurs
  - OBDR har finansiert en prosjektlederstilling for ett år til arbeid med gjenåpningen av kirken i 2027

Gamle Aker

- Kapellan (50%) bruker mye av sin stilling på unge voksne arbeidet.
- Menighetsrådet har gitt midler (kr 55.000) til bevertning, reisestøtte og betalt organist, i tillegg til lønnsmidler til kirketjener. Dette videreføres i 2027.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd takker for orienteringen.

Strategi for og med Unge voksne i Oslo bispedømme 2025-29

Det vises til KR vedtak 22. mai då. om et forsterket tilbud for unge voksne i Oslo. Det vises også til orienteringssak unge voksne i OBDR 12.5 og 15.9 då. Oslo biskop og stiftsdirektør legger i dette dokumentet fram sin anbefaling for strategi for Oslo bispedømme i satsingen for og med unge voksne fram mot 2029. Anbefalingen er på grunnlag av prosessene som har vært høsten 2025, der biskop og stiftsdirektør har hatt møter med MER Ila, ressurspersoner utenfor Den norske kirke som har erfaringer med unge voksne arbeid, innspill fra domprost, prosten i nordre Aker og kirkevergen i Oslo.

Det har parallelt med denne prosessen er det uklart hvilket økonomisk handlingsrom bispedømmerådet får for videre satsing på unge voksne i Oslo bispedømme.

Kort om bakgrunnen for veivalgene med følgende tredelte hovedsatsing:

1. **Unge og unge voksne knyttet til lokale menigheter**; Menighetene i Oslo bispedømme har over mange år forsøkt å styrke satsing på unge og unge voksne med spissede tilbud. Noen menigheter har fått til et godt arbeid over tid dels ut fra gode betingelser i form av beliggenhet, antall unge (potensielle) medlemmer i befolkningen eller særskilt gode ressurser blant ansatte eller frivillige. Disse menighetene må få mulighet til å satse videre og kunne være lokale ressurssentre, og dele sine erfaringer videre. Det er fortsatt viktig at unge voksne som ønsker å bli i det lokale menighetsarbeidet gis mulighet og rom for det. Dette er ikke minst viktig for avviklingen av konfirmanttiden og årene etterpå. I en framtidig strategi for unge og unge voksne anbefales det å styrke arbeidet med særlig søkelys på overgangen mellom konfirmanttid til unge voksne knyttet til lokale menigheter.
2. **Utvidet satsing på Unge voksne i Oslo by**: Det er 70-90 000 studenter i Oslo bispedømme som av ulike grunner ikke ser ut til å benytte seg av det lokale menighetslivet, og 10-15 000 av studentene er utenlandske studenter. Det er også mange unge voksne som etablerer seg i byen etter endt utdanning. Det er kjent at unge voksne i aldersgruppen 18-30 år i økende grad søker tilhørighet og fellesskap som inkluderer, utfordrer og gir mening i hverdagen. Erfaringer fra København by, er at kirkene utviklet ulike profiler som gav en bredde i tilbudet og dermed et større tilbud for unge å velge i. Som videre strategi for Den norske kirkes arbeid med og for unge voksne-arbeidet i Oslo by, anbefales det å se på både profilutvikling av kirkene, og samhandling på tvers av kirkene. Det anbefales derfor videre satsing på Mer Ila knyttet til Nordre Aker prosti og styrket satsing i de sentrumsnære kirkene i Domprostiet.
3. **Kommunikasjon**: Det er behov for å utvikle måter Den norske kirke kan løfte frem de ulike stedene nevnt over, der gudstjenesten, fellesskapet, aktiviteter og kultur- og musikk gjøres kjent for unge voksne som kommer til byen, og som søker kristent fellesskap med Den norske kirkes avtrykk. Det er behov for å styrke kommunikasjon, ikke bare informasjon, mellom det som skjer på de ulike steder og med de unge voksne selv. Det er også behov for å

Oslo, 24. nov 2025, Eldrid Eide Røyneberg, stiftsdirektør

synliggjøre samtaletilbudet 13-20 og Ventil, samt mulighet til å kommunisere med unge voksne som av ulike årsaker ikke kan møte opp fysisk i kirkene.

Risikovurdering: Bispedømmerådet kan ikke vedta at disse strategiske veivalgene skal lykkes, men det kan sette gode rammer for arbeidet, sammen med menighetene og fellesrådene. Det viktigste er likevel at satsingene eies av de unge voksne selv. Samspillet mellom investering i ressurser som kan bidra med gode rammer, og det å utvikle eierskapet og engasjementet hos de unge selv samt få de rette nøkkelpersonene på plass, sees som den største muligheten for å lykkes. Det satses på flere ansatte i en startfase, men alt videre arbeid må sikre engasjement fra unge voksne selv for å bli bærekraftig over tid. Det er også betydelig risiko knyttet til økonomiske nedtrekk som kan gjøre at OBDR og FR må redusere satsingene før vi rekker å komme til et bærekraftig nivå.

Strategiske veivalg med anbefaling av ressurser:

Unge voksne knyttet til lokalt menighetsliv:

Prost og kirkeverge kan som lokale arbeidsgivere og i samråd med menigheten stimulere til at ansatte og frivillige styrker fokus på unge og unge voksne arbeidet, og i større grad spisser de ansattes ansvarsområder ut fra den enkeltes særlige styrker og motivasjon, der dette er mulig. Det kan utvikles erfaringsmateriale og metodikk for å styrke menighetsarbeidet med særlig søkelys på overgangen mellom konfirmanttid til unge voksne.

Ressurser: Biskop og stiftsdirektør anbefaler å ansette en pedagog i prosjektstilling for å utvikle metodikk og ressursmateriale i samarbeid med undervisningsansatte og frivillige.

Utvidet satsing på Unge voksne i Oslo by:

I lys av erfaringene fra København anbefales det videre satsing på følgende steder:

NORDRE AKER PROSTI

MER Ila – hus for unge og unge voksne i Nordre Aker
Det er over tid satset på MER Ila lokalisert i Ila kirke. Kirken er godt rustet for dette formålet og en engasjert stab har sterkt ønske om å videreutvikle dette arbeidet.

Ila kirke dekker også det utstrakte arbeidet for barn og unge i lokalmenigheten, huser KRIK og Kor Major. Det kan utvikles videre som et hus med plass for flere aktører. MER Ila ønsker å være et fellesskap for unge voksne, ha en tydelig diakonal profil og motvirke utenforskap. Videre samarbeid med Kfuk-Kfum må avklares, herunder i hvilken grad deres ressurser settes inn i arbeidet jf. at de har trukket ut sin andel av 50% administrativ ressurs. Nordre Aker prosti har befolkning med 30% andel unge voksne. Med bakgrunn i den store andelen unge voksne som bor i bydelen og prostiet, anbefales det at MER Ila utvikles videre i tett samarbeid med menighetene, og at ressurser i prostiet kan være med å sikre forankring og videre drift på sikt som et kraftfullt bydel/prostitiltak.

Oslo, 24. nov 2025, Eldrid Eide Røyneberg, stiftsdirektør

Ressurser: Biskop og stiftsdirektør anbefaler å videreføre MER Ila med ressurser som nå med 50% prest, 50% musiker, og med 100% administrativ ressurs for 2026. Vi ønsker videre å bidra til at denne administrative og koordinerende ressursen fortsatt sikres, og oppfordrer også prost og menigheter til å se på hvorvidt det er rom for å allokere noe mer av prostiets presteressurser til Mer Ila.

DOMPROSTIET

Som svar på vedtak i Kirkerådet mai 2025 om særskilt satsing på unge voksne i Oslo by, anbefales følgende:

MARKUS KIRKE - fellesskapssatsning i sentrum

Det anbefales å ta tilbake Markus kirke til bruk for Den norske kirke. Det vil gi et handlingsrom til å utvikle en tydelig sentrumsnær Unge voksne menighet med Den norske kirkes avtrykk. Kirken er lokalisert i et område hvor svært mange unge voksne ferdes til daglig. Lokalisering i gangavstand fra Trefoldighetskirken vil muliggjøre et tett samarbeid med freds- og forsoningskirken i prosjekter særlig rettet mot unge voksne, og vil også være en styrke for et kraftfullt nærvær i sentrum. Det vil også kunne åpne for å utforske et samarbeid med Kraftverket menighet.

Ressurser: Biskop og stiftsdirektør anbefaler at det tas initiativ til KfiO med mulighet til å løse ut eksisterende leieavtale med «Jesus Church» for å gjøre det mulig med en Unge voksne kirke i Markus kirke. OBDR finansierer dette i en overgangsfase. Det kreves vilje fra Kirkerådet til å finansiere satsingen fram til 2029 med minimum bemanning i en oppstartsfase.

TREFOLDIGHETSKIRKEN, freds- og forsoningskirken i Oslo - samfunnssatsning

Det er nødvendig å bygge opp staben i Trefoldighet i løpet av våren 2026 for å sikre et gjennomtenkt og påbegynt arbeid når kirken åpner, antakelig i desember 2026. Strategien for freds- og forsoningskirken knytter seg i stor grad til departementene og organisasjonene i området, men vil også kunne rette seg inn mot studenter f. eks krig- og konfliktstudier o.l., og politisk interesserte unge voksne mer generelt. Synergieffekten av en slik organisering vil bidra til større bredde og å nå målet om å være freds- og forsoningskirke for byen og landet. Det vil også være naturlig å utvikle noe som kan tilpasses internasjonale studenter og engelskspråklige. Kirken vil også kunne gi rom for jevnlige storsamlinger med felles gudstjeneste for alle unge voksne i Oslo bispedømme.

Ressurser: Biskop og stiftsdirektør anbefaler en styrket stab for oppstart og drift av Trefoldighetskirken som freds- og forsoningskirke med bredde i uttrykk og innhold. Bemanningen skjer ved kombinasjonen av ny-ansettelse og interne rokkeringer som sikrer at staben får tilstrekkelig kompetanse og kraft videre.

Til satsingen for og med unge voksne styrkes staben ved interne rokkeringer og samarbeid med andre organisasjoner.

Oslo, 24. nov 2025, Eldrid Eide Røyneberg, stiftsdirektør

GAMLE AKER KIRKE - tro og spiritualitet

Det er gjort et arbeid i Gamle Aker kirke for å etablere et tilbud til unge voksne knyttet til Taize-gudstjenester for den som søker fordypning i kristen tro og spiritualitet. Dette knytter seg også til en økumenisk bevegelse, som søker enhet i Kristus gjennom bønn, sang og gudstjeneste i en meditativ form. Dette arbeidet er i oppstartsfasen. Det er et mulighetsrom i å tenke at en særskilt prestetjeneste i denne sammenheng, vil kunne henvende seg til unge voksne i Oslo som ønsker å søke ned i kirkens tro og tradisjon.

Ressurser: Biskop og stiftsdirektør anbefaler at arbeidet med og for unge og søkende med fokus på tro, spiritualitet og samtalegrupper knyttet til Gamle Aker kirke styrkes primært i samarbeid med MER Ila og frivillig engasjement. På sikt ved tilsetting av kapellan i deltid tilknyttet Gamle Aker kirke.

KOMMUNIKASJON:

I samarbeid med Kirkerådets digitale satsing, utforskes det i løpet av 2026 hvordan kommunikasjonen med unge voksne som søker seg til Den norske kirke i Oslo bispedømme kan styrkes. Det er også behov for en kommunikasjonsfaglig medarbeider knyttet til den helhetlige unge voksne satsingen.

Ressurser: MER Ila vil i 2026 være med i pilotprosjektet for å utvikle kirkens digitale satsing for unge voksne, finansiert av kirkerådet. Det er videre behov for en kommunikasjonsfaglig medarbeider for helhetlig profilering av unge voksne arbeidet i Oslo bispedømme.

Oppsummering:

Satsningen for og med unge voksne i Oslo bispedømme har et betydelig potensial, dersom den blir sett i sammenheng og utviklet i samarbeid med lokal stab, bydeler og de ulike satsningsområdene som menighetene har.

Ressursbehovene oppsummeres med følgende satsinger på kort og lengre sikt:

Lokale menigheter:

- Ansette en prosjektleder/menighetspedagog med særlig ansvar for å etablere metodikk, samle erfaringer og utvikle undervisningsopplegg særlig knyttet til arbeid i overgang mellom ungdom og unge voksne.

MER Ila:

- Videreutvikle MER Ila i Nordre Aker prosti med dagens bemanning (50% prest, 50% musiker fra KfiO og administrativ/ diakonal medarbeider som avklares i løpet av 2026)
- Deltakelse i pilotprosjekt finansiert av kirkerådet med oppstart i 2026.

Markus kirke - unge voksne menighet:

- Oppsigelse av leiekontrakt i Markus kirke, med tilskudd til KfiO for tap av leieinntekter.
- Etablering av unge voksne menighet i Markus kirke med ansettelser finansiert av kirkerådet.

Oslo, 24. nov 2025, Eldrid Eide Røyneberg, stiftsdirektør

Trefoldighet- freds- og forsoningskirken:

- Til satsingen for og med unge voksne styrkes staben ved interne rokkeringer samt utforske samarbeid med andre organisasjoner.

Gamle Aker kirke:

- På sikt tilsette en kapellan i deltidsstilling tilknyttet Gamle Aker kirke (Taizé, fordypning og kontemplasjon)

Kommunikasjon:

- Behov for en kommunikasjonsansvarlig med ansvar for å løfte opp arbeidet for unge voksne og studentarbeidet i Oslo bispedømme som sees i forhold til satsingen fra Kirkerådet.
- Utvikle digital kommunikasjon med unge voksne der aktiviteter i de ulike stedene synliggjøres. Pilotprosjekt finansiert av Kirkerådet med oppstart i 2026, representert ved administrativ ressurs i MER Ila.

Oslo, 24. nov 2025, Eldrid Eide Røyneberg, stiftsdirektør

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Line Lindholm	602	26/02097-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
38/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	16.11.2026

Høring om vigslingsliturgier samt liturgiske ordninger etter gudstjenestereformen

Vedlegg:
Høringsspørsmål med svar
vigsling av kirkebygg bokmål og nynorsk
vigsling til tjeneste bokmål og nynorsk rettet versjon
alminnelige bestemmelser vigsling av kirkebygg bokmål og nynorsk
alminnelige bestemmelser vigsling til tjeneste bokmål og nynorsk
avvigsling av kirkebygg bokmål og nynorsk
fremstilling med forbønn bokmål og nynorsk
grunnsteinsnedleggelse bokmål og nynorsk
høring om vigslingsliturgier
høringsnotat om liturgiske ordninger etter gudstjenestereformen
høringsnotat om ordninger for vigsling av kirkebygg
høringsnotat om ordninger for vigsling til tjeneste
innsettelse til vigslet tjeneste bokmål og nynorsk
vigsling av biskop bokmål og nynorsk

Saksorientering

Kirkerådet og Bispemøtet igangsatte i 2018 liturgisak om vigslingsliturgier for kirkelig tjeneste og kirkebygg (KR 32/18, BM 24/18). Nemd for gudstjenesteliv har nå utarbeidet et forslag i samarbeid med Bispemøtet, og Kirkerådet sender nå forslag til revisjon av vigslingsliturgiene på høring.

I tillegg inkluderer høringen liturgiske ordninger som er tilknyttet hovedordningen. Dette gjelder ordninger for innsettelse av kirkelige medarbeidere, fremstilling med forbønn, grunnsteinsnedleggelse og avvigsling av kirkebygg. Høringsinstansene bes særlig uttale seg om hovedordningene, men er velkommen til å si noe om alle ordningene som sendes på høring.

De fleste av ordningene som sendes på høring er revisjon av eksisterende ordninger. Unntaket er ordningen for avvigsling av kirkebygg. Høringen inkluderer også et forslag til oppfølging av liturgiske ordninger etter gudstjenestereformen.
Disse ligger som vedlegg.

I forbindelse med høringen om vigslingsliturgiene knyttet til de ulike tjenestene og kirkebygg samt de liturgiske ordningene etter gudstjenestereformen, har administrasjonen hentet inn innspill fra bl.a. prest, kantor, diakon og kateket samt proster.
Det er på bakgrunn av dette at forslagene som følger er utarbeidet.

Administrasjonen har i dette saksfremlegget noen kommentarer til «liturgiene for vigsling til tjeneste». Dette gjelder særlig punkt 9 Fremstilling og punkt 14 Formaning og løfte. Vigsling av kirkebygg og tilhørende liturgier samt ordningene etter gudstjenestereformen er det få kommentarer til.

Administrasjonen har følgende kommentarer til «liturgi for vigsling til tjeneste»:

Generelt:
At vigslingen til de ulike tjenestene, både i nåværende liturgi og i høringsforslaget, innebefatter at tjenestegruppene vigles til å lede sitt fagområde. Det reises spørsmål hvorvidt det er hensiktsmessig å vigsles til en lederoppgave – eller om dette heller skal komme inn i en arbeidsbeskrivelse for hver enkelt.

Formaningen i ledd 14:
Vigslingsløftet med formaning gjelder bare prest og kantor både i nåværende liturgi og i høringsforslaget. Administrasjonen foreslår dette for alle tjenestegruppene.

Ledd 9 – fremstilling:
At tjenestegruppene vigsles til tjenestens faktiske navn (prest, diakon, kantor, kateket og biskop) fremfor å vigsles til [..*apostler, profeter, evangelister, hyrder og lærere..*]

Administrasjonen mener i hovedsak det er gode forslag i Kirkerådets høringsforslag, og støtter Kirkerådets innstillinger med noen unntak.

Administrasjonen foreslår noen endringer og presiseringer, som nevnt særlig i ordning for vigsling til tjeneste. Høringssvaret leveres i et digitalt skjema innen 30. november 2026, og forslag til vedtak følger dette skjemaet.

Forslag til vedtak
Oslo bispedømmeråd vedtar høringssvarene med de innspill som kom frem i møtet.

Høringsspørsmål

Del I: Vigsling til tjeneste

1Vil høringsinstansen uttale seg om forslaget til Ordning for vigsling til tjeneste?

Svar: JA

2. Støtter høringsinstansen at ordningen «Vigsling til fast kirkelig tjeneste» tas ut av bruk?

Svar: JA

Kommentar: Når den ikke er i bruk og ikke er tenkt til videre bruk er det fornuftig å ta den ut.

Del 1A: Alminnelige bestemmelser for vigsling til tjeneste

1. Har høringsinstansen andre kommentarer til Alminnelige bestemmelser for vigsling til tjeneste?

Svar: NEI

Del 1B: Vigsling til tjeneste (prest, diakon, kateket og kantor)

1. Har høringsinstansen kommentarer til forslaget til Ordning for vigsling til tjeneste?

Svar: JA

Generell kommentar: Det kan oppleves som en rangering slik det står nå. Det bes om å vurdere alfabetisk rekkefølge på tjenestene. (Altså diakon, kantor, kateket og prest)

2. Har høringsinstansen kommentarer til generalrubrikkene for Ordning for vigsling til tjeneste?

Svar: JA.

Det oppleves som for ordrikt og teksttungt å ha fire, lange skriftlesninger med, også når det kun vigsles én person. Høringsinstansen ber om at det vurderes eller reduseres til tre lesninger istedenfor fire.

3. Støtter høringsinstansen å legge vigslingen til tjeneste på dåpens plass?

Svar: JA.

Dette støttes, da det er hensiktsmessig å tydeliggjøre koblingen mellom dåp og vigsling.

4. Hvordan vurderer høringsinstansen strukturen i den nye begynnelsen av vigslingen

(ledd 7, 8 og 9 i forslaget)?

Svar: Dette støttes.

5. Har høringsinstansen en kommentar til ledd 7 | Bønn til innledning? JA

Denne bønnen ramser opp gamle funksjoner i kirkens historie, men sier lite om dagens tjenester. Alternativt kan man bruke formuleringene fra innledningen i den gamle ordningen. Litt omskrevet: " Evige Gud vi ber deg at du ved din Hellige Ånd vil opplyse og veilede, trøste og styrke denne din tjener, NN, som i dag vigsles til tjeneste i kirken.

Gjør dem og alle dine tjenere til tro forvaltere av Guds hemmeligheter. La kirkens tjeneste bli til ære for ditt navn, til Guds rikes fremme og til velsignelse menigheten og verden."

Eller: *Forslag til innledningsbønn, hentet fra salmeboken side 1159, bønn 66.(fritt oversatt til bokmål)* "Nådige og hellige Gud, gi oss visdom til å oppfatte deg, forstand til å skjønne deg, iver etter å søke deg, tålmodighet til å vente på deg, øyne til å fornemme deg, et hjerte som grunner på deg, og et liv som roper deg ut. Ved vår Herre Jesu Kristi Ånds kraft.»

6. Har høringsinstansen en kommentar til ledd 8 | Trosbekjennelse CREDO?

NEI

7. Har høringsinstansen en kommentar til ledd 9 | Fremstilling?

JA

Generelt handler det om å benytte det begrepet om tjenesten en faktisk vigsles til, altså prest, diakon, kateket og kantor

7.1. Gjelder kommentaren fremstilling av vigslingskandidat prest?

Svar: JA

Endringsforslag: ...[prestetjenesten med å forkynne evangeliet og forvalte sakramentene. Denne ~~særskilte~~ tjenesten er innstiftet...]

7.2. Gjelder kommentaren fremstilling av vigslingskandidat diakon?

Svar: JA

Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører ~~omsorgstjenesten.~~ diakontjenesten. Ved denne ~~særskilte~~ tjenesten blir Guds nåde og kjærlighet til alle mennesker og skaperverket synlig i ord og handling.

Selv om handling er mest synlig og viktig i diakonien, er også ord handling. De ordene vi bruker skaper en virkelighet og er viktige for menneskene vi møter. Ved å tilføye "ord" vil

man også speile bedre det som står under punkt 14 Formaning og løfte. Ved å tilføye ordet *skaperverk* viser en også at Guds kjærlighet ikke bare gjelder menneskene, men alt det skapte. «Nåde» oppfattes også som et begrep som er vesentlig i kirkens trosformidling, som kan inkluderes her.

7.3. Gjelder kommentaren fremstilling av vigslingskandidat kateket?

Svar: JA

Endringsforslag: Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører katekettjenesten som skal gi undervisning i den kristne tro, så vi kan vokse i troen og håpet og grunnfestes i kjærlighet og sannhet.

Dette får frem de tre dydene som hører sammen: Tro, håp og kjærlighet, som også gjenspeiles i punkt 14 Formaning og løfte. Navnet på tjenesten benyttes.

7.4. Gjelder kommentaren fremstilling av vigslingskandidat kantor?

Svar: JA

Endringsforslag. ..til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører kantortjenesten, som skal lede menighetens lovprisning, så Guds navn blir opphøyet og Guds herlighet fyller jorden.

Her er det også navnet på tjenesten som kommer frem. Kantortjenesten rommer også mer enn å lede menighetens lovprisning; som takksigelse, bønn, klage og bekjennelse.

7.5. Gjelder kommentaren fremstilling av tjenestene samlet?

Svar: JA. Se punkt 7.0.

8. Har høringsinstansen kommentar til forslaget om å åpne opp for å velge en annen epiklesesalme enn de to som står i dagens ordning?

Svar: NEI

9. Har høringsinstansen kommentar til utvalget av skriftlesninger i ledd 11?

Svar: NEI

9.1. Gjelder kommentaren skriftlesningene for prestetjenesten?

9.2. Gjelder kommentaren skriftlesningene for diakontjenesten?

9.3. Gjelder kommentaren skriftlesningene for katekettjenesten?

9.4. Gjelder kommentaren skriftlesningene for kantortjenesten?

9.5. Gjelder kommentaren skriftlesningene for tjenestene samlet?

Svar: JA.

Det foreligger et ønske om å redusere fra fire til tre lesninger, for ikke å gjøre gudstjenesten for innholdsrik og lang.

10.

Har høringsinstansen kommentar til formaningene i ledd 14?

Svar: JA

At forpliktelsen på Den hellige skrift og «som vår kirke vitner om det i sin bekjennelse» ikke bare skal ligge til presten, men også de andre vigslede stillingene.

Ledelsesaspektet trenger ikke være en del av vigslingsliturgien. Man kan vigsles til en tjeneste uten å måtte lede arbeidet knyttet til tjenesten. Man vigsles ikke til å lede en tjeneste, men å utføre den. Derfor bør det med å lede strykes, bortsett fra den rent konkrete tjenesten hos kantor med å lede menighetens lovprisning.

Dessuten bør alle tjenestene ha med forpliktelsen som står hos både prest og kantor:

At du også selv av hjertet legger vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn fordyper deg i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.

Har høringsinstansen kommentarer til formaningen for prest?

10.2.

Svar: JA

Endringsforslag: At du som prest forkynner evangeliet klart og rent..

Kommentar: *Hyrde* bør erstattes med *prest,* siden det er prest en vigsles til.

Endringsforslag: At du i sjelesorg og skriftemål møter mennesker med omsorg og bærer dem frem for Gud i bønn.

Kommentar: Det er ikke nødvendigvis bare mennesker i *menigheten* presten skal ha omsorg for.

Endringsforslag: At du veileder, underviser og oppmuntrer til *levende* tro på Kristus og et liv i kjærlighet til Gud og din neste.

Kommentar*:* Dette er foreslått beholdt fra dagens liturgi for å tydeliggjøre det dynamiske aspektet ved troen og dens utvikling.

10.3 Har høringsinstansen kommentarer til formaningen for diakon?

Svar: JA

Endringsforslag: At du formidler Guds **nåde og** kjærlighet til skaperverket og

din neste, og bringer kirkens vitnesbyrd til verden gjennom ord og handling.

At du møter mennesker med omsorg i bønn og sjelesorg, arbeider for inkluderende fellesskap og samfunn, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.

Legge til: Å selv av hjertet legge vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn trenge dypere inn i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter

Kommentar: Det foreligger et ønske om å få frem flere sider ved diakonitjenesten. Her er det lagt til noe av det som kommer frem i tjenesteordningen for diakoner.

10.4 Har høringsinstansen kommentarer til formaningen for kateket?

Svar: JA.

Endringsforslag:

At du underviser i den kristne tro og legger frem Guds ord i undervisning og forkynnelse som det er gitt oss i Den hellige skrift og som vår kirke vitner om i sin bekjennelse.

At du ber for og veileder mennesker og alle søkende, så de kan lære Gud å kjenne, få kunnskap om Guds vilje og leve og vokse i tro, håp og kjærlighet.

Legge til: Å selv av hjertet legge vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn trenge dypere inn i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter

Kommentar: Sammenhengen mellom lære og liv understrekes ved disse små endringsforslagene.

10.5 Har høringsinstansen kommentarer til formaningen for kantor?

Svar: JA

Endringsforslag: At du gjennom musikken lar Guds ord lyde, som det er gitt oss i Den hellige skrift og som vår kirke vitner om i sin bekjennelse.

Å selv av hjertet legge vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn trenge dypere inn i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.

Har høringsinstansen andre kommentarer til formaningene?

Svar: NEI

11. Støtter høringsinstansen forslaget i ordningen om å bekrefte løftet med håndslag?

Svar: JA

12. Har høringsinstansen andre kommentarer til løftesavleggelsen i ledd 14?

Svar: NEI

13. Støtter høringsinstansen forslagets åpning for flere bønnesalmer i ledd 15?

Svar: JA

14. Støtter høringsinstansen at det i ledd 15 er én felles bønn for alle vigslede tjenester (med unntak av tjenestebeskrivelsen)?

Svar: JA

15. Har høringsinstansen noen kommentar til Vigslingsbønnen i ledd 15?

Svar: JA

Det er et ønske om et nærere bønnespråk, der man kan beholde «Barmhjertige Gud», f.eks. og heller utelate «himmelske Far». Den trinitariske formen kan benyttes i inngangsordet.

Det kan oppleves som en overdreven bruk av navn, dersom kandidatens navn nevnes flere ganger i bønnen. Det bør kunne være et alternativ å benytte pronomen.

Istedenfor «Ånden» foreslås det å benytte «din Ånd», nettopp for å understreke at det er Guds ånd det er snakk om.

16. Har høringsinstansen noen kommentar til ledd 16 | Erklæring?

Svar: NEI

17. Har høringsinstansen noen kommentar til ledd 17 | Påminnelse om menighetens ansvar?

Svar: NEI

18. Har høringsinstansen noen kommentar til vigslingsgudstjenestens fortsettelse?

Svar: NEI

19. Har høringsinstansen andre kommentarer til forslaget til Ordning for vigsling til tjeneste?

Svar: NEI

Del 1C: Vigsling av biskop

1.Har høringsinstansen til forslaget til Ordning for vigsling av biskop?

Svar: JA

2. Har høringsinstansen kommentarer til generalrubrikkene i Ordning for vigsling av biskop?

Svar: NEI

3. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 7 | Bønn til innledning?

Svar: NEI

4. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 8 | Fremstilling?

Svar: NEI

5. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 11 | Formaning og løfte?

Svar: NEI

6. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 12 | Håndspåleggelse og bønn?

Svar: JA

Endringsforslag: Endres til at senest avgåtte biskop *kan delta* i håndspåleggelsen, men ikke en plikt.

At vigslingsbønnen innledes med et nærere bønnespråk, som f.eks. Barmhjertige far.

Tilføye i bønnen: Gi ham/henne i tale og i ferd å være et forbilde for dem som tror på deg. Fyll ham med våken kjærlighet og styrk ham/henne i sitt tilsynsansvar.

Dette for å understreke tilsynsrollen og at biskopen også fungerer som et forbilde i sin rolle.

7. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 13 | Erklæring?

Svar: NEI

8. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 14 | Trosbekjennelse CREDO?

Svar: JA

Det allmenne prestedømmet på samme måte som de andre tjenestene, og trosbekjennelsen bør derfor være Apostolicum, med de samme ordene som innledning som i andre vigsler: «I dåpen ble vi forent med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus, og alle døpte er kalt til å forkynne Guds storverk. La oss sammen bekjenne troen som lød ved vår dåp:»

9. Har høringsinstansen andre kommentarer til forslaget til Ordning for vigsling til biskop?

Svar: NEI

Del 1D: Innsettelse og fremstilling

1. Har høringsinstansen kommentarer til forslagene til Innsettelse til vigslet tjeneste og Fremstilling med forbønn?

Svar: NEI.

2. Støtter høringsinstansen at forslagets «Innsettelse til vigslet tjeneste» erstatter ordningene «Innsettelse av prest og prost», og «Innsettelse av øvrige vigslede menighetsarbeidere»?

Svar: JA

3. Har høringsinstansen kommentarer til punkt 1 og 3 i generalrubrikkene for Innsettelse til vigslet tjeneste?

Svar: NEI

4. Støtter høringsinstansen kommentarer til grepet om å legge hilsenen fra den som leder innsettelsen til ledd 3 i Hovedgudstjenesten og la dette utgå som eget ledd i ordningen?

Svar: JA

5. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 1 | Fremstilling?

Svar: NEI

6. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 2 | Bønn?

Svar: NEI

7. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 3 | Salme?

Svar: NEI

8. Har høringsinstansen andre kommentarer til ordningen Innsettelse til vigslet tjeneste?

Svar: NEI

9. Har høringsinstansen kommentarer til ordningen Fremstilling med forbønn?

Svar: NEI

Del II: Vigsling av kirkebygg

1. Har høringsinstansen kommentarer til forslaget til ordningene for vigsling av kirkebygg?

Svar: NEI

Del 2A: Alminnelige bestemmelser for vigsling av kirkebygg

1. Har høringsinstansen kommentarer til Alminnelige bestemmelser for vigsling av kirkebygg?

Svar: NEI

2. Støtter høringsinstansen at ordningen «Vigsling av lokale til kirkelig bruk» erstattes av punkt 13 i Alminnelige bestemmelser?

Svar: JA

3. Anser høringsinstansen at problemstillingen om flerbruksbygg er tilstrekkelig ivaretatt i punkt 13 i Alminnelige bestemmelser?

Svar: JA

4. Støtter høringsinstansen at ordningen «Gjenåpning av kirke» erstattes av nytt punkt 14 i Alminnelige bestemmelser?

Svar: JA

5. Støtter høringsinstansen at ordningen «Kirkejubileum» erstattes av nytt punkt 15 i Alminnelige bestemmelser?

Svar: JA

6. Støtter høringsinstansen at ordningen «Nytt orgel» er tilstrekkelig ivaretatt i ordningens ledd 8 og punkt 14 i Alminnelige bestemmelser?

Svar: JA

7. Har høringsinstansen andre kommentarer til Alminnelige bestemmelser for vigsling av kirkebygg?

Svar: NEI

Del 2B: Vigsling av kirkebygg

1Har høringsinstansen kommentarer til forslaget til Ordning for vigsling av kirkebygg?

Svar: JA

2. Har høringsinstansen kommentarer til endringen med muligheten for å benytte kirkerommet i større grad i vigslingen av kirkebygg?

Svar: NEI

3. Har høringsinstansen kommentarer til generalrubrikkene til Ordning for vigsling av kirkebygg?

Svar: NEI

4. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 2 | Inngangssalme?

Svar: NEI

5. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 3 | Hilsen?

Svar: NEI

6. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 4 | Samlingsbønn?

Svar: NEI

7. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 5 | Lovsang GLORIA?

Svar: NEI

8. Har høringsinstansen kommentarer til strukturen i ledd 8 | Lesning og bønn?

Svar: NEI

8.1. Har høringsinstansen kommentarer til biskopens innledende bønn?

Svar: NEI

8.2. Har høringsinstansen kommentarer til lesning og bønn for klokkene?

Svar: NEI

8.3. Har høringsinstansen kommentarer til lesning og bønn ved inngangsdøren?

Svar: NEI

8.4. ar høringsinstansen kommentarer til lesning og bønn i skipet?

Svar: NEI

8.5. Har høringsinstansen kommentarer til lesning og bønn ved prekestolen?

Svar: NEI

8.6. Har høringsinstansen kommentarer til lesning og bønn ved altret?

Svar: NEI

8.7. Har høringsinstansen kommentarer til lesning og bønn ved orgel eller annet fast instrument?

Svar: NEI

8.8. Har høringsinstansen kommentarer til lesning og bønn ved døpefont?

Vannet som helles i døpefonten er ikke dåpsvann, men vanlig vann. Det er ikke noen bønn for vannet og det er ikke knyttet til noen konkret dåpshandling, altså er det bare vanlig vann som minner oss om dåpen, og ikke dåpsvann slik det står. Alternativt må det inn et sted om å informere om at man på forhånd må ta vare på dåpsvann fra en tidligere dåp for å bruke i denne seremonien. Da kan man si at dåpsvann helles i døpefonten, slik det nå står.

8.9. Har høringsinstansen kommentarer til biskopens avsluttende bønn?

Svar: NEI

9. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 9 | Hallelujaomkved og evangelielesning?

Svar: NEI

10. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 10 | Preken?

Svar: NEI

11. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 23 | Slutningsord?

Svar: NEI

12. Har høringsinstansen kommentarer til ledd 24 | Postludium/utgangsprosesjon?

Svar: NEI

13. Har høringsinstansen andre kommentarer til forslaget til Ordning for vigsling av kirkebygg?

Svar: NEI

Del 2C: Grunnsteinsnedleggelse

1.Har høringsinstansen kommentarer til forslaget til Grunnsteinsnedleggelse?

Svar: NEI

2. Har høringsinstansen kommentarer til generalrubrikkene for Grunnsteinsnedleggelse?

Svar: NEI

2. Har høringsinstansen kommentarer til bønnen i ledd 4 | Bønn og skriftlesning?

Svar: NEI

4. Har høringsinstansen kommentarer til innledningen til skriftlesningen i ledd 4 | Bønn og skriftlesning?

Svar: NEI

5. Har høringsinstansen kommentarer til skriftlesningene i ledd 4 | Bønn og skriftlesning?

Svar: NEI

6. Har høringsinstansen kommentarer til flyttingen av ledd 5 | Tale?

Svar: NEI

7. Har høringsinstansen kommentarer til at dagens ledd 12 | Avslutning er tatt ut?

Svar: NEI

8. Har høringsinstansen andre kommentarer til forslaget til Grunnsteinsnedleggelse?

Svar: NEI

Del 2D: Avvigsling av kirkebygg

1.Har høringsinstansen kommentarer til ordningen Avvigsling av kirkebygg?

Svar: JA

2. Støtter høringsinstansen at Den norske kirke får en ordning for avvigsling av kirkebygg?

Svar: JA

Kommentar: Samtidig bes det å vurdere hva begrepet hellig rom er og ikke er. Er kirken et hellig rom? Ut fra hvilke kriterier? Opphører all dens hellighet ved en avvigsling?

3.Har høringsinstansen kommentarer til første punkt i ordningen?

Svar: NEI

4. Har høringsinstansen kommentarer til andre punkt i ordningen (inngang)?

Svar: NEI

5. Har høringsinstansen kommentarer til tredje punkt i ordningen (samlingsbønn)?

Svar: NEI

6. Har høringsinstansen kommentarer til fjerde punkt i ordningen (takkebønn)?

Svar: JA.

Legge til : Her har vi tatt i mot ditt ord, vi har vært samlet i bønn...» Begrunnelse: Bønn er en viktig del av kirkens og gudstjenestens innhold og liv.

7. Har høringsinstansen kommentarer til femte punkt i ordningen (erklæring)?

Svar: NEI

8. Har høringsinstansen kommentarer til sjette punkt i ordningen (utgang)?

Svar: NEI

9. Har høringsinstansen andre kommentarer til forslaget til Ordning for avvigsling av kirkebygg?

Svar: NEI

Del III: Liturgiske ordninger etter gudstjenestereformen

1. Har høringsinstansen kommentarer om liturgiske ordninger etter gudstjenestereformen?

Svar: JA

Selv om de tas ut i bruk bør de utgåtte liturgiene gjøres tilgjengelige på ressursbanken/nettet.

2. Støtter høringsinstansen at de foreslåtte ordningene i punkt 1 på side 9 i høringsdokumentet tas ut av bruk?

Svar: JA.

«Nattverd i særskilte situasjoner – soknebud» har et navn som gjør at den fort kan bli sett på som noe som primært tilhører soknebud/sjelesorg, så man bør vurdere å gi den et mer åpent navn for å stimulere til bruk i flere sammenhenger slik at den også fungerer som en fullgod erstatter for liturgien som blir tatt ut.

3. Støtter høringsinstansen at de foreslåtte ordningene i punkt 2 på side 9 i høringsdokumentet videreføres?

Svar: JA

4. Støtter høringsinstansen andre kommentarer til liturgiske ordninger etter gudstjenestereformen? Svar: JA

DEN NORSKE KIRKE

Ordning for vigsling av kirkebygg

1. Biskopen tillyser og er ansvarlig for vigslingsgudstjenesten. Biskopen er hovedliturg og leder vigslingsgudstjenesten fra starten av.

2. Ordning for vigsling av kirkebygg følger Ordning for hovedgudstjeneste med de endringer som går fram av det følgende. Kirkebygget og inventar vigsles ved gudstjenesten som helhet, ved å tas i bruk, og ved lesning og bønn.

3. Under ledd 2 | Inngangssalme, går prosesjonen inn i kirken under preludiet. Under prosesjonen kan det ringes med alle klokker eller det kan kimes.

   Prosesjonskors bæres først i prosesjonen. Lys, tekstbok, dåpskanne med vann, disk og kalk med brød og vin bæres også inn. Andre deler av interiøret som en finner hensiktsmessig kan også bæres inn, slik som tekstiler og egnede deler av teknisk utstyr. Liturgiske gjenstander settes på plass der de skal brukes.

4. Som medliturger og tekstlesere brukes et representativt utvalg fra menigheten.

5. I ledd 8 kan tekster og bønner utelates, byttes eller legges til. Rekkefølgen for de ulike lesningene og bønnene kan også endres. Dette gjelder dersom særskilte hensyn tilsier det, for eksempel hvordan kirkerommet er bygget, inndelt og brukes, om det er orgel eller faste instrumenter, tekstiler eller andre gjenstander av særskilt betydning.

   Det skal likevel alltid leses tekst og bes for alter, døpefont og prekestol.

6. I ledd 8 synges det ett eller to salmevers etter hver av lesningene og bønnene. Salmeversene kan være fra en eller flere passende salmer. Det er også mulig med korsang eller annen musikk mellom bønn og lesning, avhengig av lokale forhold.

7. Det er mulig å gå til angitte steder i rommet i ledd 8. Det er også mulig å be alle bønner fra alter og lesepult

   - Tekstleser kan lese tekstene fra lesepulten eller fra angitt sted (for eksempel inngangsdør, prekestol etc.)
   - Bønnene kan bes ved alteret eller fra angitt sted

8. Utgangsprosesjonen i ledd 24 markerer avslutningen av gudstjenesten før en eventuell samling i kirkerommet med hilsner.

I. Samling

1 | Forberedelse

Klokkene ringer.

2 | *Inngangssalme

Prosesjonen går inn under inngangssalmen eller en bibelsk salme med passende menighetsomkved.
Under prosesjonen kan det ringes med alle klokker eller det kan kimes.
Menigheten står mens prosesjonen går inn, under Inngangssalme og frem til etter ledd 3 Hilsen.

3 | *Hilsen

Hilsen holdes fra lesepult eller annet egnet sted

B/L | Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.

ELLER
B/L | Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den hellige ånds samfunn være med dere alle.

ELLER
B/L | I Faderens og (+) Sønnens og Den hellige ånds navn.

ELLER
B/L | I Faderens og (+) Sønnens og Den hellige ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver.

Inngangsordene fortsetter:
All jorden er full av Guds herlighet. Dette huset vigsles i dag til et hellig sted for Gud og mennesker.

Menigheten setter seg.

4 | Samlingsbønn

Følgende samlingsbønn kan leses fra lesepult eller annet egnet sted.

L/ML | La oss be:

Gud, vi er sammen for ditt ansikt.
I skyggen av dine vinger søker menneskebarna ly.
I denne kirken/dette kirkerommet skal vi høre ditt ord og feire dåp og nattverd.
La dette være et hellig sted hvor mennesker møter din nåde og sannhet.
Hos deg er livet kilde. I ditt lys ser vi lys.
Kom med din Ånd til alle som søker deg og denne kirken.
Gud, vi ber.
A | Amen.

5 | Syndsbekjennelse

Følger her eller som ledd 14, jf. lokal grunnordning.

6 | Bønnerop KYRIE og 7 | Lovsang GLORIA

Gloria utelates ikke i vigslingsgudstjenesten, selv om gudstjenesten feires under fastetiden, og synges helst i fullstendig form.

II. Vigsling ved lesning og bønn

8 | Lesning og bønn

Biskopen går for alteret.
Menigheten sitter under lesningene og bønnene.

Under lesningene og bønnene er biskop/liturg vendt mot menigheten og stedet som det leses fra.
Biskop/liturg kan også be bønnene fra de angitte stedene i rommet.

Innledende bønn

B vendt mot menigheten | La oss be.

B vendt mot alteret | Gud, velsign denne kirken/dette kirkerommet og alle som kommer hit. Gjør den/det til et sted for tro og tilhørighet.

Salmevers eller annen musikk

Klokkene

Her kan følge lesning og bønn for klokkene.

Lesning

ML | Jesus sier: Den som kommer til meg og hører mine ord og gjør det de sier, jeg skal vise dere hvem han ligner. Han ligner et menneske som skulle bygge et hus, og som gravde dypt og la grunnmuren på fjell. Da flommen kom, brøt elven mot huset, men kunne ikke rokke det, for det var godt bygd. LUK 6, 47-48

Bønn

B/ML | La oss be:
Gud, la disse klokkene forkynne din kjærlighet.
La dem kalle oss sammen i gode og onde dager.
La dem lyde om det evige liv.

Salmevers eller annen musikk

Tekstleser og den som ber bønnen kan gå til inngangsdøren.

Inngangsdør

Lesning

ML | Det står skrevet i Første Kongebok i det 8. kapittel:

[Da templet i Jerusalem skulle vigsles] ~~Så~~ sto Salomo for Herrens alter midt foran hele Israels menighet. Han bredte hendene sine ut mot himmelen og sa: Herre, Israels Gud! Det er ingen Gud som du, verken oppe i himmelen eller her nede på jorden.

Men bor Gud virkelig på jorden? Se, himmelen og himlers himmel kan ikke romme deg, langt mindre dette huset som jeg har bygd!

La dine øyne våke over dette huset natt og dag, over det stedet der du har lovet at navnet ditt skal bo.

Da skal alle folkeslag på jorden vite at Herren er Gud, han og ingen annen. 1. KONG 8, 22-23A.27.29A.60

Bønn

B/ML | Gud, kom med din hellige Ånd og åpne våre hjerter.

Salmevers eller annen musikk

Tekstleser og den som ber bønnen kan gå til midtgangen.

Skipet

Lesning

ML | Det står skrevet hos evangelisten Matteus, i det 18. kapittel:

Jesus sier: Hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem. MATT 18, 20

Bønn

B/ML | Gud, du er midt iblant oss. Gjør oss til en bolig for ditt nærvær.
La dette huset/dette rommet være et sted for tilhørighet og trygghet for alle som kommer hit.

Salmevers eller annen musikk

Tekstleser og den som ber bønnen kan gå til prekestolen.

Prekestol

Lesning

ML | Det står skrevet hos evangelisten Matteus i det 4. kapittel:

Jesus svarte: «Det står skrevet: Mennesket lever ikke av brød alene, men av hvert ord som kommer fra Guds munn.» MATT 4, 4

Bønn

Under bønnen kan tekstbok eller bibel løftes.
B/ML | Gud, du er Ordet fra evighet som ble menneske.
La evangeliet lyde klart og rent fra denne prekestolen.

Salmevers eller annen musikk

Tekstleser og den som ber bønnen kan gå til alteret.

Alter

Lesning

ML | Det står skrevet i Paulus' første brev til menigheten i Korint i det 10. kapittel:

Velsignelsens beger som vi velsigner, gir det ikke del i Kristi blod? Brødet som vi bryter, gir det ikke del i Kristi kropp? Fordi det er ett brød, er vi alle én kropp. For vi har alle del i det ene brød. 1 KOR 10, 16-17

Bønn

Under bønnen kan disk og kalk løftes.
B/ML | Gud, du tar imot våre bønner, våre sorger og gleder.
Du møter oss i nattverdens mysterium.
La dette alteret være et sted der vi får del i livets brød og velsignelsens beger.

Salmevers eller annen musikk

Tekstleser og den som ber bønnen kan gå til orgelet eller annet fast instrument.

Orgel eller annet fast instrument

Lesning

ML | Det står skrevet i Salmenes bok, salme 150:

Lovsyng Gud i hans helligdom! Lov ham med gjallende horn. Lov ham med harpe og lyre. Alt som har ånde, skal love Herren. SALME 150, 1A.3.6

Bønn

B/ ML | Gud, du som lar lovsang lyde fra småbarns og spedbarns munn,
la oss spille og synge med kraft og glede,
og fylle denne kirken/dette kirkerommet med ny sang.

Salmevers eller annen musikk

Tekstleser og den som ber bønnen kan gå til døpefonten.

Døpefont

Lesning

ML | Det står skrevet i evangeliet etter Matteus, i det 28. kapittel:

Jesus [trådte fram og] talte til dem: «Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» MATT 28, 18-20

Bønn

Dåpsvann kan helles i døpefonten under bønnen.

B/ ML | Gud, du gir liv og ånd til stadig nye slekter.
Takk for at dåpens vann er en nådens kilde.
La de som døpes i denne døpefonten reises opp til det nye livet med Jesus Kristus.
I Jesu Kristi navn. Amen.

Salmevers eller annen musikk

Dersom biskopen har bedt bønnene rundt i rommet, går biskopen nå til alteret.

Avsluttende bønn

B | Gud, la denne kirken/dette kirkerommet og alt som hører til i den/det bli til glede, trøst og fellesskap, så det som skjer på dette helligstedet kan forkynne dine storverk, skape fred, vitne sant og bygge rettferd.

Gud, vi ber

A | Amen

Salmevers eller annen musikk
Alle som har lest tekst og bedt bønner setter seg under dette salmeverset.

III. Evangelium

9 | Hallelujaomkved og evangelielesning

Halleluja

Evangelielesning

L/ML | Det står skrevet i evangeliet etter …

Lesningen avsluttes med:
L/ML | Slik lyder det hellige evangelium.

Respons

10 | Preken

Biskopen preker over evangelieteksten eller annen høvelig tekst.

Prekenen kan avsluttes med en av disse lovprisningene:
B | Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.

Eller
B | Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd: Vår skaper, frigjører og livgiver.

Etter prekenen følger musikk. Dersom det er nytt/nye instrument(er) til vigslingen, kan det med fordel synliggjøres her. Hvis det ikke er instrumenter i kirken, synges en a cappella-sang eller et korstykke.

Vigslingsgudstjenesten forsetter etter lokal grunnordning til ledd 23 | Slutningsord.

23 | Slutningsord

B | Kjære menighet. Denne kirken og alt som hører til i den er nå tatt i bruk. Ved Guds ord og bønn er det vigslet og helliget. Fred være med dette hus og med alle som går inn og ut av det.

Slutningsordene avsluttes med:
I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver.

Her kan følge:
B | La oss gå i fred,
A | i Jesu Kristi navn.

Eller
B | Gå i fred. Tjen Herren med glede.

24 | Postludium/Utgangsprosesjon

Liturger og medvirkende går ut i prosesjon.
Utgangsprosesjonen markerer avslutningen av gudstjenesten før en eventuell samling i kirkerommet med hilsner.

Ordning for vigsling av kyrkjebygg

1. Det er biskopen som tillyser og er ansvarleg for vigsligsgudstenesta. Biskopen er hovudliturg og leier vigslingsgudstenesta frå byrjing til slutt.

2. Ordning for vigsling av kyrkjebygg følgjer Ordning for hovudgudsteneste med dei endringar som går fram i det som her følgjer. Kyrkjebygg og inventar vert vigsla gjennom heile gudstenesta, ved å verta teke i bruk, ved lesing og bøn.

3. Under ledd 2 | Inngangssalme, går prosesjonen inn i kyrkja under preludiet. Under prosesjonen kan alle klokkene ringja, eller det kan kimast.

   Prosesjonskrossen vert boren fremst i prosesjonen. Lys, tekstbok, dåpskanne med vatn, disk og kalk med brød og vin, vert også bore inn. Ein kan også bera inn andre deler av interiøret dersom ein finn det føremålstenleg, slik som tekstilar og høveleg teknisk utstyr. Liturgiske objekt vert sette på plass der dei skal brukast.

4. Eit representativt utval frå kyrkjelyden kan vera medliturgar og tekstlesarar.

5. I ledd 8 kan tekstar og bøner utelatast, bytast eller leggjast til. Rekkefølgja kan også endrast. Dette gjeld dersom særskilte omsyn tilseier det, slik som korleis kyrkjerommet er bygt, inndelt og vert brukt, om det er orgel eller andre faste instrument, tekstilar eller andre objekt som kan framhevast.

6. Under ledd 8 syng ein eitt eller to salmevers etter kvar av lesingane og bønene. Ein kan syngja frå same eller fleire høvelege salmar. Det kan også høva med korsong eller annan musikk mellom bøn og lesing, alt etter dei lokale forholda.

7. Ein kan gå til aktuelle stader i rommet under ledd 8. Men ein kan også be alle bøner frå altar eller lesepult.

   - Tekstlesaren kan lesa tekstane frå lesepulten eller frå annan stad (til dømes inngangsdøra, preikestolen etc.).
   - Ein kan be bønene ved altaret eller på annan oppgitt stad.

8. Utgangsprosesjonen i ledd 24 markerer avslutninga av gudstenesta før ei eventuell samling med helsingar i kyrkjerommet.

I. Samling

1 | Førebuing

Klokkene ringjer.

2 | Inngangssalme

Prosesjonen går inn under inngangssalmen eller ein bibelsk salme med høveleg kyrkjelydsomkved.
Under prosesjonen kan det ringjast med alle klokker eller det kan kimast.
Kyrkjelyden står medan prosesjonen går inn, under inngangssalmen og fram til etter ledd 3, Helsing.

3 | *Helsing

Helsinga vert halden frå lesepulten eller annan høveleg stad.

B/L | Nåde vere med dykk og fred frå Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.

ELLER
B/L| Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærleik og Den heilage andes samfunn vere med dykk alle.

ELLER
B/L| I namnet åt Faderen og (+) Sonen og Den heilage ande.

ELLER
B/L| I namnet åt Faderen og (+) Sonen og Den heilage ande: Vår skapar, frigjerar og livgjevar.

Inngangsorda held fram:
All jorda er full av Guds herlegdom. Dette huset vert i dag vigsla til ein heilag stad for Gud og menneske.

Kyrkjelyden set seg.

4 | Samlingsbøn

Følgjande samlingsbøn kan lesast frå lesepulten eller annan høveleg stad.

L/ML| Lat oss be:

Gud, vi er her saman for ditt andlet.
I skuggen av dine venger søkjer menneskeborna ly.
I denne kyrkja/dette kyrkjerommet skal vi høyra ordet ditt og feira dåp og nattverd.
Lat dette vera ein heilag stad der menneske møter din nåde og di sanning.
Hos deg er livsens kjelde. I ditt lys ser vi lys.
Kom med din Ande til alle som søkjer deg og denne kyrkja.
Gud, vi ber,
A| Amen.

5 | Syndsvedkjenning

Kjem her eller som ledd 14, jamfør lokal grunnordning.

6 | Bønerop KYRIE og 7 | Lovsong GLORIA

Gloria skal vera med i vigslingsgudstenesta jamvel om gudstenesta vert feira i fastetida. Gloria skal helst syngjast i fullstendig form.

II. Vigsling ved lesing og bøn

8 | Lesing og bøn

Biskopen går for altaret.
Kyrkjelyden sit under lesinga og bønene.

Under lesing og bøn er biskop/liturg vend mot kyrkjelyden og den staden der det vert lese frå.
Biskop/liturg kan også be bønene frå dei aktuelle stadene i rommet.

Innleiande bøn

B vend mot kyrkjelyden | Lat oss be!

B vend mot altaret | Gud, velsign denne kyrkja/dette kyrkjerommet og alle som kjem hit. Lat henne / det vera ein stad for å tru og å høyra til.

Del av salme eller annan musikk

Tekstlesar og den som ber bøna, kan gå til inngangsdøra.

Klokkene

Her kan det koma lesing og bøn for klokkene.

Lesing

ML| Jesus seier: Den som kjem til meg og høyrer orda mine og gjer det dei seier, eg skal visa dykk kven han er lik. Han er lik eit menneske som ville byggja eit hus, og som grov djupt og la grunnmuren på fjell. Då flaumen kom, braut straumen mot huset, men kunne ikkje rikka det, for det var godt bygd. LUK 6, 47-48

Bøn

B/ML| Lat oss be:
Gud, lat desse klokkene forkynna din kjærleik.
Lat dei kalla oss saman i gode og vonde dagar.
Lat dei lyda det evige livet.

Del av salme eller annan musikk

Tekstlesar og den som ber bøna, kan gå til inngangsdøra.

Inngangsdør

Lesing

ML| Det står skrive i Første Kongebok i det åttande kapittelet:

[Då tempelet i Jerusalem skulle vigslast] ~~Så~~ stod Salomo fram for Herrens altar midt framfor heile Israels forsamling. Han breidde hendene ut mot himmelen og sa: Herre, Israels Gud! Det finst ingen Gud som du, korkje oppe i himmelen eller her nede på jorda.

Men bur Gud verkeleg på jorda? Sjå, himmelen og himlars himmel kan ikkje rømma deg, langt mindre dette huset som eg har bygd!

Hald auga dine opne over dette huset natt og dag. Vak over den staden der du har lova at namnet ditt skal bu.

Då skal alle folk på jorda sanna at Herren er Gud, han og ingen annan.1. KONG 8, 22-23A.27.29A.60

Bøn

B/ML| Gud, kom med din heilage Ande og opna hjarta våre!

Del av salme eller annan musikk.
Tekstlesaren og den som ber bøna, kan gå til midtgangen.

Skipet

Lesing

ML| Det står skrive hos evangelisten Matteus i det attande kapittelet:

Jesus seier: For der to eller tre er samla i mitt namn, der er eg midt iblant dei. MATT 18, 20

Bøn

B/ML| Gud, du er midt iblant oss. Gjer oss til ein bustad for ditt nærvær.
Lat alle som kjem til dette huset/rommet oppleva tryggleik og fellesskap!

Del av salme eller annan musikk
Tekstlesar og den som ber bøna, kan gå til preikestolen.

Preikestol

Lesing

ML| Det står skrive hos evangelisten Matteus i det fjerde kapittelet:

Jesus svara: «Det står skrive: Mennesket lever ikkje av brød åleine, men av kvart ord som går ut frå Guds munn.» MATT 4, 4

Bøn

Under bøna kan tekstbok eller bibel løftast.
B/ML| Gud, du er Ordet frå æva som vart menneske.
Lat evangeliet lyda klårt og reint frå denne preikestolen.

Del av salme eller annan musikk

Tekstlesar og den som ber bøna, kan gå til altaret.

Altar

Lesing

ML| Det står skrive i Paulus sitt første brev til kyrkjelyden i Korint, i det tiande kapittelet.

Velsignelsesbegeret som vi velsignar, gjev det ikkje del i Kristi blod? Brødet som vi bryt, gjev det ikkje del i Kristi kropp? Fordi det er eitt brød, er vi alle éin kropp. For vi har alle del i det eine brødet. 1 KOR 10, 16-17

Bøn

Under bøna kan disk og kalk løftast.
B/ML| Gud, du tar imot våre bøner, våre sorger og våre gleder. Du møter oss gjennom mysteriet i nattverden. Lat dette altaret vera ein stad der vi får del i livsens brød og velsignelsesbegeret.

Del av salme eller annan musikk

Tekstlesar og den som ber bøna, kan gå til orgelet eller anna fast instrument.

Orgel eller anna fast instrument

Lesing

ML| Det står skrive i Salmane (i Det gamle testamentet), Salme 150:

Lovsyng Gud i hans heilagdom! Lov han med gjallande horn. Lov han med harpe og lyre. Alt som har ande, skal lova Herren. SALME 150, 1A.3.6

Bøn

B/ ML| Gud, du som lar lovsongen tona frå munnen til småborn og spedborn,
lat oss spela og syngja med kraft og glede og fylla denne kyrkja/ dette kyrkjerommet med ny song.

Del av salme eller annan musikk

Tekstlesar og den som ber bøna, kan gå til døypefonten.

Døypefont

Lesing

ML| Det står skrive i evangeliet etter Matteus, i det tjueåttande kapittelet:

Då steig Jesus fram og tala til dei: «Eg har fått all makt i himmelen og på jorda. Gå difor og gjer alle folkeslag til læresveinar: Døyp dei til namnet åt Faderen og Sonen og Den heilage ande og lær dei å halda alt det som eg har bode dykk. Og sjå, eg er med dykk alle dagar så lenge verda står.» MATT 28, 18-20

Bøn

Ein kan hella dåpsvatn i døypefonten under bøna.

B/ ML| Gud, du gir liv og ånd til stadig nye slekter.
Takk for at dåpsvatnet er ei nådekjelde.
Lat dei som vert døypte ved denne døypefonten, verta reiste opp til det nye livet med Jesus Kristus. I Jesu Kristi namn. Amen.

Del av salme eller annan musikk

Dersom biskopen har bedt bønene kringom i rommet, går biskopen no til altaret.

Avsluttande bøn

B| Gud, lat denne kyrkja / dette kyrkjerommet og alt som høyrer til her, bli til glede, trøyst og fellesskap, så det som skjer på denne heilage staden kan bera bod om dine storverk, skapa fred, vitna sant og byggja rettferd.

Gud, vi ber

A| Amen

Del av salme eller annan musikk

Alle som har lese tekst og bedt bøner set seg under denne salmesongen eller musikken. Dersom det er dåp i gudstenesta, kan dette musikalske leddet bytast ut med dåpssalme.

III. Evangelium

9 | Hallelujaomkved og lesing av evangeliet

Halleluja

Lesing av evangeliet

L/ML | Det står skrive i evangeliet etter …

Lesinga vert avslutta med:
L/ML| Slik lyder det heilage evangeliet.

Respons

10 | Preike

Biskopen held ei preike over evangelieteksten eller annan høveleg bibeltekst.

Preika kan avsluttast med ei av desse lovprisingane:
B | Ære vere Faderen og Sonen og Den heilage ande, som var og er og blir éin sann Gud frå æve til æve.

Eller:
B | Ære vere Faderen og Sonen og Den heilage ande: Vår skapar, frigjerar og livgjevar.

Etter preika følgjer musikk. Dersom det er eit nytt / nye instrument til vigslinga, kan det/dei med fordel få lyda her. Dersom det ikkje er instrument i kyrkja, syng ein a cappella eller lyttar til korsong.

Vigslingsgudstenesta held fram etter lokal grunnordning til ledd 23| Slutningsord.

23 | Sluttord

B | Kjære kyrkjelyd! Denne kyrkja (dette kyrkjerommet) og alt som høyrer til i den (det) er no teke i bruk; vigsla og helga ved Guds ord og bøn. Fred vere med dette huset (rommet) og med alle som går inn og ut her!

Sluttorda vert avslutta med:
I namnet åt Faderen og Sonen og Den heilage ande: Vår skapar, frigjerar og livgjevar.

Her kan følgja:
B | Lat oss gå i fred,
A | i Jesu Kristi namn.

Eller:
B | Gå i fred! Ten Herren med glede!

24 | Postludium/Utgangsprosesjon

Liturgar og medverkande går ut i prosesjon.
Utgangsprosesjonen markerer avslutninga av gudstenesta før ei eventuell samling i kyrkjerommet etterpå med helsingar.

DEN NORSKE KIRKE

Ordning for vigsling til tjeneste

1. Biskopen tillyser og er ansvarlig for vigslingsgudstjenesten. Biskopen er hovedliturg og leder vigslingsgudstjenesten fra starten av.

2. Et stjernetegn (*) er satt til ledd der menigheten som hovedregel står.

3. Når det er ringt sammen, går prosesjonen inn i kirken under preludiet. Det kan ringes med alle klokker eller kimes under prosesjonen.

4. Til inngang brukes åpningsordene som starter med "I Faderens og Sønnens ...".

5. Ordningen foreslår at vigslingsgudstjenestens epiklesesalme deles opp i to og synges som ledd 10 | **Epiklesesalme I** og ledd 12 | **Epiklesesalme II**. Salmen kan deles opp slik at det synges noen vers mellom tekstlesningene. Det er også mulig å synge én epiklesesalme i hvert av de to leddene.

   Som epiklesesalme er N13 512 "Kom, Hellig ånd med skapermakt" og 224 «Kom, Hellige Ånd, Herre Gud» foreslått. En annen epiklesesalme kan f.eks. være N13 515 "Ånd over ånder, kom ned fra det høye".

6. Dersom det vigsles til flere tjenester samtidig, gjør biskopen et utvalg av de tjenestespesifikke tekstene i ledd 11 | **Skriftlesning**.

7. Etter ledd 17 | **Påminnelse om menighetens medansvar** fortsetter vigslingsgudstjenesten etter ordning for hovedgudstjenesten fra og med ledd 12 | **Evangelium**.

8. Hovedgudstjenestens Ledd 14 | **Trosbekjennelse CREDO** kan falle bort, slik som ved dåp i hovedgudstjenesten. Dersom ledd 14 ikke faller bort, brukes Nicenum.

9. Som forbønn i hovedgudstjenestens ledd 18 | **Forbønn for kirken og verden** kan Fredslitaniet (N13 982) brukes.

10. Det feires nattverd i vigslingsgudstjenesten.

11. Biskopen lyser velsignelsen og har utsendelsen.

12. Leddene 26 | **Utsendelse** og 27 | **Postludium/Utgangsprosesjon** gis den formen som står i Ordning for Vigsling til tjeneste.

13. Før handlingen plasseres vigslingskandidaten(e)s stola(er) lett tilgjengelig nær alterringen.

I. Samling

1 | Forberedelse

Klokkeringing

Kort informasjon om dagens gudstjeneste kan gis ved medliturg eller liturg

Kort stillhet

Tre klokkeslag

2 | *Inngangssalme

Inngangsprosesjon

3 | *Hilsen

4 | Syndsbekjennelse

5 | Bønnerop KYRIE

6 | Lovsang GLORIA

Leddet synges helst i fullstendig form.

II. Vigsling

7 | Bønn til innledning

B vendt mot menigheten | La oss alle be.

B vendt mot alteret | Evige Gud,
du har gitt din kirke apostler, profeter, evangelister, hyrder og lærere
for å utruste de hellige til tjeneste så Kristi kropp bygges opp.
Vi ber deg at du ved din Hellige Ånd vil
opplyse og veilede, trøste og styrke ___ som i dag vigsles til tjeneste i kirken.
Gjør alle ditt ords tjenere til tro forvaltere av din nåde
ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

M | Amen.

8 | *Trosbekjennelse CREDO

B vendt mot menigheten | I dag får kirken en ny medarbeider. *(Navnet nevnes)* er kalt til tjeneste som *prest/diakon/kateket/kantor* i/ved *(tjenestestedet nevnes)***.**

I dåpen ble vi forent med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus, og alle døpte er kalt til å forkynne Guds storverk. La oss sammen bekjenne troen som lød ved vår dåp:

Apostolicum

9 | Fremstilling

Lederen i menighetsrådet, eventuelt en av kirkens prester eller prosten, ved lesepulten.
Vigslingskandidaten(e) reiser seg når navnet nevnes.

ML | Kjære menighet. Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus. Som kirke er vi Kristi kropp og kalt til å forkynne evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling, til tro og tjeneste.

> PRESTETJENESTE
> Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører hyrdetjenesten med å forkynne evangeliet og forvalte sakramentene. Denne særskilte tjenesten er innstiftet for at vi skal komme til tro og leve i nåden i Jesus Kristus.
>
> DIAKONTJENESTE
> Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører omsorgstjenesten. Ved denne tjenesten blir Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte synlig i handling.
>
> KATEKETTJENESTE
> Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører tjenesten med å undervise i den kristne tro, så vi kan vokse i troen og grunnfestes i kjærlighet og sannhet
>
> KANTORTJENESTE
> Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører tjenesten med å lede menighetens lovprisning, så Guds navn blir opphøyet og Guds herlighet fyller jorden.

I dag vil vi på apostolisk vis med håndspåleggelse og bønn, vigsle (Navnet nevnes) til tjenesten som *prest/diakon/kateket/kantor*.

Vigslingskandidaten(e) setter seg.

10 | Epiklesesalme I

Tekstlesere, biskop og vigslingskandidaten(e) finner sine plasser ved lesepulten/i koret under salmen. Dersom det her velges en salme med flere vers, kan noen av versene synges mellom tekstlesningene og/eller som ledd 12 **Epiklesesalme II**.

Enten **A**

B vendt mot alteret | Send ut din Ånd, o Herre, og det skapes deg tjenere.

Menigheten synger hele, eller deler av salmen.

1. Kom, Hellig Ånd med skapermakt,
opprett hva synd har ødelagt,
og glede i hvert hjerte giv
som du har født til evig liv!

2. En trøsters store navn du har,
Guds gave god og dyrebar,
for sjelen syk en salve mild,
en livets brønn, en hellig ild!

3. Du visdoms, råds og styrkes Ånd,
du kraft av Herrens høyre hånd,
du lysets bærer, Ordets tolk
for alle tungemål og folk,

4. ditt lys opptenn i vår forstand,
i hjertet kjærlighetens brann,
til vanmakt vår og usseldom
med hellig hjertestyrke kom!

Eller **B**

B vendt mot alteret | Kom, Hellig Ånd, Herre Gud,

M | gyd dine nådegaver ut,
i sjel og hjerte oss dem send
og kjærlighetens ild opptenn!
O Herre, ved din glød så klar
til troen inn du samlet har
ett folk av alle folkeslag.
De priser deg ved natt og dag
Halleluja, halleluja.

Eller **C**

Annen epikletisk salme, f.eks. N13 515 «Ånd over ånder, kom ned fra det høye».

11 | Skriftlesning

Bibeltekstene leses fra lesepulten.
Menigheten sitter under tekstlesningene.

B vendt mot menigheten | La oss høre hva Guds ord vitner om tjenesten:

Første lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i evangeliet etter Matteus:

Jesus trådte fram og talte til dem: «Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» MATT 28,18-20

PRESTETJENESTEN

Andre lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i evangeliet etter Johannes:

Da kom Jesus; han sto midt iblant dem og sa: «Fred være med dere!» Og da han hadde sagt det, viste han dem sine hender og sin side. Disiplene ble glade da de så Herren. Igjen sa [Jesus] til dem: «Fred være med dere! Som Far har sendt meg, sender jeg dere.» Så åndet han på dem og sa: «Ta imot Den hellige ånd. Dersom dere tilgir noen syndene deres, da er de tilgitt. Dersom dere fastholder syndene for noen, er de fastholdt.» JOH 20,19B-23

Tredje lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Paulus' andre brev til korinterne:

Den som er i Kristus, er en ny skapning. Det gamle er borte, se, det nye er blitt til! Men alt er av Gud, han som ved Kristus forsonte oss med seg selv og ga oss forsoningens tjeneste. For det var Gud som i Kristus forsonte verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han betrodde budskapet om forsoningen til oss. Så er vi da utsendinger for Kristus, og det er Gud selv som formaner gjennom oss. Vi ber dere på Kristi vegne: La dere forsone med Gud! 2. KOR 5,17-20

Fjerde lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Peters første brev:

De eldste blant dere ber jeg inntrengende, jeg som selv er en eldste og et vitne om Kristi lidelser og har del i herligheten som skal åpenbares: Vær hyrder for den Guds flokk som dere har hos dere! Ha tilsyn med den, ikke av tvang, men av fri vilje, slik Gud vil, og ikke for vinnings skyld, men av hjertet. Gjør dere ikke til herrer over dem som Gud har gitt dere ansvar for, men vær et forbilde

for flokken. Når den øverste hyrden åpenbarer seg, skal dere få herlighetens seierskrans som aldri visner. 1 PETER 5,1-4

DIAKONTJENESTEN

Andre lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i evangeliet etter Matteus:

Jesus sa: «Så skal kongen si til dem på sin høyre side: 'Kom hit, dere som er velsignet av min Far, og ta i arv det riket som er gjort i stand for dere fra verdens grunnvoll ble lagt. For jeg var sulten, og dere ga meg mat; jeg var tørst, og dere ga meg drikke; jeg var fremmed, og dere tok imot meg; jeg var naken, og dere kledde meg; jeg var syk, og dere så til meg; jeg var i fengsel, og dere besøkte meg.' Da skal de rettferdige svare: 'Herre, når så vi deg sulten og ga deg mat, eller tørst og ga deg drikke? Når så vi deg fremmed og tok imot deg, eller naken og kledde deg? Når så vi deg syk eller i fengsel og kom til deg?' Og kongen skal svare dem: 'Sannelig, jeg sier dere: Det dere gjorde mot et av disse mine minste søsken, har dere gjort mot meg.'» MATT 25,34-40

Tredje lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Paulus' andre brev til korinterne:

Den som er i Kristus, er en ny skapning. Det gamle er borte, se, det nye er blitt til! Men alt er av Gud, han som ved Kristus forsonte oss med seg selv og ga oss forsoningens tjeneste. For det var Gud som i Kristus forsonte verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han betrodde budskapet om forsoningen til oss. Så er vi da utsendinger for Kristus, og det er Gud selv som formaner gjennom oss. Vi ber dere på Kristi vegne: La dere forsone med Gud! 2. KOR 5,17-20

Fjerde lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i evangeliet etter Matteus:

Og en av dem, [en lovkyndig,] spurte for å sette [Jesus] på prøve: «Mester, hvilket bud er det største i loven?» Han svarte: «'Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand.' Dette er det største og første budet. Men det andre er like stort: 'Du skal elske din neste som deg selv.' På disse to budene hviler hele loven og profetene.» MATT 22,35-40

KATEKETTJENESTEN

Andre lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Paulus' andre brev til Timoteus:

Du skal holde fast på det du har lært og er blitt overbevist om. Du vet jo hvem du har lært det av. Helt fra du var et lite barn, har du kjent de hellige skriftene, de som kan gi deg visdom til frelse ved troen på Kristus Jesus. Hvert skrift er

innblåst av Gud og nyttig til opplæring, tilrettevisning, veiledning og oppdragelse i rettferd, så det mennesket som tilhører Gud, kan være fullt utrustet til all god gjerning. 2 Tim 3,14-17

Tredje lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Paulus' andre brev til korinterne:

Den som er i Kristus, er en ny skapning. Det gamle er borte, se, det nye er blitt til! Men alt er av Gud, han som ved Kristus forsonte oss med seg selv og ga oss forsoningens tjeneste. For det var Gud som i Kristus forsonte verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han betrodde budskapet om forsoningen til oss. Så er vi da utsendinger for Kristus, og det er Gud selv som formaner gjennom oss. Vi ber dere på Kristi vegne: La dere forsone med Gud! 2. Kor 5,17-20

Fjerde lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Paulus' brev til kolosserne:

Dere har tatt imot Kristus Jesus som Herre. Lev da i ham, vær rotfestet i ham og bygd på ham! Hold fast ved den tro dere er opplært i, med overstrømmende takk til Gud! Kol 2,6-7

KANTORTJENESTEN

Andre lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Paulus' brev til kolosserne:

La Kristi ord få rikelig rom hos dere! Undervis og rettled hverandre med all visdom, syng salmer, hymner og åndelige sanger til Gud av et takknemlig hjerte. Og alt dere gjør, i ord og gjerning, skal dere gjøre i Herren Jesu navn, med takk til Gud, vår Far, ved ham. Kol 3,16-17

Tredje lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i brevet til Hebreerne:

Her på jorden har vi ingen by som består, men vi lengter etter den som skal komme. La oss ved Kristus stadig bære fram for Gud vårt lovprisning som et offer, det vil si frukten av lepper som bekjenner hans navn. Men glem ikke å gjøre godt og dele med andre; for slike offer er til glede for Gud. Hebr 13,14-16

Fjerde lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Salmenes bok:

Halleluja! Det er godt å spille for vår Gud,
det er herlig, det er rett å synge lovsang.
Herren bygger Jerusalem
og samler Israels spredte folk.

Han leger dem som har et knust hjerte,
og forbinder sårene deres.

Han vet hvor mange stjernene er, og gir alle navn.
Vår Herre er stor og rik på kraft,
hans forstand er uten grenser.
Herren holder de hjelpeløse oppe,
men bøyer de urettferdige til jorden.

Syng lovsang for Herren,
spill på lyre for vår Gud. SALME 147,1-7

12 | Epiklesesalme II

Mens salmen synges, setter tekstleserne seg.
Her kan en velge å fortsette med vers fra Epiklesesalme I eller synge en annen epiklesesalme.

5. **Vår fiende, jag ham langt på flukt,**
gi fred og troens fagre frukt,
og la oss alle, store, små,
i sjeleomsorg hos deg stå!

6. **Gjør oss med Gud, vår Fader, kjent,**
med Sønnen som fra ham er sendt,
med deg som fra dem begge går,
og hjelp at vi i troen står!

7. **Vær lovet, Gud, vår Fader god,**
Guds Sønn som opp av døde stod,
og Trøsteren som kom her ned:
Vær lovet i all evighet!

13 | Vigslingstale

Biskopen holder en kort tale over en høvelig tekst.
Etter talen går vigslingskandidaten frem og stiller seg foran alterringen.
Forbederne reiser seg.

14 | Formaning og løfte

B vendt mot vigslingskandidaten | Du har hørt Guds ord om tjenesten, dens krav og dens løfter, hvor rik den er og hvor nødvendig for Guds kirke på jorden.

PRESTETJENESTEN

B vendt mot vigslingskandidaten | Når Herren nå betror deg prestetjenesten i vår kirke, pålegger og formaner jeg deg

- at du som hyrde forkynner evangeliet klart og rent, som det er gitt oss i Den hellige skrift og som vår kirke vitner om i sin bekjennelse, og forvalter de hellige sakramenter etter Kristi innstiftelse og vår kirkes orden.
- at du ber for menneskene i menigheten, og i sjelesorg og skriftemål møter hver enkelt med omsorg.
- at du veileder, underviser og oppmuntrer til tro på Kristus og et liv i kjærlighet til Gud og din neste.
- at du også selv av hjertet legger vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn fordyper deg i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.

DIAKONTJENESTEN

B vendt mot vigslingskandidaten | Når Herren nå betror deg diakontjenesten i vår kirke, pålegger og formaner jeg deg

- at du leder menighetens diakontjeneste og formidler Guds kjærlighet i omsorg for skaperverket og din neste.
- at du legger frem evangeliet i ord og handling, og bringer kirkens vitnesbyrd til verden.
- at du ber for menneskene i menigheten, og i samtale og sjelesorg møter hver enkelt med omsorg.
- at du også selv av hjertet legger vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn fordyper deg i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.

KATEKETTJENESTEN

B vendt mot vigslingskandidaten | Når Herren nå betror deg katekettjenesten i vår kirke, pålegger og formaner jeg deg

- at du leder menighetens undervisningstjeneste, og selv underviser i den kristne tro.
- at du legger frem evangeliet i undervisning og forkynnelse som det er gitt oss i Den hellige skrift og som vår kirke vitner om i sin bekjennelse.
- at du ber for og veileder menigheten og alle søkende, så de kan lære Gud å kjenne og leve og vokse i tro, håp og kjærlighet.

- at du også selv av hjertet legger vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn fordyper deg i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.

KANTORTJENESTEN

B vendt mot vigslingskandidaten | Når Herren nå betror deg kantortjenesten i vår kirke, pålegger og formaner jeg deg

- at du leder menighetens sang og lovprisning til Guds ære og oppbyggelse for menigheten.
- at du gjennom musikken lar evangeliet lyde, som det er gitt oss i Den hellige skrift og som vår kirke vitner om i sin bekjennelse.
- at du også selv av hjertet legger vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn fordyper deg i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.

B vendt mot vigslingskandidaten | NN, lover du for Guds åsyn og i denne menighetens nærvær, at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?

Vigslingskandidaten | Ja

B | Så gi meg hånden på det.

Vigslingskandidaten bekrefter sitt løfte ved å ta biskopen i hånden.

15 | Håndspåleggelse og bønn

B | Under håndspåleggelse og bønn vil vi på apostolisk vis overgi *deg/dere* til Gud, og be om at Den hellige ånd må hellige og utruste *deg/dere* til tjenesten.

Vigslingskandidaten(e) kneler.

Når det er én vigslingskandidat holder biskopen og forbederne hånden på hodet eller skuldrene til vigslingskandidaten under hele vigslingsbønnen.

Når det er flere vigslingskandidater, legger biskopen hånden på vigslingskandidatens hode der navnet nevnes første gang. Etter menighetens «Amen» flytter biskopen hånden til den neste vigslingskandidatens hode og gjentar vigslingsbønnen fra og med «Vi takker for NN …».

Vigslingsbønn

B | Treenige Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd, du som skaper og opprettholder alt liv, gjennom din kirke på jorden kaller du til alle tider tjenere for evangeliet om Jesus Kristus, så mennesker kan komme til tro og kirken fornyes.

Vi tar imot NN fra deg.
Vi takker for ___ som i dag blir vigslet til tjeneste som *prest/diakon/kateket/kantor*.
Takk for at du har gått med ___ på veien frem mot denne dagen, og for de gaver du har utrustet ___ med.

Vi ber deg: Send NN Ånden som gir kraft, kjærlighet og visdom.
Gi styrke i troen på Jesus Kristus, og frimodighet og glede i tjenesten.
Gi tålmodighet og vær med i motgang og prøvelser.
Bevar ___ i din nærhet gjennom alle dager,
og la ___ i sin gjerning vokse og modnes i tro, håp og kjærlighet.
Gjør ___ til et redskap for din fred.

Evige Gud, du som virker i vår svakhet,
la NN leve i kraften fra Jesu Kristi oppstandelse.

Ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd, lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.

M | Amen

Fadervår

Bønnesalme

Biskopen og forbederne kneler, mens bønnen avsluttes med at menigheten synger en bønnesalme.

Etter bønnesalmen reiser biskopen seg, like ens den/de vigslede og forbederne.

16 | Erklæring

B vendt mot den/de som er vigslet | Så erklærer jeg at *du/dere* er rett kalt og vigslet til *prest/diakon/kateket/kantor* i vår kirke, med den myndighet og det ansvar som hører til ditt hellige kall.

Stolaen legges på den/de vigsledes skuldrer.
De(n) vigslede snur seg mot menigheten. Akklamasjon.

Den/de vigslede og forbederne, går til sine plasser.

17 | Påminnelse om menighetens ansvar

B vendt mot menigheten | Kjære menighet.

[Navnet nevnes] har lovet å gå inn i tjenesten som *prest/diakon/kateket/kantor* i vår kirke.

La oss ta imot ___ i kjærlighet,
fortsatt bære ___ fram for Gud i våre bønner
og stå sammen med ___ i forsoningens tjeneste.

Vigslingsgudstjenesten fortsetter etter Ordning for hovedgudstjeneste fra og med ledd 12 | **Evangelium**.

Biskopen lyser velsignelsen i ledd 25 | **Velsignelse**.
Ledd 26 | **Utsendelse** og 27 | **Postludium/Utgangsprosesjon** gis følgende form:

26 | *Utsendelse

B vendt mot menigheten | Kristus sier: Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere og satt dere til å gå ut og bære frukt, en frukt som varer. JOH 15,16

27 | *Postludium/Utgangsprosesjon

Under postludiet går prosesjonen ut av kirken.

Ordning for vigsling til teneste

1. Biskopen tillyser og er ansvarleg for vigslingsgudstenesta. Biskopen er hovedliturg og leier vigslingsgudstenesta frå starten av.

2. Eit stjerneteikn (*) er sett til ledd der kyrkjelyden som hovudregel står.

3. Når det er ringt saman, går prosesjonen inn i kyrkja under preludiet. Til prosesjonen kan det ringjast med alle klokkene eller det kan kimast.

4. Til inngang i gudstenesta nyttar ein opningsorda som tek til med "I namnet åt Faderen og Sonen ..."

5. Det er i ordninga foreslått at epiklesesalmen vert delt i to og sungen som ledd 10 | **Epiklesesalme I** og ledd 12 | **Epiklesesalme II**. Ein kan dele salmen slik at ein syng nokre vers mellom kvar tekstlesing. Det er òg mogleg å synge éin epiklesesalme i kvart av dei to ledda.

   N13 512 "Kom, Ande med di skaparmakt" og 224 «Kom, Heilag Ande, Kristi tolk» er foreslått i ordninga. Ein kan og velje ein annan epiklesesalme som til dømes N13 515 "Ånd over ånder, kom ned fra det høye".

6. Dersom ein vigslar til fleire tenester i same vigslingsgudsteneste, gjer biskopen eit utval av dei tekstane i ledd 11 | **Skriftlesing** som er særskilde for tenestene.

7. Etter ledd 17 | **Påminning om ansvaret kyrkjelyden har**, held vigslingsgudstenesta fram etter ordning for hovudgudstenesta frå og med ledd 12 | **Evangelium**.

8. Ledd 14 | **Truvedkjenninga CREDO** kan utelatast, slik som ved dåp i hovudgudstenesta. Om ledd 14 ikkje blir utelate, brukar ein Nicenum.

9. Som forbøn i ledd 18 | **Forbøn for kyrkja og verda** kan ein bruke Fredslitaniet (N13 982).

10. Det vert feira nattverd i vigslingsgudstenesta.

11. Biskopen lyser velsigninga og har utsendelsen.

12. Ledda 26 | **Utsending** og 27 | **Postludium/Utgangsprosesjon** får den forma som står i Ordning for vigsling til teneste.

13. Før handlinga tek til, legg ein stolaen(e) til vigslingskandidaten(ane) lett tilgjengeleg nær altarringen.

I. Samling

1 | Førebuing

Klokkeringing

Medliturg eller liturg kan gje kort informasjon om gudstenesta i dag ved

Kort stille stund

Tre klokkeslag

2 | *Inngangssalme

Inngangsprosesjon

3 | *Helsing

4 | Syndsvedkjenning

5 | Bønerop KYRIE

6 | Lovsong GLORIA

Leddet vert helst sunge i fullstendig form.

II. Vigsling

7 | Bøn til innleiing

B vend mot kyrkjelyden | Lat oss alle be.

B vend mot altaret | Evige Gud,
du har gjeve kyrkja apostlar, profetar, evangelistar, hyrdingar og lærarar
slik at dei heilage kan bli utrusta til teneste og Kristi kropp vert bygd opp.
Vi bed deg om at du ved din Heilage Ande vil
opplysa og rettleia, trøysta og styrkja ___ som i dag vert vigsla til teneste i kyrkja.
Gjer alle tenarar av ditt ord til tru hushaldarar over din nåde
ved Son din, Jesus Kristus, vår Herre,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
éin sann Gud frå æve til æve.

K | Amen.

8 | *Truvedkjenning Credo

B vend mot kyrkjelyden | I dag får kyrkja ein ny medarbeidar. *(Namnet vert nemnt)* er kalla til teneste som *prest/diakon/kateket/ kantor* i/ved *(tenestestaden vert nemnt)*.

I dåpen vart vi sameina med den krossfeste og oppstadne Jesus Kristus, og alle døypte er kalla til å forkynna Guds storverk. Lat oss saman vedkjenna trua, som lydde ved vår dåp:

Apostolicum

9 | Framstilling

Leiaren i soknerådet, eventuelt ein av kyrkja sine prestar eller prosten, ved lesepulten.
Vigslingskandidaten(ane) reiser seg når namnet vert nemnt.

ML | Kjære kyrkjelyd. Nåde vere med dykk og fred frå Gud, vår Far og Herren Jesus Kristus. Som kyrkje er vi Kristi kropp og kalla til å forkynne evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling, til tru og teneste.

> PRESTETENESTA
> Til det kall og dei nådegåver Gud har gjeve si kyrkje, høyrer hyrdetenesta med å forkynna evangeliet og forvalta sakramenta. Denne særskilde tenesta er innstifta for at vi skal koma til tru og leva i nåden i Jesus Kristus.
>
> DIAKONTENESTA
> Til det kall og dei nådegåver Gud har gjeve si kyrkje, høyrer omsorgstenesta. Ved denne tenesta vert Guds kjærleik til alle menneske og alt det skapte synleg i handling.
>
> KATEKETTENESTA
> Til det kall og dei nådegåver Gud har gjeve si kyrkje, høyrer tenesta med å undervisa i den kristne trua, så vi kan veksa i trua og stå grunnfeste i kjærleik og sanning.
>
> KANTORTENESTA
> Til det kall og dei nådegåver Gud har gjeve si kyrkje, høyrer tenesta med å leia kyrkjelyden si lovprising, så Guds namn vert opphøgd og Guds herlegdom fyller jorda.

I dag vil vi på apostolisk vis med handspålegging og bøn, vigsla (Namnet vert nemnt) til tenesta som *prest/diakon/kateket/kantor*.

Vigslingskandidaten(ane) set seg.

10 | Epiklesesalme I

Tekstlesarar, biskop og vigslingskandidatane finn plassane sine ved lesepulten/i koret.
Om ein vel ein salme med fleire vers, kan ein synge nokre vers mellom tekstlesingane og/eller som ledd 12 **Epiklesesalme II.**

Anten **A**

B vend mot altaret | Send ut din Ande, Herre, så du skaper deg tenarar.

Kyrkjelyden syng heile eller deler av salmen.

1. **Kom, Ande med di skaparmakt,**
   og reis det synd har øydelagt,
   og fred og fryd i nåde giv
   kvart hjarta du har vakt til liv!

2. **Kom du, den sanne trøystarmann,**
   du gåve frå Guds eiga hand,
   du livsens brunn og kjærleiks vell,
   du salve mild og himmeleld!

3. **Du sjufelt rike gåver ber,**
   du krafta av Guds høgre er
   og tyder grant hans lovnadsord
   på modersmålet rundt om jord!

4. **Kveik ljoset ditt i vår forstand**
   og i vårt hjarta kjærleiks brann,
   til vanmakt vår og vesaldom
   med heilag hjartestyrking kom!

Eller **B**

B vend mot altaret | Kom, Heilag Ande, Kristi tolk,

M | **fyll hjarta hjå ditt kristenfolk!**
Lat oss din eld i hugen få,
så vi av kjærleik brenne må!
Dei skilde tunger einar du,
og samlar i din same tru
all verdens mange folkeslag.
Dei syng di ære natt og dag.
Halleluja, halleluja!

Eller **C**

Ein annan epikletisk salme f.eks. N13 515 "Ånd over ånder, kom ned fra det høye"

11 | Skriftlesing

Tekstane vert lesne frå lesepulten.
Kyrkjelyden sit under lesingane.

B vend mot kyrkjelyden | Lat oss høyra kva Guds ord vitnar om tenesta:

Første lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i evangeliet etter Matteus:

Jesus steig fram og tala til dei: «Eg har fått all makt i himmelen og på jorda. Gå difor og gjer alle folkeslag til læresveinar: Døyp dei til namnet åt Faderen og Sonen og Den heilage ande og lær dei å halda alt det som eg har bode dykk. Og sjå, eg er med dykk alle dagar så lenge verda står.» MATT 28,18-20

PRESTETENESTA

Andre lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i evangeliet etter Johannes:

Då kom Jesus; han stod midt imellom dei og sa: «Fred vere med dykk!» Då han hadde sagt det, viste han dei hendene sine og sida si. Læresveinane vart glade då dei såg Herren. Igjen sa [Jesus] til dei: «Fred vere med dykk! Som Far har sendt meg, sender eg dykk.» Med desse orda anda han på dei og sa: «Ta imot Den heilage ande! Tilgjev de nokon syndene deira, er dei tilgjevne. Held de syndene fast for nokon, er dei fasthaldne.» JOH 20,19B-23

Tredje lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Paulus' andre brev til korintarane:

Om nokon er i Kristus, er han ein ny skapning. Det gamle er borte, sjå, noko nytt har vorte til! Men alt dette er av Gud, han som ved Kristus forsona oss med seg og gav oss forsoningstenesta. Det var Gud som i Kristus forsona verda med seg, så han ikkje tilreknar dei misgjerningane deira, og han tiltrudde oss ordet om forsoninga. Så er vi no sendebod for Kristus, og det er Gud sjølv som formanar gjennom oss: Vi bed på Kristi vegner, lat dykk forsona med Gud! 2 KOR 5,17-20

Fjerde lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Peters fyrste brev:

Dei eldste mellom dykk legg eg dette på hjartet, eg som sjølv er ein eldste og eit vitne om Kristi lidingar og har del i den herlegdomen som skal openberrast: Ver hyrdingar for den Guds flokk som er hos dykk! Ha tilsyn med flokken, ikkje av tvang, men av fri vilje, så som Gud vil, ikkje for vinning skuld, men av hjartet. Gjer dykk ikkje til herrar over dei som Gud har gjeve dykk ansvar for,

men ver eit føredøme for flokken. Og når den høgste hyrdingen openberrar seg, skal de få den uvisnelege sigerskransen. 1 PETER 5,1-4

DIAKONTENESTA

Andre lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i evangeliet etter Matteus:

Jesus sa: «Så skal kongen seia til dei på høgre sida: 'Kom hit, de som er velsigna av Far min, og ta i arv det riket som er gjort i stand til dykk frå verda vart grunnlagd. For eg var svolten, og de gav meg mat; eg var tørst, og de gav meg drikke; eg var framand, og de tok imot meg; eg var naken, og de kledde meg; eg var sjuk, og de såg til meg; eg var i fengsel, og de vitja meg.' Då skal dei rettferdige svara: 'Herre, når såg vi deg svolten og gav deg mat, eller tørst og gav deg drikke? Når såg vi deg framand og tok imot deg, eller naken og kledde deg? Og når såg vi deg sjuk eller i fengsel og vitja deg?' Men kongen skal svara dei: 'Sanneleg, eg seier dykk: Alt de gjorde mot eit av desse minste syskena mine, det gjorde de mot meg.'» MATT 25,34-40

Tredje lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Paulus' andre brev til korintarane:

Om nokon er i Kristus, er han ein ny skapning. Det gamle er borte, sjå, noko nytt har vorte til! Men alt dette er av Gud, han som ved Kristus forsona oss med seg og gav oss forsoningstenesta. Det var Gud som i Kristus forsona verda med seg, så han ikkje tilreknar dei misgjerningane deira, og han tiltrudde oss ordet om forsoninga. Så er vi no sendebod for Kristus, og det er Gud sjølv som formanar gjennom oss: Vi bed på Kristi vegner, lat dykk forsona med Gud! 2 KOR 5,17-20

Fjerde lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i evangeliet etter Matteus:

Og ein av dei, [ein lovkunnig,] ville setja [Jesus] på prøve og spurde: «Meister, kva bod er det største i lova?» Han svara: «'Du skal elska Herren din Gud av heile ditt hjarte og av heile di sjel og av alt ditt vit.' Dette er det største og første bodet. Men det andre er like stort: 'Du skal elska nesten din som deg sjølv.' På desse to boda kviler heile lova og profetane.» MATT 22, 35-40

KATEKETTENESTA

Andre lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Paulus' andre brev til Timoteus:

~~Men~~ Hald fast på det du har lært og er overtydd om; du veit kven du har lært det av. Og heilt frå du var eit lite barn, har du kjent dei heilage skriftene, som kan gje deg visdom til frelse ved trua på Kristus Jesus. Kvart skrift er innanda

av Gud og til nytte i opplæring, formaning, rettleiing og oppseding i rettferd, så det mennesket som høyrer Gud til, kan bli fullt utrusta til all god gjerning. 2 Tim 3,14-17

Tredje lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Paulus' andre brev til korintarane:

Om nokon er i Kristus, er han ein ny skapning. Det gamle er borte, sjå, noko nytt har vorte til! Men alt dette er av Gud, han som ved Kristus forsona oss med seg og gav oss forsoningstenesta. Det var Gud som i Kristus forsona verda med seg, så han ikkje tilreknar dei misgjerningane deira, og han tiltrudde oss ordet om forsoninga. Så er vi no sendebod for Kristus, og det er Gud sjølv som formanar gjennom oss: Vi bed på Kristi vegner, lat dykk forsona med Gud! 2 Kor 5,17-20

Fjerde lesing

ML vend mot kyrkjelyden |Det står skrive i Paulus' brev til kolossarane:

Når de har teke imot Kristus Jesus som Herre, så lev då i han, rotfeste i han og oppbygde på han! Stå faste i den trua de er opplærte i, og lat dykkar takk fløyma! Kol 2:6-7

KANTORTENESTA

Andre lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Paulus' brev til kolossarane:

Lat Kristi ord få rikeleg rom hos dykk, så de med visdom kan undervisa og rettleia kvarandre, med salmar, hymner og åndelege songar. Syng for Gud med takk i hjarta! Og alt de gjer, i ord og gjerning, skal de gjera i Herren Jesu namn og ved han takka Gud, vår Far. Kol 3,16-17

Tredje lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Brevet til hebrearane:

Her på jorda har vi ingen by som varer; vi lengtar etter den som skal koma. Lat oss då ved han alltid bera fram for Gud vår lovprising som offer, det vil seia frukta av lepper som vedkjenner hans namn. Men gløym ikkje å gjera godt og dela med andre. For slike offer er til glede for Gud.. Hebr 13,14-16

Fjerde lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Salmane:

Halleluja! Det er godt å spela for vår Gud,
det er herleg, det er rett å syngja lovsong.
Herren byggjer Jerusalem
og samlar Israels spreidde folk.

Han lækjer dei som har eit sundbrote hjarte,
og bind om såra deira.

Han veit kor mange stjernene er,
og gjev alle namn.
Vår Herre er stor og rik på kraft,
hans forstand er utan grenser.
Herren held dei hjelpelause oppe,
men bøyer dei urettferdige til jorda.

Syng lovsong for Herren,
spel på lyre for vår Gud. SALME 147,1-7

12 | Epiklesesalme II

Medan kyrkjelyden syng set tekstlesarane seg.
Her kan ein syngje vidare på Epiklesesalme I eller syngje ein annan epiklesesalme.

5. **Vår sjelefiend frå oss driv,**
og lys din fred om alt vårt liv,
og ver vår førar og vår vakt
i all vår strid mot mørkheims makt!

6. **Lys opp for oss, så klårt vi må**
Gud Fader og Guds Son få sjå,
og deg som frå dei båe er,
i hjartans tru få evig kjær!

7. **Ver lova, Gud, vår Fader god,**
Guds Son som opp frå døde stod,
og Trøystaren, Guds Ande blid,
høglova ver til evig tid!

13 | Vigslingstale

Biskopen held ein kort tale over ein høveleg tekst.
Etter talen går vigslingskandidaten fram og stiller seg framfor altarringen.
Forbedarane reiser seg.

14 | Formaning og lovnad

B vend mot vigslingskandidaten | Du har høyrt Guds ord om tenesta, kva ho krev, og kva ho gjev, kor rik ho er og kor naudsynt for Guds kyrkje på jorda.

PRESTETENESTA

B vend mot vigslingskandidaten | Når Herren no tiltrur deg prestetenesta i vår kyrkje, pålegg og formanar eg deg

- at du som hyrde forkynner evangeliet klårt og reint, som det er oss gjeve i Den heilage skrifta, og som vår kyrkje vitnar om i vedkjenninga si, og forvaltar dei heilage sakramenta etter den skipnad Kristus sette, og den ordning vår kyrkje har
- at du ber for menneska i kyrkjelyden og i sjelesorg og skriftemål viser omsorg for kvar einskilt.
- at du rettleier, underviser og oppmodar til tru på Kristus og eit liv i kjærleik til Gud og nesten
- at du sjølv òg av hjarta legg vinn på å leva etter Guds ord, og i studium og bøn fordjupar deg i dei heilage skriftene og sanningane i den kristne trua.

DIAKONTENESTA

B vend mot vigslingskandidaten | Når Herren no tiltrur deg diakontenesta i vår kyrkje, pålegg og formanar eg deg

- at du leier diakontenesta i kyrkjelyden og formidlar Guds kjærleik i omsorg for skaparverket og nesten din
- at du legg fram evangeliet i ord og handling, og ber vitnemålet om kyrkja til verda.
- at du ber for menneske i kyrkjelyden og i samtale og sjelesorg møter kvart einskilt med omsorg
- at du sjølv òg av hjarta legg vinn på å leva etter Guds ord, og i studium og bøn fordjupar deg i dei heilage skriftene og sanningane i den kristne trua.

KATEKETTENESTA

B vend mot vigslingskandidaten | Når Herren no tiltrur deg katekettenesta i vår kyrkje, pålegg og formanar eg deg

- at du leier undervisningstenesta i kyrkjelyden og sjølv underviser i den kristne trua
- at du legg fram evangeliet i undervising og forkynning, som det er oss gjeve i Den heilage skrifta, og som vår kyrkje vitnar om i vedkjenninga si.
- at du ber for og rettleier kyrkjelyden og alle søkjande, så dei kan læra Gud å kjenna og leva og veksa i tru, von og kjærleik

- at du sjølv òg av hjarta legg vinn på å leva etter Guds ord, og i studium og bøn fordjupar deg i dei heilage skriftene og sanningane i den kristne trua.

KANTORTENESTA

B vend mot vigslingskandidaten | Når Herren no tiltrur deg kantortenesta i vår kyrkje, pålegg og formanar eg deg

- at du leier songen og lovprisinga i kyrkjelyden til ære for Gud og til beste for kyrkjelyden
- at du gjennom musikken let evangeliet lyda, som det er oss gjeve i Den heilage skrifta, og som vår kyrkje vitnar om i vedkjenninga si.
- at du sjølv òg av hjarta legg vinn på å leva etter Guds ord, og i studium og bøn fordjupar deg i dei heilage skriftene og sanningane i den kristne trua.

B vend mot vigslingskandidaten | NN, lovar du for Guds åsyn og framfor denne kyrkjelyden at du vil gjera dette med truskap, ved den nåde Gud sjølv vil gje deg?

Vigslingskandidaten | Ja

B | Så gjev meg handa på det.

Vigslingskandidaten stadfester lovnaden ved å ta biskopen i handa.

15 | Handspålegging og bøn

B | Når vi no legg hendene på *deg/dykk* og bed, vil vi på apostolisk vis overgje deg/dykk til Gud og be om at Den heilage ande må helga og utrusta *deg/dykk* til tenesta.

Vigslingskandidaten(ane) kneler.

Når det er éin vigslingskandidat, legg biskopen og forbedarane handa på hovudet eller skuldrene til vigslingskandidaten.

Når det er fleire vigslingskandidatar, legg biskopen handa på hovudet til vigslingskandidaten når namnet vert nemnt fyrste gong. Etter at kyrkjelyden har sagt «Amen» flyttar biskopen handa til den neste vigslingskandidaten sitt hovud og tek oppatt vigslingsbøna frå og med «Vi takkar for NN …».

Vigslingsbøn

B | Treeinige Gud, Fader, Som og Heilag Ande, du som skaper og held oppe alt liv, gjennom di kyrkje på jorda kallar du til alle tider tenarar for evangeliet om Jesus Kristus, så menneske kan kome til tru og kyrkja verta fornya.

Får deg tek vi imot NN.
Vi takkar for ___ som i dag vert vigsla til teneste som *prest/diakon/kateket/kantor*.
Takk for at du har gått med ___ på vegen frem mot denne dagen, og for gåvene du har utrusta ___ med.

Vi bed deg: Send NN Anden som gjev kraft, kjærleik og visdom.
Gjev styrke i trua på Jesus Kristus, og frimod og glede i tenesta.
Kom med tolmod, og ver med i motgang og prøvingar
Hald __ nær hjå deg gjennom alle dagar,
lat __ i si gjerning veksa og mognast i tru, von og kjærleik.
Gjer ____ til ein reiskap for din fred.

Evige Gud, du som verkar i vår veikskap,
lat NN leva i krafta frå Jesu Kristi oppstode.

Ved Son din Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den heilage ande lever og råder, ein sann Gud frå æve til æve.

K | **Amen**

Fadervår

Bønesalme

Biskopen og forbedarane kneler, og bøna vert avslutta med at kyrkjelyden syng ein bønesalme.

Deretter reiser biskopen seg, like eins den/dei vigsla og forbedarane.

16 | Kunngjering

B vend mot den/dei som er vigsla | Så kunngjer eg at *du/de* er rett kalla og vigsla til *prest/diakon/kateket/kantor* i vår kyrkje med det mynde og ansvar som høyrer ditt heilage kall til.

Stolaen vert lagd på skuldrene til den/dei vigsla.
Den/dei vigsla snur seg mot kyrkjelyden. Akklamasjon.

Den/dei vigsla og forbedarane, går til plassane sine.

17 | Påminning om ansvaret kyrkjelyden har

B vend mot kyrkjelyden | Kjære kyrkjelyd.

[Namnet vert nemnt] har lova å gå inn i tenesta som *prest/diakon/kateket/kantor* i vår kyrkje.

Lat oss ta imot __ i kjærleik,
framleis bera __ fram for Gud i bønene våre
og stå saman med __ i forsoningstenesta.

Vigslingsgudstenesta held fram etter Ordning for Hovudgudsteneste frå og med ledd 12 | **Evangelium.**

Biskopen lyser velsigninga i ledd 25 | **Velsigning**.
Ledda 26 | **Utsending** og 27 | **Postludium/Utgangsprosesjon** får denne forma:

26 | *Utsending

B vend mot kyrkjelyden | Kristus seier: De har ikkje valt ut meg, men eg har valt ut dykk og sett dykk til å gå ut og bera frukt, ei frukt som varer. JOH 15,16

27 | *Postludium/Utgangsprosesjon

Under postludiet går prosesjonen ut av kyrkja.

DEN NORSKE KIRKE

Vigsling av kirkebygg

Alminnelige bestemmelser

1. Når tomten for en kirke er bestemt, kan en på et passende sted reise et enkelt kors og eventuelt henge opp en kirkeklokke, og leilighetsvis holde friluftsgudstjeneste, inntil den nye kirken skal bygges. I samiske områder kan det, i tråd med lokal tradisjon åpnes for særlige praksiser.

2. Grunnsteinsnedleggelse forrettes av biskopen eller den biskopen bemyndiger. Representanter for menigheten, kommunen/byggherren, byggmesteren/hovedentreprenøren og håndverkerne innbys til å ta del i høytideligheten.

3. Ved grunnsteinsnedleggelse mures vanligvis et kobberskrin inn i bygget. (Passende mål på skrinet er: lengde 31 cm, bredde 22 cm og høyde 15 cm.) Dette inneholder gjerne følgende: tegninger av kirken, skriftlig orientering om bygningen, kort orientering fra byggekomiteen, dagens avis, menighetsbladet, salmebok og bibel.

4. Skrinet plasseres helst i gulvet (gjerne under stedet for alteret) - enten i grunnmuren eller i utsparing i støpt dekke - eller ved inngangen, eller i et hjørne. Stedet markeres med en liten metallplakett eller steinhelle med innskriften «Grunnstein» og årstallet.

5. Vigsling av kirkebygg, rom og inventar skjer ved at menigheten tar dem i bruk for første gang ved en offentlig gudstjeneste og helliger dem ved Guds ord og bønn. Fra da av er de innviet til bruk i menighetens liturgiske liv.

6. En nybygd eller vesentlig ombygd/ominnredet/restaurert kirke vigsles ved en gudstjeneste på søn- eller helligdag. Gudstjenesten forrettes av biskopen eller den biskopen bemyndiger.

7. Søndagen før vigslingen skal en i alle prostiets kirker under «Forbønn for kirken og verden» be om Guds velsignelse over den forestående handlingen.

8. Kvelden før vigslingen ringes og kimes det en time med klokkene i den nye kirken - som før en høytidsdag - og likedan på vigslingsdagen.

9. Til å assistere ved gudstjenesten, blant annet som tekstlesere, tilsier biskopen prosten og så mange prester som hensiktsmessig, og et representativt utvalg fra soknet.

10. Biskopen anmoder menighetsrådet og representanter for forskjellige grupper i soknet (f.eks. barn, konfirmanter, tilsatte i menigheten) om å delta i prosesjonen.

11. På samme måte avgjør biskopen hvem av deltakerne i prosesjonen som skal bære og plassere de liturgiske gjenstander.

12. Liturgisk farge er rød.

13. Ved vigsling av kirkerom som er del av et flerbruksbygg justeres Ordning for vigsling av kirkebygg etter lokale forhold.

14. Ved gjenåpning av et kirkerom som har vært stengt, men ikke tatt ut av bruk, f.eks. etter restaurering, kan Ordning for vigsling av kirkebygg anvendes på egnede steder i gudstjenesten. Relevante deler av ordningen kan også anvendes når f.eks. nytt instrument eller inventar tas i bruk.

15. Når det feires kirkejubileum, kan en bruke kirkeårets tekster eller tekster fra Ordning for vigsling av kirkebygg.

16. Når et kirkerom ikke lenger skal anvendes til menighetens gudstjenester eller kirkelige handlinger feires gudstjeneste etter Ordning for avvigsling av kirkebygg.

Vigsling av kirkebygg

Allmenne føresegner

1. Når tomt til kyrkje er fastsett, kan ein på ein høveleg stad reisa ein enkel kross og eventuelt hengja opp ei kyrkjeklokke. Her kan ein halda friluftsgudsteneste når så høver, til dess den nye kyrkja kan byggjast. I samiske områder kan ein, i tråd med lokal tradisjon, opne for særlege praksisar.

2. Biskopen eller den han set til det, står for grunnsteinsnedlegginga. Representantar for kyrkjelyden, kommunen/ byggherren, byggmeisteren/hovudentreprenøren og for handverkarane vert innbedne til høgtida.

3. Ved grunnsteinsnedlegging vert eit koparskrin til vanleg mura inn i bygget. (Høvelege mål på skrinet er: lengd 31 cm, breidd 22 cm og høgd 15 cm.) I skrinet ligg det gjerne teikningar av kyrkja, skriftleg orientering om bygningen, kort orientering frå byggjekomiteen, avis for dagen, kyrkjelydsbladet, salmebok, bibel.

4. Skrinet set ein helst ned i golvet (gjerne under altaret) - anten i grunnmuren eller i utsparing i støypt dekke - eller ved inngangen, eller i eit hjørne. Staden vert diskret markert med ein liten metallplakett eller steinhelle med innskrifta «Grunnstein» og årstalet.

5. Kyrkjebygg, rom og inventar vert vigsla når kyrkjelyden høgtidsamt tek dei i bruk for fyrste gong ved ei offentleg gudsteneste og helgar dei ved Guds ord og bøn. Frå då av vert dei innvia til bruk i det liturgiske livet i kyrkjelyden.

6. Ei nybygd eller vesentleg ombygd/ ominnreidd/ restaurert kyrkje vert vigsla ved ei gudsteneste på sun- eller helgedag. Gudstenesta vert forretta av biskopen eller den han set til det.

7. Sundagen før vigsla skal ein i alle kyrkjene i prostiet under «Forbøn for kyrkja og verda» be om at Gud må signa den handlinga som står føre.

8. Kvelden før vigslinga skal det ringjast og kimast ein time med klokkene i den nye kyrkja - som før ein høgtidsdag - og like eins på vigsledagen.

9. Til å assistera ved gudstenesta, mellom anna som tekstlesarar, tilseier biskopen prosten og så mange prestar frå prostiet som han finn tenleg, og saman med dei eit høveleg tal leke representantar frå soknet.

10. Til å gå med i prosesjonen syter biskopen for å få med representantar for soknerådet og ulike grupper i soknet (t.d. born, konfirmantar, tilsette i kyrkjelyden).

11. På same måten avgjer biskopen kven det er i prosesjonen som skal bera og plassera dei liturgiske tinga.

12. Liturgisk farge er rød.

13. Ved vigsling av kyrkjerom som er del av eit fleirbruksbygg, vert Ordning for vigsling av kyrkjebygg justert etter lokale forhold.

14. Ved gjenopning av eit kyrkjerom som har vore stengt, men ikkje teke ut av bruk, til dømes etter restaurering, kan Ordning for vigsling av kyrkjebygg nyttast på høvelege stader i gudstenesta. Delar av ordninga kan òg nyttast når til dømes nytt instrument eller inventar vert teke i bruk.

15. Når det vert feira kyrkjejubileum, kan ein bruke kyrkjeårets tekstar eller tekstar frå Ordning for vigsling av kyrkjebygg.

16. Når eit kyrkjerom ikkje lenger skal brukast til gudstenester eller kyrkjelege handlingar, vert det halde gudsteneste etter Ordning for avvigsling av kyrkjebygg.

DEN NORSKE KIRKE

Alminnelige bestemmelser

Vigsling til prest, diakon, kateket og kantor

1. Vigsling forrettes av biskopen i det bispedømme hvor vedkommende er tilsatt. Med vedkommende biskops samtykke kan vigsling til prestetjeneste forrettes av en annen biskop.

2. Vigslingen skjer i domkirken eller i den kirken som biskopen finner hensiktsmessig.

3. I god tid i forveien skal biskopen ha en samtale med den som skal vigsles.

4. Senest søndag før vigslingshandlingen gjøres det kjent for menigheten at en slik handling skal finne sted, og den tas med i menighetens forbønn.

5. Handlingen legges fortrinnsvis til en søndag.

6. Biskopen avgjør hvem som skal forrette altertjenesten og hvem som skal preke. Biskopen utpeker også medliturger til vigslingen.

7. Liturgisk farge er rød.

Vigsling av biskop

8. Kirkens biskoper vigsles av Preses i Bispemøtet.

9. Vigslingen finner sted i vedkommende bispedømmes domkirke på den søndag som Preses i Bispemøtet fastsetter.

10. Til vigslingsgudstjenesten innbys Norges regent. For øvrig innbys kirkelige og offentlige myndigheter, representanter for bispedømmerådet og menighetsrådene, for prestene og prostene og for andre tjenestegrupper i vedkommende bispedømme, og en biskop fra hver av de nordiske søsterkirker, samt en biskop fra Porvoo-fellesskapet og eventuelt representanter fra andre kirker som Den norske kirke har økumeniske avtaler med.

11. Preses i Bispemøtet utpeker dem som skal assistere ved ledd 8 og 11 i gudstjenesten. En av de medvirkende i ledd 11 skal være en biskop fra Porvoo-fellesskapet.

12. Hvis den utnevnte biskop ikke tidligere er vigslet til prest, må dette skje før denne handling utføres.

Innsettelse av vigslede prester, diakoner, kateketer og kantorer

13. Alle som er vigslet til kirkelig tjeneste, innsettes i tjenesten.

14. Prosten innsettes av biskopen. Innsettelsen til de andre vigslede tjenestene foretas av prosten, eller den biskopen bemyndiger.

15. Innsettelsen finner vanligvis sted i hovedgudstjenesten, fortrinnsvis i hovedkirken eller der vedkommende særlig skal ha sin tjeneste. Institusjonsprester innsettes ved en gudstjeneste i institusjonens kapell eller et annet egnet lokale.

Fremstilling med forbønn

16. Den som ved sin ansettelse mottar kirkelig tjenestebrev og ikke er vigslet, og alle som velges til kirkelige råd og tillitsverv i lokalmenigheten, kan fremstilles for menigheten.

    Personer med andre tjenester kan fremstilles etter avtale med vedkommende sokneprest.

17. Fremstillingen skjer vanligvis ved menighetens prest eller lederen i menighetsrådet, i en hovedgudstjeneste i den kirke som passer best for anledningen.

18. Hvis vedkommende ikke har mottatt kirkelig tjenestebrev, bør den som fremstilles og presten/lederen i menighetsrådet i forveien bli enige om ordlyden på det som skal leses opp.

Allmenne føresegner

Vigsling til prest, diakon, kateket og kantor

1. Biskopen i det bispedømet der vedkomande er tilsett, forrettar vigslinga. Med samtykke frå denne biskopen kan ein annan biskop stå for vigslingshandlinga.

2. Vigslinga vert lagt til domkyrkja eller den kyrkja som biskopen finn formålstenleg.

3. I god tid i førevegen skal biskopen ha ein samtale med den som skal vigslast.

4. Seinast sundagen føreåt skal vigslingshandlinga kunngjerast for kyrkjelyden, og ho skal takast med i forbøna.

5. Vigslinga skal helst leggjast til ein sundag.

6. Biskopen avgjer kven som skal gjera altarteneste og kven som skal preike. Biskopen peikar ut medliturgar til vigslinga.

7. Liturgisk farge er raud.

Vigsling av biskop

8. Biskopane i kyrkja vert vigsla av Preses i Bispemøtet.

9. Vigslinga vert lagd til domkyrkja i vedkomande bispedøme på den sundagen Preses i Bispemøtet fastset.

10. Til vigslingsgudstenesta vert den norske regenten innbeden. Elles bed ein inn kyrkjelege og offentlege styresmakter, representantar for bispedømerådet og sokneråda, for prestane og prostane og andre tenestegrupper i vedkomande bispedøme, og ein biskop frå kvar av dei nordiske systerkyrkjene, ein biskop frå Porvoo-fellesskapet og eventuelt representantar frå andre kyrkjer som Den norske kyrkja har økumeniske avtalar med.

11. Preses i Bispemøtet peikar ut dei som skal assistera ved ledda 8 og 11 i gudstenesta. Ein av dei medverkande i ledd 11 skal vere ein biskop frå Porvoo-fellesskapet.

12. Dersom den utnemnde biskopen ikkje tidlegare er vigsla til prest, må det gjerast før denne handlinga kan utførast.

Innsetjing av vigsla prestar, diakonar, kateketar og kantorar

13. Alle som er vigsla til kyrkjeleg teneste, skal innsetjast i tenesta.

14. Prosten vert innsett av biskopen. Alle dei andre vigsla vert innsette av prosten eller den biskopen set til det.

15. Innsetjinga vert til vanleg lagd til ei hovudgudsteneste, helst i hovudkyrkja eller der vedkomande skal ha tenesta si. Institusjonsprestar vert innsette ved ei gudsteneste i kapellet institusjonen har, eller i eit anna høveleg lokale.

Framstilling med forbøn

16. Dei som tek imot tenestebrev når dei vert tilsette, og ikkje er vigsla, og alle som vert valde til kyrkjelege råd og ombod i soknet, kan framstillast for kyrkjelyden.

    Personar med andre tenester kan framstillast etter avtale med soknepresten.

17. Det er til vanleg presten i kyrkjelyden eller leiaren i soknerådet som leier framstillinga, i ei hovudgudsteneste i den kyrkja som høver best.

18. Dersom den som skal framstillast, ikkje har motteke eit kyrkjeleg tenestebrev, skal vedkomande og presten/leiaren i soknerådet på førehand verta samde om ordlyden i det som skal lesast opp.

DEN NORSKE KIRKE

Avvigsling av kirkebygg

1. Kirkebygg/kirkerom og fast inventar avvigsles ved gudstjenesten som helhet. Gudstjenesten forrettes av biskopen eller den biskopen bemyndiger og følger Ordning for hovedgudstjeneste så langt det er hensiktsmessig.

2. Når det er ringt sammen, går prosesjonen inn i kirken/kirkerommet under preludiet. Under prosesjonen kan det ringes med alle klokker.

3. Som ledd 4 | Samlingsbønn benyttes følgende bønn:

   L | Gud, vi er sammen for ditt ansikt.
   I skyggen av dine vinger søker menneskebarna ly.
   Hos deg er livets kilde. I ditt lys ser vi lys.
   Kom med din Ånd til alle som søker deg.
   Gud, vi ber.

   A | **Amen**.

4. På egnet sted i gudstjenesten bes følgende takkebønn:

   L | Gud, i dette hellige rommet har vi vært sammen for ditt ansikt.
   Her har vi tatt imot ditt ord og feiret dåp og nattverd.
   Vi har vært samlet i glede og sorg, i stillhet og sang.
   Vi takker for alle menneskene som har vært her
   og for alt det gode som har skjedd i denne kirken/kirkerommet.

5. Gudstjenestens ledd 26 | Utsendelse får følgende utforming:

   L | Kjære menighet. Denne kirken/dette kirkerommet og alt som hører til den er nå ikke lenger vigslet til kirkelig bruk.

   L | La oss gå i fred,
   A | i Jesu Kristi navn.

6. Utgangsprosesjonen markerer avslutning av gudstjenesten før en eventuell samling i kirkerommet med hilsener. Lys på alteret kan slukkes. Prosesjonskors bæres først i utgangsprosesjonen. Andre gjenstander som bæres ut kan være lys, tekstbok, dåpskanne, disk og kalk, og annet som signaliserer hva rommet er blitt brukt til. Det ringes med alle klokker.

Avvigsling av kyrkjebygg

1. Kyrkjebygg/kyrkjerom og fast inventar vert avvigsla gjennom gudstenesta som heilskap. Gudstenesta vert forretta av biskopen eller den biskopen gjev fullmakt, og følgjer Ordning for hovudgudsteneste så langt det er tenleg.

2. Når det er ringt saman, går prosesjonen inn i kyrkja/kyrkjerommet under preludiet. Under prosesjonen kan det ringast med alle klokkene.

3. Som ledd 4 | Samlingsbøn nyttar ein følgjande bøn:

   L | Gud, vi er samla for ditt andlet.
   I skuggen av dine venger søkjer menneskeborna ly.
   Hos deg er livsens kjelde. I ditt lys ser vi lys.
   Kom med din Ande til alle som søkjer deg.
   Gud, vi ber.

   A | Amen.

4. På høveleg stad i gudstenesta ber ein denne takkebøna :

   L | Gud, i dette heilage rommet har vi vore samla for ditt andlet.
   Her har vi teke imot ditt ord og feira dåp og nattverd.
   Vi har vore samla i glede og sorg, i stille og song.
   Vi takkar for alle menneska som har vore her
   og for alt det gode som har skjedd i denne kyrkja/kyrkjerommet.

5. Gudstenesteledd 26 | Utsending vert utforma slik:

   L | Kjære kyrkjelyd. Denne kyrkja/dette kyrkjerommet og alt som høyrer til henne er no ikkje lenger vigsla til kyrkjeleg bruk.

   L | Lat oss gå i fred,
   A | i Jesu Kristi namn.

6. Utgangsprosesjonen markerer avslutning av gudstenesta før ei eventuell samling med helsingar i kyrkjerommet med helsingar. Ljos på altaret kan sløkkjast. Prosesjonskrossen vert boren først i utgangsprosesjonen. Andre gjenstandar som vert borne ut kan vere ljos, tekstbok, dåpskanne, disk og kalk, og anna som signaliserer kva rommet har vore brukt til. Det vert ringt med alle klokkene.

DEN NORSKE KIRKE

Fremstilling med forbønn

1. Ansatte i lokalmenigheten som ikke er vigslet og alle som velges til kirkelige råd i lokalmenigheten, fremstilles for menigheten.

   Personer med andre tjenester kan fremstilles etter avtale med vedkommende sokneprest.

2. De som velges til bispedømmeråd fremstilles i Domkirken.

3. Fremstillingen ledes vanligvis av menighetens prest eller menighetsrådets leder ved hovedgudstjeneste i den kirke som passer best for anledningen.

4. Etter hovedgudstjenestens ledd 16 | **Kunngjøringer** går den som skal fremstilles, fram til lesepulten. Den som leder fremstillingen gjør kjent hvilken stilling, verv eller særskilte tjeneste medarbiederen har fått.

   Den som skal fremstilles, og presten/lederen i menighetsrådet blir i forveien enige om ordlyden på det som skal leses opp.

5. Forbønnen finner sted ved lesepulten eller ved alteret, som en egen bønn, eller som et tillegg på et passende sted i en av hovedgudstjenestens vanlige forbønner.

   Under bønnen kan den som fremstilles stå i koret, sitte på sin plass eller knele på alterringen.

Framstilling med forbøn

1. Tilsette i lokalkyrkjelyden som ikkje er vigsla og alle som vert valde til kyrkjelege råd i lokalkyrkjelyden, vert framstilt for kyrkjelyden.

   Personar med andre tenester kan framstillast etter avtale med soknepresten.

2. Dei som vert valde til bispedømerådet vert framstilt i Domkyrkja.

3. Presten i kyrkjelyden eller leiaren i soknerådet leier til vanleg framstillinga ved ei hovudgudsteneste i den kyrkja som er mest lagleg ved dette høvet.

4. Etter hovudgudstenesta sitt ledd 16 | **Kunngjeringar** går den som skal framstillast, fram til lesepulten. Den som leier framstillinga gjer kjent kva for stilling, verv eller særskild teneste medarbeiaren har fått.

   Den som vert framstilt, og presten/leiaren i soknerådet vert på førehand samde om ordlyden i det som skal lesast opp.

5. Forbøna vert lagt til lesepulten eller altaret, som ei eiga bøn eller som eit tillegg på ein høveleg stad i ei av dei vanlege forbønene i hovudgudstenesta.

   Medan kyrkjelyden bed, kan den som vert framstilt stå i koret eller sitja på plassen sin eller knela på altarringen.

DEN NORSKE KIRKE

GRUNNSTEINSNEDLEGGELSE

Følgende ordning kan benyttes, eventuelt med nødvendige tilpasninger, avhengig av om det først har vært gudstjeneste eller ikke.

Grunnsteinsnedleggelse forrettes av biskopen eller den biskopen bemyndiger. Representanter for menigheten, kommunen/byggherren, byggmesteren/hovedentreprenøren og håndverkerne innbys til å ta del i høytideligheten.

1 | Musikk til samling

2 | Innledning

Soknepresten eller lederen i byggekomiteen kan innlede ganske kort.

3 | Salme

4 | Bønn og skriftlesning

L | La oss be:

Gud, velsign dette stedet, vern arbeidet med denne vår kirke og de som er satt til å arbeide her. Gi oss å bygge vårt fellesskap og hele vår kirke på den ene sanne grunnvoll, Jesus Kristus vår Herre.

A | Amen

Én eller flere av følgende tekster leses, eventuelt med denne eller en lignende innledning:

Kirken er Kristi kropp i verden og alle døpte er en del av den verdensvide kirken.

Den bygning vi i dag legger grunnsteinen til, skal tjene vår/(navnet nevnes) menighet, når vi i Jesu navn samles om Ord og sakrament.

A

Det står skrevet i Salmenes bok, Salme 84:

Hvor elskelige dine boliger er, Herre Sebaot!
Mitt indre lengtet, ja, fortærtes av lengsel
etter Herrens forgårder.
Nå jubler hjerte og kropp mot den levende Gud.

Spurven har funnet et hjem,
svalen har fått seg et rede
hvor den kan legge sine unger,
ved dine altere, Herre Sebaot,
min konge og min Gud.

Salige er de som bor i ditt hus,
de skal alltid love deg. SALME 84,2-5

B

Det står skrevet i Salmenes bok, Salme 118:

Steinen som bygningsmennene vraket,
er blitt hjørnestein.
Dette er Herrens eget verk,
underfullt er det i våre øyne.
Dette er dagen som Herren har gjort;
la oss juble og glede oss på den! SALME 118,22-24

C

Det står skrevet i Paulus' første brev til menigheten i Korint i det 3. kapittel:

Vi er Guds medarbeidere, og dere er Guds åkerland, Guds bygning. I kraft av den nåde Gud har gitt meg, la jeg grunnvollen som en klok byggmester; en annen bygger videre. Men hver enkelt må være nøye med hvordan han bygger. Ingen kan legge noen annen grunnvoll enn den som alt er lagt, Jesus Kristus. 1 KOR 3,9-11

D

Det står skrevet i Peters første brev i det 2. kapittel:

Kom til ham, den levende steinen, som ble vraket av mennesker, men er utvalgt og dyrebar for Gud, og bli selv levende steiner som bygges opp til et åndelig hus! Bli et hellig presteskap og bær fram åndelige offer, som Gud tar imot med glede ved Jesus Kristus. For det heter i skriftordet:

> Se, på Sion legger jeg en hjørnestein,
> utvalgt og dyrebar;
> den som tror på ham,
> skal ikke bli til skamme. 1 PET 2,4- 6

5 | Tale

6 | Trosbekjennelse

L | La oss bekjenne vår hellige tro.

A | Jeg tror på Gud Fader, den allmektige, himmelens og jordens skaper.

**Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, vår Herre,
som ble unnfanget ved Den hellige ånd, født av jomfru Maria,
pint under Pontius Pilatus, korsfestet, død og begravet,
fór ned til dødsriket, stod opp fra de døde tredje dag,
fór opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd,
skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde.**

**Jeg tror på Den hellige ånd, en hellig, allmenn kirke,
de helliges samfunn, syndenes forlatelse, legemets oppstandelse og det evige liv. Amen.** DEN APOSTOLISKE TROSBEKJENNELSE

7 | Salme eller korsang

8 | Grunnsteinsnedleggelse

9 | Herrens bønn

L | La oss be Herrens bønn.

**A | Vår Far i himmelen!
La navnet ditt helliges.
La riket ditt komme.
La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød,
og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere.
Og la oss ikke komme i fristelse,
men frels oss fra det onde.
For riket er ditt
og makten og æren i evighet.
Amen.**

10 | Velsignelse

L | Ta imot velsignelsen.

L | Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. ✠

A | **Amen**.

11 | Salme

GRUNNSTEINSNEDLEGGING

Denne ordninga kan nyttast, eventuelt med naudsynleg tilmåting, alt etter om det fyrst har vore gudsteneste eller ikkje.

Biskopen eller den biskopen set til det, står for grunnsteinsnedlegginga. Representantar for kyrkjelyden, kommunen/byggherren, byggmeisteren/hovudentreprenøren og for handverkarane vert innbedne til høgtida.

1 | Musikk til samling

2 | Innleiing

Soknepresten eller leiaren i byggekomiteen kan ha ei stutt innleiing.

3 | Salme

4 | Bøn og skriftlesning

L | Lat oss be:

Gud, velsign denne staden, vern arbeidet med denne kyrkja vår og dei som er sett til å arbeide her. Gjev at vi bygger fellesskapet vårt og heile kyrkja vår på den eine sanne grunnvollen, Jesus Kristus vår Herre.

A | Amen

Ein eller fleire av tekstane nedanfor vert lesne, eventuelt med denne innleiinga eller ei som liknar:

Kyrkja er Kristi kropp i verda og alle døypte er ein del av den verdsvide kyrkja.

Den bygnaden vi i dag legg grunnsteinen til, skal tene vår/(navnet nevnes) kyrkjelyd, når vi i Jesu namn er samla om Ord og sakrament.

A
Det står skrive i Salmane, Salme 84:

Kor elskelege dine bustader er, Herre Sebaot!
Mitt indre lengta, ja, tærtest bort av lengsel
etter Herrens føregardar.
No jublar hjarte og kropp mot den levande Gud.

Sporven har funne ein heim,
svala har fått seg eit reir

der ho kan leggja sine ungar,
ved dine altar, Herre Sebaot,
min konge og min Gud.

Sæle er dei som bur i ditt hus,
dei skal alltid lova deg. SALME 84,2-5

B
Det står skrive i Salmane, Salme 118:

Steinen som bygningsmennene vraka,
har vorte hjørnestein.
Dette er Herrens eige verk,
underfullt er det i våre auge.
Dette er dagen som Herren har gjort;
lat oss jubla og gleda oss no! SALME 118,22-24

C
Det står skrive i Paulus' fyrste brev til kyrkjelyden i Korint i det 3. kapitlet:

Vi er Guds medarbeidarar; de er Guds åkerland, Guds bygning. Etter den nåde Gud har gjeve meg, har eg lagt grunnvoll som ein klok byggmeister, og andre byggjer oppå. Men kvar einskild må vera nøye med korleis han byggjer. For ingen kan leggja ein annan grunnvoll enn den som alt er lagd, Jesus Kristus. 1 KOR 3,9-11

D
Det står skrive i Peters fyrste brev i det 2. kapitlet:

Kom til han, den levande steinen, som vart vraka av menneske, men som er utvald og kosteleg for Gud. Ver de òg levande steinar. Bli oppbygde til eit åndeleg hus, til eit heilagt presteskap, og ber fram åndelege offer, som Gud tek imot med glede, ved Jesus Kristus. For det heiter i skriftordet:

> Sjå, på Sion legg eg ein hjørnestein,
> utvald og kosteleg;
> den som trur på han,
> skal ikkje bli til skamme. 1 PET 2,4-6

5 | Tale

6 | Truvedkjenning

L | Lat oss vedkjennast vår heilage tru.

A | Eg trur på Gud Fader, den allmektige, som skapte himmel og jord.

Eg trur på Jesus Kristus,
Guds einborne Son, vår Herre,
som vart avla ved Den Heilage Ande, fødd av Maria møy,
pint under Pontius Pilatus,
vart krossfest, døydde og vart gravlagd, f6r ned til dødsriket,
stod opp frå dei døde tredje dagen, f6r opp til himmelen,
sit ved høgre handa åt Gud, den allmektige Fader, skal koma att derifrå
og døma levande og døde.

Eg trur på Den Heilage Ande, ei heilag, allmenn kyrkje,
eit samfunn av dei heilage, forlating for syndene,
oppstoda av lekamen og evig liv. Amen. DEN APOSTOLISKE TRUVEDKJENNINGA

7 | Salme eller korsong

8 | Nedlegging av grunnsteinen

9 | Herrens bøn

L | Lat oss be Herrens bønn.

A | Vår Far i himmelen!
Lat namnet ditt helgast.
Lat riket ditt koma.
Lat viljen din råda på jorda slik som i himmelen.
Gjev oss i dag vårt daglege brød,
og tilgjev oss vår skuld,
slik vi òg tilgjev våre skuldnarar.
Og lat oss ikkje koma i freisting,
men frels oss frå det vonde.
For riket er ditt,
og makta og æra i all æve.
Amen

10 | Velsigning

L | Tak imot velsigninga.

L | Herren velsigne deg og vare deg.
Herren late sitt andlet lysa over deg og vere deg nådig.
Herren lyfte sitt åsyn på deg og gjeve deg fred. ✠

A| Amen

11 | Salme

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet

Adresseinformasjon fylles inn ved
ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 05.08.2026 Vår ref: 26/01902-1 Deres ref:

Høring om vigslingsliturgier i Den norske kirke

Kirkerådet sender med dette på høring forslag til revisjon av vigslingsliturgiene i Den norske kirke.

Høringen omfatter vigsling til tjeneste (prest, diakon, kateket og kantor), av biskop og av kirkebygg, samt alminnelige bestemmelser for disse ordningene. I tillegg inkluderer høringen liturgiske ordninger som er tilknyttet hovedordningene. Dette gjelder ordninger for innsettelse av kirkelige medarbeidere, fremstilling med forbønn, grunnsteinsnedleggelse og avvigsling av kirkebygg.

Høringsinstansene bes særlig uttale seg om hovedordningene, men er velkommen til å si noe om alle ordningene som sendes på høring. De fleste av ordningene som sendes på høring er revisjon av eksisterende ordninger. Unntaket er ordningen for avvigsling av kirkebygg.

I tillegg inkluderer høringen et forslag til oppfølging av liturgiske ordninger etter gudstjenestereformen.

Det er tre høringsnotat i denne høringen. Høringsnotatene beskriver de ulike ordningene og hva høringsspørsmålene fokuserer på. De tre høringsnotatene er:

- Høringsnotat om ordninger for vigsling til tjeneste
- Høringsnotat om ordninger for vigsling av kirkebygg
- Høringsnotat om liturgiske ordninger etter gudstjenestereformen.

Høringsfrist er **30. november 2026**. Høringen er også lagt ut på nettsiden Høringer – Den norske kirke. Høringen besvares digitalt og lenke finnes på høringssiden og ved å bruke denne lenken.

Alle som ønsker er velkommen til å svare på høringen.

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold-Reitan
direktør

Gunnhild Nordgaard Hermstad
rådgiver gudstjenesteliv og liturgi

Postadresse:
Oslo gate 40
0192 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.:818066872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Gunnhild Nordgaard Hermstad

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Høringsnotat om ordninger for vigsling til tjeneste
Høringsnotat om ordninger for vigsling av kirkebygg
Høringsnotat om liturgiske ordninger etter gudstjenestereformen
Alminnelige bestemmelser, vigsling til tjeneste, bokmål og nynorsk
Vigsling til tjeneste bokmål og nynorsk
Vigsling av biskop, bokmål og nynorsk
Innsettelse til vigslet tjeneste, bokmål og nynorsk
Fremstilling med forbønn, bokmål og nynorsk
Alminnelige bestemmelser - vigsling av kirkebygg, bm og nn
Vigsling av kirkebygg, bokmål og nynorsk
Grunnsteinsnedleggelse, bokmål og nynorsk
Avvigsling av kirkebygg, bokmål og nynorsk

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjørgvin bispedømeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Kongsgårdsgata 1a,Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Dronningens gate 18	8006 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Hamar biskop	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros biskop	Kongsgårdsgata 1a,Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Oslo biskop	Postboks 9307 Grønland	0135 Oslo
Bjørgvin biskop	Postboks 1960	5817 BERGEN
Nord-Hålogaland biskop	Postboks 790	9258 TROMSØ
Universitetet i Oslo - Det teologiske fakultet	Postboks 1023 Blindern	0315 OSLO
NLA Høgskolen	Postboks 74 Sandviken	5812 BERGEN
Møre biskop	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Agder og Telemark biskop	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Stavanger biskop	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Tunsberg biskop	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Borg biskop	Bjarne Aasgt. 9	1606

Sør-Hålogaland biskop
Preses i Den norske kirke
VID vitenskapelige høgskole, Fakultet for teologi, diakoni og lederskap
MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn

Dronningens gate 18

FREDRIKSTAD
8006 BODØ

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Notat

Vår dato
05.08.2026

Vår referanse
26/01902-1

Vår saksbehandler
Gunnhild Nordgaard Hermstad

Høringsnotat om liturgiske ordninger etter gudstjenestereformen

Innledning

I forlengelsen av gudstjenestereformen er det gjort en gjennomgang av gudstjenesteordningene i Den norske kirke. Dette er en konsekvens av at punkt 78 alminnelige bestemmelser for Ordning for hovedgudstjenesten fastslår at punkt III og IV i Gudstjenestebok for Den norske kirke (Verbum 1992) på sikt skal erstattes.

Kirkerådet og Bispemøtet vedtok i 2025 liturgisak for de av gudstjenestene i Gudstjenestebokens punkt III og IV som ikke har fått nye vedtak, samt ordningene for Konfirmantjubileum og Omsorg for døende (KR 13/25, BM 21/25). Liturgisaken følger kapittel to i Regler for saksbehandling i liturgisaker.

Nemnd for gudstjenesteliv har gått igjennom de aktuelle ordningene og uttalt seg om dem (NFG 22/25), før Bispemøtet behandlet saken (BM 20/25) og Kirkerådet vedtok å sende saken til høring (KR 35/26).

Innhold

Ordningene høringen omfatter 2
Gjennomgang av ordningene 3
Ordninger som består av rubrikker 3
Høringens anbefaling 3
Ordninger som er mer utfyllende 4
Julaften 4
Julenatt 5
Skriftemålsgudstjeneste 5
Enkeltskrifte 6
Forbønnsgudstjeneste 6
Nattverdgudstjeneste utenom høymessen 6
Tidebønner: Morgensang, aftensang og kveldsbønn 7
Omsorg for døende 7
Sørgegudstjeneste 8
Oppsummering 9
Videre saksbehandling 9

Ordningene høringen omfatter

Ordningene som er omfattet av denne høringen ligger på kirken.no/liturgi og er oppdatert med ny ordlyd i Gloria, trosbekjennelsen (nynorsk), Fadervår og Bibel 2024. De aktuelle ordningene er:

Gudstjenestebokens punkt III Andre gudstjenester bestemt av kirkeåret[1]:

- Adventstiden
- Julaften
- Julenatt
- Nyttårsaften
- Fastegudstjeneste
- Påskedag
- Pinseaften
- 1. mai
- 17. mai
- Sankthans (Jonsok)
- Olavsdagen (Olsok)
- Høsttakkefest

Gudstjenestebokens punkt IV Andre gudstjenester uavhengig av kirkeåret:

- Skriftemålsgudstjeneste
- Forbønnsgudstjeneste
- Nattverdgudstjeneste utenom høymessen
- Morgensang
- Aftensang
- Kveldsbønn
- Skolegudstjeneste
- Vandregudstjeneste
- Temagudstjeneste
- Musikkgudstjeneste m.m.

Fra Kirkelige handlinger punkt III Konfirmasjon

- Konfirmantjubileum

Fra Kirkelige handlinger punkt VI Tjeneste på institusjon og hjem

- Omsorg for døende

To andre ordninger er også aktualisert i arbeidet med denne saken det er:

- Ordning for Sørgegudstjeneste vedtatt av Kirkemøtet i 1991.
- Ordning for enkeltskriftemål

[1] Ordningene for skjærtorsdag, langfredag og påskenatt inngår ikke i oversikten fordi disse ordningene fikk nye vedtak i Kirkemøtet 2022 (KM 5/22).

Gjennomgang av ordningene

Etter at Nemnd for gudstjenesteliv og Bispemøtet har gjennomgått ordningene, har Kirkerådet vedtatt en høring på forslaget om å videreføre noen ordninger mens de øvrige ordningene tas ut av bruk. De ordningene som videreføres kan revideres på sikt.

I det følgende gis nærmere redegjørelse for de enkelte ordningene og om de anbefales tatt ut av bruk eller videreført.

Ordninger som består av rubrikker

Flertallet av ordningene som denne høringen omfatter, består av en eller flere rubrikker som sier noe om mulig innretting på gudstjenesten.

Dette gjelder ordningene for følgende gudstjenester:

- Adventstiden
- Nyttårsaften
- Fastegudstjeneste
- Påskedag
- Pinseaften
- 1. mai
- 17. mai
- Sankthans (Jonsok)
- Olavsdagen (Olsok)
- Høsttakkefest
- Skolegudstjeneste
- Vandregudstjeneste
- Temagudstjeneste
- Musikkgudstjeneste m.m.
- Konfirmantjubileum

Denne første gruppen av ordninger består altså kun av rubrikker. Rubrikkene angir noe om valg i gudstjenesten. De fleste av rubrikkene i disse ordningene gjengir valgfrie alternativer eller anbefalinger.

Høringens anbefaling

Av disse ordningene foreslås det kun å videreføre ordningen for skolegudstjeneste. Dette er i tråd med Bispemøtets anbefaling. Kirkerådet opplever også henvendelser fra prester og undervisningsansatte som etterspør ordningen og anser det derfor som hensiktsmessig å videreføre den. De andre ordningene som er omtalt over, foreslås tatt ut av bruk.

Ordninger som er mer utfyllende

Et mindretall av ordningene i denne saken består av mer enn bare rubrikker. Omfanget av ordningene varierer, men de det er snakk om er:

- Julaften
- Julenatt (prefasjon)
- Skriftemålsgudstjeneste
- Enkeltskrifte
- Forbønnsgudstjeneste
- Nattverdgudstjeneste utenom høymessen
- Morgensang
- Aftensang
- Kveldsbønn
- Omsorg for døende
- Sørgegudstjeneste

I det følgende presenteres disse ordningene, og det gis en vurdering og anbefaling av hver av ordningene.

Julaften

Beskrivelse av ordningen

Den første rubrikken i denne ordningen angir at gudstjenesten på julaften kan følge ordningen Familiegudstjeneste eller egen ordning for dagen. Ordningen Familiegudstjeneste er ikke lenger i bruk i Den norske kirke i og med innføringen av Ordning for Hovedgudstjenesten (2011/2019).

Den andre rubrikken og liturgien som følger, forholder seg ikke til ordningen for hovedgudstjeneste (jf. kollektbønn og plasseringen av trosbekjennelsen) og språket i eksempel på forbønn er ikke oppdatert.

I forbindelse med den nye ordningen for hovedgudstjenesten ble det også skrevet en ny Dagens bønn til julaften (KM 11/14).

Ordningen slik den er presentert på kirken.no/liturgi er ellers oppdatert med ny ordlyd i Gloria, trosbekjennelsen (nynorsk) og Fadervår.

Vurdering

Det er flere ting i ordningen som tydelig er utdatert, og det kan argumenteres for at Ordning for hovedgudstjenesten, sammen med Dagens bønn og tekstrekkene i praksis gir tilstrekkelig mulighet til å tilpasse gudstjenesten julaften. Samtidig er ordningen for julaften en fleksibel ordning som viser at gudstjenesten julaften kan feires ganske annerledes enn menighetens hovedgudstjeneste.

Ved en senere anledning kan det vurderes om det skal igangsettes en liturgisak etter kapittel tre for å lage en ny ordning for julaften, eller om Nemnd for gudstjenesteliv skal utarbeide ressursmateriell som angir mer om hvordan gudstjenesten slik den nå står skal feires.

Anbefaling

Ordningen videreføres.

Julenatt

Beskrivelse av ordningen

Ordningen for julenatt består av en rubrikk som anbefaler fullstendig Gloria og en prefasjon. Prefasjonen er nesten identisk med prefasjonen som på dette tidspunktet gjaldt for tiden fra juledag til og med søndag før faste. Forskjellen er:

Julenatt:	«… han som i denne hellige natt ble menneske …»
Fra juledag av:	«… han som for vår skyld ble menneske …»

I forbindelse med den nye ordningen for hovedgudstjenesten ble prefasjonen som tidligere gjaldt fra juledag av bestemt til å gjelde for «Jul og Maria budskapsdag» (KM 5/19).

Vurdering

Ordningen for julenatt er en helt minimalistisk ordning. Det kan diskuteres om prefasjonen for dagen allerede er erstattet ved den nye gudstjenesteordningen. Anbefalingen om fullstendig Gloria er allerede valgfri.

Anbefaling

Ordningen tas ut av bruk.

Skriftemålsgudstjeneste

Beskrivelse av ordningen

Denne gudstjenesteordningen er en helhetlig ordning. Skriftemålsgudstjenesten kan også kombineres med andre ordninger. I slike tilfeller anbefaler rubrikkene at de fire leddene inngangssalme, inngangshilsen, ordet om binde- og løsemakten, samt syndstilgivelse/absolusjon tas med.

Vurdering

Ordningen med skriftemål har langt tradisjon. Selv om skrifte ikke er et sakrament i den lutherske tradisjonen, har det likevel hatt en fremtredende posisjon i luthersk teologi og liturgisk praksis. I deler av Den norske kirke har skriftemålsgudstjeneste stått sterkt i generasjoner, og feires fortsatt jevnlig. De senere årene er skriftemålet også aktualisert i deler av kirken som ikke før har praktisert dette like mye, jamfør seminar på Teologidagene i 2024 og diskusjoner omkring utarbeidelsen av Ordning for askeonsdag.

Nemnd for gudstjenesteliv har diskutert skriftemålsgudstjenesten. Nemnda mener at det kunne vært fint å jobbe mer med ordningen slik at flere kan få glede av en oppdatert liturgi. Kirken ville slik fått mulighet til å arbeide med språk og teologi omkring skrifte. Samtidig har nemnda presisert at flere av de som benytter dagens ordning kan ønske å fortsette med ordningen slik den nå er, og at ordningen for skriftemålsgudstjeneste er ganske fleksibel (NFG 15/24).

Anbefaling

Ordningen videreføres.

Enkeltskrifte

Beskrivelse av ordningen

Denne ordningen er publisert både i Gudstjenebokens del II – Kirkelige handlinger og den finnes i en litt annen versjon i Bønneboken godkjent av Kirkerådet som liturgisk forsøkssak (KR 29/02) og utgitt på Verbum i 2002 (s 232-234). En annen, litt annerledes versjon igjen, er trykket som en del av tillegget i Norsk salmebok 2013 (s 1316-1317).

Skriftet består av en innledning, syndsbekjennelse, ordet om binde- og løsemakten, syndstilgivelse/absolusjon, Fadervår og velsignelse.

Vurdering

Ordningen for enkeltskriftemål finnes allerede i ulike versjoner og kan derfor gi inntrykk av å allerede ha status som ressursmateriell. Dette gjelder særlig forholdet mellom versjonene i Bønneboken, vedtatt av Kirkerådet i 2002 og versjonen i Norsk Salmebok fra 2013. Det kan være et poeng å tydeliggjøre hvilken versjon som skal gjelde for Den norske kirke.

Anbefaling

Ordningen videreføres, og den nyeste ordningen publiseres på kirken.no/liturgi.

Forbønnsgudstjeneste

Beskrivelse av ordningen

Ordningen for forbønnsgudstjeneste følger Den norske kirkes gudstjenesteordning slik den var før Ordning for hovedgudstjenesten, men med en utvidet forbønnsdel.

Vurdering

Denne ordningen forholder seg til utdaterte liturgier, og alternativene til forbønner er ivaretatt i dagens Ordning for hovedgudstjeneste.

Anbefaling

Ordningen tas ut av bruk.

Nattverdgudstjeneste utenom høymessen

Beskrivelse av ordningen

Denne ordningen er et oppsett over en enkel gudstjeneste etter Den norske kirkes gudstjenesteordning slik den var før Ordning for hovedgudstjenesten, men med tre ulike nattverdbønner (alternativ I, II.1 og II.2).

Vurdering

I Ordning for hovedgudstjenesten er antallet mulige nattverdbønner økt betraktelig fra Gudstjenestebokens alternativer. Nattverdbønn G er hentet fra denne liturgien (Alternativ II.1). Kirkerådet vedtok våren 2026 nye nattverdbønn til bruk utenom hovedgudstjenesten (KR 40/26). Den nye nattverdbønnen vil, sammen med de ulike nattverdbønnene i hovedgudstjenesten, erstatte behovet dagens ordning dekker.

Anbefaling

Ordningen tas ut av bruk.

Tidebønner: Morgensang, aftensang og kveldsbønn

Beskrivelse av ordningene

Tidebønnene for morgensang, aftensang og kveldsbønn er publisert på kirken.no/liturgi i sin vedtatte form fra Gudstjeneboken fra 1992.

Bønnene finnes også i en litt annen versjon i Bønneboken godkjent av Kirkerådet som liturgisk forsøkssak (KR 29/02) og utgitt på Verbum i 2002 (s 188-202). En annen, litt annerledes versjon igjen, er trykket som en del av tillegget i Norsk salmebok 2013 (s 1295-1305).

Vurdering

Tidebønnene foreligger i ulike versjoner og kan derfor gi inntrykk av å allerede ha status som ressursmateriell. Dette gjelder særlig forholdet mellom versjonene i Bønneboken, vedtatt av Kirkerådet i 2002, og versjonen i Norsk Salmebok fra 2013.

Flere av medlemmene i Nemnd for gudstjenesteliv kunne ønske at tidebønnsmaterialet var mer omfattende. Dette arbeidet har vært initiert tidligere. Slik situasjonen er nå, er det flere ulike tidebønnsressurser. Det ville være et stort arbeid å også lage en mer omfattende ordning for Den norske kirke, f.eks. med Bibelske salmer. Dette arbeidet foreslås ikke prioritert

Anbefaling

Ordningen videreføres og den nyeste ordningen publiseres på kirken.no/liturgi.

Omsorg for døende

Beskrivelse av ordningen

Ordningen med omsorg for døende presiserer i første rubrikk at det «er ingen 'ordning', men forskjellige ledd og momenter plassert etter hverandre i en viss saklig-kronologisk rekkefølge».

Liturgien er i bruk i flere sammenhenger og ble aktualisert av blant annet Tinn kirkelige fellesråd i 2022 (se lenke nedenfor). Initiativtakerne i Tinn utarbeidet ressursmateriell omkring liturgien. Dette ressursmateriellet er tilgjengelig både på kirkens nettside og på Ressursbanken. På kirkens nettside er informasjonen rettet mot de som henvender seg til kirken, mens informasjonen på Ressursbanken retter seg mot ansatte og frivillige.

Vurdering

Denne liturgien er i bruk i dag, og Nemnd for gudstjenesteliv erfarer at dette er en viktig ordning for mange.

Den innledende rubrikken er tydelig på at dette ikke skal forstås som en fastlagt ordning. Rubrikken kan leses som at den gjenspeiler det som etter dagens regler ville bli omtalt som ressursmateriell. Det kan også leses som en ordning med svært stor valgfrihet og fleksibilitet.

Anbefaling

Ordningen videreføres.

Sørgegudstjeneste

Beskrivelse av ordningen

Ordningen for sørgegudstjeneste ble vedtatt av Kirkemøtet i 1991 som et tillegg til Gudstjenestebok for Den norske kirke. Ordningens første rubrikk tydeliggjør at ordningen «skal primært være til bruk ved katastrofer og store ulykker med tap av menneskeliv». Rubrikkens punkt to angir at denne gudstjenesteordningen er veiledende og at «Hvilke ledd som skal brukes, avpasses etter anledning. Bønnene kan utformes med henblikk på den gitte situasjonen». Ordningen inneholder blant annet klagebønn, navneopplesning og lystenning.

Vurdering

Sørgegudstjenester blir avholdt i kirker rundt omkring i landet når det skjer alvorlige hendelser. Hendelsene kan være av nasjonal, regional eller lokal karakter. Det er uvisst i hvilken grad ordningen for sørgegudstjeneste følges nøye, men det er ikke uvanlig med klagebønn, opplesing av navn og lystenning. I de senere årene er også flere sørgegudstjenester blitt overført av NRK (f.eks. etter jordskredet i Gjerdrum).

I krisesituasjoner kan det være en fordel å ha noe utarbeidet materiale å støtte seg på. Ordningen for sørgegudstjeneste ser ut til å ha fungert på denne måten frem til nå, og det kan være behov for en slik ordning også fremover.

Ordningen har karakter av å være fleksibel jf. ordningens andre rubrikk. Nemnd for gudstjenesteliv ser behov for å oppdatere ordningen. Fleksibilitet vil være en vesentlig forutsetning ved en eventuell revisjon av ordningen.

Ordningen kan eventuelt revideres senere etter kapittel tre i Regler for saksbehandling i liturgisaker. Dette kan bli aktuelt i forlengelsen av den pågående revideringen av gravferdsliturgien.

Anbefaling

Ordningen videreføres.

Oppsummering

På bakgrunn av det utredningsarbeidet som Nemnd for gudstjenesteliv har gjort og Bispemøtets behandling av de overnevnte ordningene, ber Kirkerådet om høringsinstansenes tilbakemelding på følgende forslag:

1. I forlengelsen av gudstjenestereformen i Den norske kirke, anbefaler Kirkerådet at følgende liturgiske ordninger i punkt III og IV i Gudstjenestebok for Den norske kirke utgår:

    - Adventstiden
    - Julenatt
    - Nyttårsaften
    - Fastegudstjeneste
    - Påskedag
    - Pinseaften
    - 1. mai
    - 17. mai
    - Sankthans (Jonsok)
    - Olavsdagen (Olsok)
    - Høsttakkefest
    - Forbønnsgudstjeneste
    - Nattverdgudstjeneste utenom høymessen
    - Vandregudstjeneste
    - Temagudstjeneste
    - Musikkgudstjeneste m.m.
    - Konfirmantjubileum

2. Samtidig anbefaler Kirkerådet at følgende liturgiske ordninger i punkt III og IV i Gudstjenestebok for Den norske kirke videreføres som liturgiske ordninger:

    - Skolegudstjeneste
    - Julaften
    - Skriftemålsgudstjeneste
    - Enkeltskrifte
    - Tidebønner: Morgensang, Aftensang, Kveldsbønn
    - Omsorg for døende
    - Sørgegudstjeneste

Videre saksbehandling

Liturgisaker følger regler for saksbehandling i liturgisaker. Etter høringen får Kirkerådet saken tilbake før behandling i Bispemøtet, og Kirkerådet sender dem etter dette til behandling i Kirkemøtet. Det legges opp til at Kirkemøtet gjør vedtak i denne saken i 2028.

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Notat

Vår dato
05.08.2026

Vår referanse
26/01902-1

Vår saksbehandler
Gunnhild Nordgaard Hermstad

Høringsnotat om ordninger for vigsling av kirkebygg

Innledning

Kirkerådet og Bispemøtet igangsatte i 2018 liturgisak om vigslingsliturgier for kirkelig tjeneste og kirkebygg (KR 32/18, BM 24/18). Vedtaket fra Bispemøtet i 2018 presiserte at vigslingsliturgiene skulle utarbeides i nært samarbeid med Bispemøtet. Nemnd for gudstjenesteliv har nå utarbeidet et forslag i samarbeid med Bispemøtet, og Kirkerådet har vedtatt å sende forslaget på høring (KR 33/26, jf. Regler for saksbehandling i liturgisaker § 1 og 4).

I dette notatet presenteres først overordnede perspektiver som er drøftet i arbeidet med forslaget som sendes på høring. Deretter beskrives forslaget. I notatet presenteres forslag til reviderte alminnelige bestemmelser, samt ordning for vigsling av kirkebygg. Samlet utgjør disse Den norske kirkes hovedordninger for vigsling av kirkebygg.

Til slutt i dokumentet følger en kortere behandling av forslag til ordningene for grunnsteinsnedleggelse og avvigsling av kirke. Disse ordningene følger kapittel tre i saksbehandling av liturgisaker og skal vedtas av Kirkerådet. Ordningene er en del av høringen fordi de er tilknyttet hovedordningen. Høringsinstansene oppfordres til å uttale seg også om disse dersom det er mulighet og interesse for det.

Innhold

Overordnet om vigsling av kirkebygg 3
Hvorfor vigsle kirkebygg 3
Samiske perspektiver 3
Forholdet til kirkens inventar 3
Andre liturgiske ordninger knyttet til vigsling av kirkebygg 4
Alminnelige bestemmelser 5
Vigsling av kirkebygg 6
Generalrubrikkene 6
Samling 6
Ledd 2 | Inngangssalme 6
Ledd 3 | Hilsen 6
Ledd 4 | Samlingsbønn 6
Ledd 7 | Lovsang GLORIA 6
Vigsling ved lesning og bønn 6
Evangelium 7
Ledd 9 | Hallelujaomkved og evangelielesning 7
Ledd 10 | Preken 7
Sendelse 7
Ledd 23 | Slutningsord 7
Ledd 24 | Postludium/Utgangsprosesjon 7
Grunnsteinsnedleggelse 8
Generalrubrikker 8
Ledd 4 | Bønn og skriftlesning 8
Ledd 5 | Tale 8
Ledd 12 | Avslutning 8
Avvigsling av kirkebygg 9
Første punkt 9
Andre punkt 9
Tredje punkt 9
Fjerde punkt 9
Femte punkt 9
Sjette punkt 9
Videre saksbehandling 10

Overordnet om vigsling av kirkebygg

Liturgiene for vigsling er nært knyttet til kirkelig regelverk, både når det gjelder vigsling til tjeneste og vigsling av kirkebygg. Når Ordningen for vigsling av kirkebygg vedtas av Kirkemøtet får den status som regler. Når ordningen brukes og et bygg vigsles, trer ytterligere regler i kraft, blant annet Regler for bruk av kirkene, Regler om liturgisk inventar og utstyr og Regler for bruk av kirkens klokker.

Vigslingsliturgiene er ikke bare seremonielle, men de er også uttrykk for kirkens lære og praksis. De bidrar blant annet til å forme forståelsen av hva som skiller kirkebygg fra andre bygg og hvordan Den norske kirke forstår hellige steder.

Hvorfor vigsle kirkebygg

I utredningsarbeidet er det drøftet flere grunnleggende forståelser av hvem og hva kirkebygget er til for, og hvorfor et bygg i det hele tatt skal vigsles. Et sentralt spørsmål har vært hvordan kirkerommet konstitueres som hellig. Det er en utfordring for valg av ord og handlinger at rommet vigsles ved å omtales og tas i bruk, samtidig som ordene og handlingene bygger på en inkarnatorisk teologi som hevder at Gud allerede er til stede i kirkerommet, like naturlig som et barn i mors liv eller i en krybbe – og at vigsling slik sett er unødvendig.

En viktig grunn til å foreta vigsling er å bestemme kirkebyggets formål og funksjon for de menneskene som kommer dit. Mennesker oppsøker kirkebygget i alle livets ulike situasjoner. I disse situasjonene skal mennesker som kommer til kirken få møte forkynnelsen om den treenige Guds handling for og nærvær hos oss. Kirkebygget er stedet hvor evangeliet forkynnes klart og rent og sakramentene forvaltes rett. I kirkebygget møtes mennesker for å synge og lovprise Gud, og bære fram sine bønner og klager.

I kirkebygget får mennesker både hvile og høre kallet til tjeneste for Gud i verden. Salme 36,8-10 rommer denne dobbeltheten. Uttrykkene i denne bibelteksten er en del av kirkens bønnetradisjon og salmetradisjon. De fremhever at Guds «hus» er et trygt rom hvor mennesker får del i Guds omsorg, kjærlighet og vern, samtidig som det å være i huset gir del i Guds livgivende kilde og lys. Kirkebygget er til både for Gud og mennesker.

Dette perspektivet på hva vigsling av kirkebygg, er uttrykt i alminnelige bestemmelser, punkt 5.

Samiske perspektiver

I det meste av tiden Nemnd for gudstjenesteliv utredet Ordning for kirkebygg var ennå ikke samisk liturginemnd opprettet. En rådgiver fra Samisk kirkeråd deltok imidlertid i arbeidet og Nemnd for gudstjenesteliv har hatt en samisk representant. Etter at Samisk Liturginemnd ble oppnevnt, ble forslaget oversendt og uttalelsen fra nemnda ble innarbeidet i forslaget og oversendelsen til Bispemøtet.

Forholdet til kirkens inventar

Flere hensyn taler for at en vigsling av kirkebygg løfter frem ulike steder i kirkerommet som konkrete uttrykk for kirkerommets formål og karakter. I utredningsarbeidet er det vektlagt at det er mulig og ønskelig med mer konkretisering i Den norske kirkes liturgier, og vigslingen av kirkebygg er en naturlig og tydelig anledning til å gjøre det. I det fremlagte forslaget skjer dette blant annet ved at bønner blir bedt på ulike steder i rommet og ved forskjellig inventar.

Andre liturgiske ordninger knyttet til vigsling av kirkebygg

I arbeidet med vigslingsliturgiene ble det også klart at det er behov for å revidere tilhørende ordninger, i dette tilfellet ordningene for Grunnsteinsnedleggelse, Vigsling av lokale til kirkelig bruk, Gjenåpning av kirke, Kirkejubileum, Nytt orgel og Vigsling av kirkegård. Bispemøtet og Kirkerådet vedtok derfor liturgisak for disse ordningene (KR 13/25, BM 21/25). Liturgisaken følger kapittel 3 i Regler for saksbehandling i liturgisaker.

Ordninger som er innarbeidet i vigsling av kirkebygg

Flere av de aktuelle ordningene er foreslått ikke videreført som egne ordninger, men innarbeidet i de alminnelige bestemmelsene for vigsling av kirkebygg og i selve ordningen. De ulike ordningene det gjelder er kommentert senere i notatet, men her følger en oppsummering:

1. Vigsling av lokale til kirkelig bruk
   Ordningen for vigsling av lokale til kirkelig bruk er i dag en egen ordning utformet som en rubrikk. I forslaget er dagens ordning dekket av punkt 13 i Alminnelige bestemmelser.
2. Gjenåpning av kirke
   Ordningen for gjenåpning av kirke har også karakter av rubrikker og er nå en del av punkt 14 i Alminnelige bestemmelser.
3. Kirkejubileum
   Ordningen for kirkejubileum er i dag rubrikker og gjenfinnes i punkt 15 i Alminnelige bestemmelser.
4. Nytt orgel
   Ordningen for nytt orgel består i hovedsak av tekstlesning og bønn. I forslaget er dette tatt inn i ordningens ledd 8. Punkt 14 i Alminnelige bestemmelser åpner også for bruk av relevante deler av ordningen f.eks. når nytt instrument tas i bruk.

Vigsling av kirkegård

Ordningen for vigsling av kirkegård inngår i arbeidet med revisjon av gravferdsliturgien og er derfor ikke en del av denne høringen.

Grunnsteinsnedleggelse og avvigsling av kirkebygg

I tillegg til disse ordningene som er innarbeidet i Vigsling av kirkebygg og Vigsling av kirkegård, finnes det i dag en ordning for grunnsteinsnedleggelse. Denne ordningen foreslås videreført som egen ordning og presenteres nedenfor.

Kirkerådet og Bispemøtet har også vedtatt at det skal utarbeides en ordning for avvigsling av kirkebygg (BM 7/23, KR 13/25). Nemnd for gudstjenesteliv la dette først inn som et punkt i Alminnelige bestemmelser, men Bispemøtet fastholdt at avvigslingen burde være en egen ordning (BM 47/24). Denne høringen omfatter derfor også en egen ordning for avvigsling av kirkebygg.

Både Grunnsteinsnedleggelse og Avvigsling av kirkebygg er mindre liturgiske ordninger og følger kapittel 3 i Regler for saksbehandling i liturgisaker. Ordningene er utredet av Nemnd for gudstjenesteliv, behandlet i Bispemøtet (BM 47/24, BM 6/26) og Kirkerådet har vedtatt at de følger høringen for Vigsling av kirkebygg og alminnelige bestemmelser (KR 34/26). Nedenfor blir det redegjort for endringer og innhold i ordningene.

Alminnelige bestemmelser

Alminnelige bestemmelser for vigsling av kirkebygg er i hovedsak oppdatert, men det er også lagt til noen punkt. Punktene som er lagt til, relaterer til det som i dag er egne liturgiske ordninger, men som i hovedsak består av rubrikker. Forsalget er at disse liturgiske ordningene innarbeides i Alminnelige bestemmelser.

Endringene fra dagens rubrikker er følgende:

- I punkt 1 er det, etter innspill fra Samisk liturginemnd, lagt til en setning om at det i samiske områder og i tråd med lokal tradisjon, kan åpnes for særlige praksiser.
- I punkt 3 forslås det å ta ut henvisningen til at gjeldende mynt skal legges i skrinet som legges ned ved grunnsteinsnedleggelsen. Endringen er forslått fordi Norges bank har gitt tilbakemelding til Kirkerådets sekretariat om at de ikke lenger har en slik pakning tilgjengelig
- I punkt 5 er ordet «reservert» byttet ut med «innviet», slik at det nå står at kirkerommet er «innviet for bruk i menighetens liturgiske liv».
- Punkt 7 er oppdatert slik at omtalen om forbønnsleddet i gudstjenesten er i tråd med ordningen for hovedgudstjenesten.
- I punkt 9 og 10 er «menighet» byttet ut med «sokn».
- Punkt 12 er forenklet.

Ut over de endringene som er beskrevet over, er det lagt til ett punkt (13) om flerbruksbygg. Dette er på bakgrunn av en tendens der kirkerom bygges som en del av større bygg. Punktet erstatter også dagens ordning for vigsling av lokale til kirkelig bruk.

Punkt 14 og 15 er en innarbeiding av to ordninger som i dag er selvstendige. Ordningene er Gjenåpning av kirke (nytt punkt 14) og Kirkejubileum (nytt punkt 15). Begge ordningene består også i dag kun av rubrikker.

Til slutt er det lagt til et punkt som handler om avvigsling av kirkebygg. Den norske kirke har i dag ikke noen ordning for avvigsling av kirkebygg, men Kirkerådet og Bispemøtet har bedt om at dette utarbeides. Det foreligger derfor nå forslag til en ordning for avvigsling. Forutsatt at ordningen vedtas omtales den også i de alminnelige bestemmelsene (nytt punkt 16).

Vigsling av kirkebygg

Sammenlignet med dagens ordning, er forslaget til ordning for vigsling av kirkebygg betydelig endret. Forslaget bygger på formen i dagens hovedgudstjeneste. Det er lagt vekt på at ordningen skal være fleksibel, si noe om hva det innebærer å vigsle kirkebygg, og bestå av en helhetlig komposisjon med en teologi om kirkebygget.

I tillegg til at revisjonen har tatt utgangspunkt i Hovedgudstjenesten som form, er den store endringen fra dagens ordning at lesningen i gudstjenesten kan skje fra ulike steder i kirkerommet. Slik gir forslaget større mulighet for deltakelse, og man benytter kirkerommet i større grad for å belyse rommets symbolikk.

Generalrubrikkene

Ordningens generalrubrikker beskriver overordnede sider ved vigslingsgudstjenesten og noen av de grunnleggende valgene som tas i forberedelsen av gudstjenesten.

Samling

Vigslingsgudstjenestens samlingsdel avviker i noen grad fra Ordning for hovedgudstjenesten.

Ledd 2 | Inngangssalme

Rubrikken i dette leddet angir at prosesjonen går inn under inngangssalmen eller bibelsk salme med passende menighetsomkved, og at det kan kimes med alle klokker imens.

Ledd 3 | Hilsen

Rubrikkene angir her at hilsenen holdes fra lesepult eller annet egnet sted. På denne måten åpnes det for at rommet som skal vigsles tas i bruk på en måte som er tilpasset bygget. Inngangsordene fortsetter med en allusjon til Jesaja 6,3b og Sanctus, før en setning som beskriver det som skjer i gudstjenesten.

Ledd 4 | Samlingsbønn

Vigslingsgudstjenesten har en egen samlingsbønn som blant annet anvender språk og teologi fra Johannes 1,14 og Salme 36,8-10.

Ledd 7 | Lovsang GLORIA

Rubrikkene angir at Gloria skal være en del av vigslingsgudstjenesten, også når kirkebygg vigsles i fastetiden, samt at den helst brukes i fullstendig form.

Vigsling ved lesning og bønn

Denne delen av forslaget til vigslingsliturgi er det mest særpregede for vigslingsgudstjenesten. Delen innrammes av at biskopen ber en innledende og avsluttende bønn. Mellom disse bønnene synges eller fremføres det en salme eller annen musikk, og det blir lest et bibelvers og bedt en bønn.

Generalrubrikkenes punkt 5-7 angir overordnede aspekt ved vigslingsdelen, slik som at det kan variere hvilke steder eller ting som tas med, men at alter, døpefont og prekestol alltid skal være med (punkt 5). Hva slags salme eller musikk som fremføres, tilpasses lokale forhold og f.eks. eventuell nyskrevet musikk (punkt 6).

Hvor tekstene og bønnen leses fra, tilpasses også det enkelte rom og lokale forhold (ref. punkt 7 og rubrikkene under ledd 8). At lesningen finner sted ved ulike steder i kirkerommet, gir dynamikk i lesningene og tar hele kirkerommet i bruk. Samtidig fremheves også kirkerommets symbolikk når de enkelte elementene får fokus.

Dagens ordning for nytt orgel består i hovedsak av tekstlesning og bønn. I forslaget er dette innarbeidet i ledd 8, og ordningen anses dermed som innarbeidet i vigslingen av kirkebygg. Det utarbeides ikke noen egen ny ordning for nytt orgel, men punkt 14 i Alminnelige bestemmelser tydeliggjør at relevante deler av ordningen kan anvendes når nytt instrument tas i bruk.

Evangelium

Ledd 9 | Hallelujaomkved og evangelielesning

Det er lest flere bibeltekster under selve vigslingen, og gudstjenesten fortsetter derfor med lesning av evangeliet etter ledd 8.

Ledd 10 | Preken

Biskopen preker i vigslingsgudstjenesten. Forslaget legger opp til musikk etter prekenen og oppfordrer til å synliggjøre eventuelt nytt instrument.

Vigslingsgudstjenesten fortsetter etter musikken i tråd med lokal grunnordning frem til ledd 23 Slutningsord

Sendelse

Ledd 23 | Slutningsord

Som slutningsord erklærer biskopen at kirken er tatt i bruk og ved Guds ord og bønn vigslet og hellighet. Deretter følger en trinitarisk hilsen og utgangsord.

Ledd 24 | Postludium/Utgangsprosesjon

Forslaget legger opp til at gudstjenesten avslutter med en utgangsprosesjon med liturger og medvirkende. Det legges ikke opp til at de andre tilstedeværende skal gå ut i prosesjonen.

Grunnsteinsnedleggelse

Alminnelige bestemmelser angir overordnede sider ved grunnsteinsnedleggelse i punkt 2-4. De fleste punktene i ordningen er ikke berørt av revisjonen. I det følgende kommenteres kun leddene som er endret.

Generalrubrikker

Den første av generalrubrikkene er ikke endret. Den angir at ordningen er svært fleksibel og tilpasses lokale forhold.

Den andre generalrubrikken i ordningen er identisk med punkt to i Alminnelige bestemmelser for kirkebygg. Her angis hvem som forretter grunnsteinsnedleggelsen og hvem som innbys.

Ledd 4 | Bønn og skriftlesning

I dette leddet er det lagt til en bønn som sier noe om stedet hvor kirken skal bygges, arbeidet med å reise kirkebygget, fellesskapet i kirken og Jesus som den ene sanne grunnvoll (1. Kor 3,11).

Etter bønnen følger en innledning til skriftlesningen. Som i dagens ordning angir rubrikkene at en benytter «denne eller en lignende innledning». Det reviderte forslaget til innledningsord har snudd om på motivene i dagens ordning og starter nå med å si noe om det kristne fellesskapet, før beskrivelsen av bygningen. Når det kristne fellesskapet beskrives, anvendes bilder fra 1. Kor 12 om kirken som Kristi kropp.

For å tydeliggjøre at ikke alle tekstene skal leses, er de markert med bokstavene A-D. Det er ikke lagt til noen lesninger, men to av de gammeltestamentlige alternativene er tatt ut.

Ledd 5 | Tale

I dagens ordning er talen lagt etter en salme og like før grunnsteinsnedleggelsen. I forslaget er talen flyttet frem og kommer mellom skriftlesningen og trosbekjennelsen.

Ledd 12 | Avslutning

Dagens ordning har lagt inn en mulig avslutning etter velsignelsen og salmen. Dette er tatt ut i forslaget.

Avvigsling av kirkebygg

Ordningen for avvigsling omtales i Alminnelige bestemmelser som punkt 16.

Avvigslingsgudstjenesten er først og fremst en feiring av og takk for det som er skjedd i kirkebygget. Samtidig skal avslutningen av gudstjenesten markere at kirkelig bruk av rommet avsluttes. Selve ordningen for avvigsling av kirkebygg består av seks generalrubrikker. I det følgende presenteres disse punktene.

Første punkt

I dette punktet gjøres det klart at avvigslingen ikke er knyttet til ett spesielt punkt i gudstjenesten, men skjer ved gudstjenesten som helhet. Det angis hvem som forretter gudstjenesten og at den følger Ordning for hovedgudstjeneste så langt det er hensiktsmessig. Formuleringen «så langt det er hensiktsmessig» skal ivareta behovet for tilpasning til lokale og aktuelle forhold.

Andre punkt

Her beskrives inngangsprosesjonen. Det åpnes for at ringes med alle klokkene, slik som ved vigsling av kirkebygg.

Tredje punkt

Ved en avvigslingsgudstjeneste skal samlingsbønnen fra dette punktet anvendes. Slik som samlingsbønnen ved vigslingsgudstjenesten, har også samlingsbønnen ved avvigslingen flere motiver fra Salme 36. Dette er med på å vise sammenhengen mellom de to kirkelige handlingene.

Fjerde punkt

Som nevnt over, er takk en vesentlig del av avvigslingsgudstjeneste. Punkt fire inneholder derfor en takkebønn som bes på egnet sted i gudstjenesten.

Femte punkt

Ved gudstjenesten avslutning, i ledd 26 Utsendelse, følger en stadfestelse av at kirkebygget ikke lenger er innviet til kirkelig bruk. Denne erklæringen får den utformingen som er angitt i ordningens femte punkt.

Sjette punkt

Det siste punktet i ordningen angir hvordan utgangsprosesjonen og utbæring av ulike gjenstander markerer at kirken tas ut av kirkelig bruk. I denne liturgiske ordningen er det som bæres ut primært symbolsk og ikke uttømmende for hva som blir værende eller ikke værende i rommet. Hva som blir værende i kirkerommet etter at det tas ut av bruk, må reguleres i andre forskrifter og regler i kirkeordningen.

Videre saksbehandling

Liturgisaker følger regler for saksbehandling i liturgisaker. Etter høringen får Kirkerådet Alminnelige bestemmelser og ordningen for vigsling av kirkebygg tilbake før behandling i Bispemøtet. Kirkerådet sender dem etter dette til behandling i Kirkemøtet. Det legges opp til at Kirkemøtet vedtar ordningene i 2028. Ordningene for grunnsteinsnedleggelse og avvigsling av kirkebygg vedtas i Kirkerådet.

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Notat

Vår dato
05.08.2026

Vår referanse
26/01902-1

Vår saksbehandler
Gunnhild Nordgaard Hermstad

Høringsnotat om ordninger for vigsling til tjeneste

Innledning

Kirkerådet og Bispemøtet igangsatte i 2018 liturgisak om vigslingsliturgier for kirkelig tjeneste og kirkebygg (KR 32/18, BM 24/18). Vedtaket fra Bispemøtet i 2018 presiserte at vigslingsliturgiene skulle utarbeides i nært samarbeid med Bispemøtet. Nemnd for gudstjenesteliv har nå utarbeidet et forslag i samarbeid med Bispemøtet, og Kirkerådet har vedtatt å sende dette forslaget på høring (KR 31/26, jf. Regler for saksbehandling i liturgisaker § 1 og 4).

I dette notatet presenteres forslaget til reviderte alminnelige bestemmelser, samt ordninger for vigsling til prest, diakon, kateket og kantor, og vigsling av biskop. Dette er Den norske kirkes hovedordninger for vigsling av personer.

Til slutt i dokumentet følger en kort presentasjon av forslag til ordningene for innsettelse og forbønn. Disse ordningene er tilknyttet hovedordningene for vigsling og høringsinstansene oppfordres til å uttale seg om disse dersom det er mulighet og interesse for det.

Innhold

Høringsnotat om ordninger for vigsling til tjeneste 1
Innledning 1
Innhold 2
Overordnet om vigslingsliturgier 3
Alminnelige bestemmelser for vigsling til tjeneste 3
Vigsling til tjenestene prest diakon, kateket og kantor 5
Generalrubrikker 5
Samling 5
Vigsling 5
Ledd 7 | Bønn til innledning 6
Ledd 8 | Trosbekjennelse CREDO 6
Ledd 9 | Fremstilling 6
Ledd 10, 11 og 12 | Epiklesesalme og Skriftlesning 15
Ledd 13 | Vigslingstale 15
Ledd 14 | Formaning og løfte 15
Løftet 15
Ledd 15 | Håndspåleggelse og bønn 19
Ledd 16 | Erklæring 25
Ledd 17 | Påminnelse om menighetens ansvar 25
Vigslingsgudstjenestenes fortsettelse 25
Vigsling av biskop 26
Generalrubrikker 26
Samling 26
Ledd 7 | Bønn til innledning 26
Vigsling 27
Ledd 8 | Fremstilling 27
Ledd 9 | Skriftlesning 28
Ledd 10 | Vigslingstale 28
Ledd 11 | Formaning og løfte 28
Ledd 12 | Håndspåleggelse og bønn 29
Ledd 13 | Erklæring 29
Ledd 14 | Trosbekjennelse CREDO 31
Vigslingsgudstjenestens fortsettelse 31
Overordnet om innsettelse og fremstilling 32
Innsettelse til vigslet tjeneste 33
Generalrubrikkene 33
Plassering i gudstjenesten 33

Ledelse av innsettelsen 33
Salmer 33
Innsettelsen 33
Fremstilling 33
Tale 33
Bønn 33
Salme 34
Fremstilling med forbønn 35
Videre saksbehandling 35

Overordnet om vigslingsliturgier

I Den norske kirke vigsles det til tjenestene prest, diakon, kateket og kantor. Ordningene for vigsling til tjeneste og av biskop, er utformet for å reflektere og formidle kirkens teologiske forståelse av tjenestene. Gjennom liturgien uttrykkes at den vigslede ikke handler på egne vegne, men på vegne av kirken og etter Guds kall. Dette utgangspunktet setter den vigslede tjenesten inn i en større sammenheng som en del av Kristi kropp på jord (1. Kor 12; Ef 4,11-13).

Samtidig er liturgiene også juridiske dokumenter innenfor kirkeretten. De fastsetter de formelle rammene for vigslingen og de forpliktelser og rettigheter som følger med. Ved å følge disse liturgiene sikrer kirken at vigslingen skjer i tråd med kirkens regler og retningslinjer.

Liturgiene gir også veiledning i hvordan kirken skal forholde seg til sine vigslede medarbeidere. Dette inkluderer retningslinjer for hvordan vigslingen skal gjennomføres, samt hvordan vigslede medarbeidere skal støttes og følges opp i sin tjeneste. Dette er viktig for å sikre at de vigslede får nødvendig støtte og veiledning i sitt arbeid.

Vigslingsliturgiene er på denne måten et uttrykk for kirkens lære og praksis. De bidrar til å forme forståelsen av hva det vil si å tjene i kirken og gir en ramme for hvordan denne tjenesten skal utføres.

Alminnelige bestemmelser for vigsling til tjeneste

De alminnelige bestemmelsene for vigsling til tjeneste gjelder for vigsling til tjeneste som prest, diakon, kateket, kantor og biskop, samt for innsettelse og fremstilling med forbønn. Forslaget som sendes på høring er i hovedsak en oppdatering av gjeldende bestemmelser i tråd med dagens praksis.

Oppdateringen innebærer i hovedsak språklige endringer som å bruke «hovedgudstjenestene» istedenfor «høymesse», innføringen av Preses-betegnelsen, og kjønnsinkluderende omtale av Norges regent, slik at fremtidig regent kan være en dronning.

Ut over dette er praksis knyttet til annet regelverk og avtaler justert, slik som for eksempel godkjenning av nattverdutdelere, deltakelse fra Porvoo-fellesskapet og andre økumeniske avtaler, og

ordningen med stiftskapellaner. Bestemmelsene knyttet til vigsling til fast kirkelig tjeneste er tatt ut fordi ordningen ikke lenger er i bruk og foreslås ikke videreført (BM 7/23).

Vigsling til tjenestene prest diakon, kateket og kantor

Ordningen for vigsling til tjeneste omfatter vigsling av prest, diakon, kateket og kantor. Den norske kirke har allerede ordninger for vigsling til disse tjenestene, men de forholder seg til en eldre gudstjenesteordning og har behov for språklig oppdatering (KR 32/18, BM 24/18).

Den språklige oppdateringen gjelder både bønnespråket og beskrivelsene av de ulike tjenestene. Dette har vært særlig prekært for diakontjenesten som ikke har vært oppdatert i tråd med Den norske kirkes definisjon av diakoni[1]. De ulike ordningene er også blitt til på ulike tidspunkter, og det har vært ønskelig med ordninger som i større grad er mulig å kombinere (BM 7/23).

Bispemøtet vedtok i 2010 at det ikke er noen prinsipiell forskjell mellom vigsling og ordinasjon og at begrepet «vigsling» skulle brukes til alle tjenester (BM 3/10). I februar 2023 bekreftet Bispemøtet at denne forståelsen skulle ligge til grunn for revisjonen av vigslingsliturgiene, og forslaget som nå foreligger bruker konsekvent begrepene «vigsling» og «vigslingskandidat».

De foreslåtte ordningene er tilpasset nåværende Ordning for hovedgudstjenesten, språklig oppdaterte både i bønnespråk og omtalen av de ulike tjenestene. Ordningene er også foreløpig satt opp i ett og samme dokument. Dette er for at det skal være enkelt å se hva som er likt og ulikt for de ulike tjenestene i høringen. Når ordningene er vedtatt, vil de bli publisert hver for seg, men det skal være enkelt å kombinere ulike ordninger når det vigsles til ulike tjenester i samme gudstjeneste.

Generalrubrikker

Generalrubrikkene beskriver overordnede forhold ved vigslingsgudstjenesten (punkt 1 og 6) og angir grunnleggende valg for gjennomføringen av gudstjenesten, som for eksempel hvilken og hvordan epiklesesalmen synges i forbindelse med tekstlesningene (punkt 5), og forholdet mellom vigslingsgudstjenesten og Ordning for hovedgudstjenesten (punkt 4 og 7-12).

Samling

Forslaget til Ordning for vigsling til tjeneste legger opp til at biskopen leder gudstjenesten fra start av. Samlingsdelen følger i stor grad Ordning for hovedgudstjenesten. Den største forskjellen er at det ikke er noen egen samlingsbønn. Når vigslingen er lagt til dåpens plass (se nedenfor), blir det mange bønner og en stor «vekt» tidlig i gudstjenesten. Det er derfor vurdert slik at samlingsdelen med fordel kan forenkles, og det foreslås at samlingsbønnen strykes.

Vigsling

Forslaget legger opp til at vigslingen skjer på dåpens plass i gudstjenesten. Dette er både for å tilpasse ordningen til dagens gudstjenesteordning, og fordi en slik plassering tydeliggjør sammenhengen mellom dåpen og vigslingen. Dette gjenspeiles også i strukturen og teksten i forslaget.

Det meste av forslaget består av denne vigslingsdelen, og den blir derfor gått igjennom ledd for ledd.

[1] Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for diakoner § 2: «Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.»

Ledd 7 | Bønn til innledning

Dagens ordning for vigsling til tjeneste starter med fremstilling og innledende bønn. Når vigslingen legges til dåpens plass i gudstjenesten, skjer den på stedet hvor vi i dagens gudstjenesteordning ber «Dagens bønn»[2].

Forslaget legger opp til at denne innledende bønnen følger strukturen i Dagens bønn, at den er felles for alle tjenester og at den innholdsmessig peker frem imot vigslingshandlingen istedenfor den aktuelle søndagens særpreg. Referansen til Ef 4,12 fra fremstillingen i dagens vigslingsliturgier er tatt inn i denne innledende bønnen. Bønnen bes av biskopen.

Endringene vises i synopsen under beskrivelsen av ledd 9 Fremstilling.

Ledd 8 | Trosbekjennelse CREDO

For å ivareta sammenhengen mellom alle døptes kall, enheten med Kristus og kallet til de særskilte kirkelige tjenestene, har forslaget til nye vigslingsordninger lagt trosbekjennelsen til starten av vigslingen.

Endringene vises i synopsen under beskrivelsen av ledd 9 Fremstilling.

Ledd 9 | Fremstilling

Hovedelementene i dagens fremstilling er videreført i forslaget til ny ordning, men som nevnt over er sammenhengen med dåpen tydeliggjort i et eget ledd (8), og henvisningen til Ef 4,12 er tatt inn i den innledende bønnen.

Beskrivelsen av de ulike tjenestene innledes med den paulinske nådehilsenen og en henvisning til 1. Kor 12. Deretter omtales tjenestes særpreg og hva denne tjenesten særskilt skal være i kirken. Til slutt blir det formidlet hva som skal skje i vigslingen.

Nedenfor følger en synopse av ledd 7-9 under ett. Synopsen viser endringene på bokmål.

	Dagens ordning	Forslaget på høring
Prest		**7 | Bønn til innledning**
		B vendt mot menigheten | La oss alle be.
		B vendt mot alteret | Evige Gud,
		du har gitt din kirke apostler, profeter, evangelister, hyrder og lærere for å utruste de hellige til tjeneste så Kristi kropp bygges opp.
		Vi ber deg at du ved din Hellige Ånd vil opplyse og veilede, trøste og styrke ___ som i dag vigsles til tjeneste i kirken.
		Gjør alle ditt ords tjenere til tro forvaltere av din nåde

[2] Dersom det ikke er dåp. Ved dåp er det først dåp og deretter «Dagens bønn».

		ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.
		M | Amen.
		8 |*Trosbekjennelse CREDO
		B vendt mot menigheten | I dag får kirken en ny medarbeider. (Navnet nevnes) er kalt til tjeneste som prest i/ved (tjenestestedet nevnes).
		I dåpen ble vi forent med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus, og alle døpte er kalt til å forkynne Guds storverk. La oss sammen bekjenne troen som lød ved vår dåp:
		Apostolicum
	1 | Fremstilling	**9 | Fremstilling**
	En av kirkens prester eller stedets prost, eventuelt lederen i menighetsrådet, ved lesepulten	Lederen i menighetsrådet, eventuelt en av kirkens prester eller prosten, ved lesepulten. Vigslingskandidaten(e) reiser seg når navnet nevnes.
	Kjære menighet.	ML | Kjære menighet.
	Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.	Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.
	En ny arbeider i vår kirke fremstilles for oss i dag. Kandidat i teologien (navnet nevnes) er kalt til tjeneste som ... i/ved (tjenestestedet nevnes).	
	Ordinanden reiser seg når navnet nevnes.	
	I dåpen ble vi innlemmet i Guds folk, og vi ble alle vigslet til å være tjenere for Gud.	
	For Skriften vitner om at hele Guds folk er et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk som er Guds eiendom, for at vi skal forkynne hans storverk, han som kalte oss fra mørket til sitt underfulle lys.	Som kirke er vi Kristi kropp og kalt til å forkynne evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling, til tro og tjeneste.
	Gud har også innsatt en særskilt tjeneste med å forkynne evangeliet og forvalte sakramentene, for at vi skal få del i den frelsende tro og bli bevart i troen. Og han har gitt sin kirke i oppdrag å kalle mennesker til å gå inn i denne tjeneste.	Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører hyrdetjenesten med å forkynne evangeliet og forvalte sakramentene. Denne særskilte tjenesten er innstiftet for at vi skal komme til tro og leve i nåden i Jesus Kristus.

	I dag skal denne medarbeider på apostolisk vis under håndspåleggelse og bønn vigsles til prest, med ansvar for den offentlige forvaltning av Ord og sakrament i menig hetens forsamling.	I dag vil vi på apostolisk vis med håndspåleggelse og bønn, vigsle (Navnet nevnes) til tjenesten som prest.
		Vigslingskandidaten(e) setter seg.
	2 | Bønn til innledning	
	B vendt mot menigheten | La oss be.	
	B vendt mot alteret | Herre Jesus Kristus,	
	du har gitt din kirke apostler, profeter, evangelister, hyrder og lærere for å utruste de hellige, så de kan utføre sin tjeneste og ditt legeme kan bygges opp.	
	Vi takker deg for din store miskunn og priser ditt hellige navn, fordi du ikke har sett på vår synd og utroskap, men nådig har latt oss beholde ditt ord og dine sakramenter inntil den ne dag.	
	Vi ber deg at du ved din Hellige Ånd vil opplyse og veilede, trøste og styrke denne din tjener, som i dag vigsles til prestetjeneste i kirken.	
	Gjør ham og alle ditt ords tjenere til tro forvaltere av Guds hemmeligheter.	
	La denne hellige handling bli til ære for ditt navn, til Guds rikes fremme og til velsignelse for denne din tjener, så din menighet kan bygges opp på deg, den eneste sanne grunnvoll.	
	M | Amen.	
Diakon		**7 | Bønn til innledning**
		B vendt mot menigheten | La oss alle be.
		B vendt mot alteret | Evige Gud,
		du har gitt din kirke apostler, profeter, evangelister, hyrder og lærere for å utruste de hellige til tjeneste så Kristi kropp bygges opp.
		Vi ber deg at du ved din Hellige Ånd vil opplyse og veilede, trøste og styrke ___ som i dag vigsles til tjeneste i kirken.
		Gjør alle ditt ords tjenere til tro forvaltere av din nåde

		ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.
		M | Amen.
		8 |*Trosbekjennelse CREDO
		B vendt mot menigheten | I dag får kirken en ny medarbeider. (Navnet nevnes) er kalt til tjeneste som diakon i/ved (tjenestestedet nevnes).
		I dåpen ble vi forent med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus, og alle døpte er kalt til å forkynne Guds storverk. La oss sammen bekjenne troen som lød ved vår dåp:
		Apostolicum
	1 | Fremstilling	**9 | Fremstilling**
	En av kirkens prester eller stedets prost, eventuelt lederen i menighetsrådet, ved lesepulten	Lederen i menighetsrådet, eventuelt en av kirkens prester eller prosten, ved lesepulten. Vigslingskandidaten(e) reiser seg når navnet nevnes.
	Kjære menighet.	ML | Kjære menighet.
	Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.	Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.
	En ny arbeider i vår kirke fremstilles for oss i dag. (Tittel etter utdannelse og navn) er kalt til tjeneste som diakon i/ved (tjenestestedet nevnes).	
	Den som skal vigsles, reiser seg når navnet nevnes.	
	I dåpen ble vi innlemmet i Guds folk, og vi ble alle vigslet til å være tjenere for Gud.	
	For Skriften vitner om at hele Guds folk er et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk som er Guds eiendom, for at vi skal forkynne hans storverk, han som kalte oss fra mørket til sitt underfulle lys.	Som kirke er vi Kristi kropp og kalt til å forkynne evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling, til tro og tjeneste.
	Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin menighet, hører også omsorgstjenesten, så Kristi kjærlighet kan bli synlig blant oss.	Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører omsorgstjenesten. Ved denne tjenesten blir Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte synlig i handling.

	I dag skal denne medarbeider på apostolisk vis under håndspåleggelse og bønn vigsles til diakon, med ansvar for å legge til rette menighetens omsorg for mennesker i nød.	I dag vil vi på apostolisk vis med håndspåleggelse og bønn, vigsle (Navnet nevnes) til tjenesten som diakon
		Vigslingskandidaten(e) setter seg.
	2 | Bønn til innledning	
	B vendt mot menigheten | La oss vende oss til Gud i bønn.	
	B vendt mot alteret | Herre Jesus Kristus, du har gitt din kirke nådegaver til å helbrede og kalt oss alle til å ha omsorg for hverandre, vi som er dine lemmer, og som ved Ånden er føyd sammen til ett lege me. Vi takker deg for din store miskunn og priser ditt hellige navn, fordi du ikke har sett på vår synd og utroskap, men nådig har latt oss beholde ditt ord og dine sakramenter inntil denne dag.	
	M | Herre, hør vår bønn.	
	B | Vi ber deg at du ved din Hellige Ånd vil opplyse og veilede, trøste og styrke *denne din tjener*, som i dag vigsles til diakontjeneste i kirken. Gjør ham og alle din kirkes tjenere til tro forvaltere av Guds hemmeligheter.	
	M | Herre, hør vår bønn.	
	B | La denne hellige handling bli til ære for ditt navn, til Guds rikes fremme og til velsignelse for *denne din tjener*, så din menighet kan bygges opp på deg, den eneste sanne grunnvoll.	
	M | Herre, hør vår bønn. Amen.	
Kateket		**7 | Bønn til innledning**
		B vendt mot menigheten | La oss alle be.
		B vendt mot alteret | Evige Gud,
		du har gitt din kirke apostler, profeter, evangelister, hyrder og lærere for å utruste de hellige til tjeneste så Kristi kropp bygges opp.
		Vi ber deg at du ved din Hellige Ånd vil opplyse og veilede, trøste og styrke ___ som i dag vigsles til tjeneste i kirken.

		Gjør alle ditt ords tjenere til tro forvaltere av din nåde
		ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.
		M | Amen.
		8 |*Trosbekjennelse CREDO
		B vendt mot menigheten | I dag får kirken en ny medarbeider. (Navnet nevnes) er kalt til tjeneste som kateket i/ved (tjenestestedet nevnes).
		I dåpen ble vi forent med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus, og alle døpte er kalt til å forkynne Guds storverk. La oss sammen bekjenne troen som lød ved vår dåp:
		Apostolicum
	1 | Fremstilling	**9 | Fremstilling**
	En av kirkens prester eller stedets prost, eventuelt lederen i menighetsrådet, ved lesepulten	Lederen i menighetsrådet, eventuelt en av kirkens prester eller prosten, ved lesepulten. Vigslingskandidaten(e) reiser seg når navnet nevnes.
	Kjære menighet.	ML | Kjære menighet.
	Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.	Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.
	En ny arbeider i vår kirke fremstilles for oss i dag. (Tittel etter utdannelse og navn) er kalt til tjeneste som kateket i/ved (tjenestestedet nevnes).	
	Den som skal vigsles, reiser seg når navnet nevnes.	
	I dåpen ble vi innlemmet i Guds folk, og vi ble alle vigslet til å være tjenere for Gud.	
	For Skriften vitner om at hele Guds folk er et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk som er Guds eiendom, for at vi skal forkynne hans storverk, han som kalte oss fra mørket til sitt underfulle lys.	Som kirke er vi Kristi kropp og kalt til å forkynne evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling, til tro og tjeneste.
	Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin menighet, hører også tjenesten med å undervise i den kristne tro, så vi kan vokse i troen og grunnfestes i sannheten.	Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører tjenesten med å undervise i den kristne tro, så vi kan vokse i troen og grunnfestes i kjærlighet og sannhet.

	I dag skal denne medarbeider på apostolisk vis under håndspåleggelse og bønn vigsles til kateket, med ansvar for menighetens undervisningstjeneste.	I dag vil vi på apostolisk vis med håndspåleggelse og bønn, vigsle (Navnet nevnes) til tjenesten som kateket.
		Vigslingskandidaten(e) setter seg.
	2 | Bønn til innledning	
	B vendt mot menigheten | La oss vende oss til Gud i bønn.	
	B vendt mot alteret | Herre Jesus Kristus, du har gitt din kirke apostler, profeter, evangelister, hyrder og lærere for å utruste de hellige, så de kan utføre sin tjeneste, og ditt legeme kan bygges opp. Vi takker deg for din store miskunn og priser ditt hellige navn, fordi du ikke har sett på vår synd og utroskap, men nådig har latt oss beholde ditt ord og dine sakramenter inntil denne dag.	
	M | Herre, hør vår bønn.	
	B | Vi ber deg at du ved din Hellige Ånd vil opplyse og veilede, trøste og styrke *denne din tjener*, som i dag vigsles til kateket-tjeneste i kirken. Gjør *ham* og alle din kirkes tjenere til tro forvaltere av Guds hemmeligheter.	
	M | Herre, hør vår bønn.	
	B | La denne hellige handling bli til ære for ditt navn, til Guds rikes fremme og til velsignelse for *denne din tjener*, så din menighet kan bygges opp på deg, den eneste sanne grunnvoll.	
	M | Herre, hør vår bønn. Amen.	
Kantor		**7 | Bønn til innledning**
		B vendt mot menigheten | La oss alle be.
		B vendt mot alteret | Evige Gud,
		du har gitt din kirke apostler, profeter, evangelister, hyrder og lærere for å utruste de hellige til tjeneste så Kristi kropp bygges opp.
		Vi ber deg at du ved din Hellige Ånd vil opplyse og veilede, trøste og styrke ___ som i dag vigsles til tjeneste i kirken.

		Gjør alle ditt ords tjenere til tro forvaltere av din nåde
		ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.
		M | Amen.
		8 |*Trosbekjennelse CREDO
		B vendt mot menigheten | I dag får kirken en ny medarbeider. (Navnet nevnes) er kalt til tjeneste som kantor i/ved (tjenestestedet nevnes).
		I dåpen ble vi forent med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus, og alle døpte er kalt til å forkynne Guds storverk. La oss sammen bekjenne troen som lød ved vår dåp:
		Apostolicum
	3 | Inngangsord med fremstilling	**9 | Fremstilling**
	En av kirkens prester, eventuelt lederen i menighetsrådet, ved lesepulten	Lederen i menighetsrådet, eventuelt en av kirkens prester eller prosten, ved lesepulten. Vigslingskandidaten(e) reiser seg når navnet nevnes.
	Kjære menighet.	ML | Kjære menighet.
	Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far og Herren Jesus Kristus.	Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.
	En *ny arbeider* i vår kirke fremstilles for oss i dag. (Tittel etter utdannelse og navn) er kalt til tjeneste som kantor i/ ved (Tjenestestedet nevnes).	
	Den som skal vigsles, reiser seg når navnet nevnes.	
	I dåpen ble vi innlemmet i Guds folk, og vi ble alle vigslet til å være tjenere for Gud.	
	For Skriften vitner om at hele Guds folk er et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk som er Guds eiendom, for at vi skal forkynne hans stor verk, han som kalte oss fra mørket til sitt underfulle lys.	Som kirke er vi Kristi kropp og kalt til å forkynne evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling, til tro og tjeneste.

	Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin menig het, hører også tjenesten med å bære fram lovprisnings offeret, så Guds navn kan bli opphøyet og hans herlighet fylle jorden.	Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører tjenesten med å lede menighetens lovprisning, så Guds navn blir opphøyet og Guds herlighet fyller jorden.
	Under håndspåleggelse og bønn vil vi i dag kalle og vigsle (Navnet nevnes) til kantor og leder av sangen og musikken i Herrens hus, til Guds ære og Kristi legemes oppbyggelse.	I dag vil vi på apostolisk vis med håndspåleggelse og bønn, vigsle (Navnet nevnes) til tjenesten som kantor.
		Vigslingskandidaten(e) setter seg.
	4 | Bønn	
	B vendt mot menigheten | La oss vende oss til Gud i bønn.	
	B vendt mot alteret | Evige, allmektige Gud, ved din trone priser de himmelske hærskarer ditt hellige navn. Vi takker deg for at vi sam men med dem får istemme din prisgjennom salmer, hym ner og åndelige sanger, og at vi får bære fram for deg glede og sorg, klage og lovsang.	
	Deg være ære i evighet.	
	B | Treenige Gud, vi takker deg for at du har latt ditt evangelium lyde også her hos oss. Fyll dette hus med din herlighet, og hellige ditt folk, så sangen og musikken kan lyde fulltonende til din ære. Gi oss å tjene deg med glede og bære fram din pris i jublende sang.	
	Herre, hør vår bønn.	
	B | Gode Gud, la den hellige handling vi skal utføre i dag, bli til ære for ditt navn, til Guds rikes fremme og til velsignelse for denne din tjener, så din menighet kan byg ges på Kristus, den eneste sanne grunnvoll.	
	Herre, hør vår bønn. Amen.	

Ledd 10, 11 og 12 | Epiklesesalme og Skriftlesning

Dagens ordning legger opp til to alternative epiklesesalmer og innledninger til disse. I epiklesesalmen påkalles Den hellige ånd. Forslaget viderefører begge alternativene, men legger til en tredje mulighet hvor det åpnes for å velge en annen salme med samme liturgiske funksjon, epiklese.

Skriftlesningene fra dagens ordninger for prest, diakon og kateket er videreført. Det er gjort følgende endringer i skriftlesningene:

- Matteus 28,18-20 er felles for alle tjenester i forslaget og for kantortjenesten erstatter denne lesningen av Lukas 24,50-53.
- Diakon- og kateketvigslingen har hatt tre lesninger. Forslaget legger opp til fire lesninger for alle tjenester. For diakon er Matt 22,35-40 (det dobbelte kjærlighetsbud) lagt til. For kateket er Kol 2,6-7 lagt til.

Forslaget gir ikke nærmere bestemmelser for hvordan det eventuelt velges mellom tekster når det vigsles til flere tjenester i samme gudstjeneste, men punkt 6 i generalrubrikkene gjør det klart at det er åpent for å ta ut noen tekstlesninger i slike tilfeller.

Ledd 13 | Vigslingstale

I rubrikkene er det tydeliggjort at biskopen er den som vigsler (jf. Porvoo-avtalen).

Ledd 14 | Formaning og løfte

Formaningene til hver av de fire tjenestene innledes likt, før tjenestene beskrives hver for seg. Det er det første punktet i hver tjeneste som beskriver den enkelte tjenestens særlige preg.

Kantortjenesten beskrives i første punkt som å «lede menighetens sang og lovprisning til Guds ære og oppbyggelse for menigheten». Dette har vært ett av de punktene hvor det i fagnemnden har vært mye diskusjon. Det er særlig uttrykket fra dagens liturgi om «salmer, hymner og åndelige sanger» som er blitt vurdert. Selv om uttrykket brukes i Bibelen (Ef 5,19) og har en tradisjonell fortolkning, oppfatter mange at uttrykket er vanskelig å fortolke i dag. Nemnd for gudstjenesteliv har vært opptatt av at kantorer også jobber med musikk som ikke har ord, men som er viktig i mange kirkelige sammenhenger. Uttrykket «musikk» er åpent for tolkning i enda større grad enn «salmer, hymner og åndelige sanger». Å legge «musikk» til i det eksisterende uttrykket ble imidlertid krevende fordi både hymner og åndelige sanger er musikk. Uttrykket «sang og musikk» ble oppfattet som stivnet, og nemnda mente derfor at det fungerer dårlig i en sammenheng som her. Forslagets formulering om å «lede menighetens sang og lovprisning» kommer fra Bispemøtet.

Nedenfor følger en synopse over dagens ordning og forslaget.

Løftet

Etter formaningene gir vigslingskandidaten sitt løfte til biskopen og bekrefter dette med et håndslag. Nemnd for gudstjenesteliv foreslo å ta ut håndslaget. Sammen med Folkekirken i Danmark er Den norske kirke én av to kirker som fortsatt bruker håndslaget i forbindelse med vigslingen. Andre kirker som ligger nært Den norske kirke liturgisk, slik som den svenske, finske og anglikanske kirken, forstår vigslingen som en kirkelig handling og har ikke med det (i utgangspunktet) borgerlige håndslaget. Nemnd for gudstjenesteliv foreslo å ta ut håndslaget og heller fremheve påleggelsen av stolaen

isteden. På den måten ville det liturgiske høydepunktet knyttes til den vigsledes liturgiske drakt og funksjon, fremfor håndslaget.

Bispemøtet mente imidlertid at håndslaget fungerer godt og er et liturgisk høydepunkt i ordningen. Det er lang tradisjon for å inngå offentlige avtaler med håndslag, og biskopene ønsket derfor å beholde håndslaget i ordningen, og forslaget har derfor med håndslaget. Høringsinstansene oppfordres særlig til å uttale seg om håndslagets funksjon i vigslingen.

	Dagens ordning	**Forslaget på høring**
Prest	**6 | Formaning og løfteavleggelse**	**14 | Formaning og løfte**
	B | Du har hørt Guds ord om tjenesten, dens krav og dens løfter, hvor rik den er på herlighet, og hvor nødvendig den er for Guds kirke på jorden.	B vendt mot vigslingskandidaten | Du har hørt Guds ord om tjenesten, dens krav og dens løfter, hvor rik den er og hvor nødvendig for Guds kirke på jorden.
	Når Herren nå betror deg preste tjenesten i vår kirke, pålegger og formaner jeg deg	B vendt mot vigslingskandidaten | Når Herren nå betror deg prestetjenesten i vår kirke, pålegger og formaner jeg deg
	– at *du* forkynner Guds ord klart og rent, som det er gitt oss i Den hellige skrift, og som vår kirke vitner om det i sin be kjennelse, og forvalter de hellige sakramenter etter Kristi innstiftelse og vår kirkes orden,	- at du som hyrde forkynner evangeliet klart og rent, som det er gitt oss i Den hellige skrift og som vår kirke vitner om i sin bekjennelse, og forvalter de hellige sakramenter etter Kristi innstiftelse og vår kirkes orden.
	– at *du* i sjelesorg og skriftemål drar omsorg for hvert enkelt menneske og bærer dem fram for Gud i bønn og påkallelse med takk,	- at du ber for menneskene i menigheten, og i sjelesorg og skriftemål møter hver enkelt med omsorg.
	– at *du* trofast veileder og formaner til sann omvendelse, levende tro på Kristus og et hellig liv i kjærlighet til Gud og nesten,	- at du veileder, underviser og oppmuntrer til tro på Kristus og et liv i kjærlighet til Gud og din neste.
	– at *du* også selv av hjertet legger vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn trenger dypere inn i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.	- at du også selv av hjertet legger vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn fordyper deg i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.
	B spør hver enkelt ordinand | (Navnet nevnes), lover du for Guds åsyn og i denne menighets nærvær at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?	B vendt mot vigslingskandidaten | NN, lover du for Guds åsyn og i denne menighetens nærvær, at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?
	Ordinanden |Ja.	Vigslingskandidaten | Ja
	B | Så gi meg hånden på det.	B | Så gi meg hånden på det.

	Ordinanden bekrefter sitt løfte med håndslag til biskopen.	Vigslingskandidaten bekrefter sitt løfte ved å ta biskopen i hånden.
Diakon	**6 | Formaning og løfteavleggelse**	**14 | Formaning og løfte**
	B | Når Herren nå betror *deg* tjenesten som diakon, pålegger og formaner jeg *deg*	B vendt mot vigslingskandidaten | Når Herren nå betror deg diakontjenesten i vår kirke, pålegger og formaner jeg deg
	– at *du* i vitnesbyrd og sjelesorg legger fram Guds ord klart og rent, som det er gitt oss i Den hellige skrift, og som vår kirke vitner om det i sin bekjennelse,	- at du leder menighetens diakontjeneste og formidler Guds kjærlighet i omsorg for skaperverket og din neste.
	– at *du* viser omsorg for nestens liv og velferd, arbeider for å bedre de svakes kår, og bærer dem fram for Gud i bønn og påkallelse med takk,	- at du legger frem evangeliet i ord og handling, og bringer kirkens vitnesbyrd til verden.
	– at *du* også selv av hjertet legger vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn trenger dypere inn i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.	- at du ber for menneskene i menigheten, og i samtale og sjelesorg møter hver enkelt med omsorg.
	B spør hver enkelt som skal vigsles | (Navnet nevnes), lover du for Guds åsyn og i denne menighets nærvær at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?	B vendt mot vigslingskandidaten | NN, lover du for Guds åsyn og i denne menighetens nærvær, at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?
	Den som skal vigsles |Ja.	Vigslingskandidaten | Ja
	B | Så gi meg hånden på det.	B | Så gi meg hånden på det.
	Den som skal vigsles, bekrefter sitt løfte med håndslag til biskopen.	Vigslingskandidaten bekrefter sitt løfte ved å ta biskopen i hånden.
Kateket	**6 | Formaning og løfteavleggelse**	**14 | Formaning og løfte**
	B | Når Herren nå betror *deg* tjenesten som kateket, pålegger og formaner jeg *deg*	B vendt mot vigslingskandidaten | Når Herren nå betror deg katekettjenesten i vår kirke, pålegger og formaner jeg deg
	– at *du* i *din* forkynnelse og undervisning legger fram Guds ord klart og rent, som det er gitt oss i Den hellige skrift, og som vår kirke vitner om det i sin bekjennelse,	- at du leder menighetens undervisningstjeneste, og selv underviser i den kristne tro.
	– at *du* lærer og rettleder menighetens lemmer og alle søkende, så de kan lære Gud å kjenne og få kunnskap om hans vilje, og at *du* bærer dem fram for Gud i bønn og påkallelse med takk,	- at du legger frem evangeliet i undervisning og forkynnelse som det er gitt oss i Den hellige skrift og som vår kirke vitner om i sin bekjennelse.

	– at *du* også selv av hjertet legger vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn trenger dypere inn i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.	- at du ber for og veileder menigheten og alle søkende, så de kan lære Gud å kjenne og leve og vokse i tro, håp og kjærlighet.
	B spør hver enkelt som skal vigsles | (Navnet nevnes), lover du for Guds åsyn og i denne menighets nærvær at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?	B vendt mot vigslingskandidaten | NN, lover du for Guds åsyn og i denne menighetens nærvær, at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?
	Den som skal vigsles |Ja.	Vigslingskandidaten | Ja
	B | Så gi meg hånden på det.	B | Så gi meg hånden på det.
	Den som skal vigsles, bekrefter sitt løfte med håndslag til biskopen.	Vigslingskandidaten bekrefter sitt løfte ved å ta biskopen i hånden.
Kantor	**9 | Formaning og løfteavleggelse**	**14 | Formaning og løfte**
	B | Når Herren nå betror *deg* tjenesten som kantor, pålegger og formaner jeg *deg*	B vendt mot vigslingskandidaten | Når Herren nå betror deg kantortjenesten i vår kirke, pålegger og formaner jeg deg
	– at *du* leder sangen og musikken i Guds hus, slik at menigheten i ånd og sannhet kan bære fram sitt lovprisningsoffer til Herren,	- at du leder menighetens sang og lovprisning til Guds ære og oppbyggelse for menigheten.
	– at *du* gjennom salmer, hymner og åndelige sanger lar Guds ord lyde klart og rent, som det er gitt oss i Den hellige skrift, og som vår kirke vitner om det i sin bekjennelse,	- at du gjennom musikken lar evangeliet lyde, som det er gitt oss i Den hellige skrift og som vår kirke vitner om i sin bekjennelse.
	– at *du* også selv av hjertet legger vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn trenger dypere inn i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.	- at du også selv av hjertet legger vinn på å leve etter Guds ord, og i studium og bønn fordyper deg i de hellige skrifter og den kristne tros sannheter.
	B spør hver enkelt som skal vigsles | (Navnet nevnes), lover du for Guds åsyn og i denne menighets nærvær at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?	B vendt mot vigslingskandidaten | NN, lover du for Guds åsyn og i denne menighetens nærvær, at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?
	Ka | Ja.	Vigslingskandidaten | Ja
	B | Så gi meg hånden på det.	B | Så gi meg hånden på det.
	Den som skal vigsles, bekrefter sitt løfte med håndslag til den som vigsler.	Vigslingskandidaten bekrefter sitt løfte ved å ta biskopen i hånden.

Ledd 15 | Håndspåleggelse og bønn

I dagens ordning ligger Luthersalmen «Nå ber vi Gud, Den Hellig Ånd» (N13 513) inne som fast bønnesalme. I tråd med Bispemøtets vedtak er denne salmen tatt ut fra ordningen (BM 7/23). Det er fortsatt mulig å bruke salmen, men forslaget åpner også for andre bønnesalmer og det er derfor ikke angitt hvilken bønnesalme som anvendes på dette punktet.

En synopse over dagens vigslingsbønn og vigslingsbønnen i forslaget følger nedenfor.

	Dagens ordning	**Forslaget på høring**
Prest	**7 | Håndspåleggelse og bønn**	**15 | Håndspåleggelse og bønn**
	B | Under håndspåleggelse og bønn vil vi overgi *deg* til Gud, og be om at han ved sin Ånd må hellige og utruste *deg* til tjenesten.	B | Under håndspåleggelse og bønn vil vi på apostolisk vis overgi deg/dere til Gud, og be om at Den hellige ånd må hellige og utruste deg/dere til tjenesten.
	Ordinanden kneler.	Vigslingskandidaten(e) kneler.
	Biskopen og de som assisterer, legger hånden på ordinandens hode. Når det er flere ordinander, flytter biskopen hånden fra den ene ordinand til den andre under de to følgende bønnene.	Når det er én vigslingskandidat holder biskopen og forbederne hånden på hodet eller skuldrene til vigslingskandidaten under hele vigslingsbønnen.
		Når det er flere vigslingskandidater, legger biskopen hånden på vigslingskandidatens hode der navnet nevnes første gang. Etter menighetens «Amen» flytter biskopen hånden til den neste vigslingskandidatens hode og gjentar vigslingsbønnen fra og med «Vi takker for NN …».
		Vigslingsbønn
	B | Barmhjertige Gud, himmelske Far,	B | Treenige Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd,
	du har ved din Sønn Jesus Kristus sagt at høsten er stor, men arbeiderne få, og at vi skal be de høstens Herre, sende ut arbeidere for å høste inn din grøde.	du som skaper og opprettholder alt liv, gjennom din kirke på jorden kaller du til alle tider tjenere for evangeliet om Jesus Kristus, så mennesker kan komme til tro og kirken fornyes.
	Hør da vår bønn for ham som i dag blir vigslet til prestetjenesten.	Vi tar imot NN fra deg.
		Vi takker for ___ som i dag blir vigslet til tjeneste som prest.
		Takk for at du har gått med ___ på veien frem mot denne dagen, og for de gaver du har utrustet ___ med.

	Styrk ham i troen og dyktiggjør ham til den gjerning som blir ham betrodd.	
	Send *ham* din Ånd med tjenestens gaver, så *han* kan bli *en rett arbeider* i din høst.	Vi ber deg: Send NN Ånden som gir kraft, kjærlighet og visdom.
	Gi *ham* å utføre sin tjeneste med frimodighet og troskap, å rettlede, trøste og refse med mildhet og visdom, og i alle ting vise seg som *en god forvalter* over din mangfoldige nåde.	Gi styrke i troen på Jesus Kristus, og frimodighet og glede i tjenesten.
	Vær med ham i motgang og prøvelser,	Gi tålmodighet og vær med i motgang og prøvelser.
	og gjør ham tålmodig og ydmyk av hjertet, så din kraft må kjennes i hans svakhet.	
	Gi at *hans* gjerning må bære frukt etter din vilje.	
	Og når arbeidsdagen er, til ende, la ham komme inn til gleden hos deg og få del i arven med alle de hellige.	Bevar ___ i din nærhet gjennom alle dager, og la ___ i sin gjerning vokse og modnes i tro, håp og kjærlighet.
		Gjør ___ til et redskap for din fred.
		Evige Gud, du som virker i vår svakhet, la NN leve i kraften fra Jesu Kristi oppstandelse.
		Ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd, lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.
		M | Amen
Diakon	**7 | Håndspåleggelse og bønn**	**15 | Håndspåleggelse og bønn**
	B | Under håndspåleggelse og bønn vil vi overgi *deg* til Gud, og be om at han ved sin Ånd må hellige og utruste *deg* til tjenesten.	B | Under håndspåleggelse og bønn vil vi på apostolisk vis overgi deg/dere til Gud, og be om at Den hellige ånd må hellige og utruste deg/dere til tjenesten.
	Den som skal vigsles, kneler.	Vigslingskandidaten(e) kneler.
		Når det er én vigslingskandidat holder biskopen og forbederne hånden på hodet eller skuldrene til vigslingskandidaten under hele vigslingsbønnen.

	Biskopen og de som assisterer, legger hånden på hodet til den som skal vigsles. Når det er flere som vigsles, flytter biskopen hånden fra den ene til den andre under de to følgende bønnene.	Når det er flere vigslingskandidater, legger biskopen hånden på vigslingskandidatens hode der navnet nevnes første gang. Etter menighetens «Amen» flytter biskopen hånden til den neste vigslingskandidatens hode og gjentar vigslingsbønnen fra og med «Vi takker for NN …».
		Vigslingsbønn
	B | Barmhjertige Gud, himmelske Far,	B | Treenige Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd,
	du har ved din Sønn Jesus Kristus sagt at høsten er stor, men arbeiderne få, og at vi skal be de høstens Herre, sende ut arbeidere for å høste inn din grøde.	du som skaper og opprettholder alt liv, gjennom din kirke på jorden kaller du til alle tider tjenere for evangeliet om Jesus Kristus, så mennesker kan komme til tro og kirken fornyes.
	Hør da vår bønn for ham som i dag blir vigslet til diakontjenesten.	Vi tar imot NN fra deg.
		Vi takker for __ som i dag blir vigslet til tjeneste som diakon.
		Takk for at du har gått med __ på veien frem mot denne dagen, og for de gaver du har utrustet __ med.
	Styrk ham i troen og dyktiggjør ham til den gjerning som blir ham betrodd.	
	Send *ham* din Ånd med tjenestens gaver, så *han* kan bli *en rett arbeider* i din høst.	Vi ber deg: Send NN Ånden som gir kraft, kjærlighet og visdom.
	Gi *ham* å utføre sin tjeneste med frimodighet og troskap, og i alle ting vise seg som *en god forvalter* over din mangfoldige nåde.	Gi styrke i troen på Jesus Kristus, og frimodighet og glede i tjenesten.
	Vær med ham i motgang og prøvelser,	Gi tålmodighet og vær med i motgang og prøvelser.
	og gjør ham tålmodig og ydmyk av hjertet, så din kraft må kjennes i hans svakhet.	
	Gi at *hans* gjerning må bære frukt etter din vilje.	
	Og når arbeidsdagen er til ende, la ham komme inn til gleden hos deg og få del i arven med alle de hellige.	Bevar __ i din nærhet gjennom alle dager, og la __ i sin gjerning vokse og modnes i tro, håp og kjærlighet.
		Gjør __ til et redskap for din fred.

		Evige Gud, du som virker i vår svakhet, la NN leve i kraften fra Jesu Kristi oppstandelse.
		Ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd, lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.
		M | Amen
Kateket	**7 | Håndspåleggelse og bønn**	**15 | Håndspåleggelse og bønn**
	B | Under håndspåleggelse og bønn vil vi overgi *deg* til Gud, og be om at han ved sin Ånd må hellige og utruste *deg* til tjenesten.	B | Under håndspåleggelse og bønn vil vi på apostolisk vis overgi deg/dere til Gud, og be om at Den hellige ånd må hellige og utruste deg/dere til tjenesten.
	Den som skal vigsles, kneler.	Vigslingskandidaten(e) kneler.
		Når det er én vigslingskandidat holder biskopen og forbederne hånden på hodet eller skuldrene til vigslingskandidaten under hele vigslingsbønnen.
	Biskopen og de som assisterer, legger hånden på hodet til den som skal vigsles. Når det er flere som vigsles, flytter biskopen hånden fra den ene til den andre under de to følgende bønnene.	Når det er flere vigslingskandidater, legger biskopen hånden på vigslingskandidatens hode der navnet nevnes første gang. Etter menighetens «Amen» flytter biskopen hånden til den neste vigslingskandidatens hode og gjentar vigslingsbønnen fra og med «Vi takker for NN …».
		Vigslingsbønn
	B | Barmhjertige Gud, himmelske Far,	B | Treenige Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd,
	du har ved din Sønn Jesus Kristus sagt at høsten er stor, men arbeiderne få, og at vi skal be deg, høstens Herre, sende ut arbeidere for å høste inn din grøde.	du som skaper og opprettholder alt liv, gjennom din kirke på jorden kaller du til alle tider tjenere for evangeliet om Jesus Kristus, så mennesker kan komme til tro og kirken fornyes.
	Hør da vår bønn for ham som i dag blir vigslet til kateket-tjenesten.	Vi tar imot NN fra deg.
		Vi takker for ___ som i dag blir vigslet til tjeneste som kateket.
		Takk for at du har gått med ___ på veien frem mot denne dagen, og for de gaver du har utrustet ___ med.
	Styrk ham i troen og dyktiggjør ham til den gjerning som blir ham betrodd.	

	Send *ham* din Ånd med tjenestens gaver, så *han* kan bli *en rett arbeider* i din høst.	Vi ber deg: Send NN Ånden som gir kraft, kjærlighet og visdom.
	Gi *ham* å utføre sin tjeneste med frimodighet og troskap, og i alle ting vise seg som *en god forvalter* over din mangfoldige nåde.	Gi styrke i troen på Jesus Kristus, og frimodighet og glede i tjenesten.
	Vær med ham i motgang og prøvelser,	Gi tålmodighet og vær med i motgang og prøvelser.
	og gjør ham tålmodig og ydmyk av hjertet, så din kraft må kjennes i hans svakhet.	
	Gi at hans gjerning må bære frukt etter din vilje.	
	Og når arbeidsdagen er til ende, la *ham* komme inn til gleden hos deg og få del i arven med alle de hellige.	Bevar ___ i din nærhet gjennom alle dager, og la ___ i sin gjerning vokse og modnes i tro, håp og kjærlighet.
		Gjør ___ til et redskap for din fred.
		Evige Gud, du som virker i vår svakhet, la NN leve i kraften fra Jesu Kristi oppstandelse.
		Ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd, lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.
		M | Amen
Kantor	**10 | Håndspåleggelse og bønn**	**15 | Håndspåleggelse og bønn**
	B | Under håndspåleggelse og bønn vil vi overgi *deg* til Gud og beom at han ved sin Ånd må hellige og utruste *deg* til tjenesten.	B | Under håndspåleggelse og bønn vil vi på apostolisk vis overgi deg/dere til Gud, og be om at Den hellige ånd må hellige og utruste deg/dere til tjenesten.
	Den som skal vigsles, kneler.	Vigslingskandidaten(e) kneler.
		Når det er én vigslingskandidat holder biskopen og forbederne hånden på hodet eller skuldrene til vigslingskandidaten under hele vigslingsbønnen.
	Biskopen og de som assisterer, legger hånden på hodet til den som skal vigsles. Når det er flere som vigsles, flytter biskopen hånden fra den ene til den andre under den følgende bønnen.	Når det er flere vigslingskandidater, legger biskopen hånden på vigslingskandidatens hode der navnet nevnes første gang. Etter menighetens «Amen» flytter biskopen hånden til den neste vigslingskandidatens hode og gjentar vigslingsbønnen fra og med «Vi takker for NN …».
		Vigslingsbønn

	B | Barmhjertige Gud, himmelske Far,	B | Treenige Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd,
	du har ved din Sønn Jesus Kristus sagt at høsten er stor, men arbeiderne få, og at vi skal be deg, høstens Herre, sende ut arbeidere for å høste inn din grøde.	du som skaper og opprettholder alt liv, gjennom din kirke på jorden kaller du til alle tider tjenere for evangeliet om Jesus Kristus, så mennesker kan komme til tro og kirken fornyes.
	Hør da vår bønn for henne som i dag blir vigslet til kantortjenesten.	Vi tar imot NN fra deg.
		Vi takker for ___ som i dag blir vigslet til tjeneste som kantor.
		Takk for at du har gått med ___ på veien frem mot denne dagen, og for de gaver du har utrustet ___ med.
	Styrk *henne* i troen og dyktiggjør *henne* til den gjerning som blir henne betrodd.	
	Send henne din Ånd med tjenestens gaver, så hun kan bli en rett arbeider i din høst.	Vi ber deg: Send NN Ånden som gir kraft, kjærlighet og visdom.
	Gi *henne* å utføre sin tjeneste med frimodighet og troskap, som for Herren og ikke for mennesker, og i alle ting vise seg som *en god forvalter* over din mangfoldige nåde.	Gi styrke i troen på Jesus Kristus, og frimodighet og glede i tjenesten.
	Vær med *henne* i motgang og prøvelser,	Gi tålmodighet og vær med i motgang og prøvelser.
	og gjør *henne tålmodig og ydmyk* av hjertet, så din kraft må kjennes i *hennes* svakhet.	
	Gi at hennes gjerning må bære frukt etter din vilje.	
	Og når arbeidsdagen er til ende, la henne komme inn til gleden hos deg og få del i arven med alle de hellige.	Bevar ___ i din nærhet gjennom alle dager, og la ___ i sin gjerning vokse og modnes i tro, håp og kjærlighet.
		Gjør ___ til et redskap for din fred.
		Evige Gud, du som virker i vår svakhet, la NN leve i kraften fra Jesu Kristi oppstandelse.

		Ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd, lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.
		M | Amen

Ledd 16 | Erklæring

Dette leddet er i hovedsak beholdt, men det er tatt inn formuleringen «Så erklærer jeg …» for å tydeliggjøre hva det er som skjer. Det er også lagt til noen rubrikker i tråd med dagens praksis. Dette gjelder blant annet akklamasjon.

Ledd 17 | Påminnelse om menighetens ansvar

Dette punktet er ganske likt dagens ordning, men istedenfor at vigslingskandidaten er overgitt til Gud formuleres den første setningen som et aktivt valg om å gå inn i tjeneste. Avslutningen om «forsoningens tjeneste» finnes i dag i ordningene for vigsling til prest, diakon og kateket. Forslaget er at dette brukes for alle tjenester, også kantortjenesten.

Vigslingsgudstjenestenes fortsettelse

Etter vigslingen angir rubrikkene at vigslingsgudstjenesten fortsetter med evangelielesningen. Siden vigslingsliturgien er på dåpens plass, betyr dette at Dagens bønn utgår. Denne anses i praksis å være erstattet av den innledende bønnen i vigslingen (se over). Siden det allerede er lest fire tekster, utgår lesetekstene denne dagen, og Ordets del fortsetter med ledd 12 | Evangelium.

Som utsendelsesord benytter biskopen Johannes 15,16. Dette er likt som dagens ordninger.

Vigsling av biskop

Ordningen for vigsling av biskop har i saksbehandlingen fulgt ordningene for vigsling til tjeneste. Slik igangsettingsvedtakene fra 2018 presiserer, har også denne ordningen vært revidert i nært samarbeid med Bispemøtet. I og med at vigslingsliturgien av biskop definerer biskopens særlige oppdrag og ansvar, har Bispemøtet viet særlig oppmerksomhet til denne ordningen og også sett den i sammenheng med saken om biskopens tilsyn.

I det følgende blir forslaget til ordning gjennomgått med hovedvekt på de endringene som er gjort fra dagens ordning.

Generalrubrikker

Generalrubrikkene angir, slik som for vigsling til tjeneste, overordnede forhold ved vigslingsgudstjenesten. For vigsling av biskop, er dette at Preses er ansvarlig for vigslingsgudstjenesten (punkt 1) og andre praktiske forhold (punkt 2-8).

Samling

Forslaget til Ordning for vigsling av biskop legger opp til at Preses leder vigslingsgudstjenesten fra start av. Samlingsdelen er i stor grad lik Vigsling til tjeneste, men den innledende bønnen er her lagt til samlingsdelen.

Ledd 7 | Bønn til innledning

Den innledende bønnen er en omskriving av bønnen som i dagens ordning ligger til fremstillingen. Den foreslåtte bønnen er tilpasset forslagets plassering som i hovedsak tilsvarer Dagens bønn.

Dagens ordning	Forslaget på høring
La oss be.	P vendt mot menigheten | La oss alle be
Evige Gud,	P vendt mot alteret | Evige Gud,
du som kan bruke svake og syndige mennesker i din tjeneste, vi takker deg fordi du kalte apostlene og grunnla din kirke på jorden.	du som kalte apostlene og grunnla din kirke på jorden.
Vi ber deg at du vil velsigne vår nye biskop ved din Ånd, som gir kraft, kjærlighet og sindighet.	
Hjelp oss alle å tjene deg med våre nådegaver og evner, så vi sammen kan bygge vår menighet på den ene sanne grunnvoll, Jesus Kristus, vår Herre.	Vi ber: Gi oss alle å tjene deg med våre nådegaver og evner, så vi sammen kan bygge vår kirke på den ene sanne grunnvoll, Jesus Kristus, vår Herre
	som med deg og Den hellige ånd lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.
	M | Amen

Vigsling

Forslaget har beholdt vigslingen av biskop tidlig i gudstjenesten, på det som i dagens gudstjenesteordning tilsvarer dåpens plass.

Ledd 8 | Fremstilling

I tråd med Bispemøtets anbefaling er fremstillingen utvidet slik at den tydeligere sier noe om hva bispetjenesten innebærer. I dagens ordning avsluttes fremstillingen med en bønn. I forslaget er denne bønnen i hovedsak flyttet frem til den innledende bønnen i ledd 7. Det er imidlertid beholdt en oppfordring om å be for biskopen som avslutning på fremstilling.

Dagens ordning	Forslaget på høring
7 | Fremstilling	**8 | Fremstilling**
Leder eller nestleder i bispedømmerådet (en lek person), ved lesepulten	Leder eller nestleder i bispedømmerådet, ved lesepulten
	Biskopen som skal vigsles står.
Guds ord påminner oss om at vi skal vise dem anerkjennelse som arbeider blant oss oger våre forstandere i Herren.	
Vi skal be for dem og sette dem overmåte høyt på grunn av den gjeming de har.	
En ny tilsynsmann i vår kirke fremstilles for oss i dag.	
(Navnet nevnes) er kalt til biskop i (tjenestestedet nevnes) bispedømme.	ML | (Navnet nevnes) er kalt til biskop i (tjenestestedet nevnes) bispedømme, i Den norske kirke.
Han skal i dag vigsles til tjenesten.	I dag vigsles ___ til denne tjenesten.
	Kirken er Kristi kropp og forkynner evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling.
	Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører tjenesten med å forkynne evangeliet og forvalte sakramentene.
	Blant dem som er kalt til denne prestetjenesten, kaller vår kirke noen til å ha tilsyn med menigheten, og lede bispedømmet og fremme kirkens vitnesbyrd i verden.
	Biskopen skal se til at evangeliet forkynnes etter Guds ord og vår kirkes bekjennelse, og at sakramentene forvaltes rett.

	Biskopen skal fremme og bevare enheten i Guds kirke, rettlede og oppmuntre menighetene, tilsatte og frivillige i bispedømmet.
La oss ta imot ham i kjærlighet og bære ham fram for Gud i våre bønner.	La oss ta imot (Navnet nevnes) i kjærlighet og bære __ fram for Gud i våre bønner.

Ledd 9 | Skriftlesning

Det er ikke gjort noen endringer på dette punktet.

Ledd 10 | Vigslingstale

Det er presisert at Preses holder talen.

Ledd 11 | Formaning og løfte

Innledningen til og punktene i formaningen er oppdatert språklig og i tråd med biskopens tjeneste. Det er ikke gjort endringer i løftesavleggelsen. Håndslaget er også beholdt i den foreslåtte ordningen.

Dagens ordning	Forslaget på høring
10 | Formaning og løfteavleggelse	**11 | Formaning og løfte**
12	Etter talen går biskopen som skal vigsles, fram til alterringen.
	Forbederne går frem.
B | Du har hørt Guds ord om tilsynstjenesten, om dens krav og dens løfter og hvor viktig den er for Guds kirke på jorden. Når Herren fremdeles* betror deg tjenesten med Ord og sakrament, og nå setter deg til å utføre en biskops gjerning, krever han av deg at du skal være sindig og årvåken i ditt kall.	P | Du har hørt Guds ord om tilsynstjenesten, hva den krever og hva den gir, og hvor viktig den er for Guds kirke på jorden. I din tjeneste med Ord og sakrament, setter Herren deg nå til å utføre en biskops gjerning. Til dette kreves det av deg at du er sindig og årvåken i ditt kall.
*Ordet fremdeles utelates når den som skal vigsles, ikke før har vært prest.	
- Du skal rekke Herrens menighet Ordets brød og gi vel akt på deg selv og hele den hjord som er deg betrodd.	- Du skal utøve din tjeneste som biskop, ved å forkynne evangeliet klart og rent og forvalte sakramentene etter Kristi innstiftelse og vår kirkes orden.
- Du skal ta vare på den apostoliske lære etter vår kirkes bekjennelse, og rettlede og oppmuntre Herrens tjenere i menigheten.	- I din tilsynstjeneste skal du ta vare på den apostoliske lære etter Guds ord og vår kirkes bekjennelse.
- Du skal utføre din tjeneste med troskap, og sammen med dine medtjenere legge vinn på å fremme og bevare enheten i Guds kirke, til pris og ære for hans hellige navn.	- Som hyrde skal du med klokskap, og sammen med dine medtjenere, fremme og bevare enheten i Guds kirke.

	- Du skal gi akt på deg selv og rettlede og oppmuntre menighetene og medarbeiderne i det bispedømmet som er deg betrodd.
(Navnet nevnes), lover du for Guds åsyn og i denne menighets nærvær at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?	(Navnet nevnes), lover du for Guds åsyn og i denne menighets nærvær at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?
Biskopen | Ja.	Biskopen | Ja.
B | Så gi meg hånden på det.	P | Så gi meg hånden på det.
Biskopen bekrefter sitt løfte med håndslag.	Biskopen bekrefter sitt løfte med håndslag.

Ledd 12 | Håndspåleggelse og bønn

I rubrikkene er det presisert at Preses er Preses i Bispemøtet, og det er lagt til at «senest avgåtte biskop i bispedømmet» deltar i forbønnshandlingen. Formuleringen er valgt for å tydeliggjøre at det er snakk om biskop emeritus i det aktuelle bispedømmet. Fordi det også kan være flere emeritus i samme bispedømme, er det presisert at det er den seneste biskopen det er snakk om.

Vigslingsbønnen er formulert og utviklet i samspill med vigslingsbønnen for vigsling til tjeneste. En synopse av vigslingsbønnen i dagens ordning og i forslaget følger nedenfor, i omtalen av ledd 13 | Erklæring.

Etter vigslingsbønnen beskriver forslaget at forbederne kneler ved alterringen og Preses ved alteret mens det fremføres en epiklesesalme. Dette punktet er utarbeidet blant annet med utgangspunkt i ordningen for bispevigsling i Svenske kyrkan og erfaringer derifra. Bispevigslene skjer i bispedømmenes domkirke og er en god anledning for å benytte seg av ulike liturgiske uttrykk. Etter korsangen reiser alle medvirkende seg og Preses legger bispekorset om den nye biskopens hals.

Ledd 13 | Erklæring

Erklæringen er utvidet med henvisningen til at vigslingshandling skjer med håndspåleggelse og bønn, og at dette skjer på apostolisk vis. Erklæringen avsluttes med oppfordringen om å være hyrde for Guds menighet fra Apostlenes gjerninger.

I likhet med ordningen for vigsling til tjeneste er akklamasjon lagt inn i ordningen.

Dagens ordning	Forslaget på høring
11 | Håndspåleggelse og bønn	**12 | Håndspåleggelse og bønn**
B | Under håndspåleggelse og bønn vil vi overgi deg til Gud, og be om at han ved sin Ånd må hellige og utruste *deg* til tjenesten.	P | Under håndspåleggelse og bønn vil vi overgi deg til Gud, og be om at Den hellige ånd må hellige og utruste deg til tjenesten.
Biskopen kneler.	Biskopen kneler.

Forrettende biskop-og de som assisterer, legger hånden på biskopens hode.	Preses i Bispemøtet, senest avgåtte biskop i bispedømmet og forbedere legger hånden på biskopens hode.
	Vigslingsbønn
B | Allmektige Gud, vår Herre Jesu Kristi Far,	P | Treenige Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd,
se i nåde til denne tjener og sign ham til hans gjerning.	vi takker deg for din tjener (Navnet nevnes) som er kalt til biskop i vår kirke.
Gi ham din Hellige Ånd, så han utfører sin tjeneste slik at din kirke bygges opp og ditt hellige navn blir æret.	Vi ber deg: Send __ Ånden som gir kraft, kjærlighet og visdom.
Styrk ham til å holde fast ved ditt ord og rett forkynne Jesu Kristi evangelium.	Gi (Navnet nevnes) å forkynne evangeliet om Jesus Kristus med troskap, til frelse og frihet for alle mennesker.
Gi ham i tale og i ferd å være et forbilde for dem som tror på deg.	
Fyll ham med våken kjærlighet, så han med troskap fører tilsyn med menighetene og dem som gjør tjeneste der.	
Hjelp *ham* til å vise klokskap når han gir trøst og råd, når *han* lærer, oppmuntrer og taler til rette, så det hellige eva gelium må bli bevart klart og rent hos oss og din kirkes en het bli fremmet blant oss ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre.	
	Gi __ å fremme og bevare kirkens enhet, slik den er gitt oss i Jesus Kristus.
	Bevar __ i din nærhet gjennom alle dager.
	Gi glede i tjenesten.
	Gjør __ til redskap for din fred.
	Vi ber: Må __ sammen med alle de hellige bli i stand til å fatte bredden og lengden, høyden og dybden, ja, kjenne Kristi kjærlighet, som overgår all kunnskap. Ef. 3, 18-19
	Velsign (Navnet nevnes) i bispegjerningen, så din kirke bygges opp til ære for ditt navn.
	Gud, vi ber.

Biskopen og de som assisterer | Amen.	Alle | Amen.
	Forbederne kneler ved alterringen.
	Biskopen kneler ved alteret.
	Korsang
	Korsang, for eksempel Veni Sancte Spiritus, eller en annen epiklesesalme.
	Når korsangen er ferdig, reiser alle medvirkende seg.
	Preses i Bispemøtet legger bispekorset om den nye biskopens hals.
	13 | Erklæring
B | Så erklærer jeg at du er rett kalt biskop i vår kirke, med den myndighet og det ansvar som hører til ditt hellige kall, etter Guds ord og vår kirkes ordninger.	P vendt mot den nye biskopen | På apostolisk vis, med håndspåleggelse og bønn, er du i dag vigslet til biskop i vår kirke. Derfor erklærer jeg at du er rett kalt biskop, med den myndighet og det ansvar som hører til ditt hellige kall.
	Vær hyrde for Guds menighet! Apg 20,28
	Akklamasjon.
	Forbederne går til sine plasser.
Forrettende biskop legger bispekorset om den nye biskopens hals.	Preses i Bispemøtet setter seg.
Forrettende biskop og de som assisterer, går til sine plasser. Den nye biskopen går til alteret.	Den nye biskopen går for alteret

Ledd 14 | Trosbekjennelse CREDO

Som i dagens ordning er det første den nye biskopen gjør å lede trosbekjennelsen. Dette er i tråd både med biskopens tilsynsrolle, hyrdefunksjon og enheten biskopen skal fremme.

Vigslingsgudstjenestens fortsettelse

Slik som ved vigsling til tjeneste, fortsetter også denne ordningen med evangelielesning. Dette er i tråd med dagens ordning for vigsling av biskop, men oppdatert for å passe til ny gudstjenesteordning.

Overordnet om innsettelse og fremstilling

Igangsettingen av liturgisak for ordningene for innsettelse og fremstilling presiserte at disse ordningene skulle saksbehandles etter kapittel tre i Regler for saksbehandling i liturgisaker (KR 13/25, BM 21/25), § 7). Liturgisaker som behandles etter kapittel tre trenger ikke sendes på høring, § 10. Kirkerådet har vedtatt å likevel sende ordningene på høring fordi de henger tett sammen med ordningene for vigsling til tjeneste.

Det har vært noen grunnprinsipper i arbeidet med ordningene for innsettelse og forbønn. Disse prinsippene har vært sammenfallende med prinsippene for arbeidet med vigslingsliturgiene og har vært at de reviderte ordningene skal være:

- tilpasset den nye ordningen for hovedgudstjenesten.
- i tråd med Bispemøtets vedtak om forståelsen av tjenestene (BM 3/10).
- preget av et oppdatert og godt bønnespråk.

Ordningene for innsettelse og forbønn som presenteres i denne høringen erstatter følgende av dagens liturgier:

- Innsettelse av prest og prost
- Innsettelse av øvrige vigslede menighetsarbeidere
- Fremstilling med forbønn

I det følgende blir ordningene som foreslås gjennomgått mer i detalj.

Innsettelse til vigslet tjeneste

Forslaget er at det er én felles ordning for innsettelse til vigslet tjeneste som gjelder alle tjenestene det vigsles til, med unntak av biskop.

Generalrubrikkene

Plassering i gudstjenesten

Dagens ordninger varierer med hensyn til hvor i gudstjenesten innsettelsen skjer. Forslaget som foreligger, er at alle tjenester innsettes på samme sted i gudstjenesten.

Ledelse av innsettelsen

Når det ikke er en prost som innsettes, kan prosten «eller den biskopen bemyndiger» forestå innsettelsen. Dette åpner for at f.eks. sokneprest kan innsette andre vigslede medarbeidere og er i tråd med alminnelige bestemmelser for vigsling til tjeneste. Den som forestår innsettelsen, leder også gudstjenesten frem til dette punktet.

Salmer

Når innsettelsen plasseres såpass tidlig i gudstjenesten, legges det ikke opp til en egen «innsettelsessalme».

Dagens ordning for innsettelse av øvrige vigslede medarbeidere har en salme etter forbønnen. I forslaget er denne salmen videreført for alle vigslede medarbeidere slik at forbønnen avsluttes med en salme. Rubrikkene i ordningen foreslår at denne salmen kan være en bønnesalme, en salme fra salmebokens kapitler «Vigsling til tjeneste», eller «Kjærlighet og tjeneste», eller en kirkeårsrelatert salme.

Innsettelsen

Fremstilling

Det er ikke gjort endringer i dette leddet.

Tale

Forslaget legger opp til at innsettelsen skal ha en stram regi som gjør at gudstjenesten ikke punkteres av innsettelsen. I forslaget er derfor leddet «Tale» ikke et selvstendig ledd. Fordi forslaget angir at den som forestår innsettelsen leder gudstjenesten fra start, hilser vedkommende menigheten som ledd 3 i Hovedgudstjenesten. På denne bakgrunn foreslås det at den innledende hilsenen brukes til å introdusere innsettelsen som skal skje og hilse den som skal innsettes velkommen. Dette er tydeliggjort i generalrubrikkenes punkt 2.

Bønn

I arbeidet med forslaget er det vurdert om de ulike vigslede tjenestene skal ha hver sin bønn eller én bønn som er felles. Fordi kallsbrevet beskriver det spesifikke ved tjenesten tilstrekkelig, anses det ikke som nødvendig å gjenta i bønnen. I situasjoner hvor flere ansatte innsettes i samme gudstjeneste er det også dramaturgiske hensyn som tilsier at det er fint å bruke én felles bønn.

Innledningen

Forslaget legger opp til at det er takk og bønn som er hovedsaken i denne bønnen. Istedenfor beskrivelsen av mennesket som uverdige, er det derfor innledningsvis tatt inn henvisningen til Efeserne 4,11-12 fra innledningsbønnen i vigslingsliturgien.

Hoveddel

Denne bønnen er ganske lik den som opprinnelig ligger i ordningen for Innsettelse av øvrige vigslede medarbeidere. Denne er i sin tur svært lik bønnen for innsettelse av prest og prost, med unntak av en setning om det tjenestespesifikke. Nedenfor er en synopse som viser endringene i bønnen.

Dagens ordning for prest/prost	**Dagens ordning for øvrige medarbeidere**	**Forslaget på høring**
4 | Bønn	**4 | Bønn**	**2 | Bønn**
Den som innsettes, kneler på alterringen.	Den som innsettes, kneler på alterringen.	Den som innsettes, kneler på alterringen.
Den som foretar innsettelsen, fra alteret, vendt mot menigheten	Den som foretar innsettelsen, ved alteret, vendt mot menigheten	Den som foretar innsettelsen, fra alteret, vendt mot menigheten
La oss be om Guds velsignelse over vår nye medarbeider.	La oss be om Guds velsignelse over vår nye medarbeider.	La oss be om Guds velsignelse over vår nye medarbeider.
Vendt mot alteret	Vendt mot alteret	Vendt mot alteret eller med hånden på hodet til den som innsettes.
Evige Gud,	Evige Gud,	Evige Gud,
du som kan bruke svake og syndige mennesker i din tjeneste,	du som kan bruke svake og syndige mennesker i din tjeneste,	
vi takker deg fordi du kalte apostlene og grunnla din kirke på jorden.	vi takker deg fordi du kaller oss til å arbeide i din vingård, alt etter den nådegave du gir.	du har gitt din kirke apostler, profeter, evangelister, hyrder og lærere for å utruste de hellige til tjeneste så Kristi kropp bygges opp.
		Vi takker deg for at (navnet nevnes) er kalt til tjeneste i vår menighet.
Vi ber deg, velsign (navnet nevnes) ved din Ånd,	Vi ber deg, velsign (navnet nevnes) ved din Ånd,	Vi ber deg, velsign ___ ved din Ånd,
så han forkynner ditt ord klart og rent og forvalter de hellige sakramenter med troskap.	så han kan gjøre sin tjeneste med troskap.	så ___ kan gjøre sitt arbeid med frimodighet og glede.
Hjelp oss alle å tjene deg med våre nådegaver og evner, så vi sammen kan bygge vår menighet på den ene sanne grunnvoll, Jesus Kristus, vår Herre.	Hjelp oss alle å tjene deg med våre nådegaver og evner, så vi sammen kan bygge vår menighet på den ene sanne grunnvoll, Jesus Kristus, vår Herre.	Hjelp oss alle å tjene deg med våre nådegaver og evner, så vi sammen kan bygge vår menighet på den ene sanne grunnvoll, Jesus Kristus, vår Herre.
A | Amen.	A | Amen.	A | Amen.

Avslutning

Her er det ikke gjort noen endringer.

Salme

Dette punktet er oppdatert slik at det passer med forslaget til plassering av den reviderte ordningen.

Fremstilling med forbønn

Ordningen for fremstilling med forbønn består kun av rubrikker og er svært fri. Forslaget til revidert ordning viderefører den store fleksibiliteten i hvem som kan fremstilles og hvordan det gjøres.

Det reviderte forslaget til ordningens rubrikker omfatter følgende tema:

- Hvem som skal fremstilles for menigheten
- Hvem som leder fremstillingen
- Når fremstillingen skal skje og hva den skal inneholde
- Hva forbønnen skal inneholde

Videre saksbehandling

Liturgisaker følger regler for saksbehandling i liturgisaker. Etter høringen får Kirkerådet ordningene for vigsling til tjeneste og vigsling av biskop tilbake før behandling i Bispemøtet, og Kirkerådet sender dem etter dette til behandling i Kirkemøtet. Det legges opp til at Kirkemøtet vedtar ordningene i 2028. Ordningene for innsettelse og forbønn vedtas i Kirkerådet.

DEN NORSKE KIRKE

Innsettelse til vigslet tjeneste

1. Innsettelse til vigslet tjeneste følger Ordning for hovedgudstjeneste til og med ledd 4 | **Samlingsbønn**. Under inngangssalmen kan det ordnes prosesjon.

2. Når en prost innsettes, leder biskopen gudstjenesten til og med innsettelsen. Når andre vigslede innsettes, leder prosten eller den biskopen bemyndiger, gudstjenesten til og med innsettelsen.

   Den som leder gudstjenesten fra start, hilser menigheten og den som skal innsettes under gudstjenestens ledd 3 | **Hilsen**

   Etter innsettelsen leder den nyinnsatte prost eller prest gudstjenestefeiringen. Andre vigslede tar del på den måten den aktuelle situasjonen legger opp til.

3. Salmen i ordningens ledd 3 kan gjerne være en bønnesalme, en salme hentet fra salmebokens kapittel av salmer for «Vigsling til tjeneste», «Kjærlighet og tjeneste» eller være tilpasset kirkeåret.

1 | Fremstilling

Den som skal innsettes, går til lesepulten sammen med et medlem av menighetsrådet, som leser kallsbrevet/tjenestebrevet.

Etter fremstillingen går begge til sine plasser i koret.

2 | Bønn

Den som innsettes, kneler på alterringen.

Den som foretar innsettelsen, fra alteret, vendt mot menigheten
La oss be om Guds velsignelse over vår nye medarbeider.

Vendt mot alteret eller med hånden på hodet til den som innsettes.

Evige Gud,
du har gitt din kirke apostler, profeter, evangelister, hyrder og lærere
for å utruste de hellige til tjeneste så Kristi kropp bygges opp.

Vi takker deg for at (navnet nevnes) er kalt til tjeneste i vår menighet.
Vi ber deg, velsign __ ved din Ånd,
så __ kan gjøre sitt arbeid med frimodighet og glede.

Hjelp oss alle å tjene deg med våre nådegaver og evner,
så vi sammen kan bygge vår menighet på den ene sanne grunnvoll,
Jesus Kristus, vår Herre.

A | **Amen**.

3 | Salme

Alle går til sine plasser.

Hovedgudstjenesten fortsetter med ledd 5 | **Syndsbekjennelse** eller 6 | **Bønnerop KYRIE**, avhengig av lokal grunnordning.

Innsetjing til vigsla teneste

1. Innsetjing til vigsla teneste følgjer Ordning for Hovudgudsteneste til og med ledd 4 | **Samlingsbøn.** Til inngangssalmen kan det skipast til prosesjon.

2. Når ein prost vert innsett, leier biskopen gudstenesta fram til og med innsetjinga. Når andre vigsla vert innsett, leier prosten eller den biskopen set til det, gudstenesta fram til og med innsetjinga.

   Den som leier gudstenesta frå start, helsar kyrkjelyden og den som vert innsett under ledd 3 | **Helsing**.

   Etter innsetjinga leier den nyinnsette prosten eller presten gudstjenestefeiringa. Andre vigsla tek del på den måten den aktuelle situasjonen legg opp til.

3. Salmen i ledd 3 kan vere ein bønesalme, henta frå salmebokas kapittel om «Vigsling til teneste», «Kjærleik og teneste» eller ein salme som høver kyrkjeåret.

1 | Framstilling

Den som skal innsetjast, går til lesepulten saman med eit medlem av soknerådet, som les kallsbrevet/ tenestebrevet.

Etter dette går begge til plassane sine i koret.

2 | Bøn

Den som vert innsett, kneler på altarringen.

Den som står for innsetjinga, går til altaret og seier, vend mot kyrkjelyden
Lat oss be om Guds signing over den nye medarbeidaren vår.

Vend mot altaret eller med handa på hovudet til den som vert innsett.

Evige Gud,
du har gjeve kyrkja apostlar, profetar, evangelistar, hyrdingar og lærarar
slik at dei heilage kan bli utrusta til teneste og Kristi kropp vert bygd opp.

Vi takkar deg for at (namnet vert nemnt) er kalt til teneste i kyrkjelyden vår.
Vi bed deg, velsign __ med din Ande,
så __ kan gjera sitt arbeid med frimod og glede.

Hjelp oss alle å tena deg med nådegåvene og evnene som du har gjeve oss, så vi saman kan byggja kyrkjelyden på den eine sanne grunnvollen,
Jesus Kristus, vår Herre.

K | Amen.

3 | Salme

Alle går til plassane sine.

Hovudgudstenesta held fram med ledd 5 | **Syndsvedkjenning** eller ledd 6 | **Bønerop KYRIE**, jamfør lokal grunnordning.

DEN NORSKE KIRKE

Ordning for vigsling av biskop

1. Preses i Bispemøtet tillyser og er ansvarlig for vigslingsgudstjenesten. Preses leder gudstjenesten fra starten av. Den nyvigslede biskopen leder gudstjenesten etter vigslingen.

2. Et stjernetegn (*) er satt til ledd der menigheten som hovedregel står.

3. Informasjon om vigslingsingsgudstjenesten gir i god tid før gudstjenestens start.

4. Når det er ringt sammen, går prosesjonen inn i kirken under preludium eller forspill til inngangssalmen. Det kan ringes med alle klokker under prosesjonen.

5. Etter ledd 14 | **Trosbekjennelse CREDO** fortsetter vigslingsgudstjenesten etter Ordning for hovedgudstjenesten fra og med ledd 12 | **Evangelium.**

6. Hovedgudstjenestens Ledd 14 | **Trosbekjennelse CREDO** utelates.

7. Det feires nattverd i vigslingsgudstjenesten. Den nyvigslede biskopen forretter nattverdsfeiringen.

8. Liturgisk farge er rød. Medvirkende biskoper, inkludert den som blir vigslet, bærer korkåper.

I. Samling

1 | Forberedelse

Klokkeringing

Kort stillhet

Tre klokkeslag

2 | *Inngangssalme

Inngangsprosesjon.

3 | *Hilsen

4 | Syndsbekjennelse

5 | Bønnerop KYRIE

6 | Lovsang GLORIA

Leddet synges helst i fullstendig form.

7 | Bønn til innledning

P vendt mot menigheten | La oss alle be

P vendt mot alteret | Evige Gud,
du som kalte apostlene og grunnla din kirke på jorden.
Vi ber: Gi oss alle å tjene deg med våre nådegaver og evner,
så vi sammen kan bygge vår kirke
på den ene sanne grunnvoll, Jesus Kristus, vår Herre
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

M | Amen

II. Vigsling

8 | Fremstilling

Leder eller nestleder i bispedømmerådet, ved lesepulten
Biskopen som skal vigsles står.

ML | *(Navnet nevnes)* er kalt til biskop i *(tjenestestedet nevnes)* bispedømme, i Den norske kirke. I dag vigsles ___ til denne tjenesten.

Kirken er Kristi kropp og forkynner evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling.

Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører tjenesten med å forkynne evangeliet og forvalte sakramentene. Blant dem som er kalt til denne prestetjenesten, kaller vår kirke noen til å ha tilsyn med menigheten, og lede bispedømmet og fremme kirkens vitnesbyrd i verden.

Biskopen skal se til at evangeliet forkynnes etter Guds ord og vår kirkes bekjennelse, og at sakramentene forvaltes rett.

Biskopen skal fremme og bevare enheten i Guds kirke, rettlede og oppmuntre menighetene, tilsatte og frivillige i bispedømmet.

La oss ta imot *(Navnet nevnes)* i kjærlighet og bære __ fram for Gud i våre bønner.

9 | Skriftlesning

Bibeltekstene leses fra lesepulten.
Menigheten sitter under tekstlesningene.
Etter hver av lesningene synges det fra N13 512 "Kom, Hellig Ånd med skapermakt".

P vendt mot menigheten | La oss høre hva Guds ord vitner om tilsynstjenesten.

Første lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i evangeliet etter Matteus:

Jesus trådte fram og talte til dem: «Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» MATT 28,18-20

Salme

1. **Kom, Hellig Ånd med skapermakt,**
   opprett hva synd har ødelagt,
   og glede i hvert hjerte giv
   som du har født til evig liv!

2. **En trøsters store navn du har,**
Guds gave god og dyrebar,
for sjelen syk en salve mild,
en livets brønn, en hellig ild!

Andre lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Paulus' første brev til menigheten i Korint:

Jeg kunngjør for dere, søsken, det evangelium jeg forkynte dere, det dere også tok imot, det dere også står på. Gjennom det blir dere også frelst, når dere holder fast på ordet slik jeg forkynte det, ellers blir det forgjeves at dere kom til tro. For først og fremst overga jeg til dere det jeg selv har tatt imot,

> at Kristus døde for våre synder etter skriftene,
> at han ble begravet,
> at han ble reist opp den tredje dagen etter skriftene,
> og at han viste seg for Kefas og deretter for de tolv.

Deretter viste han seg for mer enn fem hundre søsken på én gang. Av dem lever de fleste ennå, men noen er sovnet inn. Deretter viste han seg for Jakob, deretter for alle apostlene. Aller sist viste han seg for meg, jeg som bare er et ufullbåret foster. For jeg er den minste av apostlene, jeg er ikke verdig til å kalles apostel, for jeg har forfulgt Guds kirke. Men ved Guds nåde er jeg det jeg er, og hans nåde mot meg har ikke vært bortkastet. For jeg har arbeidet mer enn noen av dem, det vil si ikke jeg, men Guds nåde som er med meg. Men enten det er jeg eller de andre – dette forkynner vi, og dette har dere tatt imot i tro. 1. Kor 15,1-11

Salme

3. **Du visdoms, råds og styrkes Ånd,**
du kraft av Herrens høyre hånd,
du lysets bærer, Ordets tolk
for alle tungemål og folk,

4. **ditt lys opptenn i vår forstand,**
i hjertet kjærlighetens brann,
til vanmakt vår og usseldom
med hellig hjertestyrke kom!

Tredje lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Paulus' brev til Titus:

En tilsynsmann er Guds forvalter, og det må ikke være noe å utsette på ham. Han må ikke være egenrådig, bråsint, drikkfeldig, voldelig eller ute etter skammelig vinning. Han skal være gjestfri, godhjertet, forstandig, rettskaffen, gudfryktig og herre over seg selv. Han må holde seg til det troverdige ord som samsvarer med læren, slik at han duger både til å veilede i den sunne lære og til å vise til rette dem som sier imot. TIT 1,7-9

Salme

5. **Vår fiende, jag ham langt på flukt,**
gi fred og troens fagre frukt,
og la oss alle, store, små,
i sjeleomsorg hos deg stå!

6. **Gjør oss med Gud, vår Fader, kjent,**
med Sønnen som fra ham er sendt,
med deg som fra dem begge går,
og hjelp at vi i troen står!

Fjerde lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Peters første brev:

De eldste blant dere ber jeg inntrengende, jeg som selv er en eldste og et vitne om Kristi lidelser og har del i herligheten som skal åpenbares: Vær hyrder for den Guds flokk som dere har hos dere! Ha tilsyn med den, ikke av tvang, men av fri vilje, slik Gud vil, og ikke for vinnings skyld, men av hjertet. Gjør dere ikke til herrer over dem som Gud har gitt dere ansvar for, men vær et forbilde for flokken. Når den øverste hyrden åpenbarer seg, skal dere få herlighetens seierskrans som aldri visner. 1. PETER 5,1-4

Salme

7. **Vær lovet, Gud, vår Fader god,**
Guds Sønn som opp av døde stod,
og Trøsteren som kom her ned:
Vær lovet i all evighet!

10 | Vigslingstale

Preses i Bispemøtet holder en kort tale over en høvelig tekst.

11 | Formaning og løfte

Etter talen går biskopen som skal vigsles, fram til alterringen.
Forbederne går frem.

P | Du har hørt Guds ord om tilsynstjenesten, hva den krever og hva den gir, og hvor viktig den er for Guds kirke på jorden. I din tjeneste med Ord og sakrament, setter Herren deg nå til å utføre en biskops gjerning. Til dette kreves det av deg at du er sindig og årvåken i ditt kall.

- Du skal utøve din tjeneste som biskop, ved å forkynne evangeliet klart og rent og forvalte sakramentene etter Kristi innstiftelse og vår kirkes orden.

- I din tilsynstjeneste skal du ta vare på den apostoliske lære etter Guds ord og vår kirkes bekjennelse.

- Som hyrde skal du med klokskap, og sammen med dine medtjenere, fremme og bevare enheten i Guds kirke.

- Du skal gi akt på deg selv og rettlede og oppmuntre menighetene og medarbeiderne i det bispedømmet som er deg betrodd.

(Navnet nevnes), lover du for Guds åsyn og i denne menighets nærvær at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?

Biskopen | Ja.

P | Så gi meg hånden på det.

Biskopen bekrefter sitt løfte med håndslag.

12 | Håndspåleggelse og bønn

P | Under håndspåleggelse og bønn vil vi overgi deg til Gud, og be om at Den hellige ånd må hellige og utruste deg til tjenesten.

Biskopen kneler.

Preses i Bispemøtet, senest avgåtte biskop i bispedømmet og forbedere legger hånden på biskopens hode.

Vigslingsbønn

P | Treenige Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd,
vi takker deg for din tjener *(Navnet nevnes)* som er kalt til biskop i vår kirke.

Vi ber deg: Send __ Ånden som gir kraft, kjærlighet og visdom.

Gi *(Navnet nevnes)* å forkynne evangeliet om Jesus Kristus med troskap, til frelse og frihet for alle mennesker.
Gi __ å fremme og bevare kirkens enhet, slik den er gitt oss i Jesus Kristus.

Bevar __ i din nærhet gjennom alle dager.
Gi glede i tjenesten.
Gjør __ til redskap for din fred.

Vi ber: Må __ sammen med alle de hellige bli i stand til å fatte bredden og lengden, høyden og dybden, ja, kjenne Kristi kjærlighet, som overgår all kunnskap. Ef. 3, 18-19

Velsign *(Navnet nevnes)* i bispegjerningen, så din kirke bygges opp til ære for ditt navn.

Gud, vi ber.

Alle | **Amen**.

Forbederne kneler ved alterringen.
Biskopen kneler ved alteret.

Korsang

Korsang, for eksempel Veni Sancte Spiritus, eller en annen epiklesesalme.

Når korsangen er ferdig, reiser alle medvirkende seg.
Preses i Bispemøtet legger bispekorset om den nye biskopens hals.

13 | Erklæring

P vendt mot den nye biskopen | På apostolisk vis, med håndspåleggelse og bønn, er du i dag vigslet til biskop i vår kirke. Derfor erklærer jeg at du er rett kalt biskop, med den myndighet og det ansvar som hører til ditt hellige kall.

Vær hyrde for Guds menighet! Apg 20,28

Akklamasjon.

Forbederne går til sine plasser.
Preses i Bispemøtet setter seg.
Den nye biskopen går for alteret

14 | *Trosbekjennelse CREDO

Den nye biskopen vendt mot menigheten | La oss sammen bekjenne vår hellige tro:

Nicenum

Vigslingsgudstjenesten fortsetter etter Ordning for hovedgudstjeneste fra og med ledd 12 | **Evangelium**.

Ordning for vigsling av biskop

1. Preses i Bispemøtet tillyser og er ansvarleg for vigslingsgudstenesta. Preses leier vigslingsgudstenesta frå starten av. Den nyvigsla biskopen leier gudstenesta etter vigslinga.

2. Eit stjerneteikn (*) er sett til ledd der kyrkjelyden som hovudregel står.

3. Det vert informert om vigslingsgudstenesta i god tid før ho tek til.

4. Når det er ringt saman, går prosesjonen inn i kyrkja under preludiet eller forspelet til inngangssalmen. Til prosesjonen kan ringast med alle klokkene.

5. Etter ledd 14 | **Truvedkjenning CREDO**, held vigslingsgudstenesta fram etter ordning for hovudgudstenesta frå og med ledd 12 | **Evangelium**.

6. Hovudgudstenesta sitt ledd 14 | **Truvedkjenning CREDO** utelatast.

7. Det vert feira nattverd i vigslingsgudstenesta. Den nyvigsla biskopen forrettar nattverdfeiringa.

8. Liturgisk farger er raud. Medverkande biskopar, inkludert den som vert vigsla, ber korkåpe.

I. Samling

1 | Førebuing

Klokkeringing

Kort stille stund

Tre klokkeslag

2 | *Inngangssalme

Inngangsprosesjon.

3 | *Helsing

4 | Syndsvedkjenning

5 | Bønerop KYRIE

6 | Lovsong GLORIA

Leddet vert helst sunge i fullstendig form.

7 | Bøn til innleiing

P vend mot kyrkjelyden | Lat oss alle be.

P vend mot altaret | Evige Gud,
du som kalla apostlane og grunnla di kyrkje på jorda.
Vi bed: Gje oss alle å tena deg med nådegåvene og evnene våre,
så vi saman kan byggja kyrkja vår
på den eine sanne grunnvollen, Jesus Kristus, vår Herre
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
éin sann Gud frå æve til æve.

K | Amen.

II. Vigsling

8 | Framstilling

Leiaren eller nestleiaren i bispedømerådet, ved lesepulten
Biskopen som skal vigslast står.

ML | *(Namnet vert nemnt)* er kalla til biskop i *(tenestestaden vert nemnt)* bispedøme, i Den norske kyrkja. I dag vert ___ vigsla til denne tenesta.

Kyrkja er Kristi kropp og forkynner evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling.

Til det kall og dei nådegåver Gud har gjeve si kyrkje, høyrer tenesta med å forkynna evangeliet og forvalta sakramenta. Blant dei som er kalla til denne prestetenesta, kallar kyrkja vår nokre til å ha tilsyn med kyrkjelydane, leie bispedømet og fremme kyrkja sitt vitnesbyrd i verda.

Biskopen skal sjå til at evangeliet vert forkynt etter Guds ord og kyrkja si vedkjenning, og at sakramenta vert forvalta rett.

Biskopen skal fremja og verna einskapen i Guds kyrkje, rettleia og oppmuntra kyrkjelydane, tilsette og frivillige i bispedømet.

Lat oss ta imot *(Namnet vert nemnt)* i kjærleik og bere __ fram for Gud i bønene våre.

9 | Skriftlesing

Tekstane vert lesne frå lesepulten.
Kyrkjelyden sit under lesingane.
Etter kvar av lesingane syng ein frå N13 512 "Kom, Ande med di skaparmakt"

P vend mot kyrkjelyden | Lat oss høyra kva Guds ord vitnar om tilsynstenesta:

Fyrste lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i evangeliet etter Matteus:

Jesus steig fram og tala til dei: «Eg har fått all makt i himmelen og på jorda. Gå difor og gjer alle folkeslag til læresveinar: Døyp dei til namnet åt Faderen og Sonen og Den heilage ande og lær dei å halda alt det som eg har bode dykk. Og sjå, eg er med dykk alle dagar så lenge verda står.» MATT 28,18-20

Salme

1 | Kom, Ande med di skaparmakt,
og reis det synd har øydelagt,
og fred og fryd i nåde giv
kvart hjarta du har vakt til liv!

2 | **Kom du, den sanne trøystarmann,**
du gåve frå Guds eiga hand,
du livsens brunn og kjærleiks vell,
du salve mild og himmeleld!

Andre lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Paulus sitt fyrste brev til kyrkjelyden i Korint:

Eg kunngjer dykk, sysken, det evangeliet som eg forkynte dykk, som de òg tok imot, som de òg står støe i. Ved det blir de frelste, så sant de held fast på ordet slik eg forkynte det for dykk; elles blir det til inga nytte at de kom til trua. For først og fremst overgav eg til dykk det som eg sjølv hadde motteke,

> at Kristus døydde for syndene våre, som skriftene har sagt,
> at han vart gravlagd,
> at han vart reist opp tredje dagen, som skriftene har sagt,
> og at han synte seg for Kefas og deretter for dei tolv.

Så synte han seg for meir enn fem hundre sysken på ein gong. Dei fleste av dei lever enno, men nokre har sovna inn. Sidan synte han seg for Jakob, så for alle apostlane. Og aller sist synte han seg òg for meg, eg som berre er eit ufullbore foster. For eg er den minste av apostlane; eg er ikkje verdig til å kallast apostel, for eg har forfølgt Guds kyrkje. Men av Guds nåde er eg det eg er, og hans nåde mot meg har ikkje vore bortkasta. For eg har arbeidd meir enn dei alle, det vil seia, ikkje eg, men Guds nåde som er med meg. Anten det no er eg eller dei andre – dette forkynner vi, og dette har de teke imot i tru. 1. KOR 15,1-11

Salme

3 | **Du sjufelt rike gåver ber,**
du krafta av Guds høgre er
og tyder grant hans lovnadsord
på modersmålet rundt om jord!

4 | **Kveik ljoset ditt i vår forstand**
og i vårt hjarta kjærleiks brann,
til vanmakt vår og vesaldom
med heilag hjartestyrking kom!

Tredje lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Paulus' brev til Titus:

Ein tilsynsmann er Guds hushaldar, og det må ikkje vera noko å seia på han. Han må ikkje vera eigenrådig, bråsint, drikkfeldig eller hardhendt og ikkje ute etter skammeleg vinning. 8 Men han skal vera gjestfri og ha kjærleik til det gode, vera forstandig og rettferdig, ha ærefrykt for Gud og ha herredøme over seg sjølv. 9 Han må halda seg til det truverdige ordet i samsvar med læra, så han er skikka til både å rettleia etter den sunne læra og å visa at dei som talar imot, tek feil. TIT 1,7-9

Salme

5 | **Vår sjelefiend frå oss driv,**
og lys din fred om alt vårt liv,
og ver vår førar og vår vakt
i all vår strid mot mørkheims makt!

6 | **Lys opp for oss, så klårt vi må**
Gud Fader og Guds Son få sjå,
og deg som frå dei båe er,
i hjartans tru få evig kjær!

Fjerde lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Peters fyrste brev:

Dei eldste mellom dykk legg eg dette på hjartet, eg som sjølv er ein eldste og eit vitne om Kristi lidingar og har del i den herlegdomen som skal openberrast: Ver hyrdingar for den Guds flokk som er hos dykk! Ha tilsyn med flokken, ikkje av tvang, men av fri vilje, så som Gud vil, ikkje for vinning skuld, men av hjartet. Gjer dykk ikkje til herrar over dei som Gud har gjeve dykk ansvar for, men ver eit føredøme for flokken. Og når den høgste hyrdingen openberrar seg, skal de få den uvisnelege sigerskransen. 1. PET 5,1-4

Salme

7 | **Ver lova, Gud, vår Fader god,**
Guds Son som opp frå døde stod,
og Trøystaren, Guds Ande blid,
høglova ver til evig tid!

10 | Vigslingstale

Preses i Bispemøtet held ein kort tale over ein høveleg tekst.

11 | Formaning og lovnad

Etter talen går biskopen som skal vigslast, fram til altarringen.
Forbedarane går fram.

P | Du har høyrt Guds ord om tilsynstenesta, kva ho krev og kva ho gjev, og kor viktig ho er for Guds kyrkje på jorda. I din teneste med Ord og sakrament, set Herren deg no til å tenesta som biskop. Til dette vert det kravd av deg at du er visleg og vaken i ditt kall.

- Du skal gjera tenesta di som biskop ved å forkynna evangeliet klårt og reint og forvalta sakramenta etter den skipnad Kristus sette og den ordning vår kyrkje har.

- I di tilsynsteneste skal du ta vare på den apostoliske læra etter Guds ord og vedkjenninga i vår kyrkje.

- Som hyrding skal du med klokskap, og saman med dine medtenarar, fremja og verna einskapen i Guds kyrkje.

- Du skal gje akt på deg sjølv og rettleia og oppmuntra kyrkjelydane og medarbeidarane i det bispedømet som er tiltrudd deg.

(Namnet vert nemnt), lovar du for Guds åsyn og framfor denne kyrkjelyden, at du vil gjera dette med truskap, ved den nåde Gud vil gje deg?

Biskopen | Ja.

P | Så gjev meg handa på det.

Biskopen stadfester lovnaden med handslag.

12 | Handspålegging og bøn

P | Når vi no legg hendene på deg og bed, vil vi overgje deg til Gud og be om at Den heilage ande må helga og rusta deg til tenesta.

Biskopen kneler.
Preses i Bispemøtet, seinast avgåtte biskop i bispedømet og forbedarane legg handa på hovudet til biskopen.

Vigslingsbøn

P | Treeinge Gud, Fader, som og Heilag Ande,
vi takkar deg for din tenar *(Namnet vert nemnt)* som er kalla til biskop i vår kyrkje.

Vi bed deg: Send __ Anden som gjev kraft, kjærleik og visdom.

Gi *(Namnet vert nemnt)* å forkynna evangeliet om Jesus Kristus med truskap, til frelse og fridom for alle menneske.
Hjelp __ til å fremme og ta vare på einskapen i kyrkja, slik den er gitt oss i Jesus Kristus.

Hald ___ nær hjå deg gjennom alle dagar.
Gi glede i tenesta.
Gjer __ til ein reiskap for din fred.

Vi ber: Må __ saman med alle dei heilage få styrke til å fatte breidd og lengd, høgd og djupn, ja, kjenna Kristi kjærleik, som er større enn nokon kan forstå. Ef 3, 18-19

Velsign *(Namnet vert nemnt)* i bispegjerninga, så di kyrkje vert oppbygd til ære for ditt namn.

Gud, vi ber.

Alle | Amen.

Forbedarane kneler ved altarringen.
Biskopen kneler ved altaret.

Korsong
Korsong, til dømes Veni Sancte Spiritus, eller ein anna epiklesesalme.

Etter korsongen reiser alle dei som har medverka seg.
Preses i Bispemøtet legg bispekrossen kring halsen på den nye biskopen.

13 | Kunngjering

P vend mot den nye biskopen | På apostolisk vis, med handspålegging og bøn, er du i dag vigsla til biskop i vår kyrkje. Derfor gjer kunngjer at du er rett kalla biskop, med det mynde og det ansvar som høyrer til ditt heilage kall.

Ver hyrding for Guds forsamling! APG 20,28

Akklamasjon

Forbedarane går til plassane sine.
Preses i Bispemøtet sett seg.
Den nye biskopen går til altaret.

14 | *Truvedkjenning Credo

Den nye biskopen vend mot kyrkjelyden | Lat oss saman vedkjennast vår heilage tru:

Nicenum

Vigslingsgudstenesta held fram etter Ordning for Hovudgudsteneste frå og med ledd 12 | **Evangelium.**

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Petter Rønneberg	004	26/02456-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
39/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	16.11.2026

Høring - Nye regler om ordning for Døvekirken

Vedlegg:
Regler om ordning for Døvekirken - Regelutkast
Regler om ordning for Døvekirken - Høringsnotat
Høring - Nye regler om ordning for Døvekirken

Saksorientering

Kirkerådet har utarbeidet et forslag til nye regler om ordning for Døvekirken.

I møte 16. september 2026 gjorde Kirkerådet følgende vedtak i sak KR 61/26:

Kirkerådet sender høringsnotatet på høring med de endringer som fremkom i møtet. Det gjennomføres samtidig et høringsmøte med Døvekirken for å avklare eventuelle arbeidsrettslige spørsmål og ivareta medbestemmelsen.

Saken er sendt på høring med tanke på endelig behandling i Kirkemøtet i 2027.

Bakgrunn for høringen

Døvekirken har siden 2020 gjennomført et forsøk med enhetlig ledelse av de ansatte i Døvekirken, med døveprosten som daglig leder av Døvekirkenes fellesråd/Døves kirkeråd. Prosjektet er formelt avsluttet, men endringene er foreløpig videreført. Døvekirken har i sin sluttrapport om forsøksprosjektet bedt om endringer i regelverket som kan gjøre ordningen permanent. En innarbeiding av de endringene som Døvekirken har bedt om, gir også en anledning til å revidere reglene om Døvekirken. Disse er i dag delt i to regelverk som delvis overlapper hverandre, og de foreslås derfor innarbeidet i ett sett med regler.

Høringsinstansene er Døvekirkens fellesråd /Døves kirkeråd, menighetsrådene i Døvekirken, døveprosten, bispedømmerådene, Oslo biskop og Bispemøtet. Høringen er lagt opp slik at alle kommentarer, innspill og forslag er velkomne, men det er satt opp seks

spørsmål. Det er ikke nødvendig å svare på alle, og det er også anledning til å komme med kommentarer og forslag som ikke er omfattet av spørsmålene.

Forslag til høringsuttalelse fra Oslo bispedømmeråd

Vi viser til høringsbrev fra Kirkerådet av 8. oktober 2026, og vil med dette avgi følgende høringsuttalelse.

Høringsspørsmål

1. Hvilken arbeidsgivermodell bør velges for de ansatte i Døvekirken?

Modell 1: Fortsatt delt arbeidsgiveransvar
Modell 2: Døvekirkens fellesråd som arbeidsgiver for alle
Modell 3: Oslo bispedømmeråd som arbeidsgiver for alle

Hvilke hensyn er avgjørende for vurderingene?

En samordning av arbeidsgiverne for å opprette en enhetlig arbeidsgiverlinje var hovedhensikten med prøveprosjektet. Erfaringene fra forsøket har i all hovedsak vært gode, men det bør jobbes noe videre med rolleavklaringer. Oslo bispedømmeråd mener det vil gi god effekter dersom mer integrert organisering videreføres og videreutvikles.

Døvekirken finansieres fra og med 2026 i sin helhet av Den norske kirke via Oslo bispedømmeråd. Det ligger derfor godt til rette for én arbeidsgiver. Den norske kirke ellers har lokalt to arbeidsgivere, siden hoveddelen av finansieringen av stillinger kommer fra kommunen. Det er derfor ingen god begrunnelse for, organisatorisk, lenger å opprettholde to arbeidsgivere. Det bør isteden sees på en god avklaring av mandat og oppgaver for Døves kirkeråd videre som sikrer nødvendig grad av selvstendighet og engasjement som er nødvendig for videreutvikling av Døvekirken.

Det vil effektivisere og forenkle struktur og forvaltning dersom den todelte organiseringen i Døvekirken opphører, og alle ansatte får samme arbeidsgiver. De positive effektene med enhetlig ledelse fra prøveprosjektet vil forsterkes dersom det er Oslo bispedømmeråd som blir arbeidsgiver for alle i Døvekirken, slik det også framkom av evalueringen etter prøveprosjektet. Døvekirken har en egen kultur som er viktig, samtidig som OBDR kan bidra med strukturene og administrasjon ved å ivareta det som hører med til en arbeidsgiverrolle. Da trenger ikke Døvekirkens Fellesråd (DFKR) å bruke tid og ressurser på arbeidsgiveroppgavene, og fokusere på å ivareta drift av kirkebyggene mv på vegne av soknene, og sikre et strategisk helhetlig blikk på utviklingen av Døvekirken.

Oslo bispedømmeråd anbefaler derfor modell 3.

2. Hvordan bør ansvaret for daglig ledelse og arbeidsgiverfunksjoner fordeles mellom Døvekirkens fellesråd, Oslo bispedømmeråd, døveprosten og fellesrådets daglige leder (kirkevergen)?

I sluttrapporten er spørsmålet om enhetlig ledelse mye omtalt. Ordningen med én leder for alle ansatte ser ut til å ha fungert godt, og har også fått relativt gode tilbakemeldinger i evalueringen.

Sluttrapporten fra prøveprosjektet peker likevel på at det noen steder trengs en tydeligere fordeling av oppgaver og ansvar mellom døvepresten og administrativ leder. Døvekirken gir i sluttrapporten uttrykk for at det døvekirkelige arbeidet vil tjene på å videreføre endringene i ledelsesformer og arbeidsgiveroppgaver som er gjort i forsøket. Oslo bispedømmeråd slutter seg til dette.

Uavhengig av modellvalg for arbeidsgiverorganisering, jf. Spørsmål 1, bør ordningen med enhetlig ledelse videreføres og videreutvikles.

Det sees ikke som formålstjenlig at reglene gir for mye variasjonsmuligheter som igjen kan åpne for uklarheter. Erfaring tilsier at slike spørsmål kan sluke mye energi. Det anbefales derfor at Kirkerådet fastsetter utvetydige regler.

Ansvar, myndighet og oppgaver bør fordeles etter mønster av det som har vært de gode erfaringene i forsøksperioden. Dette innebærer at døveprosten blir en tydelig og ansvarlig overordnet leder for døvekirken.

Ved inngangen til forsøksperioden var det fra Døvekirkens side ønskelig at DKFR skulle få en tydeligere posisjon som et nasjonalt organ for det døvekirkelige arbeidet. DKFR har i utgangspunktet et noe utvidet mandat i forhold til vanlige fellesråd, ved at oppdraget også innebærer å «ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige liv i døvemenighetene».

Oslo bispedømmeråd anbefaler at DKFR i det videre ivaretar rollen det har i dag som nasjonalt samordnende organ for Døvekirken med fokus på strategi og prioriteringer framover, samt den daglige driften av kirken og kirkeanleggene på vegne av menighetsrådene. Dette er med å sikre at Døvekirken utvikles og styrkes videre som nasjonal kirke med tegnspråk som hovedspråk. Døves kirkeråd kan bidra til engasjement og strategiske valg som styrker og videreutvikler Døvekirken, noe som også er viktig for den hørende majoritetskirken. Døve barn og unge deltar dessuten i hørende menigheters aktiviteter. En styrket Døvekirke er derfor viktig, også for at de hørende menighetene kan få hente hjelp og kompetanse fra Døvekirken.

I forlengelsen av dette blir det avgjørende, slik også Kirkerådet peker på i høringsdokumentet, at DKFR ikke beskrives eller gis oppgaver som gjør at det kan oppfattes som overordnet menighetsrådene.

3. Har dere kommentarer eller forslag knyttet til paragrafene i forslaget?

§ 1: Vi støtter innføring av benevnelsen “Døvekirken”.

§ 4: Vi mener, som nevnt ovenfor, at regelverket bør være tydelig og fast på strukturelle forhold. Dette tilsier at det ikke bør åpnes for en mulighet for at menighetsrådet kan velge å fravike hovedmodellen med døvepresten som daglig leder i soknet. Vi foreslår derfor å stryke “...med mindre annet er avtalt.” i siste setning.

§ 8: Oslo bispedømmeråd ser at forslaget om “Døvekirkens fellesråd” som navn på det nasjonale organet kan være tjenlig benevnelse, men “Døves kirkeråd” kan også være formålstjenlig å bruke siden det allerede er innarbeidet. Det viktige er hvilken rolle organet skal ha, som nevnt tidligere.

§ 9: Vi støtter beskrivelsen av de oppgaver som legges til Døves kirkeråd. Når det gjelder funksjonen som daglig leder for Døvekirken, bør det etter vårt syn ikke gis adgang til at Døves kirkeråd kan velge en annen enn døveprosten som daglig leder. Vi foreslår derfor å stryke “...med mindre noe annet er bestemt.” i siste setning.

§ 10: Formuleringene i første ledd bør gjennomgås på nytt, med sikte på større språklig klarhet og presisjon. Av konteksten fremgår det hva som antakelig er riktig lesning, men riktig lesning bør ikke være avhengig av antakelser.
Oslo bispedømmeråd støtter at Døves fellesmøte innkalles til «Når det passer».

§12: Det er klokt at alle Døvekirkens medarbeidere som er omfattet av tilskudd fra det nasjonale rettssubjektet er tilsatt samme sted. Døveprosten bli dermed nærmeste overordnede for alle medarbeiderne. Oslo bispedømmeråd støtter også at Døveprestene i hver døvemenighet, slik det har fungert de siste årene, fortsatt har arbeidsledelsesansvar for alle ansatte, men uten personalansvar.
Slik paragrafen nå lyder: «Døvepresten er arbeidsleder for de øvrige ansatte» blir det språklig noe ufullstendig i andre setning. Her bør ordet «øvrige» erstattes med «alle», slik at det presiseres at soknepresten er leder, også for kapellanen.

§13: Dersom modell 3 velges, bør formuleringen her være at Oslo bispedømmeråd er tilsettingsmyndighet for alle ansatte, men med mulighet for at tilsettingsmyndighet til noen stillinger kan delegeres.
Tilsettinger av prester, undervisningsansatte og diakon skjer i dag i tråd med tilsettingsreglementet for Dnk, slik det tilsettes prester i hørende menigheter. Tilsetting av nasjonal koordinerende undervisningsleder, som jobber tett med prost og fellesrådets daglige leder, blir gjort på samme måte som spesialprestene blir tilsatt. Her blir

menighetsrådets representant erstattet av en representant fra Døves kirkeråd, på samme vis som institusjonene har representant i tilsettingsrådet når spesialprester tilsettes.
Dette bør videreføres.

4. **Er det noen av de foreslåtte reglene som bør endres for å ivareta Døvekirken som organisasjon?**

Oslo bispedømmeråd ønsker at Døvekirken fortsatt skal ivareta hovedansvaret for egen virksomhet og kunne ivareta sin egenart. Den foreslåtte organiseringen vil kunne frigjøre energi og oppmerksomhet på å videreutvikle Døvekirken og samtidig være forankret i det store fellesskapet i Dnk.

5. **Er det regler i forslaget som kan gjøre saksbehandlingen og arbeidet vanskeligere i Døvekirkens rådsorganer?**

Ja, dersom man gir for stor frihet til å innføre organisatoriske avvik fra det som anses som en ønsket hovedordning, vil dette vanskeliggjøre arbeidet for alle som er involvert.

6. **Er det andre temaer eller områder enn de som er tatt med i forslaget som bør reguleres?**

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd vedtar høringssvaret for «Nye regler om ordning for Døvekirken», med de innspill som kom frem i møtet.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Oslo biskop
Postboks 9307 Grønland
0135 Oslo

Dato: 08.10.2026 Vår ref: 26/01651-3 Deres ref:

Høring - Nye regler om ordning for Døvekirken

I det vedlagte høringsnotatet har Kirkerådet utarbeidet et forslag til nye regler om ordning for Døvekirken. I møte 16. september 2026 gjorde Kirkerådet følgende vedtak i sak KR 61/26:

> *Kirkerådet sender høringsnotatet på høring med de endringer som fremkom i møtet.*
>
> *Det gjennomføres samtidig et høringsmøte med Døvekirken for å avklare eventuelle arbeidsrettslige spørsmål og ivareta medbestemmelsen.*

Saken sendes på høring med tanke på endelig behandling i Kirkemøtet i 2027.

Bakgrunn for høringen
Døvekirken har siden 2020 gjennomført et forsøk med enhetlig ledelse av de ansatte i Døvekirken, med døveprosten som daglig leder av Døvekirkenes fellesråd/Døves kirkeråd. Prosjektet er formelt avsluttet, men endringene er foreløpig videreført. Døvekirken har i sin sluttrapport om forsøksprosjektet bedt om endringer i regelverket som kan gjøre ordningen permanent.

En innarbeiding av de endringene som Døvekirken har bedt om, gir også en anledning til å revidere reglene om Døvekirken. Disse er i dag delt i to regelverk som delvis overlapper hverandre, og de foreslås derfor innarbeidet i ett sett med regler.

Høringsinstanser og høringsmøte
Høringen er sendt til Døvekirkens fellesråd /Døves kirkeråd, menighetsrådene i Døvekirken, døveprosten, bispedømmerådene, Oslo biskop og Bispemøtet. Alle som ønsker det kan svare på høringen, som er offentlig tilgjengelig på www.kirken.no.

Kirkerådet vil ta kontakt med Døvekirken for å avtale tidspunkt og innhold i et høringsmøte.

Høringsfristen er satt til 15.desember 2026

Høringsspørsmål

Postadresse: Oslo gate 40 0192 OSLO
E-post: post.kirkeradet@kirken.no Web: Org.nr.:818066872
Telefon: Telefaks:
Saksbehandler Gunnar Rønnestad

Alle kommentarer, innspill og forslag er velkomne. For å gjøre arbeidet med høringen lettere har vi satt opp noen spørsmål som dere kan svare på. Det er ikke nødvendig å svare på alle, og dere har også anledning til å komme med kommentarer og forslag som ikke er omfattet av spørsmålene.

1. Hvilken arbeidsgivermodell bør velges for de ansatte i Døvekirken?
   Modell 1: Fortsatt delt arbeidsgiveransvar
   Modell 2: Døvekirkens fellesråd som arbeidsgiver for alle
   Modell 3: Oslo bispedømmeråd som arbeidsgiver for alle

   Hvilke hensyn er avgjørende for vurderingene?

2. Hvordan bør ansvaret for daglig ledelse og arbeidsgiverfunksjoner fordeles mellom Døvekirkens fellesråd, Oslo bispedømmeråd, døveprosten og fellesrådets daglige leder (kirkevergen)?

3. Har dere kommentarer eller forslag knyttet til paragrafene i forslaget?

4. Er det noen av de foreslåtte reglene som bør endres for å ivareta Døvekirken som organisasjon?

5. Er det regler i forslaget som kan gjøre saksbehandlingen og arbeidet vanskeligere i Døvekirkens rådsorganer?

6. Er det andre temaer eller områder enn de som er tatt med i forslaget som bør reguleres?

Med vennlig hilsen

Jan Rune Fagermoen
Avdelingsdirektør

Gunnar Rønnestad
eniorrådgiver, juridisk seksjon

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Regler om ordning for Døvekirken - Høringsnotat
Regler om ordning for Døvekirken - Regelutkast

,

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjørgvin bispedømeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Kongsgårdsgata 1a,Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Dronningens gate 18	8006 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Bispemøtet	Oslo gate 40	0192 OSLO
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Døveprosten	Fagerborg gt. 12	0360 OSLO
Oslo biskop	Postboks 9307 Grønland	0135 Oslo
Døves kirkeråd	Fagerborggt. 12	0360 OSLO
Døves menighetsråd Bergen	Postboks 2305 Hansaparken	5867 BERGEN
Døves menighetsråd i Oslo og på Østlandet	Fagerborggt. 12	0360 Oslo
Døves menighetsråd Sandefjord	Fagerborggt. 12	0360 OSLO
Døves menighetsråd Stavanger	Sandeidgt. 10	4012 STAVANGER
Døves menighetsråd Tromsø	Jadevegen 10	9022 KROKELVDALEN
Døves menighetsråd Trondheim	Klostergata 60	7030 TRONDHEIM
Døves menighetsråd Ålesund	Borgundvn. 124	6007 ÅLESUND

Regler om ordning for Døvekirken - høringsutkast

§ 1. Formål og organisering

Den norske kirkes betjening av døve benevnes som Døvekirken og har som formål å ivareta de døve som en språklig og kulturell minoritet.

Døvekirken er organisert i døvemenigheter med utstrekning og navn fastsatt av Kirkerådet.

§ 2. Tilsyn

Oslo biskop fører tilsyn med døvemenighetenes virksomhet, herunder prestene og øvrige tilsatte, i samsvar med bestemmelser gitt i tjenesteordning for biskoper. Tilsynet skal utøves i samråd med biskopen i det bispedømmet som den aktuelle døvemenigheten geografisk hører til.

§ 3. Medlemskap og stemmerett i døvemenighet

Medlemmer av Den norske kirke som er døve, sterkt tunghørte, døvblinde, døvblitte og deres familier og tegnspråklige med tilknytning til det døvekirkelige arbeidet, blir medlemmer av den døvemenigheten de hører til ved å la seg registrere i et medlemsregister som føres av Døvekirkens fellesråd. Menighetsrådet i den aktuelle døvemenigheten avgjør i tvilstilfelle om en person oppfyller vilkårene for å bli registrert. I spesielle tilfeller kan et medlem søke Døvekirkens fellesråd om å bli registrert i en annen døvemenighet enn der vedkommende er bosatt, dersom medlemmet har sterkere mener å ha tilhørighet til denne. Vedtak etter denne paragraf kan påklages til biskopen.

Medlem av en døvemenighet som har kirkelig stemmerett, har stemmerett ved valg av døves menighetsråd.

Medlem av en døvemenighet som har kirkelig stemmerett, har stemmerett i menighetsmøtet i den døvemenigheten vedkommende hører til.

§ 4 Døves menighetsråd

For hver døvemenighet skal det velges et døves menighetsråd. Kirkeordningens bestemmelser i §§ 9 til 14 om menighetsrådet og menighetsmøtet gjelder så langt de passer. Tilsvarende gjelder for gudstjenestebøkenes bestemmelser om menighetsrådenes avgjørelsesmyndighet og for regler for bruk av kirkene.

Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av døvemenigheten når det ikke er fastsatt i eller i medhold av disse reglene at myndigheten er lagt til et annet organ.

Opprettelse av stillinger som går over menighetens budsjett skal godkjennes av Bispedømmerådet.

Døvepresten er daglig leder for virksomheten i døves menighetsråd med mindre annet er avtalt.

§ 5 Valg og sammensetning av menighetsrådet
Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og kirkevalgreglene gjelder så langt de passer.

Døve, sterkt tunghørte, døvblinde, og døvblitte, samt tegnspråklige skal være i flertall i menighetsrådet.

§ 6 Formene for menighetsrådets virksomhet
Bestemmelsene i kirkeordningen § 11 og regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet gjelder så langt de passer.

Døvekirkens fellesråd kan i samråd med menighetsrådet oppnevne menighetsutvalg for områder som ikke hører naturlig til en døvekirke.

§ 7 Menighetsmøtet
Bestemmelsene i kirkeordningen § 13 og regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gjelder så langt de passer.

§ 8 Døvekirkens fellesråd (Døves kirkeråd)
Bestemmelsene i kirkeordningen § 16 gjelder så langt de passer.

Døvekirkens fellesråd består av døveprosten, en representant for hver døvemenighet valgt av det enkelte menighetsråd, en felles representant for menighetsutvalgene valgt av menighetsutvalgene i fellesskap, en representant valgt av og blant de ansatte i Døvekirken og en representant oppnevnt av Oslo biskop.

Representantene velges sammen med et tilsvarende antall vararepresentanter for fire år.

Biskopen har rett til å ta del i fellesrådsmøter, men uten stemmerett. Fellesrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.

§ 9 Fellesrådets oppgaver
Døvekirkens fellesråd skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige liv i døvemenighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og være bindeledd til andre organer og instanser i Den norske kirke.

Døvekirkens fellesråd har ansvar for drift og vedlikehold av døvekirkene der disse er eid av vedkommende menighet og for anskaffelse og drift av egnede gudstjenestelokaler for de menighetene som ikke eier egne døvekirker. Fellesrådet har ansvar for anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor og for anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til dåps- og konfirmasjonsopplæring.

Døvekirkens fellesråd avgir for øvrig uttalelse når Kirkerådet eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når fellesrådet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

Døvekirkens fellesråd kan i samråd med døves menighetsråd oppnevne egne menighetsutvalg for områder som ikke sokner naturlig til en døvekirke. Fellesrådet vedtar sammensetning, regler for oppnevning/valg, hvilke oppgaver slike menighetsutvalg skal ha, hvilke områder de skal dekke mv.

Døvekirkens fellesråd forvalter tilskuddet fra Den norske kirke og legger fram budsjettforslag for bispedømmerådet

Døveprosten er daglig leder for fellesrådets virksomhet med mindre noe annet er bestemt.

§ 10 Døvekirkens fellesmøte
Døves menighetsråd samles årlig, eller når Døvekirkens fellesråd bestemmer det, til et felles møte. Fellesmøtet kalles for øvrig sammen dersom minst 1/3 av menighetsrådene krever det.

Døvekirkens fellesmøte behandler aktuelle saker av felles kirkelig karakter. Fellesmøtet gir uttalelse når Kirkerådet eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når fellesmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

I tillegg til menighetsrådsmedlemmene består Døvekirkens fellesmøte av inntil tre representanter fra hvert menighetsutvalg, Oslo biskop eller den biskopen oppnevner i sitt sted, en representant oppnevnt av Kirkerådet og døveprosten.

Møtet kan holdes som fjernmøte.

Døvekirkens fellesråd sender innkalling og saksliste til medlemmene senest 3 uker før møtet. Saksdokumenter bør så langt det er mulig følge med innkallingen. Fellesrådet forbereder de sakene som skal behandles av fellesmøtet.

§ 11 Døvekirker
Hver døvemenighet skal ha en døvekirke eller en fast avtale om bruk av egnede gudstjenestelokaler som kan tjene som døvekirke.

(Kapittel fire i kirkeordningen gjelder tilsvarende for døvekirkene)

§ 12 Tilsatte i Døvekirken
Døveprosten er nærmeste overordnede for døveprestene og øvrige tilsatte. Døvepresten er arbeidsleder for de øvrige tilsatte i menigheten. Døvepresttjenesten og annen vigslet tjeneste omfattes av bestemmelsene i de respektive tjenesteordningene, så langt de passer.

§ 13. Tilsettingsregler
Oslo bispedømmeråd er tilsettingsmyndighet for døveprost, prester og annet personell som er knyttet til den kirkelige betjening av døve. For tilsetting gjelder personalreglement for Den norske kirke så langt det passer. Ved tilsetting av døveprost skal Døvekirkens fellesråd gis anledning til å uttale seg.

§ 14. Forholdet mellom døvemenigheten og (bosteds)soknet
Disse reglene innebærer ingen begrensninger i de rettigheter og plikter døve har som medlemmer av Den norske kirke i det sokn der de er bosatt.

§ 15. Forsøk
Kirkerådet kan godkjenne avtale om forsøk som avviker fra bestemmelsene i disse reglene. Forsøksordninger skal ikke vare utover fem år, og forsøket skal evalueres ved avslutningen.

§ 16. Mindre endringer
Kirkerådet får fullmakt til å foreta mindre endringer i regelverket.

§ 17. Ikrafttredelse
Reglene trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer

Nye regler om ordning for Døvekirken

1. Bakgrunn

Det døvekirkelige arbeidet i Norge har dype røtter. Ved kongelig resolusjon 18. mars 1893 ble den første stillingen som prest for døves menighet etablert, og besatt av pioneren i arbeidet for døve, Conrad Svendsen. Med stort talent for organisering ledet han arbeidet med å utvikle et landsdekkende tilbud for døve. Det ble etter hvert opprettet flere døveprestdistrikter, med døvepresten i Oslo som hovedprest. Kirkeordningsloven fra 1953 § 4 åpnet opp for at det skulle være et eget menighetsråd for døvemenighetene som var knyttet til døvekirkene.

I Stortingsmelding 40 1980 *Om stat og kirk*e uttalte departementet:

> Det er i dag uklart hvilken rettsstilling døvemenighetene har, og det finnes ingen sentrale bestemmelser som regulerer menighetenes økonomi eller virksomhet for øvrig. En forutsetning for et intensivert arbeid blant de døve er at det her gis klargjørende bestemmelser. Siktemålet bør være å gi døvemenighetene den samme rettslige stilling som soknene.

NOU 1989:7 *Om den lokale kirkes ordning* omtalte også det kirkelige tilbudet for døve, og uttrykte at døvemenighetene befant seg i en særstilling som kategorialmenigheter. De var da organisert i fire døvedistrikter med egne kirker og egen geistlig betjening. De seks døveprestene, samt en kateket, ble ledet av en hovedprest, fra 1996 med betegnelsen døveprost.

Utredningen pekte på at døvemenighetens rettsstilling var uklar, og at det ikke fantes egne bestemmelser som regulerte deres økonomi eller virksomhet for øvrig.

Kirkedepartementets rådgivende komite for den geistlige betjening av døve tok saken opp, og etter en forutgående utredning fra departementet, ble forskrift om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten fastsatt ved kongelig resolusjon 17. april 1998. Forslaget til forskrift ble behandlet av Kirkemøtet i 1997 (KM 16/97). Forskriften regulerer den kirkelige organiseringen av døves menigheter og døvekirkene. I hvert døvedistrikt skal det være en døvekirke og til denne kirken skal det være knyttet en menighet med et eget menighetsråd. Døvekirkenes fellesråd gis dessuten fullmakt til å oppnevne menighetsutvalg for områder som ikke sokner naturlig til en døvekirke. Organiseringen av prestetjenesten er lagt under Oslo bispedømme. Høsten 1999 sendte departementet på høring forslag til endring i forskriften, som gav en bredere omtale av døvemenighetenes virksomhet og deres status. Departementet uttalte i høringsbrevet: «Forskriften tar sikte på, så langt det er mulig, å likestille døvemenigheter med de ordinære sokn i Den norske kirke, og å organisere døvepresttjenesten slik at døve gis samme adgang til kirkelige tjenester som hørende». I dette lå også at menighetene ble å regne som egne rettssubjekter. Dette ble bekreftet i et brev fra departementet 8. mars 2000, hvor det heter:

> Endringene baserer seg på at den enkelte døvemenighet er å anse som et eget rettssubjekt, i den forstand at Døves menighetsråd på vegne av menigheten kan inngå privatrettslige avtaler, anlegge og motta søksmål, stifte gjeld og være hjemmelshaver til fast eiendom. Vi gjør imidlertid oppmerksom på at Kirkeloven (sic) ikke beskytter en døvemenighet mot å bli slått konkurs.

Forskriften gav også Kirkemøtet myndighet til å gi nærmere regler om sammensetning av og valg til døvekirkelige organer, en oppgave som Kirkemøtet 1999 delegerte til Kirkerådet. *Regler om sammensetning av og valg til døvekirkelige organer, og om formene for deres virksomhet* ble deretter fastsatt av Kirkerådet ved forskrift 16. februar 2001. Denne forskriften var en utdyping av, og delvis overlappende med, forskriften fra departementet.

I 2013 ble myndigheten som var fastsatt i kirkeloven, til å fastsette særskilt ordning for døvemenigheter og andre kategorialmenigheter, delegert til Kirkemøtet. Forskriften ble deretter vedtatt på ny av Kirkemøtet i 2015 (KM 13/15) med noen mindre endringer, først og fremst overføring av myndighet til kirkelige organer og at inndelingen i døvedistrikter utgikk. Kirkemøtet har vedtatt regelverket på nytt i 2021 (sak KM 20/21) og 2024 (sak KM 17/24) på grunn av nytt hjemmelsgrunnlag, uten at reglene ble innholdsmessig endret.

Dagens situasjon er dermed at det finnes to regelverk for den døvekirkelige virksomheten, ett regelverk fastsatt av departementet og senere vedtatt på ny av Kirkemøtet, og ett sett regler fastsatt av Kirkerådet i 2001.

1.1 Særlig om døvekirkene

En særlig problemstilling er knyttet til eierformen til døvekirkene. Det er uklart hvilken eierform de ulike døvekirkene opprinnelig har hatt. Døvemenighetene var opprinnelig organisert som foreninger som på ulike måter sto som eier av døvekirkene.

I forbindelse med arbeidet med en forskrift for døvemenighetene ble også spørsmålet om ansvar for driften av døvekirkene berørt. Departementets rådgivende komite foreslo at det ble opprettet en stiftelse som skulle stå ansvarlig for driften og forvalte de statlige driftsmidlene. Dette ble senere nedfelt i forskriften, hvor det i § 5 heter: «Døvekirkene drives etter vedtekter godkjent av Kirkerådet. Vedtektene kan ikke være strid med bestemmelsene i dette regelverk.» Det er imidlertid lite som tyder på at en slik organisering av eierforholdet ble gjennomført. Kirkerådet har ikke klart å finne vedtekter for noen av døvekirkene. Kirkerådet legger til grunn at alle døvekirkene i dag er eid av sine respektive døvemenigheter. Døvekirken i Oslo er organisert som et aksjeselskap som er heleid av menigheten

2. Dagens organisering

Døvekirken har i dag åtte døvemenigheter[1] med til sammen 50 ansatte, fordelt på 27,25 årsverk. Av disse er det 17 stillinger, fordelt på 8,2 årsverk som er ansatt av fellesrådet, vesentlig administrative stillinger og medliturger. Fagstillingene, som utgjør ca. 19 årsverk fordelt på 23 stillinger, er alle ansatt av bispedømmerådet. Det er døveprosten, 11 døveprester, 10 trosopplærere (hvorav en er nasjonal koordinator) og én diakon.

Fem av døvemenighetene har egne døvekirker, en er samlokalisert med en soknekirke og de øvrige har leieavtaler med lokale soknekirker.

Ordningen med to arbeidsgivere på lokalt plan ligner på det som er normalordningen i Den norske kirke, der prestene i all hovedsak er ansatt i rettssubjektet Den norske kirke mens øvrige medarbeidere er ansatt i soknet ved kirkelig fellesråd. Det er imidlertid også to viktige forskjeller fra denne normalordningen. For det første er en langt større andel av de lønnede medarbeiderne i Døvekirken ansatt i det nasjonale rettssubjektet ved bispedømmerådet. Det innebærer at døveprosten etter dagens ordning er nærmeste overordnende for flertallet av de ansatte. For det andre har Døvekirken, i motsetning til soknene, bare én finansieringskilde. En viktig årsak til at Den norske kirke lokalt har to arbeidsgivere er at hoveddelen av finansieringen av stillinger kommer fra kommunen. Døvekirken finansieres derimot i sin helhet av Den norske kirke via Oslo bispedømmeråd.

3. Forsøk med ny organisering av Døvekirken

Døvekirkenes fellesråd og døveprosten sendte 8. juni 2018 en søknad til Kirkerådet om å sette i gang et avtalebasert forsøk med enhetlig ledelse i døvekirken. Formålet var, ifølge søknaden, å prøve ut en ordning med én arbeidsgiverlinje og å samordne økonomifunksjoner. Søknaden ble begrunnet med vedtaket i kirkemøtesak KM 11/17 Forsøk med alternativ arbeidsgiverorganisering etter virksomhetsoverdragelsen.

Søknaden ønsket å prøve ut en ordning med døveprosten som daglig leder for Døvekirkenes fellesråd, og nærmeste overordnede for alle ansatte i Døvekirken. Kirkevergen ble foreslått som administrativ leder og nærmeste medarbeider til døveprosten. Døvepresten knyttet til den enkelte døvemenighet var tiltenkt å være daglig leder for døves menighetsråd i tillegg til å være medlem av menighetsrådet. De daglige lederne der skulle være menighetsforvaltere og ha det administrative ansvaret.

Døvekirkenes fellesråd (DKFR) hadde på dette tidspunktet ikke hjemmel for å utføre et slikt forsøk, men Kirkerådet vedtok i 2019 en sak om endring av Regler om døvekirkelige døvemenigheter og døvepresttjenesten. Denne endringen ble vedtatt av Kirkemøtet og fikk følgende ordlyd

[1] Døvekirken > Menighetene

> «Kirkerådet kan godkjenne avtale om forsøk som avviker fra bestemmelsene i forskriften.
>
> Forsøksordningen skal ikke inngås med mer enn fem års varighet.»

Etter at regelendringene var vedtatt, ble det utarbeidet utkast til en avtale mellom Døvekirkenes fellesråd og Oslo bispedømmeråd, som ble behandlet i bispedømmerådet og fellesrådet i desember 2019, og deretter oversendt Kirkerådet.

Kjernen i avtalen var at alle ansatte i døvekirken skulle stå under en felles ledelse, og at DKFR/Døves kirkeråd skulle utgjøre det sentrale styringsorganet i døvekirken, med døveprosten som både daglig leder for fellesrådet og medlem av rådet. Forsøksprosjektet innebar dermed også at døveprosten ble personalleder for alle ansatte. Kirkevergen ble nestleder i staben, med tittelen administrasjonsdirektør. Forsøket innebar også at døvepresten («soknepresten») i den enkelte døvemenighet som en normalordning skulle være daglig leder for menighetsrådets virksomhet og lokal stabsleder. Denne rollen innebar ikke personalansvar. Administrativ leder i menigheten skulle bistå daglig leder. I det endelige utkastet til avtalen ble det lagt opp til en prosedyre der det skulle nedsettes en partssammensatt gruppe som skulle bestemme hvem i staben som skulle tilbys oppgaven som daglig leder i menigheten, men det er uklart om utpekingen av daglig leder skjedde på denne måten.

Avtalen omfattet videre nærmere beskrivelse av sammensetningen av styringsorganet, som blant annet ble supplert med økt arbeidstakerrepresentasjon. Videre var det tatt stilling til sekretariatsfunksjon, lokal ledelse, oppgaver som overføres fra menighetene til Døvekirkenes fellesråd, arbeidsgiveransvar, medbestemmelse og medvirkning samt økonomi. Det ble ikke lagt opp til at noen av de ansatte formelt skulle skifte arbeidsgiver, men at trosopplærere, kateket og prostesaksbehandler i henhold til avtalen skulle tilsettes av fellesorganet. Medbestemmelse og medvirkning var allerede i stor grad felles for arbeidsgiverlinjene. Det ble også lagt opp til å arbeide videre med sikte på en enhetlig økonomi.

Etter at Kirkerådet hadde mottatt søknaden, ble den også sendt til KA for vurdering, og KA hadde flere prinsipielle innvendinger knyttet til kirkedemokratisk forankring, asymmetri i struktur og ressurser mellom partene og noen arbeidsrettslige spørsmål. Særlig var KA kritisk til ordningen med daglig ledelse for døveprosten og døve-prestene. Her savnes en nærmere begrunnelse og det ble pekt på det problematiske med dobbeltrollen som samtidig medlemskap i de aktuelle styreorganene innebærer.

Innvendingene ble behandlet og delvis imøtegått av Oslo bispedømmeråd, i brev til Kirkerådet.

Kirkerådet behandlet deretter saken i møte 4.-5- juni 2020, og gjorde følgende vedtak:

1. Kirkerådet godkjenner avtale mellom Oslo bispedømmeråd og Døvekirkenes fellesråd om forsøk med enhetlig ledelse i døvekirken, jf. vedtak i Oslo bispedømmeråd 9. desember 2019 sak 96/19 og vedtak i Døvekirkenes fellesråd i møte 16.-17. desember 2019 sak 31/19.
2. Døvekirkenes fellesråd skal fortsatt ha denne betegnelsen under forsøket. Alternativt må navn for det sentrale styringsorganet vurderes nærmere og legges frem for Kirkerådet til godkjenning.
3. Videre oppfølging av forsøket skal i tråd med avtalen skje i samarbeid med Oslo bispedømmeråd/Oslo biskop og Døvekirkenes fellesråd.
4. Forsøket varer tre år fra det iverksettes.
5. Det skal gjennomføres midtveisevaluering og sluttevaluering av forsøket. I forbindelse med evalueringen skal det rettes særlig oppmerksomhet mot rollen som daglig leder, og det må også foretas en gjennomgang av arbeidstakernes rettigheter. (KR 47/20)

Avtalen ble deretter noe endret, hvor deler av Kirkerådets vedtak ble innlemmet i teksten. Dette var under pandemien, og det har ikke latt seg gjøre å finne et signert eksemplar, men Kirkerådet legger til grunn at den versjonen som er arkivert hos bispedømmerådet er den endelige avtalen.

En vesentlig del av prosjektet, sett fra Døvekirkens side, var å la DKFR få en tydeligere posisjon som et nasjonalt organ for det døvekirkelige arbeidet. DKFR har i utgangspunktet et noe utvidet mandat i forhold til vanlige fellesråd, ved at oppdraget også innebærer å «ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige liv i døvemenighetene». Rådet har også som medlem en representant for de ansatte i tillegg til døveprosten. I søknaden var dette berørt ved at man også ønsket å kalle organet «Døves kirkeråd». Denne betegnelsen ble i første omgang avvist av Kirkerådet, men etter en fornyet søknad, ble navnet godkjent i 2021 (KR 113/21). I begrunnelsen for vedtaket anførte Kirkerådet bl.a. at Døvekirken har en landsomfattende virksomhet som skal etterstrebe å gi døve over hele landet et fullverdig kirkelig tilbud. Kirkerådet understreket imidlertid at navneendringen ikke skulle medføre endringer når det gjaldt Døvekirkens status eller forholdet til andre kirkelige organer.

Prosjektet hadde formell oppstart 1. desember 2020, men på grunn av pandemien og skifte av døveprost, fikk det en noe trang fødsel. Ny døveprost tiltrådte i mai 2022. Etter planen skulle det gjennomføres en midtveisevaluering i løpet av 2022, men dette lot seg ikke gjennomføre innenfor den rammen. Det viste seg også at såpass omfattende endringer i organisasjonen tar tid og krever mange avklaringer underveis. Det ble derfor nødvendig å utvide prosjektperioden fra de opprinnelige tre årene som først var planlagt. En midtveisevaluering ble foretatt i desember 2023, og denne evalueringen ligger i stor grad til grunn for sluttrapporten fra prosjektet, som ble levert 9. januar 2026.

I sluttrapporten blir etablering av en samordning av arbeidsgiverne for å opprette en enhetlig arbeidsgiverlinje presentert som hovedhensikten med prøveprosjektet. En slik samordning krever også en samordnet ledelse. Evalueringen viste at den største

gruppen av dem som svarte, opplevde endringen som positiv. De øvrige merket ingen stor forskjell eller svarte at det oppsto noen uklarheter. Dette var særlig knyttet til den nye rollen som kombinert døveprest/soknepresten og daglig leder og til avklaring av rolleforståelsen mellom døveprest og administrasjonsmedarbeider.

I sluttrapporten heter det: «I forsøksperioden har soknepresten fungert som daglig leder i menighetene, basert på prinsippet om best faglig kvalifisert og personlig egnet kandidat.» Midtveisvalueringen viste videre at et flertall av respondentene opplevde kombinasjonen døveprest og daglig leder som en styrke for menighetsrådet, men at det noen steder var en viss usikkerhet når det gjaldt fordelingen av administrative oppgaver. Sluttrapporten tolker dette som behov for en tydeligere rolleavklaring, og ettersom spørreundersøkelsen ble gjort nokså tidlig i forsøket, er senere tilbakemelding at rollefordelingen nå er mer avklart.

Samordningen bidro til at DKFRs/Døves kirkeråds administrasjon under forsøket i noe større grad fungerte som et «hovedkontor» for det døvekirkelige arbeidet, og organisasjonen kom nærmere en felles organisasjonsstruktur ved at døveprosten og kirkevergen ble satt inn i en rapporteringslinje.

Når det gjelder tilsettinger, har endringer i personalreglementet ført til at intensjonen i forsøket langt på vei er oppfylt selv om det ikke skjer helt slik det ble skissert på forhånd.

Intensjonen om én tildeling til Døvekirken er foreløpig ikke gjennomført.

Sluttrapporten konkluderer med at forsøksordningen har vist at enhetlig ledelse gir økt helhet, tydeligere struktur og bedre forutsigbarhet. Døvekirken vurderer det derfor som viktig og riktig at ordningen videreføres permanent. Rapporten foreslår derfor at det settes i gang et arbeid med et oppdatert regelverk, særlig med tanke på avklaring av ansvar og økonomisk struktur. Rapporten peker også på det særskilte ansvaret Døvekirken har for å ivareta en språklig og kulturell minoritet.

3.1 Kirkerådets vurdering

Som det fremgår av sluttrapporten, har forsøksperioden vært noe preget av at det har tatt tid for en ny ordning å få satt seg. Deler av forsøket ser heller ikke ut til å ha blitt gjennomført slik det er beskrevet i avtalen mellom DKFR og Oslo bispedømmeråd. Det gjelder særlig prosessen med å velge daglig leder i de lokale døvemenighetene og delegeringen av tilsettingsansvar for ansatte i rDnk til fellesrådet/Døves kirkeråd. Man har heller ikke kommet videre med samordningen av økonomitilskuddet, noe som mest skyldes utenforliggende forhold.

I sluttrapporten er spørsmålet om enhetlig ledelse det som har vært fokusert. Døveprosten har vært daglig leder også for de medarbeiderne som er ansatt av DKFR/Døves kirkeråd, og har slik sett handlet på vegne av fellesrådet. Hovedgrepet, at det har vært én felles stab under samme ledelse både nasjonalt og lokalt, ser ut til å ha fungert etter hensikten, og har fått relativt gode tilbakemeldinger i evalueringen. Sluttrapporten peker likevel på at det noen steder trengs en tydeligere fordeling av

oppgaver og ansvar mellom døvepresten og administrativ leder. Døvekirken gir i sluttrapporten uttrykk for at det døvekirkelige arbeidet vil tjene på å videreføre endringene i ledelsesformer og arbeidsgiveroppgaver som er gjort i forsøket.

Døvekirken har også hatt et sterkt engasjement for å endre tittelen på Døvekirkenes fellesråd til Døves kirkeråd. Utover å gjøre Døves kirkeråd (sammen med døveprosten) til organ for utøvelse av enhetlig ledelse, gir ikke rapporten svar på i hvor stor grad betegnelsen Døves kirkeråd har vært utnyttet på andre måter, men tilbakemeldingene fra Døvekirken er at funksjonen som nasjonalt hovedkontor er styrket. Kirkerådet er likevel usikker på om denne betegnelsen er den best egnede for organet. Dette vil bli utdypet nedenfor.

Hovedkonklusjonen i sluttrapporten fra Døvekirken er at man ønsker å videreføre de endringene som følger av forsøket, og ønsker at det i forlengelsen av forsøket skjer en oppdatering av regelverk for Døvekirken. Kirkerådets vurdering er at de endringene som følger av forsøket i hovedsak er positive, og vil legge til rette for de nødvendige regelendringene som kan åpne for slike endringer. Samtidig er Kirkerådet innstilt på å gi en større fleksibilitet i regelverket, slik at Døvekirken selv får større selvstendighet til å drive virksomheten.

4. Samordning og revisjon av regelverket

Som det fremgår over, er Døvekirken i dag regulert gjennom to ulike regelverk som delvis overlapper hverandre. Det ene ble opprinnelig fastsatt av departementet, som en forskrift som regulerte døvepresttjenesten. Myndigheten til å fastsette denne forskriften ble senere overført til Kirkemøtet, som vedtok den på nytt i 2015. Det andre regelverket, som er en utdyping av regler for døvekirkelige organer, ble fastsatt av Kirkerådet på delegering fra Kirkemøtet.

Kirkerådet mener det er uhensiktsmessig å videreføre en slik todeling av reglene for Døvekirken, og foreslår derfor at de to regelsettene samordnes til ett enhetlig regelverk. Dagens regler vil materielt sett bli ivaretatt i forslaget.

I tillegg foreslår Kirkerådet noen materielle endringer i forhold til dagens regler. Forslagene bygger på erfaringer med forsøksprosjektet og på dialog med Døvekirken. Endringsforslagene kan deles inn i følgende områder:

1. Arbeidsgivermyndighet og enhetlig ledelse i Døvekirken
2. Status for Døvekirkenes fellesmøte
3. Status for Døvekirkens fellesråd/Døves kirkeråd

4.1 Enhetlig ledelse og felles arbeidsgiver

Forsøksprosjektet med enhetlig ledelse i Døvekirken er basert på en avtale mellom de rettssubjektene som har ansatte medarbeidere. Dette er i tråd med vedtaket i KM 10/22 om kirkelig organisering. Erfaringene fra prosjektet er at dette grepet har skapt forenkling og tydeligere organisasjonsstruktur. Signalet fra Døvekirken er at de

ønsker å gjøre ordningen med enhetlig ledelse permanent, og at regelverket endres for å oppnå dette. Kirkerådet støtter denne intensjonen, og foreslår å legge til rette for det gjennom endring av reglene for Døvekirken. Hvis ordningen med enhetlig ledelse skal gjøres permanent, foreslår Kirkerådet videre at denne organiseringen kan tas et skritt videre, ved at alle ansatte i Døvekirken får samme arbeidsgiver.

4.1.1 Modeller for én felles arbeidsgiver for alle ansatte

Modell 1:
Dagens delte arbeidsgiverordning kan videreføres slik at Døvekirkens fellesråd/Døves kirkeråd er arbeidsgiver og tilsettingsmyndighet for én gruppe ansatte, og Oslo bispedømmeråd er arbeidsgiver og tilsettingsmyndighet for en annen ansattgruppe. Denne modellen gir ikke én felles arbeidsgiver, men enhetlig ledelse kan avtales mellom de to arbeidsgiverne, slik som det er gjort i forsøket.

Modell 2:
Døvekirkens fellesråd/Døves kirkeråd kan være arbeidsgiver og tilsettingsmyndighet for alle ansatte i døvekirken. Ledelse vil måtte forankres i Døvekirkens fellesråds/Døves kirkeråds arbeidsgiveransvar.

I denne modellen kan fellesrådets daglige leder (kirkevergen) være nærmeste overordnede for døveprestene og de øvrige ansatte i menighetene. Døveprestene kan alternativt ivareta den daglige arbeidsledelsen av de øvrige ansatte i menigheten på vegne av kirkevergen. Det kan også avtales at døveprosten utfører nærmere bestemte arbeidsgiveroppgaver på vegne av kirkevergen.

Modell 3:
I denne modellen har Oslo bispedømmeråd arbeidsgiveransvaret og tilsettingsmyndigheten for alle ansatte i Døvekirken. Stabsledelsen forankres dermed i bispedømmerådets arbeidsgiveransvar, og døveprosten utøver arbeidsgiverfunksjonen overfor de ansatte på bispedømmerådets vegne.

Døvekirken, i motsetning til soknene, får hele sin finansiering via det nasjonale rettssubjektet, og det er dermed ingen økonomiske hindringer for en slik modell. Døveprosten blir dermed nærmeste overordnede for alle ansatte, på samme måte som i rammen av forsøket, men uten at dette må skje gjennom et delegert ansvar for dem som er ansatt av Døvekirkens fellesråd/Døves kirkeråd. Kirkerådet mener en slik endring dermed vil være en klar forenkling.

4.1.2 Virksomhetsoverdragelse, informasjon og medbestemmelse

Modell 2 og modell 3 innebærer at en gruppe arbeidstakere må overføres fra en arbeidsgiver til en annen. En slik overføring vil være en virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljøloven § 16-1. Ved en virksomhetsoverdragelse overføres tidligere arbeidsgivers rettigheter og plikter i arbeidsforholdet til den nye arbeidsgiveren, jf. arbeidsmiljøloven § 16-2 første ledd.

Tidligere og ny arbeidsgiver skal så tidlig som mulig informere de tillitsvalgte om virksomhetsoverdragelsen og drøfte den med dem, jf. arbeidsmiljøloven § 16-5. De berørte arbeidstakerne skal også informeres så tidlig som mulig, jf. § 16-6. Kravene til informasjon og drøfting etter arbeidsmiljøloven §§ 16-5 og 16-6 inngår i arbeidstakernes medvirkning og medbestemmelse ved en virksomhetsoverdragelse.

Medbestemmelsen ivaretas særlig gjennom arbeidsgivers plikt til å informere og drøfte overdragelsen med de tillitsvalgte etter § 16-5, mens § 16-6 sikrer den enkelte berørte arbeidstaker rett til informasjon. I tillegg kommer arbeidstakers rettigheter etter gjeldende hovedavtale og tariffavtaler.

4.1.3 Daglig ledelse i menighetsråd og Døvekirkens fellesråd/Døves kirkeråd

I forsøksperioden har døveprostens funksjon som arbeidsgiverrepresentant og stabsleder (daglig leder) for de ansatte vært kombinert med funksjonen som daglig leder for Døvekirkens fellesråd/Døves kirkeråd. Dette er en mulig, men ikke nødvendig kobling. Biskopen er i dag leder av prestetjenesten uten å være daglig leder for bispedømmerådet. Kirkerådet foreslår at reglene overlater til Døvekirken selv å vurdere hvilken modell som er mest hensiktsmessig i fortsettelsen.

Det samme gjelder daglig ledelse i døvemenighetene. Det kan være gode grunner til å la døvepresten ha den kombinerte funksjonen som stabsleder i menigheten med rollen som daglig leder for menighetsrådet, men Kirkerådet foreslår at reglene gir rom for flere løsninger. Det er også i tråd med intensjonen i forsøket, slik det blir presentert i samarbeidsavtalen.

4.2 Døvekirkenes fellesmøte

Dagens regelverk har en ordning der døves menighetsråd samles årlig til et felles møte for behandling av saker av felles kirkelig karakter. I tillegg til menighetsrådsmedlemmene består møtet av inntil tre representanter fra hvert menighetsutvalg, Oslo biskop eller den biskopen oppnevner, en representant oppnevnt av Kirkerådet og en representant for de ansatte i henholdsvis det nasjonale rettssubjektet og i fellesrådet.

Fellesmøtet er en god anledning for Døvekirken til å samles for å drøfte saker av felles interesse og peke ut en retning for det døvekirkelige arbeidet på nasjonalt plan. Samtidig er et årlig møte ressurskrevende å organisere og gjennomføre. Administrasjonen i fellesrådet bruker en god del ressurser på å forberede møtet, og gjennomføringen har vesentlige budsjettmessige konsekvenser. Kirkerådet foreslår derfor at reglene endres slik at Døvekirken ikke er pålagt å gjennomføre en slik årlig samling, men at fellesrådet selv kan ta stilling til om fellesmøtet skal innkalles. Kirkerådet foreslår også å åpne for at fellesmøtet kan gjennomføres digitalt, som fjernmøte.

Etter dagens ordning er en av fellesmøtets oppgaver å velge representanter til Døvekirkenes fellesråd. Dette foregår etter en prosedyre der DKFR året før valget

oppnevner en nominasjonskomite, som setter opp en prioritert liste på grunnlag av forslag om tre personer fra hvert av menighetsrådene. Det er i tillegg mulig å stille benkeforslag på fellesmøtet. Møtet velger deretter en representant og en vararepresentant fra hver menighet i separate valg.

Kirkerådet finner denne prosedyren unødvendig omstendelig, og i tillegg legger den opp til at det alltid vil være (minst) en person som vrakes. Tilbakemeldingen fra Døvekirken er at fellesmøtet i praksis alltid velger de kandidatene som menighetsrådene foreslår, og at reglene dermed langt på vei legger opp til en skinnprosess. Kirkerådet foreslår derfor at de valgte representantene til Døvekirkenes fellesråd pekes ut på samme måte som representanter til kirkelig fellesråd, ved at hvert enkelt menighetsråd velger sin representant og vararepresentant. Døvekirkenes fellesmøte vil da ikke ha noen rolle i sammensetningen av rådet.

4.3 Døvekirkens fellesråd/Døves kirkeråd

En vesentlig målsetting for Døvekirkens forsøksprosjekt har vært en strategisk styrking av Døvekirkenes fellesråd som nasjonalt organ for det døvekirkelige arbeidet. En del av denne satsingen har også vært ønsket om å bruke betegnelsen Døves kirkeråd.

I gjeldende regelverk har Døvekirkenes fellesråd en posisjon som langt på vei er lik den kirkelig fellesråd har innenfor den alminnelige soknestrukturen. DKFR skal fremme samarbeid mellom de enkelte menighetsråd og i forhold til andre organer og instanser i kirken. Rådet har ansvar for opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett, og har arbeidsgiveransvaret for disse. Rådet fremmer også forslag til det samlede tilskuddet til det døvekirkelige arbeidet.

DKFR skiller seg også på noen punkter fra vanlige fellesråd. Det ligger i mandatet at Døvekirkenes fellesråd «skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige liv i døvemenighetene», og har dermed et innholdsmessig helhetsansvar for det døvekirkelige arbeidet. Dette går mer i retning av mandatet til bispedømmerådene og Kirkerådet. Videre er sammensetningen av rådet litt annerledes. I tillegg til en representant fra hvert menighetsråd og en felles representant for menighetsutvalgene, består rådet også av en representant valgt av og blant de ansatte i Døvekirken.

I praksis inntar DKFR og dets administrasjon i stor grad en rolle som hovedkontor for det døvekirkelige arbeidet. Det ivaretar en rekke administrative oppgaver, herunder forvaltningen av døvekirkene (som ikke er nevnt i reglene), utarbeidelse av felles materiell etc., og har generelt en koordinerende funksjon for Døvekirken. DKFR vedtar også ulike nasjonale planer for det døvekirkelige arbeidet.

Forsøksprosjektet innebar enkelte endringer i fellesrådets sammensetning og rolle. Antall representanter for de ansatte ble økt fra en til to og det ble presisert at disse skulle være fra henholdsvis de som var ansatt av bispedømmerådet og de som var ansatt av fellesrådet. Etter ny behandling i Kirkerådet, ble også betegnelsen på organet Døves kirkeråd.

Kirkerådet har merket seg at den rollen Døvekirkenes fellesråd reelt sett har i dag, og som er forsterket under forsøksperioden, langt på vei har karakter av å være et nasjonalt organ for det døvekirkelige arbeidet. Mandatet overlapper menighetsrådets, ved at det skal vekke og nære det kristelige livet i døvemenighetene, og fellesrådet skal både fremme samarbeid menighetene imellom og være bindeledd til andre organer og instanser.

Spørsmålet er så hvilken betegnelse som er mest dekkende for et slikt organ. Dagens navn, Døve*kirkenes* fellesråd peker mot et organ som har et bredere sikte enn å være et fellesorgan for menighetsrådene. De opprinnelige ordningene har vært at den enkelte døvekirke var basis for døveprestens virksomhet i det som tidligere var døvedistriktet. Til denne kirken knyttet det seg også en menighet med et menighetsråd. I områder (innenfor distriktene) der det ikke var enn kirke ble det i stedet opprettet menighetsutvalg, noe som har vært fellesrådets oppgave. Denne organiseringen trekker i retning av å betrakte fellesrådet for døvekirkene som et organ for den helhetlige døvekirkelige virksomheten, både døveprestenes og de menighetsrådene (og menighetsutvalgene) som var knyttet til kirkene.

I senere tid er det antagelig riktig å si at menighetsrådene har fått en mer fremtredende rolle i styringen av det døvekirkelige arbeidet. Det er i tråd med den generelle utviklingen i Den norske kirke, hvor demokratiske organer i kirken har fått en viktigere rolle som kirkelige styringsorganer. Døvekirkenes fellesråd har dermed gradvis inntatt en rolle som ligner mer på et kirkelig fellesråd for geografiske sokn.

Prøveprosjektet har ønsket å løfte fellesrådets posisjon som fellesorgan, i første rekke gjennom enhetlig ledelse av alle ansatte, men også ved å bruke betegnelsen Døves kirkeråd. Kirkerådet er enig i at dette navnet understreker organets nasjonale oppgaver og betydning, men er samtidig opptatt av at det kan gi assosiasjoner til et overordnet organ. Sluttrapporten fra prosjektet, konstaterer at navnet Døves kirkeråd «peker på dette organet som et overordnet organ for Døvekirkens virksomhet». Et slikt utsagn er i beste fall upresist. Døvekirkenes fellesråd har ikke noen overordnet myndighet i forhold til andre døvekirkelige organer, men fremstår i første rekke som et fellesorgan for døvemenighetene. Sammensetningen av organet har i praksis også størst likheter med et kirkelig fellesråd. Kirkerådet er derfor usikker på om navnet Døves kirkeråd det mest dekkende navnet både i forhold til rådets oppgaver og i forhold til andre organer i kirken. Det mest nærliggende organet å sammenligne med er Samisk kirkeråd, som er valgt og sammensatt på en annen måte og som bygger sitt mandat på samenes status som urfolk. Hvis «kirkeråd» også skal tas i bruk som navn på organer for nasjonale minoriteter, er det en terminologi som får konsekvenser utover den døvekirkelige sammenhengen. Kirkerådet er foreløpig ikke beredt til en slik utvidet bruk av begrepet.

Et alternativt navn på fellesrådet kan være *Døvekirkens fellesråd*. Betegnelsen «Døvekirken» er etter hvert innarbeidet som en uoffisiell helhetsbetegnelse for det døvekirkelige arbeidet og er gjennomgående brukt i dokumentet her, selv om det ikke finnes nedfelt i noe regelverk som omhandler den døvekirkelige virksomheten.

Kirkerådet foreslår å innføre Døvekirken som en offisiell betegnelse, og at Døvekirkens fellesråd dermed kan betegne det nasjonale fellesorganet. Kirkebegrepet blir da endret fra å beskrive de konkrete døvekirke(bygg)ene til å beskrive Døvekirken som organisasjon og virksomhet. Fordi fellesrådet ikke vil ha noen overordnet myndighet over det enkelte døvekirkelige menighetsråd, men har store likheter med andre fellesråd, er også fellesrådsbetegnelsen egnet. Kirkerådet foreslår derfor Døvekirkens fellesråd som et nytt navn, men vil be høringsinstansene kommentere hvilket navn som er mest passende.

En vesentlig del av prøveprosjektet var at døveprosten skulle være daglig leder av DKFR/Døves kirkeråd. En vesentlig begrunnelse for dette var ansvaret for enhetlig ledelse av de ansatte. Dersom det blir en endring i arbeidsgivertilknytning, slik at det ikke bare blir enhetlig ledelse, men også samme arbeidsgiver, vil fellesrådet ikke på samme måten bli en part i daglig ledelse av de ansatte. Det er likevel mulig å tenke seg at fellesrådet får delegert arbeidsgiveroppgaver fra bispedømmerådet, og dermed kan fungere som arbeidsgiverorgan for alle ansatte. På den andre siden vil det også være mindre krevende at en annen har ansvar for daglig ledelse av fellesrådet, slik dette ansvaret også er delt mellom biskop og stiftsdirektør på bispedømmenivå.

En innvending mot ordningen med døveprosten som daglig leder har vært at døveprosten sitter som medlem av fellesrådet og døvepresten i menighetsrådet, og at det kan gi uklare linjer mellom det valgte rådet og forvaltningen. Denne innvendingen svekkes for fellesrådets del ved at døveprosten uansett sitter med lederansvar for de ansatte. Erfaringene fra forsøksordningen er gode, og en samordning av ledelsen gir potensielt en administrativ styrking av Døvekirken. Når det gjelder menighetsrådene, åpner kirkeordningen § 11 også generelt for at soknepresten kan være daglig leder, og en slik ordning er gjennomført enkelte steder. Kirkeordningen § 42 åpner også for at prest og prost kan forberede saker for organ der de selv er medlem.

En annen innvending er at ledelsesoppgavene tar mye tid og fokus fra andre sider av proste- og prestetjenesten. Dette vil antagelig være forskjellig ut fra personlige anlegg og preferanser, særlig med hensyn til døveprestene. Døvekirken legger imidlertid godt til rette for administrativ støtte for å minke byrden av lederoppgavene. Kirkerådet mener likevel at ordningen bør være fleksibel, slik at det kan åpnes for at en annen enn døveprosten og døvepresten kan ivareta oppgaven som daglig leder for henholdsvis fellesrådet og menighetsrådet.

5. Forslag til regler

Som nevnt over, er dagens regler for Døvekirken av historiske grunner delt i to regelverk. Forslaget til nye regler har slått sammen disse, men uten å gjøre andre endringer enn de som følger av det som er beskrevet tidligere. Det er også gjort noen språklige forenklinger. I kommentarene til de enkelte paragrafene vil det i første rekke være endringene som er kommentert.

Til § 1
Kirkerådet foreslår her at *Døvekirken* blir innført som en offisiell samlebetegnelse på den kirkelige betjening av døve. Ettersom «døvekirke» i formell døvekirkelig sammenheng til nå har betydd kirkebygget, innebærer denne endringen en innføring av kirkebegrepet i betydningen organisasjon.

Kirkerådet foreslår også at det i reglene oppgis et formål med virksomheten. I forslaget blir de døve identifisert som en nasjonal minoritet basert på språk og kulturell egenart.

Til § 2
Tilsynet med Døvekirken ligger hos Oslo biskop. Forslaget understreker tydeligere enn før at grunnenheten i den døvekirkelige virksomhet er døvemenighetene.

Til § 3
Døvemenighetene er kategorialmenigheter, og bestemmelsen angir hvem som faller innenfor kategoriene som gir rett til medlemskap. Hvis det oppstår tvil om noen oppfyller kriteriene, avgjøres dette av menighetsrådet i vedkommende døvemenighet. Avgjørelsen kan påklages til biskopen.

Døvemenighetene har ikke status som sokn, men de er likevel geografisk inndelt. Hvilken døvemenighet man hører inn under er derfor i utgangspunktet bestemt av bostedsadresse. Døvekirkens fellesråd kan likevel tillate at et medlem kan registreres i en annen menighet enn der vedkommende bor.

Til § 4
På samme måte som for soknemenigheter, skal døves menighet ha et døves menighetsråd. Tidligere knyttet reglene menighetsrådet til en konkret døvekirke, men forslaget til nye regler har ikke den samme koblingen. I dag seks av døvemenighetene et eget kirkelokale, men to har gjort faste avtaler om bruk av et lokalt kirkebygg. Kirkerådet legger til grunn at ved godkjenning av eventuelle nye menigheter, må menigheten ha tilgang til et kirkerom, enten ved eierskap eller en fast leieavtale.

Betegnelsen «døves menighetsråd» brukes for å skille rådet fra vanlige menighetsråd. En alternativ betegnelse kunne være «døvemenighetsråd», men Kirkerådet foreslår å beholde den innarbeidede formen, med kortform «menighetsråd».

Døves menighetsråd er så langt det passer underlagt samme regelverk som soknenes menighetsråd. Dersom menighetsrådet vil opprette stillinger som er lønnet over menighetsrådets budsjett, skal dette godkjennes av fellesrådet/bispedømmerådet.

Forslaget til regler legger en føring om at døvepresten er daglig leder for menighetsrådets virksomhet (i tillegg til å være arbeidsleder for de øvrige ansatte, jf. § 12). Det åpnes likevel for at menighetsrådet velger en annen i staben til å ha funksjonen som daglig leder. Dette må i så fall avtales mellom døveprosten og menighetsrådet.

Til § 5
Et flertall av medlemmene i menighetsrådet skal oppfylle minst ett av kriteriene om å være enten døv, sterkt tunghørt, døvblind, tegnspråklig eller døvblitt. Kriteriet om å være tegnspråklig er lagt til i forslaget. Nominasjonskomiteen må ta hensyn til dette ved oppsett av kandidatliste til valget.

Til § 6
Dersom det oppstår behov for å organisere døvekirkelig virksomhet i et område der det ikke er en døvekirke eller en fast avtale om å leie lokaler til kirke, kan fellesrådet oppnevne et menighetsutvalg, jf. § 9.

Til § 8
Navnet på det nasjonale organet for Døvekirken vil bli et spørsmål i høringen, men Kirkerådet foreslår Døvekirkens fellesråd.

Kirkeordningen § 16 om formene for fellesrådets virksomhet gjelder også for Døvekirkens fellesråd.

Sammensetningen av fellesrådet er i dag regulert i bestemmelsene om døvekirkenes fellesmøte, som etter dagens regler velger fellesrådet. Kirkerådet foreslår at Døvekirkens fellesråd velges på samme måte som andre kirkelige fellesråd, ved at hver døvemenighet velger en representant med vararepresentant til fellesrådet, i tillegg til døveprosten og en representant oppnevnt av biskopen. Sistnevnte tilsvarer langt på vei kommunens representant i kirkelige fellesråd. I motsetning til i andre fellesråd har Døvekirkenes fellesråd et i dag medlem valgt av og blant de ansatte. Kirkerådet foreslår foreløpig å beholde denne ordningen, men vil lytte til innspill i høringen.

Til § 9
Forslaget til bestemmelser om fellesrådets oppgaver tar utgangspunkt i dagens bestemmelser, men har justert disse noe i tråd med det som er dagens praksis i Døvekirken og forslaget om overgang til én arbeidsgiver for alle ansatte.

Døvekirkens fellesråd har et bredere ansvar enn et kirkelig fellesråd i en kommune. Dette er først og fremst knyttet til mandatet om at fellesrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige liv i døvemenighetene. Dette gir et helhetsansvar for feltet som sammenfaller med bispedømmerådets ansvar for hele bispedømmet, og det gir anledning til å vedta helhetlige planer og prioriteringer. Reglene gir imidlertid ikke fellesrådet en posisjon som er overordnet det enkelte døves menighetsråd, slik at helhetlige initiativ må skje i samråd med menighetsrådene.

Kirkerådet foreslår videre å ta inn i reglene forvaltning av driftsmidlene som Døvekirken mottar, blant annet at fellesrådet har ansvar for drift og vedlikehold av døvekirkene der disse er eid av menigheten, samt anskaffelse og drift av preste- og menighetskontor og hjelpemidler til konfirmantundervisningen. Dette er i samsvar med dagens praksis i Døvekirken.

Fellesrådet har også mandat til å oppnevne menighetsutvalg, og må da også avgrense området som sorterer under menighetsutvalget innenfor den lokale døvemenigheten. Opprettelse av menighetsutvalg må i dag betraktes som en overgangsordning på vei mot egen døvemenighet, og en slik bør søkes opprettet så snart det er egnede kirkelokaler tilgjengelig på fast basis. Det er per i dag (2026) ingen menighetsutvalg i Døvekirken.

Fellesrådet har ansvar for å fremme forslag om samlet tilskudd til døvekirkelig arbeid og for å fremme et budsjett for den delen av tilskuddet rådet har til rådighet.

Daglig leder for fellesrådet er i utgangspunktet døveprosten, men Døvekirkens fellesråd kan bestemme at en annen ansatt i fellesrådet skal ha funksjonen som daglig leder, og avtale det med Oslo bispedømmeråd.

Til § 10
Døvekirkenes fellesmøte skal i dag etter reglene innkalles en gang i året. Kirkerådet foreslår at navnet endres til Døvekirkens fellesmøte og at det blir opp til fellesrådet å bestemme hvor ofte fellesmøtet skal samles. Årlige møter vil fortsatt være utgangspunktet, men det vil være mulig å møtes sjeldnere, og det åpnes for at møtene kan holdes som fjernmøter. Kirkerådet legger til grunn at en bestemmelse om frekvens skjer i samråd med fellesmøtet selv.

Forslaget til nye regler er ellers i tråd med dagens, med unntak av at fellesmøtet ikke lenger får oppgaven med å velge representantene til fellesrådet.

Til § 11
Døvekirkenes rettslige status har ikke tidligere vært omtalt i regelverket. I dag er det bare en bestemmelse der det heter at døvekirkene drives av vedtekter godkjent av Kirkerådet. Kirkerådet er ikke kjent med at det per i dag finnes noen slike vedtekter, men legger til grunn at døvekirkene er eid av døvemenighetene.

Kirkerettslig status for de ulike døvekirkene er ikke endelig avklart innen saken sendes ut på høring, og Kirkerådet vil om nødvendig komme tilbake med et mer utfyllende forslag om bestemmelser for kirkebyggene.

Til § 12
Døveprosten er i dag nærmeste overordnede for de øvrige medarbeiderne i Døvekirken som er ansatt i rettssubjektet Den norske kirke. Som nevnt over, foreslår Kirkerådet at alle Døvekirkens medarbeidere som er omfattet av tilskudd fra det nasjonale rettssubjektet også skal være ansatt der. Døveprosten blir dermed leder med personalansvar for alle disse. Døveprestene i hver døvemenighet foreslås som før, som arbeidsleder for de øvrige ansatte, men uten personalansvar.

Til § 13
Som en følge av ovennevnte, foreslår Kirkerådet Oslo bispedømmeråd som tilsettingsmyndighet for alle ansatte i Døvekirken. Det innebærer at regler for tilsetting følger personalreglement for Den norske kirke. For stillinger som ligger til

den enkelte døvemenighet foreslår Kirkerådet at de tilsettes etter samme prosedyre som prester i menighetstjeneste. Det innebærer at menighetsrådet er involvert gjennom hele tilsettingsprosessen. Administrativt ansatte i fellesrådet kan tilsettes etter sammen mønster som ansatte ved bispekontoret.

Til § 14
Denne bestemmelsen om forholdet til bostedssoknet viderefører § 11 i *Regler om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten* med samme innhold.

Til § 15
Denne bestemmelsen om forsøk viderefører § 12 i *Regler om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten*. Setningen om at forsøket skal evalueres ved avslutningen er ny.

Til § 16
Denne bestemmelsen om mindre endringer viderefører § 13 i *Regler om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten*.

Til § 17
Denne bestemmelsen om ikrafttredelse viderefører § 14 i *Regler om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten*. Etter gjeldende regler trer reglene i kraft straks, mens det etter forslaget er Kirkerådet som bestemmer tidspunktet for ikrafttredelsen.

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Christofer Solbakken	500	26/02582-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
40/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	16.11.2026

Nye bydeler i Oslo kommune - Vurdering av konsekvenser for Oslo bispedømme

Saksorientering

Oslo bystyre har vedtatt å redusere antall bydeler i Oslo fra dagens 15 til åtte nye bydeler fra 2028. Flere oppgaver som i dag gjøres av etater i kommunen, skal flyttes til bydelene. Reformen er begrunnet med ønsket om sterkere lokaldemokrati, større fagmiljøer og mer helhetlig tjenesteyting.

Med overføring av oppgaver følger også overføring av økonomiske ressurser. Bystyret har også vedtatt en utjevningsmodell, som tar sikte på å gjøre det økonomiske handlingsrommet mellom bydelene likere.

Det legges til grunn at kommunens plikt til å yte tilskudd til Kirkelig fellesråd fortsatt vil være et sentralt tilskudd fra bystyret og byrådet, og ikke delegeres til bydelene. Gitt dette, vil spørsmålet om hvilke konsekvenser bydelsreformen vil få for kirken, primært handle om andre ting enn kirkens grunnøkonomi.

Bydelsreformen trenger ikke i seg selv å medføre store, strukturelle endringer for kirken, men kan samtidig være en anledning til å se på muligheter for bedre samarbeid.

Geografi

Oslos åtte nye bydeler vil fordeles på de fem prostiene som utgjør den kirkelige inndelingen. Bydelsgrenser og prostigrenser vil mange steder ikke være helt sammenfallende, og også soknegrenser vil noen steder overskride bydelsgrensene. Dette er imidlertid ikke noe nytt, og på dette punktet oppstår det derfor ikke noen prinsipielt ny situasjon.

De fleste av dagens prostier omfatter hele eller store deler av de nye bydelene. Søndre Aker prosti er omtrent helt og fullt sammenfallende med Nordstrand bydel og Østensjø bydel. Vestre Aker prosti omfatter hele Vestre Aker bydel og det meste av Frysja bydel, samt en liten flik av Gamle Aker bydel. Domprostiet omfatter resten av Gamle Aker bydel og det meste av Gamle Oslo. Groruddalen prosti omfatter hele Øvre Groruddalen bydel og det aller

meste av Hovin bydel. Nordre Aker blir et unntak, og omfatter mindre deler av hhv Gamle Oslo, Frysja og Hovin.

Prosti	**Bydel**
Domprostiet	Gamle Oslo, Gamle Aker
Søndre Aker	Nordstrand, Østensjø
Groruddalen	Hovin, Øvre Groruddalen
Nordre Aker	Gamle Oslo, Frysja, Hovin
Vestre Aker	Vestre Aker, Frysja

Utgangspunktet for kirkens administrative inndeling handler om at kirkebyggene står der de står. Siden kirkelig aktivitet i stor grad er knyttet til kirkebygg, blir poenget med kirkelig sokneinndeling å knytte en passelig stor andel av innbyggerne rundt kirkebygget, samt å avgrense en gruppe ansatte sitt arbeid. Soknet blir med dette en funksjon av kirkebygget, en avgrenset mengde mennesker som bor i relativ nærhet til kirkebygget, og et antall ansatte som har dette kirkebygget som utgangspunkt for sin tjeneste.

Dette utgangspunktet står fast også med ny bydelsstruktur. For oppdeling av soknegrenser vil derfor utbygging og befolkningsendring være viktigere betingelser enn endringer i bydelsgrenser.

På kort sikt synes det ikke hensiktsmessig å initiere større endringer i sokne- og prostistrukturen.

Økonomi
Mange menigheter har i dag et godt samarbeid med kommunen via bydelene eller bydelsinstanser. Det er all grunn til å tro at dette kan videreføres med ny struktur. Spørsmålet er om kirkelig initiativ overfor bydelene i større grad bør koordineres, slik at kirkens grenseflate mot bydelen blir mest mulig konsentrert.

Det er faktorer som taler både for og mot en slik samordning. Det vil kunne styrke den samlede kirkelige gjennomslagskraften, men kan også svekke den lokale kontakten. Kanskje blir menighetene i større grad konkurrenter, enn hva som har vært tilfelle før. Et unntak kan være kriseteam og beredskap. Et alternativ kan være å løfte dette til prostinivå.

Å bruke mye energi på å samordne menigheten overfor bydelene synes å være lite effektivt med sikte på søknad om tilskudd og samarbeid, men kan være formålstjenlig når det gjelder kriseteam og beredskap.

Samarbeidstiltak
Reformen legger opp til at bydelene skal få en sterkere rolle som lokale samfunnsutviklere. Kirken er ofte en av de større frivillige og samfunnsbyggende aktørene lokalt. Derfor kan man se for seg at bydelene i større grad vil invitere kirken til samarbeid om f.eks. nærmiljøutvikling, forebyggende arbeid, møteplasser for eldre, integreringsarbeid og kriseberedskap.

Det området som trolig påvirkes mest er ikke gudstjenestelivet, men samarbeidet om velferdsoppgaver. Fordi reformen innebærer at flere helse-, omsorgs- og nærmiljøoppgaver flyttes til bydelene, vil kirkens diakonale arbeid få nye kommunale samarbeidspartnere og muligens større geografiske nedslagsfelt.

Dette kan styrke kirkens rolle som samfunnsaktør, men også øke behovet for profesjonalisert samarbeid.

Dersom de nye og større bydelene etter hvert oppleves som mer relevante enn dagens mindre bydeler, kan også prostiene bli de naturlige samarbeidspartnerne for kommunen, ikke ulikt det som er situasjonen i mindre kommuner andre steder i landet. Dette gjelder særlig dersom de nye bydelene får større ansvar innen helse, omsorg og sosialt arbeid.

Oppsummert

Den mest sannsynlige konsekvensen av bydelsreformen er ikke en omfattende kirkelig strukturreform, men at:

- samarbeid flyttes fra 15 til 8 bydeler,
- prostiene får større betydning som samarbeidsnivå,
- kirken må bygge nye relasjoner til de nye bydelsadministrasjonene,
- diakonalt og sosialt samarbeid blir sterkere påvirket enn den tradisjonelle menighetsvirksomheten.

Vedlegg:

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar saken til orientering.

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Ingun Yri Øystese	200	26/02585-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
41/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	16.11.2026

Kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner - oppfølging av KM-vedtak og forslag til strategi Oslo bispedømme

Vedlegg: KM
Rapport fra arbeidsgruppe - kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner
Strategi Kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner

Saksorientering

Det vises til KM vedtak i sak KM 08/23.
Det legges med dette fram forslag til strategi for kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner i Oslo bispedømme for de kommende årene.

Kirkemøtet 2023 slo fast at kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner er sentral for kirkens oppdrag og selvforståelse. Vedtaket har 9 punkter. Det handler om tjenestens integrering i kirkens øvrige arbeid, tros- og livssynsmessige rettigheter, samfunnsansvar, profesjonsbredde, biskopens tilsyn, samarbeidsavtaler, fagutvikling og dialog med myndigheter. KM bad også KR gjennomgå bevilgningene til, og organiseringen av spesialprest-tjenesten.

Prosess i Oslo bispedømme.
Tilsynssamling for spesialprester i 2024 drøftet KM-saken og foreslo at det ble nedsatt en arbeidsgruppe av institusjonsprester for å utarbeide forslag til strategi. Biskopens ledermøte gav sin tilslutning til dette og gav prost Marit Bunkholt ansvar for å initiere en slik arbeidsgruppe med gitt mandat. Arbeidsgruppen besto av prester fra fengsel, sykehus, sykehjem og studentprestetjenesten. Gruppen har gått gjennom KMs ni vedtakspunkter og foreslått strategi og tiltak for hvert punkt. Den har også kartlagt tjenesten slik den var våren 2026. Rapporten er vedlagt.

I tillegg har bispedømmeadministrasjonen hentet innspill fra prostene om hvordan ansatte i begge linjer – bispedømmeråd og fellesråd – bruker ressurser inn mot samfunnsinstitusjonene. Innspillene supplerer bildet som arbeidsgruppens arbeid beskriver for kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner. Menighetens ansatte prester og diakoner har regelmessig betjening av sykehjem og helsehus. Det er lite kontakt mellom menighetens ansatte og prester på studiesteder, fengsler og sykehus.

Saken ble tatt inn i Felles ledermøte med prostene og fellesrådene for å sammen drøfte bruk av ansatte inn mot samfunnsinstitusjonene fremover.

Avgrensning: Med samfunnsinstitusjoner menes institusjoner med lang tradisjon for kirkelig tjeneste: Fengsel, sykehjem og helsehus, sykehus og utdannings institusjoner. Forsvarets tros- og livssynskorps holdes utenfor, da de står under tilsyn av preses.

Utviklingen i tros- og livssynsfeltet og endrede relasjoner mellom staten og Den norske kirke fordrer en helhetlig gjennomtenkning og vurdering av kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner. Formålet er å tydeliggjøre for ansatte, institusjoner og samfunnet hvordan kirken forstår disse tjenestene, hvorfor de er viktige for enkeltmennesker, kirken, institusjonene og samfunnet, og gi retning for en videre prioritering og satsing.

Med dette legges det fram forslag til strategi for kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner i Oslo bispedømme for perioden 2026 – 2030

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd vedtar Strategi for kirkelig tjeneste ved samfunnsinsitusjoner 2026-2030 med de merknader som kom frem i møtet

Forslag til:

Strategi for kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner i Oslo bispedømme

Innledning – arbeidsgruppens mandat, sammensetning og arbeidsform

Biskopens ledermøte drøftet våren 2025 forslaget fra tilsynssamling for spesialprester 2024 om å utvikle en strategi for Oslo bispedømme i forlengelsen av KMs vedtak om kirkens tjeneste ved samfunnsinstitusjonene (KM 2023, se vedtaket her: https://www.kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkemotet/2023/vedtak/vedtak%20km%208_23%20fra%20komit%C3%A9%20b.pdf). Deltakerne i tilsynssamlingen ba om at en gruppe prester i samfunnsinstitusjoner i dialog med og ledet av prost(er) med ansvar for institusjonsprester samles for å diskutere dette og deretter legge fram forslag om slik strategi.

Ledermøtet sluttet seg til forslaget og ga prost Marit Bunkholt ansvar for å sette sammen en arbeidsgruppe og gi den et mandat på bakgrunn av samtalen i ledermøtet. Arbeidsgruppen skal levere strategien som sak til Oslo bispedømmeråd. Bispedømmets ledelse konsulteres underveis i arbeidet.

Det ble etablert en arbeidsgruppe bestående av:

> Fengselsprest Sigrun Hermansdottir (Ila fengsel)
> Sykehusprestene Bjørn Eirik Bjerkreim-Bentzen (OUS), Bergljot Hauglid (LDS) og Aud Irene Svartvasmo (Diakonhjemmet)
> Sykehjemsprestene Ingrid Rian (Ullern helsehus/Ullerntunet og Grefsenhjemmet) og Yvonne Andersen (Cathinka Guldberg-senteret Lovisenberg).
> Studentprest Anne Anita Lillebø (Livssynsåpent samtalesenter UiO)
> Leder prost i Nordre Aker Marit Bunkholt
> Sekretær studentprest Kjersti Østland Midttun (Livssynssåpent samtalesenter UiO)

Gruppens mandat:

> Arbeidsgruppen skal med utgangspunkt i KMs vedtak i saken 08/23 om «Kirkens tjeneste ved samfunnsinstitusjoner» foreslå en strategi for Oslo bispedømmes satsning på disse tjenestene. Gruppen har som oppdrag å gå gjennom KMs vedtak og komme med forslag til hvordan dette kan følges opp i Oslo bispedømme.

Med samfunnsinstitusjoner forstår vi i denne sammenheng institusjoner som over lengre tid har hatt tradisjon for kirkelig tjeneste, slik som fengsel, sykehjem, sykehus og utdanningsinstitusjoner. Forsvarets tros- og livssynskorps holdes utenfor, da de står under tilsyn av preses i Den norske kirke.

Arbeidsgruppen har etter et første utforskende møte arbeidet gjennom tre møter med kirkemøtets ni vedtak, tre vedtak pr møte. Alle i gruppen har tatt ansvar for innledning til et vedtakspunkt hver. Dette har til sammen blitt et forslag til «Strategi og handlingspunkter for Oslo bispedømme»

Underveis har arbeidsgruppen notert seg saksområder i feltet som ikke er tatt inn i utkastet til strategi, men som er lagt inn i arbeidsgruppens rapport som områder til «videre utredning eller samtale».

I tillegg er det utarbeidet en oversikt over hvordan den kirkelige tjenesten ved samfunnsinstitusjonene brer seg geografisk og stillingsmessig utover hele Oslo bispedømme. I denne oversikter finner vi både stillinger på samfunnsinstitusjoner som Oslo bispedømmerådet har arbeidsgiveransvar for, og stillinger som biskopen har tilsyn med, men ikke er arbeidsgiver for.

Til slutt legger vi ved en etterrefleksjon: «Det livssynsåpne samfunn – retten til å utøve tro og livssyn i samfunnsinstitusjoner». I denne ser vi nærmer på hvordan det på forskjellige samfunnsinstitusjoner arbeides med å legge til rette for at den enkelte får mulighet til å utøve sin tro eller sitt livssyn under opphold på samfunnsinstitusjone.

Strategi og handlingspunkter for Oslo bispedømme

Punkt 1 i KMs vedtak:
Kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner er sentral for kirkens oppdrag og selvforståelse.

Den kirkelige tjenesten i samfunnsinstitusjoner i Oslo bispedømme (OBD) er sentral for kirkens oppdrag og selvforståelse i bispedømmet. OBD vil derfor prioritere denne tjenesten på linje med menighetstjenesten, både i strategisk arbeid og i fordeling av økonomiske ressurser. Dette innebærer også å holde kontakt med samfunnsinstitusjoner der bispedømmet ikke har arbeidsgiveransvar.

Tiltak:

a) OBD skal synliggjøre tjenesten ved samfunnsinstitusjonene i sin organisasjonsstruktur, i strategidokumenter og i offentlig selvpresentasjon.

b) OBD skal sikre at biskopens ledermøte systematisk setter kirkens tjeneste ved samfunnsinstitusjoner på dagsorden.

c) OBD vil ved demografiske endringer i bispedømmet vurdere omdisponering av ressurser, for eksempel ved å styrke student- eller sykehjemsprestetjeneste selv om dette kan innebære reduksjon i menighetstjeneste.

d) OBD skal til enhver tid ha oversikt over hvem som innehar kirkelige stillinger ved samfunnsinstitusjonene, uavhengig av arbeidsgiver, og ha oppdatert kontaktinformasjon til disse.

Punkt 2 i KMs vedtak:
Tjenesten i samfunnsinstitusjoner skal være en integrert del av kirkens arbeid over hele landet.

Tjenesten i samfunnsinstitusjoner skal være en integrert del av kirkens arbeid i hele Oslo bispedømme, og ikke forstås som en parallell- eller tilleggstjeneste. Det betyr at tjenesten ved samfunnsinstitusjoner må forankres tydelig i bispedømmets ledelsesstruktur, prostienes liv og den lokale menighetskonteksten, også der OBD ikke er arbeidsgiver.

Tiltak:

a) OBD skal sikre at alle som står i kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner har regelmessig kontakt med regional kirkeledelse gjennom aktuell prost.

b) OBD skal tydeliggjøre på hvilken måte menighetsprestenes beredskapstjeneste har ansvar inn mot samfunnsinstitusjoner der kirkelig ansatte ikke inngår i egen beredskapsordning (for eksempel læresteder, sykehjem og fengsler).

Punkt 3 i KMs vedtak:
Tjenesten i samfunnsinstitusjonene skal bidra til å ivareta det enkelte menneskets tros- og livssynsmessige rettigheter, integritet og verdighet.

Oslo bispedømme vil bidra til å sikre at mennesker kan få kirkelig tjeneste når de oppholder seg på en samfunnsinstitusjon, også der lokalkirken ikke er et naturlig eller aktuelt alternativ.

Dette innebærer at OBD må bevare og videreutvikle den kirkelige tjenesten ved samfunnsinstitusjoner, både på egenhånd og i et livssynsåpent samspill med andre tros- og livssynssamfunn.

Tiltak:

a) OBD vil være en brobygger og dialogpartner som gir rom for andre tros- og livssynssamfunns samfunnsbidrag, ved å lære av andre, dele kirkens kompetanse og ressurser og invitere til samarbeid.

b) OBD vil fortsette å tilrettelegge for at mennesker kan få utøve tro og livssyn i samfunnsinstitusjoner
– ved bidrag fra egne ansatte og deres kompetanse
– ved å arbeide for sammensatte tros- og livssynsstaber ved institusjonene, der dette er mulig og ønsket.

Punkt 4 i KMs vedtak:

Tjenesten i samfunnsinstitusjonene er et konkret uttrykk for kirkens samfunnsansvar som landsdekkende, diakonal folkekirke.

Oslo bispedømme ser tjenesten ved samfunnsinstitusjoner som et konkret uttrykk for kirkens samfunnsansvar og som en del av totalberedskapen i hele bispedømmet. OBD har et særlig ansvar for kirkelig tjeneste ved landsdekkende samfunnsinstitusjoner i bispedømmet, gitt de nasjonale oppgavene og forpliktelsene som følger med institusjoner som for eksempel nasjonale sykehus, forvaringsinstitusjoner og utdanningsinstitusjoner.

OBD vil videreutvikle kirkens tjeneste ved samfunnsinstitusjonene med vekt på å møte åndelig-eksistensielle spørsmål i åpenhet på tvers av tros- og livssynstilhørighet. Dette innebærer også å anerkjenne og styrke den tilretteleggingskompetansen som kirkelig ansatte allerede har opparbeidet, der de både ivaretar kirkens anliggende og bidrag, og legger til rette for andre tros- og livssynsuttrykk i det daglige arbeidet og ved beredskapssituasjoner.

Tiltak:

a) OBD skal opprettholde og utvikle dialog med samfunnsinstitusjonene om lokale behov, for å sikre relevant kirkelig tjeneste både i hverdagen og i beredskapssituasjoner.

b) OBD skal inspirere og støtte den profesjonelle kirkelige tjenesten ved samfunnsinstitusjonene til samarbeid med frivillige der dette er hensiktsmessig og forsvarlig.

Punkt 5 i KMs vedtak:

Tjenesten skal ha en profesjonsmessig bredde som synliggjør og bruker den diakonale og tverrfaglige kompetansen.

Tjenesten ved samfunnsinstitusjoner skal preges av profesjonsmessig bredde og tverrfaglig samarbeid. I Oslo bispedømme innebærer dette å sikre at også den pastoral tjenesten framstår som diakonal, å synliggjøre og ta i bruk den samlede kompetansen i kirkens vigslede

tjenester, og særlig å styrke den diakonale og kirkemusikalske dimensjonen ved samfunnsinstitusjonene.

Tiltak:

a) OBD vil sikre at den profesjonsmessige bredden og tverrfaglige kompetansen som ligger i kirkens vigslede tjenester blir synliggjort og tatt i bruk ved samfunnsinstitusjoner, også der bare en profesjon er representert

b) OBD skal utfordre kirkelige fellesråd til å prioritere diakonal og kirkemusikalsk tjeneste inn mot samfunnsinstitusjonene, med særlig vekt på fengsler og sykehjem.

Punkt 6 i KMs vedtak:

Biskopens tilsynsordning for kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner gjennomgås og utvikles, spesielt med tanke på styrking av helhetlig koordinering, kirkelig forankring og integrasjon av tjenesten.

For Oslo bispedømme innebærer dette at biskopens tilsyn med kirkens tjeneste ved samfunnsinstitusjoner skal være tydelig, helhetlig og godt koordinert – uavhengig av hvem som er arbeidsgiver. Tilsynet skal bidra til kirkelig forankring, støtte til de vigslede medarbeiderne og god integrasjon mellom tjenesten i samfunnsinstitusjoner og øvrig kirkelig arbeid i prosti og bispedømme.

Tiltak:

a) Oslo biskop skal, gjennom aktuell prost, ha tilsyn med kirkens tjeneste ved den enkelte samfunnsinstitusjon, uavhengig av hvem som er arbeidsgiver. Kontaktpunkt kan for eksempel være besøk på institusjonen, invitasjon til faglige og sosiale samlinger i prostiet, innhenting av statistikk og årsrapporter og samarbeid om konkrete tiltak.

b) Oslo biskop skal, med basis i tilsynet, ha uttalerett ved tilsetting av vigslede medarbeidere i samfunnsinstitusjoner der OBD ikke er arbeidsgiver.

c) Oslo biskop skal skrive ut tjenestebrev og tilby innsettelsesgudstjenester ved aktuell prost for alle vigslede medarbeidere i samfunnsinstitusjoner i bispedømmet, uavhengig av hvem som er arbeidsgiver.

d) Oslo biskop skal invitere alle vigslede medarbeidere i samfunnsinstitusjoner til tilsynssamlinger og visitaser, uavhengig av hvem som er arbeidsgiver.

e) Oslo biskop vil avklare forholdet mellom eget tilsyn og det ansvar som gjennom Bispemøtet er lagt til andre biskoper, for eksempel preses for fengselsprester og biskopen i Sør-Hålogaland for studentprester.

Punkt 7 i KMs vedtak:
Kirkerådet vurderer muligheten for å utvikle samarbeidsavtaler mellom Den norske kirke og samfunnsinstitusjonene som ikke har formaliserte avtaler, basert på allerede inngåtte samarbeidsavtaler, samt de som er under arbeid.

For Oslo bispedømme innebærer dette å arbeide aktivt for klare og forpliktende rammer rundt kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner, både der OBD er arbeidsgiver og der andre er det. Samarbeidsavtaler skal bidra til forutsigbarhet, god faglig oppfølging, tydelige forventninger og avklarte roller i beredskaps- og krisesituasjoner.

Tiltak:

a) OBD skal ha samarbeidsavtaler med samfunnsinstitusjoner der bispedømmet er arbeidsgiver for den kirkelige tjenesten.

b) OBD skal, med basis i tilsynet, vurdere samarbeidsavtaler om kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner der bispedømmet ikke er arbeidsgiver (for eksempel om tid til faglig oppfølging, beredskap og krisehåndtering, og oppfølging fra kirkens ledelse).

c) OBD bør avklare hvordan prester i samfunnsinstitusjoner, uavhengig av hvem som er arbeidsgiver, kan være del av kirkens beredskap (for eksempel ved å avgi ressurser, tilby debrief og støttesamtaler), og hvordan menighetsprester og -diakoner kan være del av samfunnsinstitusjonenes beredskap ved større hendelser.

Punkt 8 i KMs vedtak:
Den norske kirke skal styrke en helhetlig koordinering av fagutvikling for tjenestene i samfunnsinstitusjoner, og utvikle systemer for kompetanseoverføring mellom tjenestene og Den norske kirke for øvrig.

For Oslo bispedømme innebærer dette å samordne fagutvikling og kompetanseheving på tvers av samfunnsinstitusjoner og menigheter, og å sikre at erfaringene fra institusjonstjenesten kommer hele kirken til gode – og omvendt. Faglig koordinering og målrettet bruk av ressurser er avgjørende for kvalitet, utvikling og bærekraft i tjenesten.

Tiltak:

a) OBD skal vurdere om alle kategorier av samfunnsinstitusjoner med kirkelig tjeneste der OBD er arbeidsgiver, bør ha en egen faglig koordinerende prost.

b) OBD vil legge til rette for at kirkens tjeneste ved samfunnsinstitusjoner samles til fagutvikling utover tilsynssamlinger.

c) OBD vil legge praktisk til rette for faglig utveksling mellom tjenesten ved samfunnsinstitusjoner og menighetstjenesten, blant annet ved å oppfordre til samarbeid om fagsamlinger på prostinivå med felles relevante tema.

d) OBD vil gjennomgå bruk av stillingskoder, økonomi og etter- og videreutdanningsmidler for å sikre relevans for kirkens tjeneste ved samfunnsinstitusjoner.

e) OBD vil avsette midler til fagutvikling for prester i samfunnsinstitusjoner.

Punkt 9 i KMs vedtak:

Dialogen med politiske myndigheter og ledelse i samfunnssektorene om et relevant og tilpasset tros- og livssynstilbud videreutvikles, til beste for mennesker i kontakt med tjenesten.

For Oslo bispedømme innebærer dette å være en tydelig og konstruktiv samfunnsaktør i møte med politiske myndigheter og ledelse i samfunnsinstitusjonene. OBD skal bidra til at mennesker i møte med helsevesen, kriminalomsorg, utdanning og omsorgstjenester får et relevant og tilpasset tros- og livssynstilbud. Dette kan både bety å være tilrettelegger der samtalepartnere med annen tro eller annet livssyn ikke er tilgjengelige, og å utvikle godt og åpent samarbeid på tvers av tro og livssyn der det arbeides i tverreligiøse miljøer. Det handler også om å anerkjenne og videreutvikle den tilretteleggingskompetansen som kirkelig ansatte har opparbeidet i møte med et mangfoldig tros- og livssynslandskap. Erfaringene fra kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner gir OBD en særskilt kompetanse og et særlig ansvar inn i bispedømmets tros- og livssynspolitiske samtale.

Tiltak:

a) OBD vil avklare hvem som er aktuelle dialogpartnere inn mot ledelsen ved de ulike samfunnsinstitusjonene.

b) OBD vil utarbeide og tydeliggjøre prinsipper for hvordan kirkelig ansatte ved samfunnsinstitusjoner kan utøve en livssynsåpen tilretteleggingsrolle, både der kirken selv yter tjenesten og der det arbeides i tverreligiøse miljøer.

c) OBD vil tydeliggjøre sitt forhold til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) i saker som gjelder kirkens tjeneste ved samfunnsinstitusjoner.

d) Oslo biskop vil bidra til forståelse for relevansen av tro og livssyn i menneskers liv ved å adressere dette i offentligheten ved passende anledninger.

Saker med behov for videre samtale eller utredning

Statistikk

Leverer alle årsstatistikk? Hva telles? Hvor registreres kirkelige handlinger? Hvordan synliggjøres kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjonene i bispedømmet og den nasjonale kirkens årsrapporter?

Statistikk bør komme inn via koordinerende prost eller stedets prost.
Det må avklares for den enkelte institusjon eller tjeneste hvordan dette gjøres og hva som skal telles.

Menighetenes betjening av sykehjem

De langt fleste sykehjemmene uten egen prest i Oslo betjenes fra lokal menighet. Enkelte sykehjem har både egen prest og betjening fra menighet (da oftest gudstjeneste eller andakt). Noen få ser ut til ikke å ha kirkelig betjening i det hele tatt.

Det bør utvikles oversikt over dette, og initieres en samtale om behovet for faglig utvikling på feltet.

Uoppsettelige tjenester
Det er lang tradisjon for å betjene sykehjem med uoppsettelige tjenester via menighet/beredskapstelefon, og dette er også forankret i beredskapsavtalen. Avtalen «regulerer hvordan rettssubjektet Den norske kirke organiserer tjenesten med vakt og utrykning med dødsbud på vegne av politiet, samt uoppsettelige tjenester som å forestå soknebud som ikke kan utsettes og utøve sjelesorg i situasjoner der det ellers ville medføre fare eller unødig belastning å utsette tjenesten» (Særavtale om beredskap).

Erfaring fra sykehjem tilsier at i livets siste fase vil både samtale med og nattverd for den døende ofte være for komplisert. Likevel kan kirkelig tjeneste i form av nærvær uten og med ord, bønn, sang, velsignelse eller lignende ritualer være en viktig, og uoppsettelig, åndelig og eksistensiell tjeneste. Forståelsen for og kompetansen på dette kan antagelig med fordel undersøkes nærmere.

Hjemmeboende eldre

Det er et uttalt mål for eldreomsorg i Norge at folk skal bo lenger hjemme. Mange forholdsvis syke eldre bor hjemme med hjelp fra kommunens hjemmetjeneste i hele bispedømmet. Hvordan møter vi som kirke dette? Hvem sitt ansvar er den delen av menigheten som ikke kommer ut av hjemmet sitt; menighetspresten eller institusjonsprestene der de finnes?

Sykehjemsprestene og -diakonene er pr nå knyttet til institusjonene, uten særskilt ansvar for samarbeid med hjemmetjenesten. Kan samhandling med hjemmetjenesten (helsehus, hjem, sykehjem) organiseres, og i så fall hvordan? Må den tjenesten som ikke finnes nå (overfor hjemmeboende eldre) institusjonaliseres? Her har Frogner menighet gjort noen erfaringer.

VEDLEGG:

Kartlegging av kirkelig tjeneste i samfunnsinstitusjoner i Oslo bispedømme

I dette vedlegget ønsker vi å gi en oversikt over kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner i Oslo bispedømme. Med samfunnsinstitusjoner forstår vi institusjoner som over lengre tid har hatt tradisjon for kirkelig tjeneste, slik som fengsel, sykehjem, sykehus og utdanningsinstitusjoner. Forsvarets tros- og livssynskorps holdes i denne kartleggingen utenfor, da de står under tilsyn av preses i Den norske kirke.

Vi nøyer oss med å nevne at både Stortinget og Kristelig gymnasium (KG) har ansatt egen prest. Prestetjenesten i Oslo politidistrikt ble avviklet i 2024.

Vi beskriver i det følgende sektor for sektor/kategori for kategori. Med basis i tilsynet, vil vi beskrive både den tjenesten som Oslo bispedømmeråd har arbeidsgiveransvar for og den tjenesten der andre har arbeidsgiveransvar.

I Oslo bispedømme finnes det også spesialprester og diakoner med særskilte ansvarsområder som ikke er knyttet til samfunnsinstitusjoner. Disse er ikke en del av denne kartleggingen. Kirkelige ansatte i diakonale organisasjoner som Kirkens feltarbeid eller Kirkens bymisjon (bortsett fra sykehjemspresten) er heller ikke tatt med.

Denne kartleggingen gir et øyeblikksbilde av situasjonen i Oslo bispedømme våren 2026, og både stillinger og personer vil stadig være i endring.

FENGSEL

OBD har i utgangspunktet 4,5 fengselspresterstillinger fordelt på tre fengsel.

I Bredtvet fengsel er det en prest. Deler av fengselet er midlertidig flyttet til Ullersmo (i Borg bispedømme) pga bygningsmessige utfordringer. Fengselspresten utfører derfor deler av tjenesten på Ullersmo og deler av tjenesten på selve Bredtvet. Prosten i Groruddalen har personalansvar for fengselspresten på Bredtvet, og presten har sin tilknytning til Groruddalen prosti.

I Oslo fengsel er det i utgangspunktet to prester. I juni 2026 stenges fengselet fordi bygningen skal rives og det skal bygges et nytt fengsel som er forventet tatt i bruk i 2031. Arbeidsgruppen er ikke kjent med hva som skjer med de to stillingene når nytt fengsel åpnes. Domprosten har hatt personalansvar for fengselsprestene i Oslo fengsel, og fengselsprestene har hatt sin prostitilknytning til Domprostiet.

Ila fengsel og forvaringsanstalt har 1,5 prestestillinger. Prosten i Bærum har personalansvar for fengselsprestene på Ila, og prestene har sin prostitilknytning til Bærum prosti.

Fengselsprestene i Oslo har felles ABV-gruppe med en prest fra Hamar bispedømme.

SYKEHJEM OG HELSEHUS

Kirkelig tjeneste på sykehjem og helsehus er organisert ulikt i de tre fellesrådsområdene i bispedømmet.

Asker

Asker kirkelige fellesråd har en sykehjemsprest i 100% stilling som er finansiert av Asker kommune. Sykehjemspresten gjør tjeneste ved kommunens syv sykehjem. Sykehjemspresten har kirkesjefen i Asker som sin arbeidsgiver.

Prosten i Asker har kontakt med denne sykehjemspresten.

Bærum

Bærum kirkelig fellesråd har to diakoner ansatt i virksomheten «Gjennom alt». Disse gjør tjeneste ved noen av kommunens sykehjem.

Prosten i Bærum har kontakt med denne tjenesten.

Oslo

OBD har arbeidsgiveransvar for sju prester på sykehjem og helsehus i Oslo kommune, og disse prestene finansieres indirekte via et tilskudd fra Sykehjemsetaten i Oslo (SYE). Prestene er, i samarbeid mellom OBD og SYE, fordelt på alle byens fire helsehus, samt på de største sykehjemmene, uavhengig av om sykehjemmene er private eller kommunalt drevet.

Sykehjemmene i Oslo veksler altså mellom å ha og ikke ha egen prest på huset, men ifølge presentasjonen av langtidshjemmene på kommunens nettsider, synes nesten alle å være i kontakt med lokalmenighet minimum i form av andakt og gudstjenester.

Ingen av sykehjemsprestene har bare ett tjenestested. Sykehjems- og helsehusprestene har personalprost der de har geografisk tilhørighet (evt ett av stedene) og prostitilhørighet samme sted. OBD har dessuten utpekt en faglig koordinerende prost for sykehjemsprestene, som per nå er prosten i Nordre Aker. Denne prosten er også ansvarlig for dialogen med SYE sammen med rådgiver fra bispedømmets administrasjon.

I tillegg har tre private aktører egne sykehjemsprester på sine sykehjem i Oslo. Lovisenberg Omsorg har en prest i full stilling på Cathinka Guldberg-senteret Lovisenberg. Kirkens Bymisjon har en prest i 40 % stilling på Vålerengahjemmet. Diakonhjemmet har en prest fordelt på tre av sine sykehjem. Det er varierende praksis hvorvidt prester som er ansatt direkte på sykehjem har vært invitert inn i faglige sammenhenger i prostiene.

Alle prester og diakoner som står i kirkelig tjeneste på sykehjem og helsehus i bispedømmet har dessuten, uavhengig av hvem som er arbeidsgiver, organisert seg til felles faglige samlinger flere ganger hvert halvår. Disse har også felles ABV-grupper.

SYKEHUS

I Oslo bispedømme er det fire sykehus. De som utøver kirkelig tjeneste på disse institusjonene er ansatt direkte i helseforetakene, og OBD har ikke arbeidsgiveransvar for noen av dem.

På Bærum sykehus er det en prest, og tjenesten er organisert i felles beredskapturnus med Sykehuset i Drammen (Tunsberg bispedømme).

I Oslo er det tre sykehus; Diakonhjemmet, Lovisenberg Diakonale Sykehus (LDS) og Oslo Universitetssykehus (OUS).

På Diakonhjemmet (inkludert Vinderen) er det tilsatt tre sykehusprester og en sykehusdiakon. På OUS (som inkluderer Aker, Gaustad, Radiumhospitalet, Rikshospitalet og Ullevål) er det tilsatt ti sykehusprester. Prosten i Vestre Aker har både Ullevål og Diakonhjemmet i sin geografi og har til nå fulgt opp med å invitere til fagsamlinger og sosiale samlinger, sendt personlige hilser (for eksempel til jul) og fulgt opp ledende sykehusprest.

På LDS er det 3,65 sykehusprester. Sykehusprestene følges opp som samlet gruppe gjennom møter 1-2 ganger per semester med domprost og de inviteres til prostiets fagsamlinger. Domprosten bistår også ved nytilsettinger med kolas og ved innsettelsesgudstjenester.

UTDANNINGSINSTITUSJONER

OBD har fire studentprester fordelt på tre utdanningsinstitusjoner. I tillegg er studentprestene tilgjengelige for samtale med studenter fra resten av byen, og for andre utdanningsinstitusjoner for eksempel i forbindelse med studentdødsfall. En av studentprestene har tjenestested ved BI, en ved Oslo Met og to av studentprestene har tjenestested på Livssynsåpent samtalesenter ved Universitet i Oslo. Selv om ingen av utdanningsinstitusjonene er geografisk plassert i Nordre Aker prosti, er alle bispedømmets studentprester knyttet til dette prostiet og har prosten i Nordre Aker som nærmeste leder.

Tre øvrige utdanningsinstitusjoner i Oslo har også egne ansatte i kirkelig tjeneste; MF har en studentprest i full stilling og en studentdiakon i halv stilling, VID har en studentprest i full stilling og Lovisenberg diakonale høyskole har en prest i full stilling.

Høsten 2026 starter en prest opp i en toårig prosjektstilling som studentprest ved Høyskolen Kristiania i halv stilling.

Det er ikke opprettet et faglig fellesskap på tvers av arbeidsgiverlinjer for studentprester i Oslo, på linje med hvordan sykehjemsprestene har organisert seg faglig.

ETTERREFLEKSJON

Det livssynsåpne samfunn – retten til å utøve tro og livssyn i samfunnsinstitusjoner

Det vil være nyttig å få en bedre oversikt over hvordan samfunnsinstitusjonene møter den enkeltes rett til utøvelse av egen tro og eget livssyn. Hvem er det som tilrettelegger for åndelig og eksistensiell omsorg og utøvelse av tro og livssyn på institusjonene, og hva slags kompetanse bør disse ha? Mange steder har prester og diakoner tatt ansvar for dette, og også vært døråpnere for andre tros- og livssynssamfunn på samfunnsinstitusjonene de har gjort tjeneste ved.

Det er få institusjoner i OBD som har erfaring med å ta dette tilretteleggingsansvaret selv. Men både OUS og UiO har, gjennom hhv Samtalepartnertjenesten og Livssynsåpent samtalesenter, de senere årene gjort seg erfaringer med at samfunnsinstitusjonene selv har tatt et slikt ansvar. I tillegg har Forsvaret, St. Olav sykehus og Kongsvinger fengsel gjennom livssynsprosjektet også gjort noen liknende erfaringer.

Tilretteleggingen har fått ganske ulik innretning i praksis på OUS og UiO, men begge steder er det noen som er ansatt på selve institusjonen, og som ikke selv er samtalepartner, som har fått denne oppgaven. På OUS er det for øvrig ansatt 10 prester samt en rekke samtalepartnere som blir lønnet ved tilkalling. Tidligere har OUS også hatt en egen sykehusimam i full stilling. Denne er nå satt på vent på grunn av dårlig økonomi. På UiO er alle samtalepartnerne ansatt av sine senderorganisasjoner som har samarbeidsavtaler med universitetet.

Realistisk sett vil vi, til tross for visjonen om et livssynsåpent samfunn, neppe få religiøst sammensatte grupper av tros- og livssynsansatte på alle samfunnsinstitusjoner med det første. Også Den livssynsåpne byen - Oslo kommunes strategi for tros- og livssynspolitikk 2024-2034 synes å ha et stykke vei å gå før virkeliggjøring. Se strategien her: https://einnsyn-fillager-api.api.oslo.kommune.no/fil?virksomhet=976819853&filnavn=b36af8fede514eb889865ff2281a639e_67a0ccb85721c2a99aecb82ce84d95d3.pdf

Det ligger ikke innenfor arbeidsgruppas mandat å gjøre en grundig kartlegging av hvordan dette forholder seg i praksis. Vi har likevel vært nysgjerrige på hvordan dette arter seg ute i felt, og har derfor oppsummert noe av det vi vet fra egen praksis.

Utdanningsinstitusjonene
Studentprestene på UiO jobber i sammensatt team med humanist, buddhist og katolsk pater, der alle har samarbeidsavtaler med UiO og senteret koordineres av en av universitetets ansatte. Livssynsåpent samtalesenter ble åpnet i 2024 etter en lengre prosjektperiode. Med åpningen av Samtalesenteret avviklet en i praksis sudentprestkontoret, etter over 70 år ved universitetet. Siden 2020 hadde studentprestene riktignok også delt lokalene med studenthumanisten.

Studentprestene på BI og Oslo Met jobber alene på institusjonene uten kollegaer fra andre tros- og livssynssamfunn.

Fengslene
I Oslo bispedømme er det ingen andre representanter fra tros- og livssynssamfunn enn fengselsprestene som jobber selvstendig og disponerer egne nøkler og rom inne i fengslene, og som har status som såkalte forvaltningssamarbeidspartnere. Frelsesarméen har tidligere hatt medarbeidere i enkelte fengsler, med noen av de samme tilgangene som Den norske kirkes fengselsprester, men det har ikke på samme måte vært en integrert tjeneste i fengelsorganisasjonene.

Slik kriminalomsorgen fungerer er rammer som sikkerhetsklarering, sikkerhetskurs, tilgang på nøkler, alarm og rom viktige forutsetninger for å kunne jobbe selvstendig inne i fengslene. Andre representanter fra tros- og livssynssamfunn har derfor enten møtt innsatte i besøksavdelingen eller blitt fulgt inn og ut til arrangement (for eksempel fredagsbønn, ID-feiring, andre religiøse møter) av andre ansatte. De har derfor heller ikke hatt selvstendige rammer for å tilby samtaletjenester, men blitt kontaktet av fengselet eller av fengselspresten (etter avtale med fengselet) når spesifikke konfesjoner eller trossamfunn har vært etterspurt.

Det er kriminalomsorgens ansvar å legge til rette for at alle innsatte skal ha mulighet til religions- og livssynsutøvelse. Ofte mangler fengslene nødvendig kompetanse for å kunne legge til rette for det, og bruker derfor fengselsprestene både som rådgivere og tilretteleggere. Det gjør at fengselsprestene i praksis ofte blir døråpnere for andre tros- og livssynssamfunn, samtidig som de i noen grad også kan bli beskylt for å være dørvoktere.

I Oslo forsøker nå en egen stiftelse å bygge opp Fengselsimamene for å kunne tilby «åndelig veiledning og støtte til innsatte med muslimsk bakgrunn i norske fengsler» og gi «innsatte en trygg arena for bønn, refleksjon og sjelesorg, og hjelper dem med å bygge en positiv og meningsfull fremtid», www.fengselsimamene.no. Dette kan bli en aktør som kan inngå forvaltningssamarbeid med kriminalomsorgen på samme måte som Den norske kirke har.

Sykehjemmene
Sykehjemsprestene i Oslo har gjennom sykehjemsetaten kontakt med etatens egen sykehjemsimam. Prestene er de eneste som pr nå jobber i førstelinje ute på institusjonene. De formidler kontakt til andre tros- og livssynssamfunn ved behov, og etaten har tilgang til samtalepartnertjenesten ved OUS (se under).

Bystyret har vedtatt å styrke sykehjemspresttjenesten og annen samtalepartnertjeneste i forlengelsen av strategien for å være og bli en livssynsåpen by. Det pågår en prosess i samarbeid med STL om hvordan tildelte midler skal brukes.

Arbeidsgruppa vet lite eller ingenting om hvordan samtaler med representanter fra andre tro- og livssyn tilbys og tilrettelegge på sykehus og sykehjem i Bærum og Asker.

Sykehusene
a) *Samtalepartnertjenesten OUS:*

OUS tilbyr gjennom Samtalepartnertjenesten muslimske og humanistiske samtalepartnere, som honoreres for oppdrag, til pasienter og pårørende.

Preste- og samtaletjenesten kan i tillegg også bidra med å formidle kontaktinformasjon til andre tros- og livssynsamfunn som ikke er en del av samtalepartnertjenesten, disse får ikke honorar fra OUS.

OUS samarbeider om dette med Sunnaas sykehus, Diakonhjemmet sykehus og sykehjemsetaten i Oslo (SYE). SYE kan kun bestille humanistisk samtalepartner siden SYE har ansatt egen sykehjemsimam.

b) Samtalepartnere på Lovisenberg Diakonale sykehus:

I 2023 sa OUS opp avtalen med Lovisenberg Diakonale sykehus (LDS) og Akershus Universitetssykehus (AHUS). LDS og AHUS inngikk derfor en egen avtale med to muslimske samtalepartnere med masterutdanning fra TF/UiO (en kvinnelig og en mannlig) og en humanistisk samtalepartner med filosofisk praksis. LDS har i tillegg gjort avtale med ytterligere en imam og en buddhistisk samtalepartner. Den katolske kirke kontaktes via St. Olav menighet. Samtalepartnerne forespørres når behov meldes fra sengeposter og poliklinikker. Ved behov for samtalepartnere fra andre trossamfunn kontaktes STL Oslo. Samtlige honoreres for utført oppdrag (minimum 3 timer).

OUS, LDS og AHUS samarbeider om regelmessige fagsamlinger for samtalepartnere og sykehusprester.

Flere spørsmål og nysgjerrigheter

Arbeidsgruppa har også vært nysgjerrig på om samtalepartnertjenesten i Oslo er like tilgjengelig for private som kommunale sykehjem, hvilke institusjoner bruker den aktivt, hvem avgjør bruk/tilkalling og hvem betaler/honorerer samtalepartnerne når den tas i bruk? Er det OUS, SYE eller institusjonene selv som i siste instans får regninga?

Det kunne også være interessant å vite hvem som er rekruttert inn som samtalepartnere, hva slags kontrakter disse har (honorar/frivillig), om avtalene er individuelle med personer/firma eller om de sendes av organisasjoner/menigheter og hvordan det forholder seg med for eksempel tilgang, informasjonsflyt og taushetsplikt.

Arbeidsgruppa er dessuten nysgjerrig på hvilke krav som stilles for å bli samtalepartner i de ulike samtaletjenestene, og om det er knyttet til formalia som for eksempel utdanning, medlemskap, tilsyn, oppfølging osv. I tillegg hadde det vært spennende å vite noe om hvilke tro- og livssynssamfunn som blir mest etterspurt/brukt/hentet inn.

På mange måter kan en si at dette primært bør være STLs ansvar å vite mer om. Og samtidig, gitt den lange tradisjonen kirkens tjeneste har – og mange steder fortsetter å ha – som tilretteleggere og døråpnere for andre, er dette kunnskap som også vil være nyttig for Oslo bispedømme å ha.

For Oslo bispedømme bør det derfor på den ene siden være viktig å anerkjenne den over tid oppbygde tilretteleggingskompetansen blant kirkelig ansatte i samfunnsinstitusjoner, og på

den andre siden være oppmerksom på at det er viktig å bevare sin egenart som kirkelig tjeneste. De kirkelig ansatte har over tid lært seg å balansere det å tilrettelegge for andre med det å være en forkynnende og diakonal kirke. Tilsvarende har de lenge forstått seg som en åpen samtaletjeneste, samtidig som de også har gitt mennesker kirkelig tjeneste der det har vært ønsket.

Hvordan vil OBD tenke om dette framover, og hva gjør erfaringene med tverreligiøst og livssynsåpent samarbeid med våre vurderinger?

Strategi for kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner i Oslo bispedømme 2026-2030

Bakgrunn

Det vises til Kirkemøtets behandling av sak KM 08/23. Med dette legges det fram forslag til strategi for kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner i Oslo bispedømme for perioden 2026-2030.

Kirkemøtet slo fast at kirkens tjeneste ved samfunnsinstitusjoner er en sentral del av kirkens oppdrag og selvforståelse. Vedtaket understreker betydningen av at tjenesten er integrert i kirkens samlede virksomhet, ivaretar tros- og livssynsrettigheter, bidrar til samfunnsansvar og fagutvikling, og er forankret i kirkens ledelses- og tilsynsstruktur. Kirkemøtet ba også Kirkerådet gjennomgå organisering og finansiering av spesialprestetjenesten.

Prosess i Oslo bispedømme

På tilsynssamlingen for spesialprester i 2024 ble KM-saken drøftet, og det ble foreslått å opprette en arbeidsgruppe for å utarbeide forslag til strategi for bispedømmet. Forslaget fikk tilslutning i biskopens ledermøte, og prost Marit Bunkholt fikk ansvar for å etablere arbeidsgruppen.

Gruppen besto av prester fra fengsel, sykehus, sykehjem og studentprestetjenesten. Med utgangspunkt i Kirkemøtets vedtak har gruppen kartlagt dagens tjeneste og utarbeidet forslag til strategi og tiltak. Rapporten følger som vedlegg.

I tillegg har bispedømmeadministrasjonen innhentet innspill fra prostene om ressursbruk inn mot samfunnsinstitusjonene fra menighetenes ansatte i begge linjer. Status og utviklingsbehov ble deretter drøftet i felles ledermøte mellom proster og kirkelige fellesråd.

Avgrensning

Strategien omfatter kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner med lang tradisjon for kirkelig nærvær: fengsel, sykehus, sykehjem og helsehus og høyere utdanningsinstitusjoner.

Forsvarets tros- og livssynskorps omfattes ikke av strategien, da tjenesten står under preses' tilsyn.

Status våren 2026

Status stillinger kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner

Sektor	Stillinger med OBD som arbeidsgiver	Stillinger med annen arbeidsgiver
Fengsel	4,5 prestestillinger (Bredtveit, Oslo fengsel, Ila)	
Sykehjem og helsehus	7 prester ansatt av OBDR, men finansiert via Sykehjems etaten i Oslo kommune.	Asker: 1 prest (fellesråd, kommunefinansiert). Bærum: diakoner i «Gjennom alt» 1,5 stilling (fellesråd). Private: Lovisenberg, Kirkens Bymisjon, Diakonhjemmet
Sykehus	–	OUS 10 prester, Diakonhjemmet 3 prester + 1 diakon, Lovisenberg diakonale sykehus 3,65 og Bærum sykehus 1
Utdanning	4 studentprester (UiO, BI, OsloMet)	MF, VID, Lovisenberg diakonale høyskole, Høyskolen Kristiania (prosjekt fra høsten 2026)

Fengselsstrukturen i Oslo er under omstilling. Dette vil kreve fortløpende tilpasninger av tjenesten i strategiperioden.

Strategi 2026-2030

Overordnet mål

Kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner skal være preget av nærvær, tilgjengelighet og diakonal omsorg for mennesker i sårbare livssituasjoner.

Tjenesten skal utvikles som en integrert del av Den norske kirkes samlede oppdrag og prioriteres i sammenheng med menighetslivet og kirkens øvrige virksomhet.

Utviklingstrekk

Samfunnet preges av økende livssynsmangfold og sterkere vektlegging av likebehandling mellom tros- og livssynssamfunn. Samtidig pågår en utvikling mot mer livssynsåpne modeller for åndelig og eksistensiell omsorg i offentlige institusjoner.

Den norske kirke har en særlig styrke gjennom sin landsdekkende organisering og lokale tilstedeværelse i alle sokn. Dette gir mulighet for sammenheng mellom kirkens nærvær i lokalsamfunnene og tjenesten ved samfunnsinstitusjonene.

Innen helse- og omsorgstjenestene bor flere eldre hjemme lenger og oppholder seg kortere tid i institusjon. Dette innebærer at den lokale menigheten får en stadig viktigere rolle i å møte menneskers åndelige og eksistensielle behov gjennom hele livsløpet.

Strategiske mål og tiltak

1. Tydelig ledelse og helhetlig tilsyn

- Alle ansatte i kirkelig tjeneste ved samfunnsinstitusjoner skal være forankret i kirkens ledelses- og tilsynsstruktur.
- Biskopens tilsyn ved samfunnsinstitusjonene skal inngå i bispedømmets ordinære planer for visitas og tilsyn.
- Ansatte skal ha tilgang til faglig utvikling, kollegafellesskap og arbeidsveiledning på linje med øvrige kirkelige medarbeidere.
- Ansvarsforhold og beredskapsordninger mellom institusjonstjeneste og menighetstjeneste skal være tydelige.

2. En tydelig kirkelig tjeneste i et livssynsåpent samfunn

- Oslo bispedømme skal aktivt bidra til å utviklegode livssynsåpne arenaer samtidig som kirkens tjeneste beholder en tydelig kirkelig identitet. Prester og diakoner skal tilby sjelesorg, eksistensielle samtaler, gudstjenesteliv, bønn og sakramentsforvaltning der dette etterspørres.
- Tjenesten skal samtidig bidra til å ivareta alle menneskers rett til tros- og livssynsutøvelse gjennom samarbeid og tilrettelegging for andre tros- og livssynssamfunn.
- Fengselsprestenes rolle som brobyggere mellom institusjoner og tros- og livssynssamfunn skal videreutvikles.
- Oslo bispedømme vil følge fagutviklingen knyttet til utviklingen av «chaplaincy»-feltet.

3. En helhetlig kirkelig tjeneste

- Samspillet mellom spesialprester, menigheter og andre kirkelige ansatte skal videreutvikles
- Oversikt over kirkens betjening av sykehjem, helsehus og andre relevante institusjoner holdes oppdatert.
- Det legges til rette for faglig erfaringsutveksling mellom institusjonstjeneste og menighetstjeneste.

- Studentprestetjenesten sees i sammenheng med bispedømmets satsing på unge voksne.
- Oslo bispedømme skal styrke oppmerksomheten om hjemmeboende eldre og deres pårørende.
- Erfaringer fra lokale modeller for oppfølging av hjemmeboende eldre skal innhentes og vurderes som grunnlag for videre utvikling.

Avslutning

Oslo bispedømme vil videreutvikle kirkens nærvær ved samfunnsinstitusjonene gjennom tydelig ledelse, helhetlig tilsyn, sterkere samhandling mellom institusjonstjeneste og menighetsliv, og en tydelig kirkelig tjeneste i et livssynsåpent samfunn.

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	130	26/02406-7	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
42/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	16.11.2026

Orientering om bevilgninger gitt til strategiske satsinger 2026

Vedlegg:
Strategibudsjett for Oslo bispedømme 2026

Saksorientering

Oslo bispedømmeråd vedtok i sak 21/26 «Strategibudsjett for Oslo bispedømme 2026». Det ble besluttet at det disponeres ytterligere midler til strategiske satsinger, utover det som allerede var vedtatt i behandlingen av foreløpig budsjett for Oslo bispedømme 2026.

Bakgrunnen for dette var at tildelingen fra Kirkerådet til Oslo bispedømmeråd, under budsjettgruppe 1, økt med kr. 1,0 mill. etter en gjennomgang av fordelingen mellom bispedømmene. Utover dette tildelte kirkerådets direktør ytterligere kr. 2,0 mill. til Oslo bispedømme til satsingen for og med Unge voksne. Det er gitt rom for at disse midlene kan brukes over flere år.

Bispedømmerådet vedtok at de ekstra midlene skulle disponeres ut fra bispedømmets strategiske satsinger vedtatt i Årsplanen for 2026. Årsplanen er grunnlag for det planmessige samvirket mellom fellesrådene i Oslo, Asker og Bærum, og Oslo bispedømmeråd, knyttet til sentrale oppgaver for kirkelige fellesråd og Oslo bispedømmeråd.

Administrasjonen lyste før sommerferien ut tilskuddsmidler som menighetene og fellesrådene kunne søke om.

Menighetene kunne søke om midler til følgende formål:
- styrking av eksisterende tiltak som møter økt nysgjerrighet på kristen tro, og materiellutvikling til bruk i menighetene med fokus på unge voksne.
- tiltak for å styrke HEL-arbeidet med vekt på tilrettelagt konfirmasjon.

Fellesrådene v/kirkevergene kunne søke om midler til følgende formål:
- tiltak for å styrke strukturer som sikrer åpne kirker fram mot 2030, særlig torgkirkene og kirkene langs pilegrimsledene.
- tiltak som styrker synlighet av kirkelig liv og kirkeanleggene i utbyggingsområder.

Det er kommet inn 34 søknader fra 24 menigheter og 7 søknader fra kirkelige fellesråd. Søknader med prosjekter knyttet til unge voksne og tilrettelagt konfirmasjon (HEL-arbeid) er prioritert.

I sak 21/26 «Strategibudsjett for Oslo bispedømme 2026» ble det også avklart at et eventuelt mindreforbruk kan disponeres til strategiske satsinger. Med denne bakgrunn er det allerede på nåværende tidspunkt omdisponert noe midler til strategiske satsinger.

Det er tildelt kr. 1 446 000 i støtte til 19 menigheter. Til prosjekter i fellesrådene er det tildelt kr. 620 000.

Forvaltningen av midler til strategiske satsinger gir gode insentiver til utvikling og nytenkning i menighetene i Oslo bispedømme. Administrasjonen erfarer på samme tid at det er ressurskrevende å forvalte slike tilskuddsordninger.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar informasjonen om bevilgninger gitt til strategiske satsinger 2026 til orientering.

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	110	25/03149-7	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
21/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	01.06.2026

Strategibudsjett for Oslo bispedømme 2026

Saksorientering

Oslo bispedømmeråd vedtok i sak 65/25 Foreløpig budsjett 2026 for Oslo bispedømme. Det ble avsatt 1,4 mill. kr. til strategiske satsinger. I det følgende orienteres det innledningsvis for disponeringen av disse midlene.

Da Oslo bispedømmeråd i sak 12/26 behandlet endelig budsjett for 2026 var tildelingen til budsjettgruppe 1 økt med kr. 1,0 mill. etter en gjennomgang av fordeling mellom bispedømmene. Det ble vedtatt i bispedømmerådet at midlene skulle benyttes til strategiske satsinger.

Kirkerådets direktør har etter at endelig budsjett var vedtatt, tildelt Oslo bispedømme ytterligere midler for 2026. Den 2.mai ble det orientert om at bispedømmet er tildelt kr. 2,0 mill. til satsingen for og med Unge voksne.

Plan for disponering av ovennevnte midler for 2026 legges frem i sin helhet i dette saksfremlegget.

Midler til strategiske satsinger vedtatt i årets budsjett

Oslo bispedømmeråd har i årets budsjett allerede avsatt 1,4 mill. kr. til strategiske satsinger. Prioriteringene som er gjort er som følger:

- Det er satt av 240.000 kr. til satsing på Unge voksne 18-30. Av dette utgjør driftsmidler til MER og Ventil (+stilling) 140 000 kr. Det er budsjettert med 100 000 kr. til prosjekter for ungdom og Grønn kirke i Ulven nærmiljøhage.

- Til formålet kunst og kultur er det avsatt 200.000 kr. Av dette utgjør 100.000 kr. driftsstøtte til Stiftelsen Kult - Senter for Kunst Kultur og Kirke Oslo. Kirkelig kulturverksted mottar driftsstøtte til leie av kulturkirken Jakob på 100.000 kr.

- Til religionsdialog er det satt av 600 000 kr. i budsjettet. Midlere utgjør årlig støtte til Kirkelig Dialogsenter Oslo. Til økumenikk er det satt av 40.000 kr. Dette er støtte til pinsefestival m.m. Fremtiden bor hos oss mottar 25.000 kr. i driftsstøtte.

- Åpen kirke, frivillighet og gudstjenesteliv er budsjettert med 100.000 kr. inneværende år. Til kompetanseutvikling, sertifisering og kursutvikling er det avsatt 200 000 kr.

Disponering av ekstra midler til strategiske satsinger 2026

Etter at foreløpig budsjett for Oslo bispedømme ble vedtatt i desember 2025, foretok Kirkerådet en justering av Oslo bispedømmes tildeling til drift, over budsjettgruppe 1. Som en følge av dette mottar Oslo bispedømmeråd ytterligere kr. 1,0 mill. over budsjettgruppe 1. Oslo bispedømmeråd vedtok i sak 12/26 «Endelig budsjett 2026», at den ekstra tildelingen i budsjettet for 2026 disponeres til strategiske satsinger i bispedømmet.

Ytterligere kr. 2,0 mill. er tildelt bispedømmet til satsingen for og med Unge voksne. Disse strategiske midlene til ungdom planlegges anvendt over flere år i en oppbyggingsfase av tiltakene i samarbeid med FR-ene, og i tråd med den vedtatte strategien fram mot 2029. Administrasjonen avventer endelig bekreftelse fra KR på dette.

Årsplan Oslo bispedømme 2026, som ble behandlet i Oslo bispedømmeråd 13.april i år (sak 7/26) er utarbeidet med utgangspunkt i kirkens strategi for 2022 – 2029. Årsplanen er grunnlag for planmessig samvirke mellom fellesrådene i Oslo, Asker og Bærum, og Oslo bispedømmeråd knyttet til sentrale oppgaver for kirkelige fellesråd og Oslo bispedømmeråd. Midlene foreslås disponert ut fra bispedømmets strategiske satsinger vedtatt i Årsplanen for 2026. Tiltakene er presentert etter årsplanens syv punkter:

1 – Unge voksne

- Snakke om tro – jf. funn i medlemsundersøkelsen
  - Utlysing av midler til markedsføring av eksisterende tiltak som møter økt nysgjerrig på kristen tro
  - Materiellutvikling til bruk i menighetene, gjerne med fokus på unge voksne.

  300.000 kr. disponeres fra midler til satsingen for og med Unge voksne

2 – Kirken som organisasjon

- Ingen nye tiltak

3 - Konfirmasjon

- HEL arbeidet – med vekt på tilrettelagt konfirmasjon.
  150 000 kr. disponeres fra midler til satsingen for og med Unge voksne

4 – Kirka vår

- Ingen nye tiltak

5 – Felles fagutvikling

- Kompetanseheving for ansatte i formidling kristendom/teologi for barn og unge
  150.000 kr. disponeres fra midler til strategiske satsinger

6 – Kirken og kulturarven - 2030

- Åpne kirker – utlysning av midler for å styrke strukturer som sikrer åpne kirker. Torgkirkene og kirkene lags pilegrimsleden prioriteres jf årsplan 2026 om å sikre åpne kirker frem mot 2030
  250.000 kr. disponeres fra midler til strategiske satsinger

7 – Kirken og mediene

- Synlighet i utbyggingsområder – herunder utvikle en mal for menighetsblad jf. medlemsundersøkelsen

500.000 kr. disponeres fra midler til strategiske satsinger

- Tiltak for å styrke synlighet av kirkeanleggene i utbyggingsområder
  100 000 kr. disponeres fra midler til strategiske satsinger

Tiltakene under punkt 1 og 3 dekkes av midler til satsingen for og med Unge voksne. Øvrige tiltak dekkes av midler til strategiske satsinger. Totalt er det disponert kr 1,45 mill. til strategiske satsinger. Det gjenstår kr. 1,55 mill. av midler til satsingen for og med Unge voksne, og det planlegges med at disse midlene kan benyttes i de kommende år.

Omdisponering av eventuelt mindreforbruk etter 2.tertial

Regnskapsrapporten for 1.tertial for Oslo bispedømme viser et mindreforbruk på 3,0 mill. kr. (jf. sak 20/26). I hovedsak skyldes det at lønnskostnadene er lavere enn budsjettert. Det er gitt signal til prostene om at midlene må benyttes til vikarer. Det er tett dialog med prostene om dette. Skulle det til tross for tiltakene som er gjort oppstå et mindreforbruk høsten 2026, innstiller administrasjon på at også disse midlene disponeres til strategiske satsinger jf strategien for 2022-29 og årsplan for 2026.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd vedtar forslaget til disponering av ekstra strategiske midler for 2026.

DEN NORSKE KIRKE
Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	421	23/03940-67	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
43/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027	16.11.2026

Referat- og orienteringssaker 16.november 2026

Vedlegg:
Personaloversikt til OBDR 2026 11 16
Visitasforedrag Nordstand og Ljan
Orientering til Oslo bispedømeråd om prosess for revisjon av forordninger
Brev til MR - Revisjon av gudstjenesteforordningen 2026

Saksorientering

Orienteringer:

- Personaloversikt for perioden fra 1.august 2026
- Orientering fra visitas i Nordstand og Ljan menigheter
- Orientering til Oslo bispedømeråd om prosess for revisjon av forordninger
- Muntlig orientering fra biskop og stiftsdirektør
- Muntlig orientering fra OBDRs representant til Kirkerådet

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar saken til orientering.

Personaloversikt til OBDR 16. november 2026

Tiltredelse i faste stillinger f.o.m. 1. august 26:

Tor Olav Gauksås, kapellan i Høvik startet 1. august

Renate Landsem, menighetspedagog i Døves menighet Trondheim startet 1. august

Olav Fraser Lende, kapellan i Grefsen startet 3. august

Trude Kristin Flåte, kapellan i Østenstad startet 17. august

Per Erik Karlsson Brodal, sokneprest i Uranienborg startet 24. august

Torunn Jåvold, sokneprest i Holmen startet 15. september

Per Bjerkeli, kapellan i Ris starter 16. desember

Marie Alette Sangnes, kapellan i Ris starter 1. januar

Camilla Lambrechts, menighetspedagog i Døves menighet Oslo starter 1. januar

Espen Dahlgren Doksrød, kapellan i Ullern starter 1. januar

Elias Nikolai Øyehaug Vasby, kapellan i Bryn starter i april

Fast tilsatte som har sluttet eller har meldt at de slutter f.o.m. 1. august 26:

Ole Kristian Sand, kapellan HFS sluttet 16. august

Elise Gillebo Skredsvig, sokneprest HFS sluttet 4. oktober

Jens Leirvik, kapellan Asker sluttet 5. oktober

Paul Erik Wirgenes, sokneprest Ris slutter 30. november

Julie Andrea Felicia Fallentin Sundal, kapellan Nordberg slutter 31. desember

Interne skifter av stilling f.o.m. 1. august 26:

Marianne Kolvik, fra menighetspedagog Døves menighet Oslo til koordinator for kirkefag i Døvekirken 1. august

Johannes Kvangarsnes Kessel, fra kapellan Ullern til fengselsprest Ila 28. september

Line Lindholm, fra kapellan Ris til teologisk rådgiver BD 29. september

Visitasforedrag søndag 25.oktober 2026, Ljan og Nordstrand menigheter.

Ved biskop Sunniva Gylver

Kjære alle sammen!

Denne uka har vi hatt bispevisitas her i Nordstrand og Ljan sokn. To menigheter og to kirker, to menighetsbarnehager, en stor stab og mange frivillige. Jeg har gledet meg over det jeg har fått være med på og alle menneskene jeg har møtt. Takk for et innholdsrikt program og for den varme måten dere har tatt imot meg på. Jeg håper disse dagene skaper nye relasjoner og gir inspirasjon til det videre arbeidet.

Dette foredraget er basert på inntrykkene jeg har fått underveis i visitasen og menighetenes egne innberetninger i forkant, og har blitt til i tett samarbeid med prost og kirkefagsjef. De har, sammen med fellesråd, dere som er lokalt ansatte og frivillige, gjort en stor jobb for å forberede og gjennomføre visitasen – og vil også følge opp visitasen i etterkant. Tusen takk!

Visitas

Visitas er ett av de viktigste verktøyene biskoper har i sitt tilsyn med menighetene. Ordet biskop kommer fra det greske ordet epoiskopos – en som ser, en som fører tilsyn. Målet med visitasen er ikke først og fremst kontroll, men å støtte inspirere, utfordre og oppmuntre. Sammen spør vi hvordan vi kan være kirke på dette stedet, for menneskene som bor her.

Nordstrand og Ljan er to ulike menigheter. Det har ulik størrelse og ulik lokal forankring, men begge kjennetegnes av høy aktivitet og bred kontaktflate. Jeg gjenkjenner visjonen til Den norske kirke – om å være en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke som bidrar til mer himmel på jord.

Det har vært godt å se.

Kirkebyggene

En fast post på alle bispevisitaser, er besøket i kirkebyggene. Ljan kirke er en vakker steinkirke fra 1932 med en sterk lokal identitet. Inspirerende at den nå har fått kirkekaffekrok etter at de bakerste benkene i kirkerommet ble tatt ut. Kirken på

Nordstand ble først bygget i 1866 og har siden vært igjennom flere ombygginger. Den største med nybygg og nyvigsling i 2015. Dette har blitt et flott kirkerom og en naturlig møteplass i bydelen.

For meg har denne visitasen også vært personlig. Jeg vokste opp på Nordstrand, ble konfirmert her og ble ungdomsleder her. Menigheten var et godt sted for meg, i en oppvekst som også bød på mange utfordringer. Derfor er har det vært spesielt fint å komme tilbake og se hvordan kirken fortsatt er et sted der mennesker finne fellesskap og tilhørighet.

Jeg vil nå dele litt med dere hva jeg har fått være med på disse dagene.

Visitasprogrammet

På **mandag** startet visitas med en åpningsgudstjeneste på Ljan. I gudstjenesten talte sokneprest på Ljan over det greske begrepet –*oikos* – som betyr hus eller husholdning. Kirken med alle sine ulike fellesskap, møtepunkt, aktiviteter, gudstjenester og samtaler blir en husholdning. Et økosystem hvor mennesker på ulike måter finner sin plass.

Jeg har hatt samtale med menighetenes stor-stab. En samtale om hva de opplever mest fint og utfordrende i sitt eget arbeid. Jeg la merke til at staben delte begeistring og engasjement for hverandres arbeidsoppgaver og felles forpliktelser. Det er ikke en selvfølge, og det er en gave som må tas vare på.

Jeg fikk besøke det mye omtalte Ljanskoret, hvor barn kommer rett fra Ljan skole til kirken. Over 40 barn er med (fra 3.-6. klasse) Vi fikk en energisk velkomst og oppvarming i ring, før en fin mini-konsert fra koret. Menighetspedagog og musiker gir barna gode rammer. Det står stor respekt av å holde en så stor gruppe barn i ånde rett etter en lang skoledag!

På Supermandag på Nordstrand (på Ljan er det Supertirsdag) ble vi møtt av flotte frivillige som skaper en trygg og fin ramme for barna og de voksne. Vi fikk servert superhamburgere fint dandert. Etter middag er det ulikt program etter alder, og samlingen ble avsluttet med alle i kirkerommet. Det gjorde inntrykk å se tro og hverdag veves sammen på en naturlig måte.

Tirsdag fikk vi en interessant samtale med staben om å være folkekirke i sin kontekst. Vi fikk spennende undervisning om kirkevekst som var hentet fra Church of England. Lederskap, tydelig egenart og retning, men også åpenhet for endring var noen av momenter for at kirken kan vokse. Og hvor viktig et aktivt barne- og ungdomsarbeid er for morgendagens kirke.

Åpen kafe på Ljan har vært et tilbud på Ljan i åtte år. Flere av de driftige frivillige som var med å starte opp for mange år siden, holder fremdeles hånd om dette i dag. Her var det sveler og kaffe, menighetsbarnehagen på Ljan sang og formidlet herlig sangglede. Dette er et viktig samlingssted på Ljan.

Så gikk turen til Signo – Conrad Svendsen senter. Conrad var prest, og hadde et hjerte for at mennesker med hørselshemming skulle få konfirmantundervisning og praktisere tro. I dag er Signo en stiftelse med et bredt tilbud fordelt på flere virksomheter med totalt 900 årsverk. Besøket minnet meg om hvor viktig det er å arbeide for inkludering og menneskeverd i praksis.

Onsdag fikk jeg et varmt møte med Nordstrand menighetsbarnehage – rett ved siden av kirken. Det er i dag 45 barn der – både små og stor-barns avdeling. Bente har vært ansatt i 40 år og bærer tradisjonen videre fra oppstarten for 50 år siden. Vi fikk være med på samlingsstund og det var imponerende hvor mange sanger barna kunne, hvor høyt de sang og hvor oppmerksomt de lyttet. Og i adventstiden leser de hele juleevangeliet hver dag – noe som gjør at mange av barna kan dette utenat. Menighetsbarnehagen på Nordstrand og Ljan er populære barnehager og viktige arenaer for omsorg, lek, læring og trosformidling.

En annen skatt i menighetene akkurat nå er det omfattende ungdomsarbeidet.

Årets konfirmantkull teller over 200 ungdommer. Mange fortsetter som ledere etterpå. Det er en fantastisk gave. Samtidig som det gir noen utfordringer. Hvordan ser man den enkelte når gruppen blir stå store? Hvordan følge opp alle og sikre at ingen faller utenfor? Da jeg møtte ungdommene, fortalte om min egen oppvekst og opplevelse av utenforskap. Jeg fortalte om en jente som så meg og sto opp for meg da jeg trengte det som mest. Det ble et vendepunkt for meg. Derfor sa jeg til ungdommene: Du vet aldri når du kan bli et vendepunkt i andre menneskers liv. Et vennlig ord, en invitasjon, et blikk som ser. Noen ganger er det mindre som skal til enn vi tror.

Senere på kvelden fikk jeg avslutte kvelden med de unge i det fine bønnerommet i kjelleren. Bønn, sang og fellesskap, alt ledet av ungdommene selv. Et hellig øyeblikk!

Jeg vikk møte begge menighetsrådene, som sammen hadde valgt å ta opp to tema til samtale; diakoni og ungdomsarbeid. Vi fikk en presentasjon av hva diakoni er og hvordan menighetens diakoni hviler på fellesskapet. Vi fikk se menighetenes aktiviteter – fra vugge til grav – og høre et ønske om å være enda mer aktuell i lokalsamfunnet.

Det ble også fortalt om det store ungdomsarbeidet og endringer i staben. Det er nå nye ansatte som jobber for fellesskap, trygghet og mulighet til trospraksis sammen med ungdommene. Utekontakten kommer på OnsdagsÅpent, men det er behov for flere trygge voksne både på OnsdagsÅpent og på leir.

Torsdag. Under visitasen møtte jeg også representanter fra bydelen, skolene og SalTO. B**ydelsdirektør og hans stab** gav en omvisning i bydelshuset og vi fikk ha en samtale om unge og eldre sin situasjon i bydelen. Det er høy forventet levealder og et økende antall eldre som ønsker å bo hjemme så lenge som mulig. Mange eldre finner fellesskap i kirken mens bydelen har 1000 hjemmebesøk på døgn. Vi trenger å kjenne til hverandre, anerkjenne hverandres roller og arbeid så vi sammen kan bygge bro mellom kirken og bydelen, til beste for innbyggerne.

Rektorene på skolene i Nordstrand og Ljan sokn var også invitert til lunsj i ungdomslokalet i menighetssenteret. Jeg opplever at også samarbeidet med skolene er godt. Kirken har en viktig rolle som tradisjonsbærer, kulturformidler og møteplass ved sorg og kriser. Samtidig må vi fortsette å utvikle samarbeidet på en måte som møter dagens mangfoldige samfunn. Vi får fortsette samtalen rundt julegudstjeneste eller andre møtepunkter, og hvordan vi kan være med og bidra til å utvikle barns og unges eksistensielle språk og beredskap.

Vi fikk også møte SALTO (Oslo kommune og Oslo politidistrikt sin samarbeidsmodell for å koordinere og samordne det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet overfor barn og unge). Utekontakt, SaLTo-koordinator, forebyggende enhet i politiet og Teams Ung har allerede opprettet et samarbeid med ansatte i menighetene, og har kontakt med de unge. Menigheten og SALTO trenger å kjenne til hverandre og hverandres arbeid, for som dere sier selv – dere møter de samme ungdommene.

Lørdag fikk jeg også med meg høstmarked og Skogskirke. Flotte initiativ og gode samlingspunkter.

Refleksjoner og utfordringer

Aller først vil jeg si at jeg har sett og møtt en flott stab og engasjerte frivillige. Takk til dere – for det dere er og det dere gjør - hver dag. Smått og stort. Takk for at dere er synlige - både med navneskilt og snipp – slik at folk som kommer slipper å lure på hvem dere er. Så vet vi at omsorg for hverandre og egenomsorg henger sammen. *Sett gode rammer for arbeidet og ditt hverdagsliv slik at du tar vare på deg selv og dine nærmeste*.

Jeg har også lagt merke til de mange måtene dere ivaretar den “kirkelige signaturen” på, der dere holder tilbedelsen og diakonien tett sammen, blant annet Bordvers, Lystenning og en bibelfortelling, bønn og sang på supermandag, og en avslutningsliturgi på OnsdagÅpent. Alt vi gjør, gjør vi som kirke. I vårt sekulære samfunn ser jeg det nødvendig å eksplisitt koble alt det bra vi gjør, med den tro og teologi som bærer og driver oss som kirke – og slik også “åpne rom for tro”, som vi sier i strategien vår. Samtidig skal vi som folkekirke formidle åpenhet og nysgjerrighet i møte med mangfoldet av tro og livssyn; det beriker oss alle. Medlemsundersøkelsen fra i vinter viser at også innad i vår

medlemsmasse er det et stort mangfold hva gjelder tro og praksis, og det gjør både teologien og fellesskapet vårt sunnere og bedre, tror jeg. Takk for at dere er folkekirke både på Ljan og på Nordstrand og er med å skape disse rommene, der folk føler seg hjemme-både med og uten tro.

Begge menighetene har skrevet mange ting i visitasberetningen om både fokusområder og strategier. Jeg ønsker derfor videre å løfte opp to hovedtema som dere selv har tatt tak i: Diakoni og barn og unge.

Diakoni.

Diakoni er kirkens omsorg – og rettferdighetsarbeid. Diakoni handler om nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Dere har både seniordiakoni og ungdomsdiakoni. Det gir mulighet til å møte mennesker i ulike livsfaser. Men diakoni er ikke bare diakonens oppgave. Det er hele kirkens oppdrag og som kirke må vi øve oss i omsorg for hverandre, stå opp for urett og forvalte våre ressurser til beste for mennesker og den jorda vi er en del av.

Vi vet at stadig flere lever lenge. Det er en stor gave, men høy alder innebærer også tap, sorg og kanskje ensomhet. Hvordan skal dere utvikle diakonien i møte med et samfunn med stadig flere eldre? Vi er alle mottakere og bidragsytere. **Vi veksler på om vi trenger noen som ser oss eller om vi kan være der for andre.**

Diakonene har en fagkompetanse og skal lede det diakonale arbeidet som tar utgangspunkt i kontekst og satsinger dere gjør. Dette synliggjøres blant annet som sorggruppeledere, formidlere og sjelesorg. Men også eksistensielle behov er store. Kan et sterkere samarbeid mellom bydel og kirke, og andre tros- og livssynsaktører, sikre at mennesker som ikke kommer ut av hjemmet, og som ønsker religiøs betjening, får det?

Herved er første utfordring gitt: Kan dere få til et fast møtepunkt mellom aktuelle instanser i bydelen og kirka, som legges inn i et årshjul? Hvordan kan flere frivillige, ikke minst de som selv er seniorer, involveres i å bidra til at mennesker opplever fellesskap, verdighet og håp gjennom hele livet?

Barn og unge

Arbeidet blant barn og unge er en stor styrke hos dere. Og det trenger fortsatt oppmerksomhet. Konfirmantarbeidet vokser. Ungdomsarbeidet vokser. Barnearbeidet, barnekor og søndagsskole vokser. Behovet for trygge voksne vokser. Dere er ikke alene om disse utfordringene, selv om den settes på spissen når det blir mange.

Utfordring nr 2: Hvordan kan dere rekruttere flere voksne som ønsker å være medvandrere for ungdom? Kan flere foreldre, besteforeldre, tidligere ledere eller andre med erfaring fra arbeid med unge inviteres inn? Ingen ungdommer skal måtte stå alene. Kan mennesker som har kompetanse i møte med unge til å være med som trygge voksne? Og hvordan få med konfirmantene videre utover konfirmasjonstiden og ledertrening?

Nordstrand og Ljan har over mange år hatt et godt samarbeid med både skoler og barnehager i bydelen. Både gjennom skolegudstjenester, høytidssamlinger, Kirkegata og besøk i kirka. Skole- kirkesamarbeidet kan kanskje utvikles? Kanskje undervisningstime om sorg og begravelse med omvisning i kirkerommet før eleven eventuelt selv opplever å miste noen? I årene frem mot Nasjonaljubileet 2030 kan det være spennende områder å samarbeide om, da både skole og kirke er med å markere tusenårsmarkeringen. Det er utarbeidet gode ressurser og lokalt kan kirken også være et kontaktpunkt for samspill på bredden av tros- og livssyn.

I tråd med utfordringen jeg ga på diakonifeltet, vil jeg også her oppmuntre til å fortsatt arbeide for en formalisering av noen faste møtepunkter og kontaktpersoner mellom kirken og skoler/barnehager (jeg vet mye skjer allerede). Når det ligger i årshjulet er det lettere å følge opp.

Siste utfordring

Den største utfordringen handler kanskje allikevel om noe annet. Dere gjør utrolig mye. Aktivitetsnivået er imponerende. Men tid, økonomi og personell begrensete ressurser.

Ingen menighet kan gjøre alt.

Derfor vil jeg oppmuntre menighetsråd og stab til jevnlig å spørre:

- Hva er viktigst nå?
- Hva skal videreutvikles og styrkes?
- Finnes det noe vi må gjøre mindre av for å få plass til det som er aller viktigst?

Jeg vil utfordre menighetsrådene og staben til å fortsette å møtes en gang i året og ha en samtale om hva som er det viktigste fremover. Verktøyet «Kirka Vår»- samlet plan for arbeid i soknet - er både et verktøy for å samle planer og satsinger, og en mulighet til å se det i sammenheng med samfunnet rundt oss. Jeg vil i denne sammenheng særskilt utfordre dere til å bruke og utvikle den strategiske metodikken i verktøyet "Kirka vår", i menighetsråd og stab, for sammen å gjøre gode prioriteringer til beste for både stab, frivillige og da også alle som hører til.

Avslutning.

Til slutt vil jeg igjen takke for disse innholdsrike dagene og mange flotte opplevelser og menneskemøter! Jeg er stolt og glad for å få være med og lede denne kirken vår, og alt det gode som skjer lokalt. Vi er en levende, nær og tilgjengelig folkekirke, som bidrar til mer himmel på jord. Og som en ansatt stolt sa, da jeg var ute på mitt første besøk som biskop: “We make nabolag great again!” Og det gjør vi! Hele tiden. Tusen takk! Lykke til videre, og Gud velsigne dere – midt i alt som er.

Orienteringssak til OBDR 16/11-2026.

Prosess med revisjon av gudstjenesteforordninger

Biskopen har initiert en prosess med gjennomgang og justering av gudstjenesteforordningen for bispedømmets menigheter.

Etter kirkens ordning er det biskopens myndighet og ansvar å forordne gudstjenester for det enkelte sokn, jf Tjenesteordning for biskop § 3. Biskopens gudstjenesteforordning innebærer at biskopen fastsetter når og hvor det skal holdes gudstjenester i bispedømmet. Forordningsmyndigheten er et uttrykk for biskopens kirkeledelse, og får konsekvenser for menigheter, ansatte, prioritering av ressurser og personell, og bruk av kirkebyggene.

De senere årene har det vært noe utvikling av gudstjenestelivet i menighetene. Etter dialog med prostene våren 2026 foreligger det nå en samlet oversikt over gjeldende status for forordnede gudstjenester. I mange menigheter og prostier har det vært løpende samtaler om videre utvikling og tilpasning av gudstjenestedager, -tider og –steder. Biskopen ønsker nå å legge til rette for en samlet og helhetlig prosess på denne utviklingen, og også sikre at fellesrådenes situasjon og ansvar involveres på rett måte i disse prosessene.

Det kan være mange slags behov som danner grunnlag for et arbeid med å justere forordningen. Soknets behov for gudstjenester kan variere i takt med endringer i demografi, utbygging, strategiske satsinger m.v. Det kan også skyldes at de økonomiske rammevilkårene er endret. En offensiv folkekirke tilsier en proaktiv holdning til slike utfordringer. Derfor settes det nå i gang et arbeid med forordningene.

Den regelmessige samling om ord og sakrament, feiring av liturgien og fellesskap om bønn og salmesang som gudstjenestelivet representerer, er et kjerneelement i den kristne kirkes eksistens. Det er derfor ikke et formål med denne prosessen å redusere antall gudstjenester som gjennomføres. Det kan være en anledning til bedre å utnytte variasjonsbredden i gudstjenesteordningene, samt å tilpasse dager og tider menighetens aktuelle behov og situasjon.

Økonomi

Kommunen har plikt til å gi tilskudd til den lokale kirke, jf trossamfunnsloven § 14, annet ledd:

> Kommunen gir tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. Tilskuddet skal sikre at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand, slik at de kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger. Tilskuddet skal også sikre at soknet har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og tilstrekkelig administrativ hjelp. Kommunens tilskudd gis etter budsjettforslag fra soknet. I budsjettforslaget skal også tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk inngå.

Biskopen forordner gudstjenester og kommunen gir tilskudd til at gudstjenester kan gjennomføres. Fellesrådet har ansvar for dialogen mellom kirken og kommunen vedrørende kommunens tilskudd. Mellom biskopens forordning og kommunens tilskudd består det et forhold som må balanseres, og som ikke uten videre kan defineres ensidig hverken fra biskop eller kommune. Til dette kommer også at prioriteringsprofilen i fellesrådenes budsjett må bygge på prioriteringene gitt i trossamfunnsloven § 14.

Fremdriftsplan

Fase 1 - Gjennomført våren 2026

Kartlegging av gjeldende status.

Fase 2 – September-desember 2026

Utforsking av muligheter og klargjøring av behov og ønsker.

Prostene gjennomfører samtaler med menighetsråd og prestene om gudstjenestelivet i menigheten. Kirkevergen inviteres til å delta.

Fase 3 - januar-februar 2027

Drøfting og bearbeiding mellom proster, biskop og kirkeverger.

Biskopen fastsetter ny forordning innen 1. mars 2027.

Vedlegg: brev fra biskopen til menighetsrådene

DEN NORSKE KIRKE
Oslo biskop
Oslove bæspa

Dato: 14.09.2026 Vår ref: 26/02157-1 Deres ref:

Revisjon av gudstjenesteforordningen

Kjære dere som sitter i menighetsråd i Oslo bispedømme.
Nåde være med dere, og fred fra Gud vår Far, og Herren Jesus Kristus.
Tusen takk for det viktige arbeidet dere gjør!

Etter kirkens ordning er det biskopens myndighet og ansvar å forordne gudstjenester for det enkelte sokn. Forordningen innebærer at biskopen fastsetter et minimum av når og hvor det skal holdes hovedgudstjenester i bispedømmet. Det kan gjerne også holdes andre gudstjenester ut over forordningen, så langt menigheten har kapasitet til det. Forordningsmyndigheten er et uttrykk for biskopens kirkeledelse, og får konsekvenser for menigheter, ansatte, prioritering av ressurser og personell, og bruk av kirkebyggene.

Flere menigheter i vårt bispedømme har uttrykt ønske om endringer i forordningen. Biskopen ønsker nå å legge til rette for en samlet og helhetlig gjennomgang.

Det kan være mange slags behov som danner grunnlag for et arbeid med å justere forordningen. Soknets behov for gudstjenester kan variere i takt med endringer i demografi, utbygging, strategiske satsinger m.v. Det kan også skyldes at de økonomiske rammevilkårene er endret. En offensiv folkekirke tilsier en proaktiv holdning til slike endringer.

Et kjerneelement i den kristne kirkes identitet er den regelmessige samlingen om ord og sakrament og fellesskapet om bønn og salmesang. Det er derfor ikke et formål i seg selv med denne prosessen å redusere antall gudstjenester som gjennomføres. Dette kan være en anledning til bedre å utnytte variasjonsbredden i gudstjenesteordningene, samt å tilpasse dager og tider i tråd med menighetens aktuelle situasjon.

Jeg vil oppfordre menighetsrådene til bl.a. å drøfte:

1. I hvilken grad svarer dagens gudstjenesteliv på soknets faktiske behov og utviklingsmuligheter?
2. Hvilke muligheter finnes for samarbeid med nabomenigheter om gudstjenester og annet menighetsarbeid, og hva er fordeler og ulemper?
3. Hvordan bør forholdet mellom antall gudstjenester og innhold/format/form på disse vurderes i vår sammenheng?
4. Hvordan bør økonomiske rammer, bemanning, kirkebygg og andre ressurser tas hensyn til når fremtidig gudstjenesteliv planlegges?

Postadresse:
Postboks 9307 Grønland
0135 OSLO

E-post: oslo.bispedomme@kirken.no
Web: www.kirken.no/oslo
Org.nr.:818 066 872

Telefon:
Telefaks:

Saksbehandler
Christofer Solbakken

Prosten har et særlig ansvar for oppfølging lokalt, og vil, sammen med kirkevergen/områdeleder, ønske å komme til et møte i menighetsrådet i løpet av høsten 2026 for å samtale om gudstjenesteforordningen.

Det tas sikte på at ny forordning fastsettes innen 1. mars 2027, og implementeres innen 1. søndag i advent 2027.

Lykke til og Guds velsignelse over arbeidet.

Med vennlig hilsen

Sunniva Gylver
biskop

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

,

Mottakere:

Click here to enter text., Click here to enter text.	Click here to enter text.	Click here to enter text.